

Idor poleti ne spravlja,
pozimi ne zapravlja.

PODOBE
50
LET
V
ESTNIK

VESTNIK 018401
STUDIJSKA KNJIZNICA

M. SOBOTA
9000 MURSKA SOBOTA

VREME

Pretežno
oblačno bo,
občasno bodo
manjše krajevne
padavine.

Murska Sobota, 26. avgusta 1999, leto LI, št. 34, /odgovorni urednik Janez Votek/ cena 210 SIT

AKTUALNO DOMA, str. 3

V Gornji Radgoni se ne dogaja samo sejem

NEPRESLIŠANO

MILAN VINCETIČ

Viszontlátásra, Zolti Kepe!

Nedavna lendavska plakatna aféra je dvignila mnogo prahu, proti domnevnima storilcem že teče tudi policijska preiskava, piko na i pa je v prejšnji številki našega časopisa postavil svetnik pomurske madžarske narodne skupnosti Zolti Kepe. Poleg blatenja državne poslanke Marije Pozsoncz je nanizal še kopico krivic, ki naj bi jih utrpel hrbet madžarske manjšine v pomurskem kotu. Zolti Kepe se je v pamfletu mnogokrat spustil na raven gostilniškega nerganja, zato je pričakovati, da bo žel vihar.

Jaz kot pripadnik slovenske večine, poleg tega pa tudi književnik in dolgoletni predavatelj na srednji šoli nisem opazil nobenih strašnih asimilacijskih stremiljenj večinskega naroda. Še več: zdaj se mi, da bi morali tudi pripadniki madžarske skupnosti mnogo več dati na slovenski jezik, ki ga mnogi tudi hote ignorirajo. Dvojezično šolstvo je res polovičarsko, vendar je potrebno predvsem madžarskim pripadnikom. Poleg tega pa se (madžarski) intelektualci v Lendavi in na jezikovno mešanem območju hote obračajo od slovenskih. Naj povem samo primer: »naša madžarski pisatelji že leta ne poskrbijo za slovenske prevode! Na simpozijih v Lendavi - to vem iz lastne izkušnje - ponavadi ne poskrbijo za prevajanje. Tudi vabila na prireditve so povečini samo v madžarsčini! Da seveda ne omenjam izdaje sporne »zgodovinske knjige« dr. Tiborja Zsige o trianonskih krivicah ... Seveda smo vsi za mirno in dobro sožitje. Jaz med prvimi. In zato takim, kot je Zolti Kepe, veselo kličem: viszontlátásra!

PISMA, str. 27

Zoltan Kepe predramil in končno izzval javnost

KOMMERS
PREKMURJE-STAJERSKA-KOROŠKA
OGLASNIK

BREZPLAČNI OGLASI
M. SOBOTA tel. 27 020
MARIBOR tel. 062 224 900

V Gornji Radgoni dprli 37. mednarodni kmetijsko-živilski sejem

Kmetijstvu vstopnico za Evropo

Fotografija: JURIJ ZAUNEKER

Če je mednarodni kmetijsko-živilski sejem v Gornji Radgoni, ki je minulo soboto že 37. odprl vrata razstavljalcem in obiskovalcem, predvsem pa številnim strokovnjakom, ki bodo v devetih dneh izmenjevali izkušnje, ogledalo gospodarstva, potem lahko sklepamo, da imamo dobro in uspešno gospodarstvo, je na slovesni otvoritvi dejal direktor Pomurskega sejma Janez Erjavec.

Poznavalci razmer v slovenskem gospodarstvu, predvsem pa v kmetijstvu, bi o uspešnosti vse kakor dvomili, vendar je tako, da ob podobnih slovesnostih na slabosti za trenutek pozabimo. Je pa vsekakor sejem tudi priložnost, predvsem za politike, ki krojijo našo prihodnost, da pridejo z novimi idejami, zastavijo

nove usmeritve in ne prinesejo le obljub, ki se po navadi ne uresničijo.

Kar štirje govorniki so se zvrstili na sobotni otvoritvi letošnje sejemske prireditve, ob direktorju sejma in radgonskem županu je zbranim spregovoril kmetijski minister Ciril Smrkolj, slavnostni govornik pa je bil predse-

dnik državnega sveta Tone Hrovat. Medtem ko je minister Smrkolj opozoril predvsem na nujnost prilagajanja slovenskega kmetijstva pred vstopom v Evropsko unijo, je slavnostni govornik na državo naslovil zahtevo po finančni podpori kmetijstvu in podeželju. Vstopnica za Evropo je tudi primeren proračun za kmetijstvo, s katerim moramo popraviti marsikateri zaostanek iz preteklih let, je na otvoritvi dejal Tone Hrovat.

Več o sejmu na straneh
3, 13 in 16.

AKTUALNO DOMA

Dvignjena
preproga str. **3**

LIKALNA SCENA

Nova stanovanja
v Ljutomeru str. **4**

GOSPODARSTVO

Je za visoke cene
pleskavic res kriv
DDV? str. **7**

Cestno podjetje
ima dobiček str. **6**

(IZ)BRANO

»Želimo iti naprej
in ne nazaj« str. **8**

Slovensko
vinogradništvo
preživlja največjo
krizo str. **9**

INTERVJU

Marko Milič,
slovenski
košarkarski
reprezentant

str. **10**

PRILOGA

Naj... kmetija
naj bo ...

Murina modna revija v ljubljanskih Križankah

Poudarek na individualnosti

Foto: JURIJ ZAUNEKER

Okrajina ob Muri ni samo dežela dobre brane, gostoljubnih ljudi in storkelj, to je tudi dežela, kjer se ustvarja visoka kultura in kjer se razvija in nastaja tudi visoka moda. Tako je tovarna Murška Sobota predstavlja svojo sončno podobo za pomlad 2000 ter doživela velike ovacije. Na modnih stezah so predstavili modele, ki jih razlaga vsaka dobro oblečena ženska in moški imeti

tke, ko ni potrebno hiteti, za trenutke, ko želimo biti elegantni in posebni, ter tudi trendovske modele za mlade, drugačne in drzne. Predstavili so modne kreacije za ženske in moške, ki znajo, kaj si želijo. Modne kreacije poudarek na individualnosti, ki se izraža v enostavnosti, ležernosti, mehkih linijah, sproščenem udobju in izzivalnosti. Obleka ima svojo osebnost. Zato smo ljudje to, kar nosimo, in tudi to, kako nosimo.

str. **12**

Češki minister v G. Radgoni

Fencel na sejmu

Slovenija bo odslej bolj sodelovala s Češko tudi na sejmskem področju

Kmetijsko-živilski sejem je v torek, 24. avgusta, obiskal tudi kmetijski minister Češke republike Jan Fencel, spremljala pa ga je češka veleposlanica v Sloveniji. Po ogledu sejma in razstavnega prostora češkega gospodarstva (predstavlja se osem podjetij) se je v tiskovnem središču na sejmu srečal z novinarji.

Jan Fencel je bil tudi na zadnjem sestanku Cefte v Pragi, zato je novinarje seznanil z aktualnimi prizadevanji za vstop v EU; prav s slovenske strani so prejeli veliko dobrih idej.

»Danes sem prvič na tem vašem sejmu in lahko povem, da bom s seboj odnesel mnogo koristnih idej, ki jih bom lahko uporabil doma. Predvsem mi je všeč vaš način, kako se približati porabnikom, ni samo pomembno to, da se stvari dobro proizvedejo, ampak je pomembno tudi prepričati porabnike, da so dobre. Z delom smo začeli že zjutraj in mislim, da bomo še preostali del dneva posvetili medsebojnim pogovorom z ministrom Círilom Smrkoljem.«

Slovenski kmetijski minister ga je seznanil s stališči Slovenije pred bližnjim srečanjem kmetijskih ministrov Cefte, ker se morajo uskladiti glede nadaljnje liberalizacije trgovine z agroživilskimi proizvodi, saj naj bi se vsi zavzemali za strpnjšo, usklajeno in manjšo liberalizacijo. Na srečanju so se pogovarjali tudi o pogajalskih izhodiščih glede vstopa v EU in o stališčih glede svetovne trgovinske organizacije.

BBP ■

Razžalitev časti in obrekovanje

Odgovor Marie Pozsonec občanu Z. Kepeju iz Lendave

V zvezi s sestavkom Z. Kepeja iz Lendave, objavljenem v 33. št. Vestnika dne 19. 8. 1999, vam sporočam tole:

Ne bo dokazovanj, opravičevanj, zanikanj, ne bo spektaklov. Menim, da niso potrebni. Sestavek s tako nizko vsebino ne zasluži vaše in moje pozornosti.

Le toliko.

Narodnostna politika, če sploh obstaja, in uredniška politika Vestnika sta doživeli svoj nizki let, najnižji let z objavo pisma Z. Kepeja, čeprav sicer cenim časopis Vestnik, kjer se običajno piše o resnih in pomembnih gospodarskih in političnih zadevah, dočim pa vsebina tega članka z dne 19. 8. 1999 čali dober okus in moralni občutek bralcev, zato avtor (oz. avtorji) ne zasluži nobenega komentarja in dokazovanja.

Naj bo dovolj toliko! Odgovorno in javno izjavljam, da sem bila ves čas svojega mandata tam, kjer sem branila narodnostne, kmetijske in delavske, pomurske ter občečloveške interese.

Zaman bi govorila o domu ostarelih in o kulturnem domu v Lendavi, o šolskih telovadnicah, o lepoticah na genterovskih poljanah, o lendavski telovadnici, ki se bo začela graditi, o mejnih prehodih, o cestah in železnicah, ni pomote; o železnicih govorim, kajti pripravljajo se načrti tudi za lendavsko železniško progo.

Ne bom omenjala množico zakonov, ki dajejo varnost narodnosti, ne o vidno izkazanih spoštovanjih raznih državnikov in velikega dela večinskega naroda, ki so izražena prek mene tudi naši narodnosti.

Nič ni narobe niti z mojo hrbtenico, kajti moja drža je pokončna in pomagala bo preživeti tudi te viharje, ki so sedaj pretresli našo majhno skupnost, in pridobiti nazaj njeno kredibilnost.

Niti glede moje komunistične preteklosti se mi ni treba opravičevati, saj nikoli niti eno minuto nisem bila članica komunistične partije.

V pismu odločno obsojam in opozarjam:

- vzbujanje nestrpnosti med tu živječimi,
- sovražnost, ki veje iz vsake vrstice pisma,
- razkol, ki ga povzroča v maloštevilni manjšini,
- zaničevanje dvojezičnega šolstva, ki pa nasprotno daje upoštevanja vredne rezultate, o čemer priča tudi uspeh letošnje mature (žal mi je učiteljev, ki morajo trpeti namesto pohvale za osebni prispevek ponižanje ter zanikanje svojega dela od pisca pisma),

- in obsojam tako narodnostno politiko, to odgovorno izjavljam, ki je razdiralna, uničevalna in je v škodo v prvi vrsti narodnosti sami.

Objavljeno pismo je le vrh ledene gore, ki se kaže kot žalosten odsev stanja v trenutni narodnostni politiki madžarske narodne skupnosti v Sloveniji.

Sicer pa menim, da je sodišče pristojno mesto, kjer bo avtor (oz. avtorji) pisma odgovarjal za svoje početje (razžalitev časti z obrekovanjem, Kazenski zakonik RS, 169. člen).

Nemudoma pa zahtevam, da se v interesu narodnosti razjasni plakatna afera in krivci naj odgovarjajo za svoja dejanja.

Opravičujem se vsem bralcem, ki so čutili nelagodje ob prebiranju omenjenega članka, in se zahvaljujem vsem, ki so mi izrazili svojo podporo v teh dneh. Ni jih bilo malo.

MARIA POZSONEC, narodnostna poslanka DZ RS ■

Razkrižje letos (še) ni imelo razloga za proslavljanje

Čudno prestavljanje meje

Tako kot Prekmurje, je vse od leta 1868 do razpada Avstro-Ogrske spadalo k ogrskemu delu monarhije tudi območje današnje občine Razkrižje

Gre za vasi Gibina, Šafarsko, Razkrižje, Veščica, Šprinc in Kopriva pa tudi za Globoko, ki se je na referendumu odločila za pridružitve k Ljutomerški občini. Zato so bili ti kraji tesneje povezani s Prekmurjem kot druge vasi na štajerski strani reke Mure. To se čuti še danes. Pot do osamosvojitve izpod madžarske oblasti in združitve s Slovenijo v okviru novonastale Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev po razpadu avstro-ogrskemu monarhije pa je bila nekoliko drugačna.

Razkrižje dobili, Štrigovo izgubili

Morda na to ne bi bili pozorni, če se ob nedavnem praznovanju 80. obletnice priključitve Prekmurja k Sloveniji ne bi postavljalo vprašanje, zakaj v proslavljanje ni vključeno tudi območje Razkrižja, saj da je bilo priključeno k matici celo prej kot Prekmurje. Toda dejstva so nekoliko drugačna.

Razkriški župan Stanko Ivanušič, ki se je, kot nam je povedal, z veseljem odzval povabilu na proslavo v Beltince, je v času svojega študija pripravil tudi seminarsko nalogo z naslovom Razkrižje v boju za mejo in svojo župnijo in s pomočjo različnega gradiva med drugim ugotovil, da je s hrvaško-ogrsko pogodbo leta 1868 Medžimurje, z njim pa tudi Štrigova z okoliškimi naselji, med katere je spadalo tudi Razkrižje, prišlo pod upravo Ogrske. Tako je ostalo vse do 1. svetovne vojne in razpada avstro-ogrskemu monarhije, ko je postalo sestavni del novoustanovljene države Srbov, Hrvatov in Slovencev. Od dneva združitve - 1. septembra 1918 - do leta 1922 je bilo sestavni del čakovskega okraja. Po prvi ozemeljski delitvi, do katere je prišlo leto dni po sprejemu t. i. vidovdanske ustave, pa je Medžimurje in z njim tudi Štrigova z okoliškimi vasi prišlo v sestavo mariborskega okrožja. V letih 1929-1931 so to območje spet »priključili« k Hrvaški, od 1931 do 1941 pa ga znova »dodelili« Sloveniji - Dravski banovini s sedežem v Ljubljani oz. Ljutomerškemu okraju. Druga svetovna vojna je bila poglavje zase. Potem pa ... Ni povsem jasno, kaj se je pravzaprav dogajalo, da je junija 1947 Štrigova prešla v okraj Čakovec. Znano pa je, da so imeli v tamkajšnji osnovni šoli prvo šolsko leto po osvoboditvi pouk v slovenskem jeziku. Prav tako obstajajo viri, da je bila 2. aprila 1946 na okrajnem partijskem komiteju v Ljutomeru seja mešane slovensko-hrvaške komisije za meje (slovensko je vodil Ivan Maček - Matija), ki je

»Poglej, tale kamen stoji tu že od leta 1674. Če pogledaš od blizu, se letnica še vidi,« je dejal Franc Stamničar svojemu vnuku. (Foto: J. G.)

sklenila, da območje Štrigove in Razkrižja preide pod Hrvaško. Tako na Razkrižju kot na območju Štrigove so se začela protestna zborovanja zoper nerazumno odločitev. Predstavnika krajevnega ljudskega odbora Simon Kutnjak in Ivan Horvatič pa sta odpotovala celo v Beograd - na inšpektorat zvezne kontrolne komisije - in zahtevala drugačno odločitev. Nazadnje je bilo sklenjeno, da Razkrižje vendarle ostane v Sloveniji, Štrigova pa je pripadla Hrvaški. Boj za sloven-

sko bogoslužje v razkriški župniji pa je trajal vse do oktobra leta 1994.

Iz vsega omenjenega izhaja, da na Razkrižju letos (še) niso imeli razlogov za praznovanje 80. obletnice priključitve k Sloveniji.

Med drugo svetovno vojno spet pod Madžarsko

Meja med avstrijskim in ogrskim delom skupne monarhije je potekala na desnem bregu reke

Mure med Stročjo vasio in Veščico. Tik ob tej nekdanji meji danes stoji domačija Franc Stamničarja v zaseлку. Ki spada k Veščici, kar je razvidno tudi iz precej velikega murega kamna. Franc se je rodil leta 1932, zato seveda ni doživel nultka, ko so tudi njihov kraj leta 1918 priključili k novonastali državi Srbov, Hrvatov in Slovencev. Oče Štefan pa mu je prav vedoval, da so se tega zelo zavdali, saj so se tako rešili od njih madžarskih šol in drugih oblik madžarizacije. Franc še dobro spominja, kako je bilo ko so na začetku 2. svetovne vojne prišli tja madžarski vojaki in kako je spet za njihovo hujšo tekalo meja (med nemškimi in madžarskim delom Hitlerjevega rajha). Tudi on je moral takrat obiskovati madžarsko šolo na Šafarskem. Na srečo pa je bil premlad, da bi ga vpeljal v vojsko. No, z madžarskimi vojniki se je vseeno pogostim slučajem ustavljali na njihovi mačiji, ko so kontrolirali meje. Njimi se je rad katalil (v slovensko) in se ob tem naučil nekaj več madžarsčine, kajti tja so šole ni preveč maral.

Franc nam je pripovedoval marsikaj drugega. Obisk je pa smo sklenili z ogledom tega murega kamna, ki je vsekal v dolovinska posebnost.

JOŽE GRANT

MARIJANA SUKIČ

Iz Monoštra piše

Simpatičen vagabund

Novi časi, novi junaki

Nekoč so se rodile na Madžarskem legende o rokovnjaci, kot je bil Róza Sándor, ki je menda večji del tistega, kar je vzel bogatašem, razdelil med siromake. Vsaj tako pravi legenda, časovni razmak pa seveda stvari olepša. Kajti Róza Sándor je živel v 19. stoletju, naša najnovejša legenda pa danes. Gre namreč za tako imenovanega roparja z whiskyjem, ki je v zadnjih letih oropal kar 27 bank in pošt ter odnesel več kot 140 milijonov forintov. Le da od tega ni dal siromakom niti fیکا.

Ljudje z rožami so simpatični

Zakaj se ga je prijel ta vzdevek? Zato, ker je pred vsakim ropom vstopil v kakšen bližnji lokal in spil dvojni whisky. Svoje rope je opravil na zelo eleganten način. Večkrat je prišel v kakšno banko s šopkom rož v roki, kajti kot je kasneje sam rekel, uslužbenci gledajo na ljudi z rožami z veliko simpatijo. A v šopku se lahko skriva tudi kakšna pištola. Zelo spretno se je tudi maskiral. Enkrat si je celo nadel masko kriminalista, ki je raziskoval njegove rope. Čeprav je imela policija precej njegovih dobrih posnetkov, mu niso mogli do živga. Vse do takrat ne, dokler je svoje akcije opravljal sam. Po prvem primeru, ko je imel tudi sotorilca, pa ga je dobila policija. On je sicer uspešno pobegnil z mesta zločina, dobili pa so njegovega kolega, ki ga je potem izdal. Tiralica je prispela 10 minut pred njegovim prihodom na mejni prehod, prek katerega je nameraval zapustiti državo. Če po zločinu ne bi šel domov po svojega ljubljene psa ..., če se na zadnji bencinski črpalki pred mejo ne bi ustavil zaradi steklenice whiskyja ... je razmišljal kasneje v policijskem priporu.

Športna kondicija

Javnost, ki je bila nekako na strani roparja - češ to je fant od fare, nojprava se s policijo kot mačka z

ropar vrhunski športnik, igra namreč pri prvotnih hokejski ekipi. Enako tudi njegov kolega. Toda tudi temu se je zdel ljudem simpatičen, čeprav je prišlo da je večji del denarja od ropov uporabljal za karne bavo, letovanja, potepanja.

Vsak čudež le tri dni

Toda vsak čudež traja le tri dni in zadnje čase je bila okrog njega tišina. Vse do nedavnega, ko so madžarski mediji na prvem mestu objavljali vesti, da je ropar z whiskyjem pobegnil iz političnega priporu. Kako se mu je uspelo iz petega madžarskega priporu telefonskih in drugih kablov spuščati od prege tam skočiti na ulico, je težko rekonstruirati. Na vse tudi, ali je imel pomočnike. Gotovo je bil to, da je postopek zoper tri policiste, ki so bili ob postopku s službi.

Od pobega je minilo skoraj mesec dni, vendar pa ni ne duha ne sluha. Njegov odmeknil trdi, da enkrat gotovo ne bo storil napake, da bi si poskušal kakšnega kolega in bi mu zaupal. Po njegovem mnenju je pravi samotar, ki zaupa le sebi in svojim sposobnostim.

Zgodba za Hollywood

Za njegovo zgodbo se zelo zanimajo ameriški mski producenti, eden od njih naj bi ponudil za svoj kar 140 milijonov forintov. Lahko se zgodi, da bodo gledali kaj kmalu na filmskem platnu na mestu Róze Hooda roparja z whiskyjem.

Je pa že skoraj gotovo, da bo zal. Vse priroiz izdeluje žgane pijače, reklamirala svojo proizvodnjo imenom (vzdevek) in obrazom roparja. Pogodbo naj bi podpisal njegov odvetnik, honorar pa bo zal na žiroračun, če se bo nekdo »boljši« razpisal odločil in bo vrnil povzročeno škodo. Po pobegu roparja z whiskyjem si očitno v vnmomenjskih raziskav. Po rezultatih seveda od stotkov anketirancev striska pesti za roparja, v odstotkov na njih le na strani policije. ... ne vrednote?

VESTNIK

IZHAJA OB ČETRTHIH. Izdaja: Podjetje za informiranje d. d. Murska Sobota

kolportaži pa 210,00 SIT. Tekoči račun pri Agenciji RS za PPI Murska Sobota: 51900-601-53227, devizni račun pri Abanki Ljubljana: 50100-620-00112-5049512. Izhaja ob četrtkih. Tisk: Podjetje za usposabljanje invalidov SET Vevče. Davek na dodano vrednost je vračunan v ceno izdoda in se obračunava v skladu

Prejela sem se prav zavedla, me je ušel kot kako smrkljo in ga zavrtel.

Gornjeradgonski župan Miha Vodenik dejanje priznava in ga ne obžaluje.

»Župan, sram te bodi!«

V Gornji Radgoni se ne dogaja samo sejem

Prav smo mediji pričali, da bodo zadnje avgustovske tedne v Gornji Radgoni preokupirani z delom na kmetijsko-zivilskem sejmu, naša kamera in mikrofoni pa so bili predvsem na sejmščišču, kjer ni bilo priznati, da se zdaleč ni vse. Čeprav so nekateri občinski funkcionarji na dopustu, je gornjeradgonski župan Miha Vodenik sklenel, da dogajanje v občinski zgradbi polni časopisne fotografije. Ena od občinskih pisarni so svojim dejanjem spremenil v vestling, rezultat nedavnega dvoboja, kjer je dovoljeno vse, je ušel in poškodovana roka. Župan Verzel, predsednica nadzornega sveta Občine Gornja Rad-

da bo pošto prestregel. V njih nadzorni svet (NO) obvešča, da je prenehal z nadzorovanjem porabnikov proračunskih sredstev, ker ni bila zagotovljena nemotena administrativna pomoč za delo sveta, ker ni bila opravljena razprava v komisiji občinskega sveta za mandatna vprašanja in sprejeti sklepi o predlogu NO za spremembo pravilnika o plačah funkcionarjev in nagrad članov delovnih teles občinskega sveta ter opravljena razprava v komisiji občinskega sveta za statutarna in pravna vprašanja o predlogu NO o uzakonitvi pravice, dajati svoja mnenja in predloge občinskih aktov na predloge občinskih aktov pred sprejemom v občinskem svetu, ki se nanašajo na delo NO.

Med prerivanjem me je skoraj slekel

»Župan ovira naše delo že drugi mandat,« je povedala predsednica nadzornega sveta občine

Gornja Radgona, »na seje občinskega sveta sploh ne uvršča naših sklepov«. Ko je ugotovila, da pisma občinskemu svetniku niso bila poslana, jih je na pošti oddala sama, vendar pa sta iz kupa pošte manjkali pismi, namenjeni medijem, ki naj bi ju župan Vodenik odnesel v svojo pisarno.

»Ko sem od tajnice zahtevala ti pismi,« je pripovedovala Verzelova, »me je očitno slišal sam župan, ki je prihrumel iz svoje pisarne. Beseda je dala besedo in še preden sem se prav zavedla, me je držal za uhelj kot kako smrkljo in ga zavrtel. Potem je prijel mojo roko, ki je še zdaj črna od stiska, ter me suval in metal po pisarni. Med prerivanjem mi je skoraj slekel bluzo, skoraj čez glavo. Med ruvanjem sem padla na klusko mizico in se udarila v hrbtenico. Le toliko sem se še lahko uprla, da me ni mogel suniti na hodnik.«

Še vsa zgrožena je dodala, da je dvoboj potekal pred pričami,

pred tajnico in pred vsemi strankami, ki so slišale prekanje in pridrvele na hodnik.

Vodenik ne obžaluje

Gornjeradgonski župan Miha Vodenik dejanje priznava in ga ne obžaluje. V izjavi za javnost je zapisano, da je za delovanje občinske uprave odgovoren župan in da lahko samo po njegovem pooblastilu delavci uprave izvajajo določena dela. K občinski upravi sodi tudi tajnica, od katere je Verzelova zahtevala pisma. Županov predstavnik za stike z javnostmi Marjan Toš je vse skupaj ocenil kot oster besedni dvoboj in pri tem poudaril, da je pač logično, da se na svojem pragu nihče ne bo pustil napadati in komandirati. Z njim se strinja tudi župan.

Obeta se tožba

Verzelova je že povedala, da bo župana tožila. Pri tem je razočarana nad njegovim dejanjem dejala: »Župan, sram te bodi! Ne zato, ker si me napadel kot predsednico nadzornega sveta, temveč zato, ker si napadel žensko!« Meni tudi, da je župan napad načrtoval: »Župan si predstavlja, da je radgonski bog in občinska hiša njegovo svetišče.«

Kljub temu ga bo ovadila pri državnem javnem tožilstvu, in to zaradi žalitev ter grdega ravnanja, po členih od 169 do 173 Kazenskega zakonika republike Slovenije. Zahtevala bo tudi povračilo za povzročitev bolečin ter pretrpljenega strahu.

Nadzorni svet občine Gornja Radgona je o dogodku pripravil tudi izjavo za javnost. V njej med drugim obvešča o korespondenčni seji, na kateri so se dogovorili, da pečat nadzornega sveta po novem hrani predsednica doma. Izjava Občine, da je pečat Verzelova odtujila iz občinske zgradbe, torej ni več točna. O tem so se prepričali tudi kriminalisti, ki so Verzelovo obiskali na domu uro po tistem, ko je iz občinske zgradbe odnesla pečat. Se bodo pa sodni mlini gotovo pozabavali s kršenjem Zakona o financiranju občin, ker naj bi župan Miha Vodenik v letu 1998 razpolagal in porabljal občinska proračunska sredstva brez sprejetja odloka o začasnem financiranju ali sprejetja proračuna.

DEJAN FUJS, foto: JZ ■

Komentar

Prekmurci smo proslavili jubilej priključitve k matici. Na kakšen način smo zaznamovali ta dogodek, niti ni toliko pomembno. Očitno pa je, da se pomena tega dogodka sami ne zavedamo povsem. Dogodki z »roba« nas samo ponovno opominjajo, na kakšnem prepihu smo, in da le nismo tako nepomemben del naroda, kot se na prvi pogled zdi. Očitno pa je, da o tem premoremo premalo lastnega zavedanja, zato tudi ne moremo biti presenečeni, da ima matica do nas tak odnos, pogojno rečeno, kot ga ima. »Madžarska« plakarna afera in reakcija narodnostnega svetnika Kepeja sta le vrh ledene gore, ki zahtevata kritičen razmislek in racionalno reakcijo. Dejstvo je namreč, da je plakat samo posledica neke novodobne nacionalistične politike ozke elite manjšine, ki obvladuje madžarsko narodnost v tej državi in ki smo ji delno sami dali možnost, da lahko počenja, kar počenja, pa četudi na koncu samo pod klobukom svetnika Kepeja. Naj se povrnem vsaj za tri leta nazaj. Takrat je sovpadla izdaja knjige madžarskega zgodovinarja Zsige, ki jo je izdal kulturni zavod madžarske narodnosti v Lendavi, in Martjanske pesmarice, ki je kar nekaj časa urejena ležala na policah SAZU. V prvem zarotniškem besedilu, ki se zavzema za revidiranje Tria-

Dvignjena preproga

noske mirovne pogodbe, so zametki agresivnega nacionalizma in poudarjanje težnj po ponovni priključitvi Prekmurja k Madžarski in s tem zahteva po popravku zgodovinske krivice. Martjanska pesmarica pa nam v uvodni študiji dr. Vilka Novaka osvetljuje nekdanje ne sicer agresivne apetite Hrvatov po Prekmurju, ki so nas jezikovno poskušali povezati z Medžimurci. Toda že takrat, ko je dr. Vilko Novak slovenski politiki in tudi lokalni politiki zastavil javno vprašanje, kako lahko slovenska država, če se še ni sposobna odzvati, financira takšen poskus oživiljanja velikomadžarskega nacionalizma, kajti vzporedno s tem vprašanjem je odprl še vprašanje Porabja in asimilacije porabskih Slovencev in problem radikaliziral celo tako daleč, da je zahteval repociteto, se ob teh opozorilih ni zganil nihče, niti politiki niti intelektualci. Edini, ki so reagirali, so bili liderji narodnosti z argumentom možnosti pluralnega pogleda v novodobni družbi. Skratka, po reakcijah sodeč in po sedanjem dogajanju jim je delo rabilo kot politična platforma, ki se je nekoliko »nerodno« manifestirala pri plakatih in ki jo je potrdil Kepe. Zato presenečajo kameleonsvo in sedanje reakcije vodilnih narodnostnih politikov in kulturnikov, ki razen Kepeja pojejo povsem drugo pesem in ki jo mi širokosrčno sprejemamo. Dvoličnost narodnostne elite pa smo sprejemali že prej, in to ne samo pred tremi leti, ampak nekaj desetletij. Dejstvo je, da kakor koli obračamo, so narodnosti dobile »nadstandardne« pravice v primerjavi z drugimi manjšinami v Evropi, še posebej, če jih primerjamo s pravica naših manjšin. Četudi so bile te pravice pridobljene na konto vzdrževanja nacionalnega ravnotežja znotraj zaprtega jugoslovanskega nacionalnega kotla, so bile dane. Ob nekaterih, kot je uvedba dvojezičnega šolstva, je prišlo celo do negativnih učinkov pri večinskem prebivalstvu, še posebej intelektualni eliti, ki je postopoma zapuščala narodnostno mešana območja in s tem odprla manevrski prostor postopni krepitvi nacionalizma. In če k temu potegnem še vzporednico državnega odnosa do naše manjšine na Madžarskem, je podoba zaokrožena. Kar nekaj časa je bilo potrebno, da smo se politično sploh zavedli, da imamo porabske Slovence in da nas ni motilo in nas še ne moti, ko jih v sosednji državi sprašujejo o nacionalni identiteti in jim na prvo mesto postavijo vprašanje, ali so Madžari, potem Vendi in šele neke pri koncu naštevanja narodnosti, ali so Slovenci. Tako kot smo mi Prekmurci problem pometli pod preprogo, ki se je s Kepejem dvignila, tako to delajo država in politika kot tudi intelektualci. Zato tudi ne preseneča, da so osrednji mediji dogodek zabeležili na robu, kot če bi kdo vrgel na cirkuško areno nekaj paradižnikov, in tudi ne pričakujemo reakcije na ravni visoke politike. Če profesionalni državni uradnik za narodnosti iz domačega okolja na to temo še ni izustil niti besede, kaj potem pričakujemo od državnih uradnikov ali pa kulturnega ministra, ki je financiral nacionalni program narodnosti in se v teh dneh potika neke po grških plažah?

J. VOTEK ■

Promocija in zaščita prekmurskih dobrot

Šunka ob bok s pršutom

Širši slovenski javnosti so projekt predstavili na sejmu v Gornji Radgoni

Slabi potomci naših prednikov in slabi predniki naših zametkov, če ne bi znali ohraniti tistega, kar ima na našem območju že dolgo tradicijo, je ob predstavitvi projekta Prekmurske kmetijske svetovalne službe za Pomurje povedal vodja Kmetijske svetovalne službe za Pomurje. Da so ta projekt širši slovenski javnosti predstavili prav na kmetijsko-zivilskem sejmu v Gornji Radgoni, predvsem zato, saj je Pomurski sejem edini, ki v Sloveniji organizira predvsem zase in ne za predstavitev novih blagovnih znamk.

Šunka, katere promocijo in zaščito geografskega porekla pripravlja društvo za promocijo prekmurskih dobrot, ki se po kakovosti uspešno pravi. V prvi vrsti jo predstavljajo predvsem zase in ne za predstavitev novih blagovnih znamk.

Tekst in foto: L. KOVAČ ■

Slovenska Karitas obvešča,

da na svojem žiro računu št. 50100-620-133, sklic na številko: 05 1140116-623903, zbira sredstva za pomoč ob tragičnem potresu v Turčiji. Prosijo za navedbo namena nakazila: Potres Turčija

110 let gasilstva na Kobilju

S skupnimi močmi gradijo lepši jutri

V Kobilju so tamkajšnji gasilci v nedeljo, 22. avgusta, slovesno proslavili visok jubilej – 110-letnico društva. Na praznovanju so se zbrali gasilci iz Slovenije, Madžarske in Hrvaške in razvili nov slovenski društveni prapor.

Prostovoljno gasilsko društvo Kobilje praznuje 110-letnico neutrudnega in humanega dela na področju požarnega varstva in preventive v občini Kobilje. Gre za društvo, ki je najstarejše v širšem pomurskem prostoru. Po slovesni paradi gasilskega društva so kobiljanski gasilski prikazali prve začetke gasilske tehnike. Poleg gasilcev se je slovesnosti udeležil tudi predsednik Gasilske zveze Slovenije Ernest Eöry, ki je kot slavnostni govornik čestital kobiljanskim gasilcem k jubileju ter pohvalil delo gasilskega društva, ki je prav v vrhu slovenskih gasilcev. Gasilec je ob visokem jubileju čestital župan občine Kobilje Pavel Nemet.

Tajnica gasilskega društva Marija Kocet je prebrala društveno kroniko. Dejavnost društva je bila izredno razvejena. Ob društvenih dosežkih so podpisali listino o pobratenju med IPGD Cementarna Trbovlje in navezali stike z IPGD Termoelektrarna Trbovlje in sosednjima društvoma Zalabaksa na Madžarskem in Mihovljan na Hrvaškem.

Na slovesnosti so podelili številna priznanja organizacijam in posameznikom. Slovesnost pa so sklenili še z razvitjem in blagoslovitvijo novega društvenega prapora.

JOŽE ŽERDIN ■

Gradnja stanovanjsega naselja v Razlagovi ulici

Do konca septembra se bo v nova stanovanja vselilo 17 družin

V Ljutomeru v zadnjih desetih letih ni bilo zgrajeno niti eno novo družbeno stanovanje

V tem času so po prizadevanju sklada, ki ga je do nedavnega vodil Tomi Nemec, sedaj pa ga vodi Darja Oder, na področju tedanje občine Ljutomer adaptirali več stanovanj. Sklad si je vse od začetka delovanja prizadeval, da bi zgradili tudi nekaj novih stanovanj, zato so več let načrtovali gradnjo stanovanjskega naselja v Razlagovi ulici, kjer poteka tačas sklepna faza gradnje 27 stanovanjskih enot. O gradnji naselja je predsednica sklada Ljutomer Darja Oder, ki nam je med drugim povedala:

»V stanovanjskem naselju v Razlagovi ulici poteka tačas gradnja 10 vrstnih hišic in 17 stanovanj v bloku. Vrstne hiše gradimo za znane lastnike, ki si bodo notranjost dokončali po lastnih

željah. Kot smo načrtovali, bodo objekti zgrajeni do faze, ki zajema vgraditev stavbnega pohištva, ureditev fasade in okolice. Nekaj prihodnjih lastnikov, ki so poravnali določene obveznosti,

si že ureja notranjost hiš. Petočrček, v katerem bo 17 neprofitnih stanovanj, bomo dokončali sami, stanovalci pa se bodo vselili ob koncu septembra.

Za dokončanje neprofitnih stanovanj smo najeli pri Republiškem skladu kredit, s katerim je investicija v celoti pokrita.

Skład je za dodelitev omenjenih 17 neprofitnih stanovanj razpisal natečaj, na katerega se lahko prijavi tisti, ki si želijo stanovanja. Stanovalce bo komisija izbirala na osnovi pravilnika za dodelitev neprofitnih stanovanj.

Besedilo in posnetek:
LUDVIK KRAMBERGER ■

Občina Lendava je proslavljala 3. občinski praznik

Slavje okrnili »ekstremisti«

Plaketi Gidosu in Varisu, priznanji pa Društvu vinogradnikov in sadjarjev Lendava ter predsedniku omenjenega društva Štefanu Rožmanu – Županovi priznanji prejeli dijakinja Miša Gerič in lutkovno gledališče Pupilla pri ZKO Lendava

O bčinski prazniki naj bi potekali v prijetnem razpoloženju – s slavnostnimi nagovori, zdravicami, podeljevanjem nagrad in priznanj najzaslužnejšim ter raznimi spremljajočimi prireditvami. Ob tokratnem lendavskem prazniku pa je bilo tudi nekaj pelina. Niso se namreč mogli izogniti tudi nekaterim »aferam«, ki so se zgodile v zadnjem času.

Morda bi tako imenovano plakato afero (prelepljeni slovenski plakati, ki so vabili na proslavo 80. obletnice priključitve Prekmurja k Sloveniji, z madžarskimi plakati o »vstajenju«) zaobšli, saj se je že nekoliko polegla, če ne bi k vsemu temu prilili ogenj še nekateri pisci »provokativnih« člankov v medijih. Še najbolj je odmeval in vzbudil negodovanje pri mnogih »pamflet« v Vestniku na račun narodnostne poslanke in članice občinskega sveta v Lendavi Marie Pozsonec. Zato se tudi župan Jožef Kocun v svojem nagovoru na slavnostni seji občinskega sveta, ki je bila minuli petek v lendavskem gradu, ni mogel izogniti »neprijetnim« temam. Tako je poudaril, da se v zadnjem času dogajajo stvari, »ki za nas niso spodbudne. O tem

NAGRAJENCI V 1. VRSTI – Čeprav je bilo nekoliko nenavadno, da so bili predlagatelji priznanja za Društvo vinogradnikov in sadjarjev Lendava ter za njegovega predsednika Štefana Rožmana člani upravnega odbora tega društva, se je nazadnje vse dobro končalo. Do drugega praznika naj bi spremljalo vilen o podeljevanju občinskih nagrad in priznanj. (Foto: J. G.)

Novega kulturnega doma v Lendavi pa žal letos še ne bodo mogli odpreti, ker ne bodo uspeli končati vseh del. Tako ob letošnjem prazniku še niso odprli tudi obnovljene židovske sinagoge v Lendavi. Kljub temu pa so ob podelitvi priznanj izvedli slavnostni koncert vokalne skupine Duma Levantina, ki neguje glasbo sefardskih Židov. Navdušila je zlasti pevka skupine Klarisa M. Jovanović.

Po slavnostni seji in podelitvi občinskih priznanj so postavili pred lendavsko krono klopotec (prireditev je skoraj preprečil močan dež), ki bo vabil goste na tradicionalno prireditev Festival vina/Bor festival 10. in 11. septembra v Lendavi in seveda tudi oznanjal, da je Lendava z okolico vinogradniško območje. Upajmo, da bodo do festivala strasti pomirjene.

bomo spregovorili na eni seji. Sicer pa za nas zelo pomembno. Početja mestov na eni in drugi strani pa prid našemu življenju in delu. Je soglašal tudi podžupan Antoni lažek, ki je »afere« poimenoval s »tativnimi dejanji posameznikov, o rih ne bi smeli izgubljati prevladuje, ampak jo usmeriti raje v pravičnjanja za hitrejši gospodarski razvoj.

Ob podelitvi občinskih priznanj nagrad pa je lendavski župan ocenil tudi dosežke med dvema kilometra dolgo obvoznico Lendava. Na prvo mesto je postavil čimer je ustavljeno nadaljnje vanje in propadanje mestnega Zdaj bo potrebno poskrbeti za nekaterih stavb, pločnikov in odsekov.

JOŽE GRADIN

Nagrade občine Moravske Toplice

Častni občan bo prof. Olas

Priznanje tudi za Ratkovce

O bčinski svet občine Moravske Toplice je sprejel sklep o podelitvi priznanj in občinske nagrade za leto 1999. Naziv častnega občana bo tako dobil upokojeni profesor Ludvik Olas, diplomirani geograf, rojen 1. 1930 v Sebeborcih, gimnazijo pa je končal v Murški Soboti. Sodeloval je z Inštitutom za geografijo in napisal več kot 150 enot s področja geografskih publikacij. Predaval je doma in na tujem, zaposloval pa so ga predvsem prekmurske teme. Vedno si je prizadeval za širše poznavanje naše pokrajine, za Krajevni leksikon pa je prispeval številna gesla z območja Prekmurja.

Nagrado občine Moravske Toplice bo prejel Franc Čarni, ki je javnosti znan predvsem kot predsednik Združenja šoferjev in avtomobilistov Murska Sobota, priznanja pa bodo šla v roke Francu Gombocu, nekdanjemu predsedniku sveta KS Martjanci, Kolomanu Kozicu, mentorju čebelarstva na DOS Prosenjakovci in predsedniku tamkajšnjega čebelarstva društva, ter krajevni skupnosti Filovci in vasi Ratkovci.

Vendar odločitev o priznanjih ni bila sprejeta brez vroče debate.

častnega občana od dvanajstih predlogov, ki jih je sprejela štirčlanska komisija pod vodstvom Ludvika Sočiča, pa je Alojza Glavača in Tiborja Vorša zanimalo, zakaj niso dobili nobenega priz-

nanja oz. nagrade najprej Ratkovci. Vas je bila sicer predlagatelj, vendar samo pri občinskih nagradah, katerih se izplača tisoč točk, mark. Potem ko se je komisija toževal, da v komisiji že več let sedijo eni in isti – predsednik sedel večkrat omenil Ludvika Sočiča, ki po njegovem mnenju, je župan vplajo zgornji del občine, je župan Franc Cipot predlagal salomonovo rešitev, da se Ratkovci in KS Filovci podeli priznanje skupno s KS Ratkovci, kar je bilo na koncu tudi sprejeto. Vsi nagradenci bodo prejeli nagrade ob prazniku občine 6. septembra.

TOMO KUŠIČ

Mizarstvo Ljutomer prodano

Po poldrugem mesecu zavlačevanja je Milorad Vidović, upravitelj Mizarstva Ljutomer, sedemnajstega avgusta s predstavnikmi družbe DRS, d. o. o., iz Izole končno podpisal pogodbo za premoženje stečajnega dolžnika. Dolžnik je bil podjetje Marjan Maučec iz Ganean, ki ni imel milijonov moral poravnati najpозnejše v mesecu dni od dneva

mostna seja petrovskih svetnikov je bila seveda odprtega značaja.

Vrhunec praznovanja

Plakete, diplome ter vaška dvorana

Slavna seja petrovskih svetnikov, župana ter goslov je, kot smo pričakovali, pretekla pred prenovljeno vaško dvorano, ki so jo minuli meseci tudi slavnostno odprli. In praroslavna seja, obogatena s kulturnim programom, na kateri so nastopali Kvartet Marjan, MPZ Avgusta Pavla iz Pučja, recitatorka ter domača ljudska skupina, je bila vrhunec vsakega praznovanja drugega občinskega praznika.

Petrovski župan Franc Šlihtu je v svojem slavnostnem govoru poudaril, da je petrovski kraj v zadnjem obdobju bil napredoval na vseh področjih, da pa ne smejo zaspati, ampak bodo še več sredstev vlagali v infrastrukturo, ceste, v socialni program ter ureditev krajev. V prihodnjem namenjajo več pozornosti, saj občinsko sredstvo velja za enega najbolj urejenih krajev. Tudi tokrat so v okviru akcije *Moja dežela, lepa, urejena in čista* podelili priznanja. Tako so G. Petrovci ostali prvi ter najbolj urejen kraj v

petrovski občini, ki šteje štiri najst vasi, na drugo mesto so se uvrstili Križevci, na tretje pa Šulinci. Tudi v kategoriji najbolj urejene stanovanjske hiše je prvo mesto ostalo v Petrovcih (Majda in Stefan Kučan), drugo mesto sta »osvojila« Ana in Janez Malčič iz Križevca, tretje pa Ivanka in Vladimir Hozjan iz Šulincev.

Ker se pač na praznovanjih pogleda tudi na dosežke posameznikov in društev, je prav, da so jih tudi nagradili. Tako je KUD Goričko prejel za svoje delovanje na področju folklorne zlatoplate, križevski NK Lesoplast srebrno, Goričano lovsko Kompas iz Peskovec pa bronasto. Hkrati so podelili tudi tri enakovredne diplome, in sicer književniku Milanu Vincetiču, turističnemu društvu Vrtanek ter PGD Križevci.

Ob koncu prireditve, ki so se je udeležili tudi okoliški župani ter gornjeseniški župan Martin Ropoš, so svojem namenu predali tudi obnovljeno vaško dvorano, ki bo rabila tako za zabavne kot kulturne prireditve.

Besedilo in posnetka: MV ■

Podelitev zlate plakete kudu Goričko

77,7 milijona tolarjev

Največ za obrtno cono in ČN

Kandidirali bodo tudi za najem posojila v višini 10 milijonov tolarjev

Najprej je kazalo, da bodo znašali prihodki odranskega proračuna za letošni okrog 130, medtem pa je številka »narasla« na 174,2 milijona tolarjev, kar je največ doslej. Svetniki so na zadnji seji z zadovoljstvom podprli vse županove amandmaje o večjih zneskih pri posameznih prihodkih, nekaj pa so jih tudi znižali.

Med izvirnimi prihodki si največ obetajo od dohodnine (21,4 milijona SIT) in krajevnega samoprispevka (14 milijonov SIT). Iz državnega proračuna (za redno finančno izravnavo, finančno izravnavo za preteklo leto in finančno izravnavo na podlagi OS) naj bi prejeli blizu 68 milijonov tolarjev, iz javnih skladov se jim obeta 29,1 milijona tolarjev, prenos prihodkov iz prejšnjega leta znaša 9,6 milijona tolarjev itd.

In odhodki? Za tako imenovane investicijske obveznosti so namenili 77,7 milijona tolarjev, od tega največ za ureditev obrtno cone (30 milijonov SIT) in razširitev čistilne naprave (40 milijonov SIT). Razširitev prostorov za vzgojno-izobraževalno dejavnost pa še ni na vrsti, ker sami te naložbe nikakor ne bi zmogli, zato bodo spet kandidirali na razpisu Ministrstva Republike Slovenije za šolstvo in šport. Lokacijska dokumentacija v ta namen pa je že pripravljena.

Kljub sorazmerno ugodnim finančnim obetom so sklenili, da bodo kandidirali za najete ugodnega dolgoročnega posojila iz ekološkega sklada v višini 10 milijonov tolarjev, saj imajo letos za kaj takega še zadnjo priložnost (razširitev čistilne naprave). Tako bi lahko lastna sredstva vlagali za druge namene – zdravstvena ambulanta, šola, obrtna cona, rečni mlin idr.

JG ■

Za spanje pri Kuzmi 140 SIT

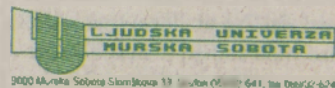
Na občini v Odrancih so ugotovili, da bi lahko pridobili nekaj izvirnih prihodkov tudi na račun turistične takse. In zakaj ne bi tega izkoristili?

Na podlagi zakona o pospeševanju turizma so torej pripravili odlok o turistični taksi v občini. Gre za takso, ki jo lahko pobirajo pravne osebe, podjetniki in posamezniki (sodobajalci) od turistov za prenočevanje. V primeru odranske občine je to trenutno motel Gaj (podjetje Mobix Črenšovci, lastnik Kuzma). Predvideno je, da bodo z dnem, ko bo začel veljati odlok, morali zaračunavati prenočevalcem v Gaju po 140 tolarjev turistične takse na noč. Tako zbrana sredstva bo občina namenila predvsem za urejanje okolja. -aj

Odranci pred plinifikacijo

Po zgraditvi občinskega kanalizacijskega omrežja in čistilne naprave v Odrancih naj bi bila sedaj na vrsti plinifikacija. Kot je pokazala anketa, bi se priključilo na plin, če bi bilo to mogoče, okrog 65 odstotkov gospodinjstev.

Zato sta župan in generalni direktor Petrola že podpisala namero o gradnji plinovodnega omrežja. Prispevek, ki ga bodo morali plačati interesi, bo znašal okrog 50.000 tolarjev (500 DEM), s čimer si bodo zagotovili napeljavno omrežje do ventila na njihovi parceli. Sledijo sprejem posebnega odloka o plinifikaciji, razpis koncesije, sklepanje pogodb idr. Z deli bi lahko začeli že letos. -aj

3000 Murska Sobota, Slomškova 33, telefon 061/441.111, fax 061/441.112

BORZA ZNANJA

Borza znanja je informacijsko središče, v katerem brezplačno zbiramo, urejamo in posredujemo podatke o ljudeh, ki znanje iščejo, in o ljudeh, ki znanje ponujajo. Kdaj in na kakšen način boste znanja izmenjali in morebitno plačili za izmenjavo znanja je povsem prepuščeno vam samim.

In katera znanja se trenutno ponujajo in iščejo:

- iščejo se informacije o blaznju ran na dvanajsterniku,
- gospa želi informacije o popotovanju v Mehiko,
- ponujajo se informacije o zdravljenju reiki.

Informacije: BORZA ZNANJA M. SOBOTA, pri Ljudski univerzi Murska Sobota, Slomškova 33, telefon (069) 36 566, spletna stran <http://www.borzaznanja.mss.edus.si> ali ljudska.univerza.msbota@sinl.net

Posojila tudi za študente

Ob dobrem učnem uspehu država regresira celotne obresti

V raznih evropskih državah si lahko mladi zagotovijo finančno podporo pri izobraževanju na fakultetah tudi z bančnimi posojili. Ta oblika financiranja je za mlade gotovo spodbudnejša pri učenju, saj jih bolj obremenjuje, da šolanje tudi končajo, kot navadna oblika stipendiranja.

Tudi slovenska vlada, oziroma Ministrstvo za družino in socialne zadeve je objavilo javni razpis »za podelitev koncesij za izvajanje poslovanja pri posojilih za študij na podlagi jamstev in regresirane obrestne mere«.

Predvidena posojila v študijskem letu 1999/2000 bodo v vrednosti nekaj več kot 300 milijonov tolarjev. Posojila bodo študentje lahko vzeli v bankah, katerim bo ministrstvo podelilo koncesije.

Študentje bodo lahko najeli posojilo za čas študija od enega do štirih let. Odplačevali pa ga bodo ob zaposlitvi, vendar bodo začeli z odplačevanjem najdlje dve leti po prenehanju študija.

Banka študentu preneha podeljevati posojilo, če ta po lastni krivdi opusti študij, zamenja študijski program, ne napreduje v višji letnik ali ne predloži potrebne podatke o študiju.

Ob tem pa mora vrniti posojilo v celoti in skupaj z obrestmi. Pogoj za prejemanje posojila je, da je prosilec državljan Slovenije, da ni v delovnem razmerju in da ob vpisu v prvi letnik fakultetnega izobraževanja ni starejši od 26 let.

Posojila pa ne more prejeti prosilec, ki že prejema stipendijo ali kako drugo finančno pomoč ali mu je prenehala pravica do stipendije. Prednost pri podeljevanju bodo imeli mladi z nizkimi družinskimi dohodki, s povprečno študijsko oceno v prejšnjem letniku, ki je višja od 7,5, tisti, ki se vpišejo v prvi letnik, vključeni v program izobraževanja za brezposelne osebe in ljudje s posebnimi potrebami zaradi funkcionalne prizadetosti.

Osnovna višina posojila je 20.000 tolarjev mesečno, to pomeni 240.000 tolarjev letno, vsota pa se lahko tudi poveča ob izpolnjevanju nekaterih pogojev.

Država zagotavlja tudi regresiranje obrestne mere posojila. Osnovna višina regresiranja znaša 50 odstotkov realne obrestne mere posojila. Mogoče pa je tudi večje regresiranje ob večjem učnem uspehu.

Ob povprečni oceni 8,5 je regresiranje že 100-odstotno.

JOŽE GABOR ■

Ocenjevanje krajev in šol

Mota najlepše urejen kraj, ljutomerska gimnazija najbolj urejena šola

V občini Ljutomer so končali ocenjevanje krajev in šol v okviru projekta Slovenija – moja dežela, lepa, urejena in čista

Pred tem so bile tudi različne aktivnosti glede urejanja bivalnega okolja, odvoza kosovnih odpadkov in drugih nepotrebnih stvari po posameznih krajih pa tudi medijske oddaje in osveščanje prebivalcev.

Odbor v sestavi Srečko Pavličič, Marija Gaberc in Renata Zrinski je odločil, da je v kategoriji po videzu, urejenosti in celostni podobi kraja ter kakovosti bivalnega prostora prvo mesto pripadlo Moti, drugo Grlavi-Kristancem (ob glavni cesti), tretje pa Železnim Dverim.

Komisija je za najlepše urejen kraj podala naslednje pojasnilo: Mota je kraj, ki mu lega ob glavni in vse bolj prehodni cesti narekuje posebno mesto glede urejenosti kraja, istočasno pa sposobnosti ohranjanja vaškega življenja v celostni podobi. Vas deluje kot skrbno urejena,

zasajena z zelenjem in cvetjem – tudi avtentičnim domačim –, poti k reki Muri in na gospodarske površine pa so čiste in urejene.

V kategoriji šol pa je letos prvo mesto pripadlo Gimnaziji Frana Miklošiča v Ljutomeru.

Drugo in tretje mesto zaradi spremembe prejšnjih občinskih meja tokrat ni bilo razglašeno. Tako je odbor sprejel soglasno odločitev, saj je šola kot edina srednja šola v občini Ljutomer vzor po urejenosti in vključevanju življenja in dela v najširšem smislu.

JOŽE ŽERDIN ■

Borza

Tečajnica nekaterih vrednostnih papirjev
na Ljubljanski borzi, d. d.,
v obdobju od 17.08 do 24.08.1999

VREDNOSTNI PAPIR	ENOTNI TEČAJI 17. 8. 99	24. 8. 99	razlika v odstotkih
delnice na trgu A			
Blagovno trgovinski center	13.788,51	13.848,61	0,44
Dolenjska banka - imenske	18.998,95	19.110,00	0,58
Droga Portorož	33.824,26	34.003,07	0,53
Emona Obala Koper	2.194,34	2.247,70	2,43
Etol Celje	21.043,80	21.867,85	3,92
Interwopa Koper	2.311,76	2.309,24	-0,11
Istrabenz Koper	3.051,95	3.005,54	-1,52
Kolinska Ljubljana	2.064,69	2.077,24	0,61
Krka, tovarna zdravil, Novo mesto	27.799,07	27.894,99	0,35
Lek, razred A	37.570,55	38.444,60	2,33
Luka Koper	3.321,87	3.298,89	-0,69
Merkator, poslovni center	11.588,86	11.226,81	-3,12
Petrol Ljubljana	26.082,69	25.754,64	-1,26
Probanka Maribor	28.880,00	27.550,00	-4,61
Radenska	2.261,53	2.247,56	-0,62
SKB-banka	2.380,00	2.380,00	0,00
Zdravilišče Moravske Toplice	1.404,76	1.400,00	-0,34
delnice na trgu B			
Kovintehna Celje	894,93	954,99	6,71
obveznice na trgu A			
BTC hipotekarna obveznica	113,51	114,50	0,87
Republika Slovenija, 2. izdaja	103,50	103,00	-0,48
SKB-banka, 3. izdaja	100,00	100,00	0,00
delnice na QTC			
Cetis Celje	11.740,00	12.030,00	2,47
Color Medvode	4.950,95	4.772,46	-3,61
Fructal Ajdovščina	2.250,00	2.248,16	-0,08
Gorenje Velenje	1.972,92	2.109,22	6,91
Helios Domžale	34.000,00	34.698,69	2,05
Kema Puconci	2.500,00	2.500,00	0,00
Tovarna sladkorja Ormož	3.301,00	3.301,00	0,00
Veletrogovna Potrošnik	1.600,00	1.910,00	19,38
kratkoročni papiri			
del nakupnega bona NB11 (v sit)	5.294,10	5.708,18	7,82
del nakupnega bona NB12 (v sit)	5.274,30	5.861,48	11,13
obveznice na prostem trgu			
SI. odškodninski sklad	67,40	68,67	1,88
investicijske družbe			
TRIGLAV STEBER 1	78,91	83,08	5,28
NFO 1	72,71	82,52	13,49
ZVON 1	57,65	60,27	4,54
POMURSKA INV. DRUŽBA 1	69,45	70,96	2,17
ZLATA MONETA 1	57,51	61,90	7,63
VIPA INVEST NANOŠ	70,98	76,00	7,07
ATENA TRI	42,28	44,04	4,16
INFOND ZLAT	42,89	45,61	6,34
KMEČKA DRUŽBA	36,95	41,49	12,29
POMURSKA INV. DRUŽBA 2	27,10	29,84	10,11
Slovenski borzni indeks SBI	1.854,23	1.858,78	0,25
Borzni indeks obveznic BIO	104,76	106,68	1,83
Indeks delnic PID-ov PIX	1212,38	1303,36	7,50

Po dveh tednih umiritev

Dogodki na Ljubljanski borzi so pritegnili z rastjo tečajev pidov k investiranju marsikaterega investitorja. Toda tega veselja je tudi enkrat konec, tečaji pidov so v zadnjih dneh celo nekoliko izgubljali, predvsem pidi NFIN, TG1N, ZVIN in ZMIN, kajti nekateri so že začeli z vnovčevanjem dobičkov, pa še vrednost gonilnega papirja delnice Nacionalne finančne družbe, kateremu so sledili drugi pidi, je začela padati.

Segment trga investicijskih družb je tudi te dni zasenčil preostali uradni kotaciji na borzi, saj je bil promet nekajkrat večji kot na uradnem trgu. Vsi indeksi so imeli na tedenskem nivoju prirastek, še vedno je največ pridobil indeks PIX (+7,5%), za malenkost pa je višji tudi indeks SBI. Skupen tedenski promet na vseh trgih znaša skoraj 5 milijard tolarjev, večji posli so bili prijavljeni predvsem s pidi, med njimi največ z delnicami Nacionalne finančne družbe, Zlate monete in z delnicami sklada Infond zlat. Na uradnem trgu je prevladovalo zatišje, le nekoliko nerovoze je bilo pri delnicah Merkatorja in Kovintehne, pri prvi družbi vse bolj prihaja do izraza bližajoča se skupščina delničarjev, na kateri naj bi uprava predstavila rezultate in nadaljnjo strategijo dela. Pri drugi delnici pa je Merkur objavil (kmalu že drugič) v začetku tega tedna višjo ponudbo za odkup teh delnic (920 SIT). K rasti indeksa SBI so po daljšem času občutneje prispevale delnice Leka, katerih tečaj je v petek presegel 39.000 tolarjev za delnico. Dražje na tem trgu so še delnice Etola in Emone obale, prvo podjetje arom in eteričnih olj Etol je po podatkih v prvem polletju namreč poslovalo relativno uspešno. Kljub težavam na nekdanjih jugoslovanskih trgih in gospodarski krizi v vzhodnoevropskih državah se je obseg prodaje zmanjšal le za 15 odstotkov, dobiček pa je zato dosegel 80 odstotkov lanskega.

Druge delnice na uradnem trgu pa so beležile predvsem nižje vrednosti kot pred enim tednom, še največ so se znižali tečaji delnicam

Na prostem trgu je bilo trgovanje predvsem z delnicami skladov še vedno živahno, kljub že petkovemu vnovčevanju dobičkov. Razmerja cen pidov pa so glede na obdobje pred rastjo tečajev še vedno nekoliko porušena, saj je bila najdražja delnica med skladi delnica NFIN, sicer pa so se na tedenski ravni najbolj podražile delnice Pulsarja, Zlate Monete 1 in Mercate 1. Najprometnejše delnice NFIN so v tednu pridobile 13,5 % in delnice Kmečke družbe 12 %.

Kmalu se bo začelo trgovanje z navadnimi imenskimi delnicami pidov Plod, Setev in Trgatev na prostem trg Ljubljanske borze. Gre za 9.450.000 delnic pida Plod (PDON) s skupno nominalno vrednost 945.000.000 tolarjev, 8.964.145 delnic pida Trgatev (GTON) s skupno nominalno vrednostjo 896.414.500 tolarjev ter 12.443.432 delnic pida Setev (STIN) v skupni nominalni vrednosti 1.244.343.200 tolarjev.

BORZNI POSREDNIK
IGOR LEBAR ■

BROD NA MURI	
	v tolarjih
Muri B, D, C	590,00
Agroservis B, D, C	1.050,00
Poljoprivrednik C	750,00
Minotop	1.800,00
Pomurska mlekarica	20.000,00
Kema Puconci B	1.450,00
Murales B, D	350,00
Radgonaška gorica B, D, C	16.000,00
Kapota B	3.900,00
KC Radlcan	5.500,00
Mlekopremisel Ljutomer	700,00
Isana	500,00
Aravto	150,00
IMR Radgona	2.000,00
Telekom B	27.900,00
Telekom G	30.100,00
Gorenje B, D	1.810,00
Zilo G	10.500,00
Save G	13.800,00

Slovenski kolesarski katalog

Na sončnih obronkih Goričkega

Slovenija je končno dobila skupni katalog s predstavitvijo 12 kolesarskih poti po Sloveniji - Vključili tudi dve prekmurski poti Na sončnih obronkih Goričkega in Prekmurska kolesarska pot

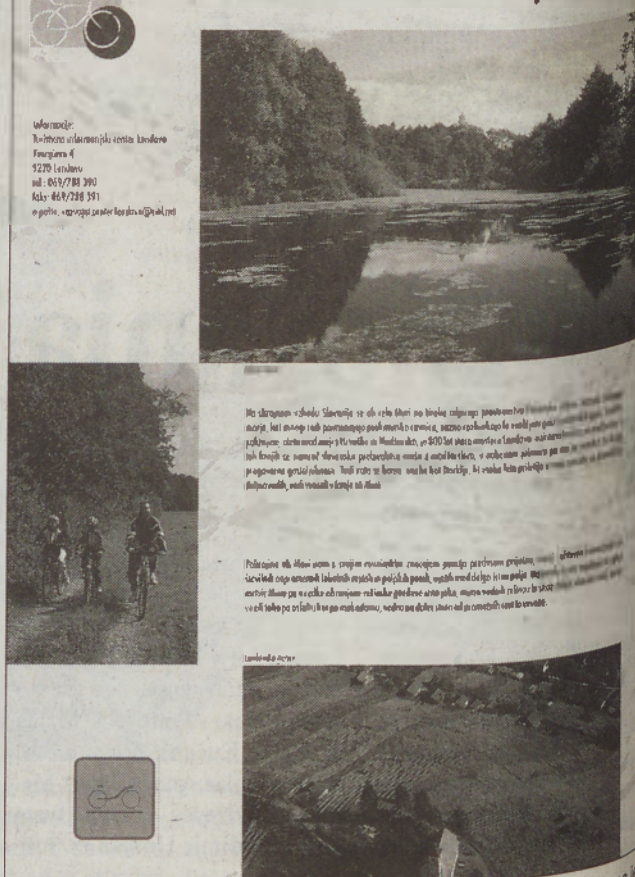
Kolesarske in sprehajalne poti so med sodobnimi turisti in popotniki čedalje bolj priljubljene in iskane. Tudi v Pomurju lahko opazimo čedalje več dopustnikov, ki prihajajo počitnikovat v zdravilišča z avtomobili, na katerih imajo pripeta tudi kolesa. Ne le zaradi rekreacije in zdravja, ljudi vse bolj zanima pokrajina, v kateri preživljajo počitnice. Ne zadovoljijo se zgolj s posteljo in bazenom, ampak želijo na počitnicah tudi kaj doživeti.

Na žalost je označenih kolesarskih poti še vedno premalo. Marsikateri hoteli ali turistične kmetije zarišejo na zemljevidu v zloženki neko pot, ki pa na terenu ni primerno označena - torej s smerokazi in prepoznavnimi oznakami. Tudi preveč prometne ceste niso primerne za kolesarjenje. Drugo vprašanje pa je, kako so v pokrajini in vaseh, kjer je speljana kolesarska pot, pripravljeni na »invazijo« kolesarjev. Ali so na voljo parkirni prostori za kolesa, počivališča, ali lahko v gostilnah naročijo toplo malico, osvežilne pijače in podobno. Če se primerjamo s sosednjo Avstrijo, predvsem pokrajinami na jugu avstrijske Štajerske in Gradiščansko ob Nežiderskem jezeru, smo mi res še pravi kolesarski začetniki.

Katalog, ki ga je izdal Center za promocijo turizma pri Ministrstvu za malo gospodarstvo in turizem, je torej šele začetek promoviranja dežele kot primerne za kolesarjenje. Med vsemi slovenskimi pokrajinami pa je prav

pokrajina ob Muri skorajda idealna za sprehode in kolesarjenje. Gorička kolesarska pot ima naslov Na sončnih obronkih Goričkega in je dolga kar 60 kilometrov, vendar si kolesarji lahko izberejo različno dolge in težavne odseke, najamejo kolesa ali zasebne turistične sobe - informacije o tej poti so na voljo v Turistično-informativnem centru v Moravskih Toplicah. Turistično-informatijski center Lendava pa je skrbnik Prekmurske kolesarske poti. Kolesarske poti so uredili letos poleti v okviru projektov čezmejnega sodelovanja iz programa Phare in so speljane po različnih zanimivih območjih Upravne enote Lendava, torej tudi ob Muri. V Sežani imajo pot z imenom Poti po Kraškem parku, v Logatcu Poti po parku Snežnik, v Cerknici pot z imenom S kolesom po Krpanovi deželi, v Kranjski Gori pot Ob vznožju Julijskih Alp, v Zgornje Savinjski dolini so pot poimenovali Doživetje gora, voda in gozdov, v Črni na Koroškem imajo

Prekmurska kolesarska pot

V Prekmurju sta primerno urejeni le dve kolesarski poti, ena je speljana po Goričkem, druga pa po ravninskem delu Prekmurja in ob reki Muri.

Gorski kolesarski park, v Mariboru ponujajo na Pohorju Kolesarsko vas sredi gozdov, Dravsko kolesarsko pot in Jantar-

ska pot, v katalogu pa so še poti ob Zdravilišču Atomske tovarne ob reki Kolpi ter Brežjska kolesarska pot.

Občine in državni proračun

Kako do denarja?

Občine še vedno ne vedo pravilno izpolnjevati obrazcev za pridobitev sredstev iz državnega proračuna za obnovo državnih cest

Odgovorni za infrastrukturo in gradbeništvo pri občinskih upravah so v marsikaterem primeru glavni krivci za nepravčasno gradnjo ali obnovo državnih cest, ki potekajo po njihovem občinskem ozemlju. Razlog je skorajda banalen: zaposleni na občinah ne vedo pravilno izpolnjevati obrazcev za pridobitev sredstev iz državnega proračuna za izvajanje investicijskih del na državnem cestnem omrežju.

Občinski ljudje bi morali upoštevati zakonska določila, ki so resda čedalje bolj zapletena in birokratska, predvsem pa bi morali dobro proučiti dva obrazca, in sicer »Identifikacija projekta« in »Dokument o oblikovanju projekta«. Z izpolnitvijo teh dveh obrazcev mora občina seznaniti Direkcijo R Slovenije za ceste z namenom obnovo ali gradnjo na določenem delu državnega cestnega omrežja. Občina mora nato izdelati projektno nalogo za izdelavo projekta in jo poslati v potrditev na Direkcijo (Ministrstvo za promet in zveze). Po potrditvi projektne naloge se v skladu z določili Zakona o javnih naročilih odda v izdelavo ustrezen projekt, ki ga mora ponovno revidirati in potrditi Direkcija RS za ceste. Če investicijska presega vrednost 500 mio SIT (če gre za obnovo ceste in asfaltiranje, je ta vsota prav gotovo hitro presežena), Ministrstvo za promet in

o nameri, v katerem opredelita namen, obseg in vrsto načrtovanih del, okvirno razdelita predvidene stroške in izdelata termiski načrt priprave preostale dokumentacije, pridobitve potrebnih zemljišč in izvedbe del.

Ne glede na vrednost investicije pa morajo občina, ministrstvo in drugi sofinancerji podpisati sporazum o sofinanciranju. Tudi izdelano investicijsko-projektno dokumentacijo mora potrditi

Ministrstvo za promet in zveze; ne potrdi pa je, če ni vse tako, kot mora biti. Vsebovati mora: investicijsko-projektno nalogo (za investicije v vrednosti od 50 do 100 mio SIT), investicijsko-projektno nalogo in investicijski program (za investicije od 100 do 500 mio SIT) in investicijsko-projektno nalogo, investicijski program in predinvesticijsko zasnovo (za investicije nad 500 mio SIT). Šele s potrjeno investicijsko projektno

dokumentacijo si bodo zagotovili sodeležbo v razporejanju državnih sredstev, nato pa morajo vsi sofinancerji podpisati gradbeno pogodbo. Vsa gradbena dela morajo potekati v skladu z določili Zakona o javnih cestah, investitor pa mora pred začetkom del obvezno pridobiti soglasje Direkcije RS za ceste (Ministrstvo za promet in zveze).

Kakor so si pred dobrimi leti občin močno prizadevale, da bi čim več cest »spravili« v kategorijo državne ceste, sedaj morajo zagotovljen denar iz državnega proračuna, bodo mogoče zaradi čedalje večje zapletenosti pri pridobivanju denarja in pri določevanju načina obnove cest obžalovati.

BBP ■

Cestno podjetje Murska Sobota

Poslovanje z dobičkom

Na zadnji skupščini Cestnega podjetja Murska Sobota so delničarji potrdili predlog uprave, da dobiček v višini šeststirideset milijonov tolarjev iz lanskega leta ostaja nerazporejen. Gre za pomemben poslovni rezultat, saj je prejšnja leta podjetje pod vodstvom drugega direktorja beležilo rdeče številke.

Rezultati so dobri in tudi letos se kažejo podobni trendi, je o lanskem uspehu povedal direktor podjetja Marijan Pucko. Dobri poslovni rezultati so, po mnenju prvega moža podjetja, rezultat zmanjšanja števila zaposlenih, saj se je ta v primerjavi z letom sedemindesetdeset zaradi naravne fluktuacije zmanjšala za deset

odstotkov, uredile so se razmere v podjetju in spremenila organizacija dela, predvsem v računovodski službi, drugačna pa se je tudi osebna odgovornost zaposlenih do dela. »Pomembno je tudi, da smo si pri investitorjih pridobili zaupanje in da nas več ne obravnavajo z negativnim predznakom,« je še povedal sobesednik.

Lastninska struktura podjetja ostaja nespremenjena. Večinski lastnik podjetja (osemintrideset odstotkov kapitala) je država, notranji lastniki imajo dvaintrideset odstotkov, pida Mura in Triglav imata šestdeset odstotkov, občina pa s svojimi delničarji pet odstotkov in po

Kljub poslovno uspešnemu letu pa to še ne pomeni, da v podjetju ne poznajo likvidnostnih težav. Plačilna disciplina je še vedno slaba. Neplačniki njihovega denarja ostajajo predvsem nekatere lokalne skupnosti. Kljub temu pa so imeli lani blokirani prenosni denar devet dni, medtem ko prejšnjega leta kar dvesto pedeset dni. Če zaposlenih izplačujemo v letu, kar dvesto pedeset dni, ni pogodbi, izplačali so je tudi prvo polovico regresa, drugo pa bodo do konca leta.

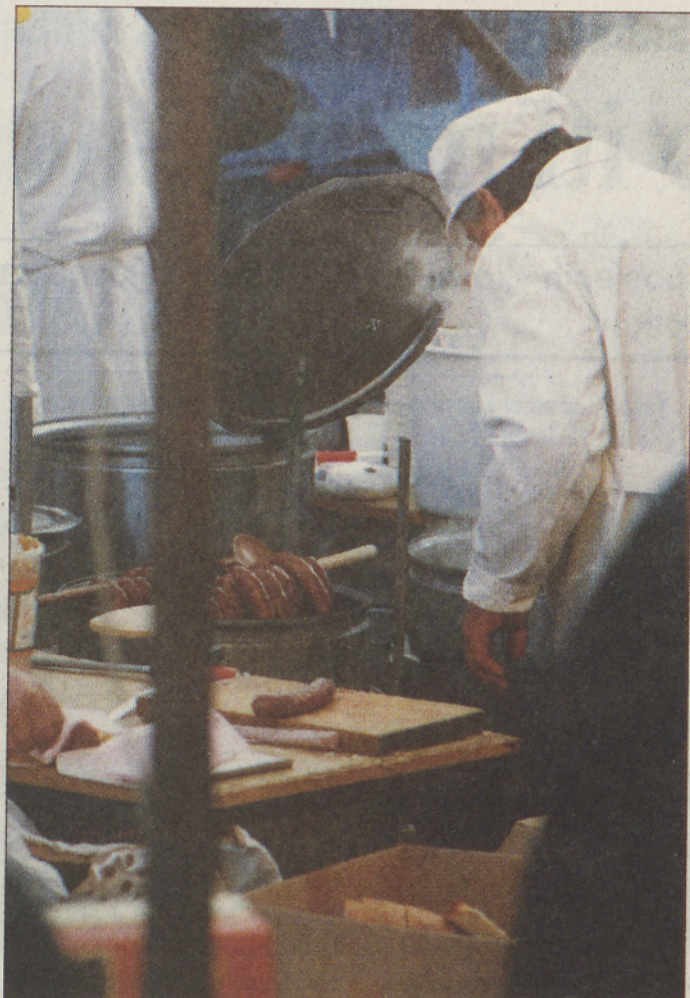
BBP ■

Cene in sejem Je res kriv DDV?

Zakaj so cene
gostinskih storitev
na letošnjem
kmetijsko-
živilskem sejmu
nenormalno
visoke?

Ker je obisk radgonskega sejma konec avgusta za mnoge Prekmurce in Štajerce družinski izlet, so mnoge presenetile visoke cene npr. za pleskavice, pivo in podobno. Če obišče sejem petčlanska družina, plača vstopnice, si dvakrat privozi vrečično pijačo in morebiti še kakšno »sejemsko dobroto«, bo v krepko stanjšalo družinski proračun.

Ker mnogi menijo, da je za visoko povzeto kriv organizator in od letos tudi lastnik sejma Pomurska sejem, d. d., ki je zvišal najemnino za razstavne prostore, smo o tem povprašali direktorja Janeza Erjavca:

»Cena razstavnega prostora ni odvisna od lastništva, za zunanji prostor je 35 DEM za kvadratni meter, za pokriti pa do 85 DEM. Gostinci so skoraj isti kot lani, med novimi, ki so letos nastopili s ponudbo namesto tistih, ki so odpovedali svoje sodelovanje, pa smo izbirali takšne, ki so ponudili boljši program. Radi bi dali prednost domačinom, vendar jih le stežka pripravimo do sodelovanja. Cena razstavnega prostora je enaka kot lani, zato ne more vplivati na ceno njihove gostinske ponudbe, je

pa res, da je tudi ponudba razstavnega prostora storitev, ki pa je obdavčena po novem z 19 %.

Z julijsko uvedbo DDV-ja so se resda občutno zvišale cene pijač, kajti večina gostincev pač večji davek (19 %) zaračuna kupcu, ne bi pa se smela tako močno podražiti hrana, ki je obdavčena z 8 %. Vse kaže, da jih še vedno ni izučilo: boljše je imeti nižje ali vsaj zmerne cene in prodati več kot pretiravati s cenami, imeti prazne mize in se za dlje časa zameriti gostom. **BBP**

rgoprevoz

rgoprevoz je v ponedeljek, 23. avgusta, na radgonskem sejmišču povabil na kmetijsko-živilskega sejma, ki bo poslovalne partnerje. Le-ta je največji slovenski proizvajalec traktorjev, ki je sodeloval z romunskim partnerjem leta 1991. V novem

modelu traktorja, po katerem povprašujejo tudi v Bosni in Makedonije, je že 60 odstotkov slovenske opreme in znanja. Njihovi večji poslovni partnerji iz Slovenije, ki veliko izdelkov s posredovanjem Roškaričevih prodajo tudi v Romunijo, so Iskra, Agis, Tesnila Trebnje, Metal Ravne, Sa-

va, Alpos, Donit, Saturnus, Kristal Maribor, Hidra Maribor, Klas-metal, Cofor in Fenolit. Na posnetku fotografa Jureta Zaukekerja so poslovni partnerji Trgoprevoza na razstavnem prostoru SIP-a Šempeter na kmetijsko-živilskem sejmu v Gornji Radgoni. **BBP**

Nafta Lendava Stol še vedno prazen

Predsednik nadzornega sveta Nafta Lendava Dagmar Šuster je povedal, da ni še nič znano, kdo naj bi bil s strani države imenovan na mesto člana uprave družbe, s katerega je bil s prvim avgustom razrešen Jože Hajdinjak. S predstavniki lastnikov ter Nafta Lendava se je nazadnje sestal julija ter jih tudi opozoril na nepopolno upravo, in ti so se strinjali, da je imenovanje novega člana nujno potrebno.

Kot kaže, pa se državi, drugemu lastniku v Nafti, s tem ne mudi preveč. (Počitnice ne morejo biti v izgovor, saj je g. Hajdinjak svoj odhod najavil že maja.) Ali bo hitrejša s pripravljanjem predloga nove družbeniške pogodbe, pa bomo videli prav kmalu. Po vladnem sprejetju petih sklepov o finančni in ekološki sanaciji Nafta so s pristojnega mesta tudi najavili, da bo petega septembra država že lahko predstavila predlog spremenjene družbeniške pogodbe. Svoj predlog pa seveda pripravljajo tudi v Petrolu. Družbeniška pogodba med lastnikoma, ki sta jo sklenila lani septembra (v njej je tudi dogovorjena dvočlanska uprava družbe), je namreč podaljšana do konca oktobra. **MH**

**SKUPAJ
PROTI
KRI MI NALU**

080-1200
POKLIČITE!
OSTALI BOSTE ANONIMNI

SEG že četrto leto na sejmu

Ni zdrave hrane brez zdravih tal

Slovenska ekološka združenja si prizadevajo za ekologijo tal in pridelavo zdrave hrane v Sloveniji

Sekcija za zdravo prehrano in Sekcija za kmetijstvo in namakanje Slovenskega ekološkega gibanja (SEG) sta v torek, 24. avgusta, v okviru kmetijsko-živilskega sejma pripravili okroglo mizo na temo Pomen slovenskih ekoloških združenj za ekologijo tal in pridelavo zdrave hrane v Sloveniji in EU. SEG se s projekti o zdravi hrani in biokmetovanju predstavlja na radgonskem sejmu že četrto leto, posvetovanje pa je pripravil drugič.

Za letošnjo temo okrogle mize so se odločili iz enostavnega razloga: pridelava zdrave hrane

ni mogoča na onesnaženih tleh, zato bomo potrebovali v Sloveniji za pridelovanje take hrane

poleg predpisov tudi primerna »ozdravljena« zemljišča.

Vstop v EU prizadeva vsakega pridelovalca, tudi vsakega porabnika, pa čeprav se prehranjuje v najdražjih restavracijah, je menil prvi referent Štefan Huzjan; za porabnika niso pomembni zgolj embalaža in osnovni podatki na deklaraciji, ampak tudi informacija, kje in kako je bil izdelek narejen in pridelek pridelan.

Slovenija bo kmalu dobila Urad za prehrano, ki naj bi spremljal prehranske navade Slovencev in jih usmerjal v zdravo prehrano.

Strokovnjaki z Inštituta za ekološke raziskave ERICO Velenje (Boštjan Pokorn in Melita Stropni) pa so predstavili rezultate ekološke študije onesnaženosti tal, rastlin in živali s svinčcem in kadmijem ter drugimi težkimi kovinami. Raziskovali so emisijsko ogrožena območja na Koroškem, Šaleškem in v Zasavju.

pisec novinarskega teksta, bi bila to tako le izguba dragocenega časa. Če podatka ni za novinarja, potem ga najverjetneje ni še za koga drugega. In če je tako, potem sledi vprašanje: ali sta se ministra, preden sta podpisala odredbo, sploh vprašala, koliko kmetov bo spet potisnjenih na socialni rob. Kaj bo to pomenilo za najbolj kmetijsko in tudi najbolj revno regijo?

Za marginalizacijo novega sloja ljudi gre v že tako marginalizirani, odrinjeni regiji. To je slika neke kmetijske politike! **MH**

šibkemu dovolijo, da se izpiše iz socialnega zavarovanja in svoje redne zaposlitve ter postane eden od njih - brezposelnih in socialno podpiranih. Kolikim je z zadnjo odredbo država spet velikodušno dovolila, da prestopijo k revnim, ni znano.

Uradnik v državni službi v prekmurskem središču bi za ugotovitev tega podatka moral delati dva tedna, in če po njem sprašuje

Stoščaj pri kmetu ni mogoč, pravijo državniki, mogoče pa je, da z zvišanjem cen cenzusa socialno

Rop in Smrkolj ravnala urgentno

Potisnjeni v revščino - z občutkom

Minister za socialne zadeve Anton Rop ter kmetijski minister Ciril Šmrkolj sta pri reševanju finančne stiske kmetov ravnala urgentno, res, presenetljivo hitro, pa čeprav je (bila) na počitnicah glavna državnega birokratskega stroja, sta izdala odredbo, s katero se bodo kmeti izločili iz obvezno pokojninsko in zdravstveno zavarovanje kmetijskih delavcev (z veljavnostjo za nazaj). In človek ne more kaj, da ne bi ob tem pomislil, da gre za Smrkoljevo potezo ugajanja prekmurski raji pred kmetijskim sejmom.

Zaradi čutenja do kmetov, kar je davčna služba zaradi neplačanih prispevkov za socialno zavarovanje blokirala žirovni račun kmetijskega sejma.

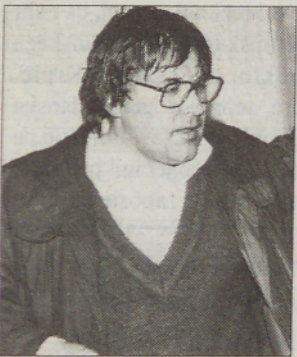
velikodušnega upoštevanja prošnje z občinskega odbora za kmetijstvo Občine Moravske Toplice

Na tapeti ...

Zopet uspehi prekmurskih radioamaterjev

Prvo mesto za Slavica, Hermana in Časarja

V športno-rekreacijskem centru v Nemčavcih so podelili priznanja najboljšim radioamaterjem z majskega tekmovanja »VHF-UHF-SHF CONTEST«, ki je bilo že sedmič po vrsti. Tekmovanje je potekalo hkratno na državni in evropski ravni, svoje rezultate je prijavilo 53 tekmovalcev, skupaj pa so poslali sto tekmovalnih dnevnikov.

Prekmurski radioamaterji so se zopet odlično odrezali, saj so prva mesta pobrali Franc Slavic iz Puconec (dvakrat), Alfred Časar iz Polane ter Jože Herman (dvakrat) iz Murske Sobote, ki je letos za 25 let dela v radioamaterstvu prejel naziv »oldtimerja«, čeprav je dejaven že 30 let, a se je v Ljubljani izgubila potrebna dokumentacija.

V RTV-klubu Murska Sobota letos praznujejo 50 let uspešnega dela, ves čas delovanja pa so bili člani zelo aktivni. Tako so v časih Jugoslavije prvi začeli uporabljati amatersko televizijo. Na Dolini so zgradili tekmovalni center, ki je med bolje opremljenimi v Sloveniji in ki jim omogoča sodelovanje na največjih svetovnih tekmovanjih. Klub ima trenutno 97 članov, ki se ukvarjajo z vzpostavljanjem radijskih zvez z amaterji z vsega sveta, s konstruktorstvom, izobraževanjem novih članov, ob naravnih nesrečah pa sodelujejo tudi v različnih akcijah. V tekmovalnem centru na Dolini imajo postavljeno vozlišče za digitalni prenos podatkov, ki rabi za povezavo Slovenije z vzhodom, v okviru CBC-projekta Phare pa so letos organizirali izdelavo in postavitev radijskih svetilnikov za amaterje iz Avstrije, Madžarske, Hrvaške in Slovenije.

TOMO KOLEŠ ■

Vaške igre v Fokovcih

V Fokovcih so minulo nedeljo potekale 4. vaške igre občine Moravske Toplice. Sodelovalo je 15 ekip, s tem da so Mlajtinčani in Lukačevčani nastopili kot eno moštvo. Tekmovalci so se pomerili v devetih igrah, kot so bile npr. vodenje žoge, prevoz vode, skok z mesta, sestavljanje kmečkega voza, vlečenje vrvi in žaganje drv. Igre so trajale kar do devetih zvečer, na koncu pa je bil vrstni red prvih treh naslednji: 1. Tešanovci, 2. Andrejci in 3. Martjanci.

TK ■

Občinsko glasilo

Pred občinskim praznikom smo izdali občinsko informativno glasilo. Občinski svet je sprejel sklep o izdaji glasila in tudi izmed predstavnikov političnih strank imenoval uredniški odbor.

Uredniški odbor pa je predlagal fotografije svetnikov zato, ker je to prvo glasilo po volitvah in je v njem predstavljen občinski svet. Vsak občinski svetnik je bil naprošen za fotografijo. Odločitev vsakega posameznika pa je prostovoljna in zato ne vidimo nobenih problemov v tem, da nekaj svetnikov ni dalo svoje fotografije. Najlažje je ne sodelovati, potem pa samo kritizirati. V informativnem glasilu, za katerega izdajo sta odgovorna župan in uredniški odbor, so prispevki krajevnih skupnosti in o vseh drugih aktivnostih v Občini Beltinci, spremljajo pa jih fotografije, ki so jih predlagali avtorji prispevkov. Ker pri mnogih prireditvah sodeluje župan, je neizbežno, da je včasih tudi na fotografiji, nikakor pa ne 14-krat. Zato naj si novinar drugič podrobno pogleda bilten, se prepriča o resnici in gleda na izdano delo kot prispevek k informiranju in boljšemu sožitju v Občini Beltinci.

ŽUPAN OBČINE BELTINCI
JOŽEF KAVAŠ ■

Romsko naselje Vanča vas - Borejci

»Želimo iti naprej, ne nazaj«

Nekoč je bilo v vasi zaposlenih skoraj 90 odstotkov delovno zmožnih prebivalcev, danes jih je le 75 odstotkov

Če že najdeš pot v romsko naselje Vanča vas - Borejci, kjer iz Rankovec ni ka- žipota, te čaka pravo presenečenje. Namesto pričakovanih nekaj manjših hišk se pojavi lepo naselje z mnogimi novimi in urejenimi hišami. Sicer pa bi naj bili Romi tukaj že od 17. stoletja, obe naselji skupaj, torej Vanča vas in Borejci, pa imata danes petinsedemdeset hišnih števil in 332 prebivalcev. O nekaterih težavah, ki jih pestijo, sem se pogovarjala z Rudolfom Horvatom, predsednikom romskega društva Čapla Vanča vas - Borejci, ter Slavkom Cenerjem, tajnikom društva in predsednikom vaškega odbora.

Kot mnoge druge tudi prebivalce njihove vasi pestijo socialni problemi. Nekoč je bilo v vasi zaposlenih skoraj 90 odstotkov delovno zmožnih prebivalcev, danes jih je le 75 odstotkov, pravijo. Mnogi morajo živeti od socialne pomoči, ki komaj zadostuje za osnovne potrebe ali pa še te ne. Zato je v vasi nastal problem sofinanciranja gradnje kanalizacije, kajti gospodinjstva ne zmorejo prispevati okoli 300 tisoč tolarjev. Prošnje so poslali na različna ministrstva, a ni nobenega odgovora, posluha zanje pa naj ne bi imela niti občina. »Ob državni pomoči bi lahko tudi sami kaj sofinancirali,« pravijo. Povedala pa sta tudi, da sta čista voda in urejena kanalizacija v tem trenutku največjega pomena ter da želijo iti naprej, ne nazaj. Že dalj časa si Romi prizadevajo, da bi zgradili otroško igrišče. Sami bi kupili parcelo, občina pa bi sofinancirala gradnjo igrišča. »Občina nima posluha za to,« pravijo. Župan Alojz Flegar pa je povedal, da imajo v občini trenutno veliko drugih investicij in bodo morali s tem nekoliko počakati, so pa to evidentirali. »Naši otroci bi se lahko tam igrali, sedaj pa se morajo na cesti. Pa še to je, da je cesta zelo nevarna, ker ni prometne oznake, da gre za naselje, in drvi avtomobili skozi naselje tudi s hitrostjo 80 kilometrov na uro. Že tri leta opozarjamo, naj naselje označijo, a ostaja sam pri obljubah,« je povedal Cener.

Potarnali so tudi čez občino, ki naj bi slabo skrbela za to rom-

Takole kar sredi vasi je zaplesala njihova folklorna skupina.

ske naselje. »V lanskem letu naj bi dobila občina za Rome 3,2 milijona tolarjev, a od tega niso dobili niti tolarja, ampak so jih namenili za druga romska naselja, takrat še v stari občini Cankova - Tišina. Župan je razložil, da občina ni dobila nobenih sredstev, namenjenih izključno za Rome, ter da nič ne ve o tej vsoti. Dodal je tudi, da se je v prejšnjem mandatu za to naselje veliko naredilo, asfaltirali so ceste, postavili ulično razsvetljavo in pločnike ter še kaj. Seveda so se ta dela plačala s sredstvi krajevnih skupnosti in samoprispevka kraja-

nov. Če pa se že dobijo sredstva neposredno iz države, jih dobi romsko društvo. Povedali so tudi, da so se nekoč v vrtcih in šolah nekorektno obnašali do romski otrok in da so pred leti Rome kar avtomatično pošiljali na šole s prilagojenim programom, čeprav so bili sposobni za normalne šole. »Danes si prizadevamo, da se naši otroci izobražujejo, saj se zavedamo, da bomo samo na tak način enakopravni drugim in nas bo družba enakovredno sprejela.«

Tudi zaradi tega, da bi se odnosi izboljšali, da bi lažje komunicirali in da bi lahko postali bolj

enakopravni, so lani ustali v romsko društvo Čapla Vanča vas - Borejci. Zelo aktivna je njihova folklorna skupina, ki jo vodi Jasminka Han, ki je kar devetnajst plesalcev. Nastopili so že na mnogih prireditvah po vsej Sloveniji, veliko pa se družijo tudi z drugimi romskimi društvi. »Napišite,« mi je za konec povedal Slavko Cener, »da ima za velike zaslugе Jožek Horvat Muc, saj smo na tak način veliko bolj seznanjeni, kaj se dogaja, in tudi na ta način lažje stvari gredo na bolje.«

ANRA

Bilanca PU Murska Sobota

Irak, Pakistan, Sierra Leone ... še kdo?

Obraznava o ovadenem policistu še ni končana

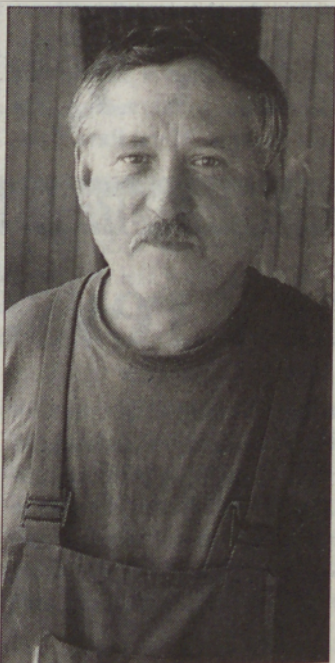
Policisti policijske uprave Murska Sobota so izdali bilanco operativnih rezultatov v prvih sedmih mesecih letošnjega leta. Do konca julija 1999 so obravnavali 1123 kaznivih dejanj oziroma 7 odstotkov manj kot lani, raziskanih pa je bilo 824 kaznivih dejanj, kar uvršča to upravo s 73,4 odstotka na prvo mesto v Sloveniji.

Zaradi suma storitve prekrška zoper javni red in mir je bilo obravnavanih 1611 kršiteljev (lani 1718), ki so storili 1675 kršitev. 749 prekrškov se je zgodilo na javnem kraju, 922 v zasebnem prostoru, ob storitvi pre-

krška pa je bilo 933 oseb (58 %) pod vplivom alkohola. Zgodilo se je 365 dogodkov, v katerih je 46 oseb umrlo, od tega 24 nenadne smrti, 19 s samomorom, za beležili pa so tudi eno najdeno truplo.

Do konca letošnjega junija je prestopilo vse tri državne meje 8 milijonov 47 tisoč 515 potnikov, kar je precej manj kot lani (8 milijonov 702 tisoč). Pedec gre pisati predvsem manj ugodnim nakupom v tujini in pri nas. Največ prehodov je bilo za mejnih prehodov, ki niso izpolnili pogojev za vstop v Slovenijo. Največ zavrnitev je bilo na meji z Madžarsko, med ostalimi, ki so jim zavrnili legalni vstop, vodijo državljani Makedonije, Ukrajine in Jugoslavije, ki se pri ugotovitvah policistov kasneje odločajo za ilegalni prehod državne meje. Skupno so za nezakoniti prestop na vseh treh mejah prijeli 4099 tujcev, to je povprečje za kar 304 odstotke v primerjavi s istim obdobjem lani. Tudi tu je najbolj kritična madžarska meja, največ ilegalcev pa prihaja s Kosova, Romunije, Turčije, Pakistana in afriške države Sierra Leone.

Še vedno pa ni končane obravnava policistovega početja na mejni postaji Hodos, ki so jo ovadili za štiri kaznivih dejanj. »Konca preiskave v tem mesecu še ne pričakujemo, ker sodelujejo tudi druge policijske enote, treba pa je še izprazniti veliko papirja,« je povedal načelnik Mitja Horvat. Osumljen je začel odstranjevanje z dela. Vložil je pritožbo, a jo je pritožbeni organ

Anton Horvat z Razkrižja bo iskal pravico na sodišču, da bi mu priznali status veterana vojne za

Nedokončane zgodbe iz osamosvojitvene vojne

S tožbo do priznanja veteranstva

V popoldanskih urah nam je uspelo od Antona Horvata vzpostaviti telefonsko zvezo s štabom v Ljutomeru. Po domače so mu rekli kar Kovačev Tunč. Kot dolgoletni sodelavec TO v Ljutomeru je bil določen za našega obveščevalca. S Kuničcem sva organizirala dežurstvo pri telefonu na njegovi domačiji. Kovačev Tunč nam je proti večeru prenesel s poveljstva Novakov ukaz, da moramo nemudoma razstreliti most na Muri ...

Odlocek smo povzeli iz knjige *Poziv za domovino*, ki jo je pred nedavnim napisal Milan Bolković - Bole, namestnik protidiverzantskega vodja občinskega štaba TO Ljutomer, kakršen je deloval leta 1991, ko je prišlo do vojne za osamosvojitve Slovenije.

Kot jasno piše, so Antona Horvata z Razkrižja določili za obveščevalca protidiverzantske-

ga pripeljali tudi veliko orožja, da jim ga je uskladiščil. Tunč, kot mu pravijo domačini, pa je opravljal v tej vojni še nekatere druge naloge (podiranje dreves za barikade).

Za to je prejel že več priznanj in zahval. Še posebej je ponosen na zahvalo generala Slaparja, poveljnika TO Slovenije. Vendar pa se vseeno počuti prizadetega. Ko so po koncu

nam »poklicanih, njegovega imena in priimka ni bilo na tem seznamu.

Obrnil se je na poveljnika PDV Vlada Kuničča, ki mu je rade volje napisal potrdilo o njegovem sodelovanju in zaslugah v osamosvojitveni vojni. Svojo pravico, da bi mu priznali status veterana vojne za Slovenijo 1991, je iskal še drugje. Dvakrat so mu status veterana dodelili in potem spet odvzeli. Pred nedavnim je prejel končno odločitev z Ministrstva za delo, da se mu ukinja pravica do zdravstvenega zavarovanja in veteranskega dodatka v višini nekaj tisočakov mesečno.

prostovoljca in ne »mobiliziranca«. Tunč pravi, da bi gotovo sodeloval tudi kot prostovoljec, vendar za to ni imel priložnosti, saj so preprosto prišli na njegovo domačijo in ga določili za obveščevalca protidiverzantskega voda ter ga angažirali za opravljanje še nekaterih drugih nalog.

Če bi JLA zvedela, da je v njegovi kovačiji skladišče orožja, bi bila po vsej verjetnosti tarča napada.

V tem primeru gotovo ne bi šlo brez žrtve. Odločil se je torej, da bo svojo pravico iskal na sodišču.

Slovensko vinogradništvo preživlja največjo krizo

Potreba po večji povezanosti

Slovensko vinogradništvo je bilo do petdesetih let sestavni del evropskega vinogradništva, Evropi primerljivo vinogradništvo pa potrebuje tudi v prihodnje

Slovensko vinogradništvo je v zadnjem času na eni od najtežjih preizkušenj. Nekaj dobrih letin zapovrstjo, povrh pa še uvoz tujih količin vina iz Makedonije, je slovenske vinograde pritiskalo ob zid in mnogi iz nastalega položaja ne vidijo izhoda. Cene vina so se močno znižale, z njimi pa tudi odkupne cene, zato tudi obnove vinogradov ne potekajo po načrtih. V nezadovoljivi položaju so tudi kleti in mnoge v tej situaciji ne bodo mogle preživeti. Zlasti se s problemi srečujejo tiste z zastarelo tehnologijo opreme, saj le-te tudi ob nizkih odkupnih cenah grozdja ne morejo obratovati pozitivno.

Vse te probleme so opozarjali na posvetu Slovensko vinogradništvo, danes, jutri, ki ga je v okviru letošnjega kmetijskega sejma v Gornji Radgoni pripravila Kmetijska svetovalna služba Slovenije. Slovenija je vinogradniško dežela, saj je imela v nekaterih virih nekoč tudi 50 odstotkov površja vinogradnikov, nato pa je bilo slovensko vinogradništvo tudi sestavni del evropskega vinogradništva. Zaradi političnih razmer je šel razvojni vojni v drugačno smer, saj so se evropskim vinogradništvom so se pretrgale, v skupni

državi pa je bilo slovensko vino ogroženo zaradi vin iz drugih republik.

Naravne možnosti in tradicija

Predvsem svetovalni službi je pripisati zasluge, da se je slovensko vinogradništvo navkljub vsemu ohranilo, predvsem pa kakovostno zelo napredovalo. Zlasti v zadnjih desetih letih je napredovala, vendar vse možnosti še niso izkoriščene in v tej smeri bo treba nadaljevati. Slovenija mora imeti evropsko primerljivo vinogradništvo in sortni izbor, ki bo všeč evropskemu

okusu. Za razvoj vinogradništva imamo izjemne naravne možnosti in tradicijo, posebno skrb pa bo treba nameniti zmanjševanju stroškov, saj bomo le tako lahko konkurenčni tudi v Evropi.

Potrebna bo večja povezanost med vinogradniki in vinarji pa tudi strokovne službe in poslovna skupnost za vinogradništvo in vinarstvo bodo morali tesneje sodelovati. Zlasti organiziranosti bo treba nameniti posebno skrb, saj bodo vinogradniki tako lažje nastopali proti kletem, kletarji pa se bodo morali bolj povezovati pri nastopanju na tujem trgu in pri promociji slovenskih vin. Da pravega sodelovanja še vedno ni, je pokazal tudi radgonski posvet, saj so se na njem zbrali predvsem predstavniki stroke, pogrešali pa smo predvsem vinogradnike, predstavnike zadrug in navsezadnje tudi trgovce, ki tržijo slovenska vina.

LUDVIK KOVAČ ■

Kolesarski klub Tropovci

Po stagnaciji nov razcvet

Za perspektivo se bati

Kolesarskega športa v Tropovcih segajo v leto 1979, ko je Andrej Zupan starejši skupaj s kolektivi organiziral prvo dirko, ki je bila na poti Titina-Petanjci-Gederošina. Naslednje leto se je dejavnost prenesla v vas Tropovci, kjer je bil tudi start in cilj lokalnih dirk Pokal KS Tišina. Dva leta so kolesarji iz Tropovca delovali kot sekcija kolesarskega kluba Pomurje Beltinci in leta 1989 je bil na pobudo posameznikov ustanovljen KK Tropovci. Prvi predsednik kluba je bil Josip Farič, tajnik kluba Titina, trener pa Dalivoj Zupan. Ker je prišlo do razdrubenosti s Pomurje Beltinci, je Zupan kupil deset novih koles in kletni, začel pa so se graditi kletni prostori.

Začetki so bili ometavni, kar je pa se je tako kot v vseh drugih panogah takratne občine. Murska Sobota stvelilo kolesarje in treningov zmanjšalo, kar je bilo samo na najpogostejših kolesarskih dirkah, ki so privedle do stagnacije. Zupan je dosegati zavidljive rezultate, po osamosvojitvi pa so se težave tudi z vedno večjim prometom na naših cestah, kar je morala opustiti kletna dirka za pokal Titina.

Pred štartom maratona občin Tišina in Cankova

di kolesarji prevzeli pobudo in se organizirano lotili nadaljnega dela. Dobra letina, kupljen je bil kombi in delo kluba je spet oživelo. Nov razcvet se je začel leta 1995, ko je prišlo do reorganizacije kluba in je bilo izvoljeno novo vodstvo. V tem času so kombi zamenjali za novi renault traffic, kar je kolesarjem omogočilo varen prevoz na dirke. Klub je kupil nekaj novih koles in pritegnil mlade kolesarje, ki so pod strokovnim vodstvom Dalivoja in Simona Titana začeli s pripravami. Pravi strokovni pristop je obrodil sadove in že leta 1997 so tropovski kolesarji začeli izstopati iz slovenskega povprečja, v letu 1998 pa posegati po najvišjih rezultatih.

Za leto 1999 si je klub zadal dokaj smeli program, ki pa bo kot ugotavljajo - v celoti realiziran. Vrhunec pa bo prav gotovo svetovno prvenstvo članov amaterov, ki bodo ravno ta teden

v Avstriji in kjer bo nastopil tudi član KK Tropovci Bernard Omar. Med mladimi kolesarji še posebej izstopa Simon Špilak, ki je že drugič zapovrstjo osvojil naslov državnega prvaka, zmagal na številnih medklubskih dirkah in vodi v točkovanju za pokal Slovenije. V vrh pa se vedno bolj prebija tudi Dominik Zelko. Klub ima trenutno registriranih 14 tekmovalcev.

KK Tropovci že od vsega začetka skrbi tudi za rekreacijo in množičnost, tako je samostojno organiziral že 14 kolesarskih maratonov Tri srca, ki ga je leta 1997 prevzela sekcija Radenci. Letos pa je že drugič pripravil Kolesarski maraton občin Tišina in Cankova, kjer se je zbralo 250 udeležencev. Kolesarski klub iz Tropovca bo 12. septembra praznoval dvajsetletnico kolesarstva in desetletnico obstoja kluba.

ŠPORTNI DIREKTOR
ŠTEFAN TITAN ■

Kaj delajo pomurski župani? (3)

Poletna deloholičnost

Kje bodo (so) dopustovali?

Poletna deloholičnost med tokratnimi sedmimi pomurskimi župani se ne razlikuje kaj dosti. Veliko prostega časa našim županom ne ostaja, saj se večinoma vsi temeljito pripravljajo na jesenski čas, veliko pa je tudi urejanja najrazličnejših dokumentacij, ki so potrebne za izpeljavo določenega projekta.

Sprostitev ob nogometu

Franc Šlihthuber, župan občine G. Petrovci, poudarja skupinsko delo, njegovo delo pa je enako naporno v vseh mesecih. Ta hip potekajo obnovitvena dela v osnovni šoli in na šolskih igriščih, gradnja garaž pri zdravstveni postaji Gornji Petrovci, obnova evangeličanske cerkve, enako tudi

starega mlina v Neradnovcih. Pred kratkih so imeli otvoritev križišča v G. Petrovcih, v Peskovcih pa so na novo odprli poslovno zgradbo Kompara za namene gojitvenega lovišča. Med številnimi prireditvami župan najbolj poudarja srečanje vseh upokojencev ter starejših od 70 let, ki je bilo 16. avgusta. Župan je ravno v tem času nekje na slovenski obali, saj pravi, da najraje obišče slovenske kraje. Zelo rad zahaja tudi na Gorenjsko, za sprostitev pa se ukvarja s športom, še najraje z nogometom.

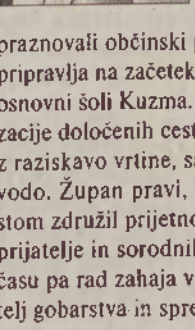
»V prostem času delam v vinogradu«

Župan občine Turnišče Jože Kocet pravi, da je delo enako naporno vse leto, obseg dela pa je manjši, kar se tiče stikov z ministrstvi. V tem času imajo nekoliko več dela, ker se pripravljajo na izdajo gradbenega dovoljenja za čistilno napravo, ki naj bi jo začeli graditi konec oktobra. Zgradili so most čez Ledavo, finančno pa sodelujejo tudi pri gradnji zbirnega centra za žita in pri obnovi stare cerkve v Turnišču. V tem času poteka tudi sanacija vrtnice v Renkovcih, kjer so odkrili toplj vodo. Konec junija so imeli prevzem gasilskega vozila, njegov nakup je financirala tudi občina. V juliju so priredili Varoško noč, v avgustu se je za veliko mašo zbralo več kot 10.000 ljudi, v začetku oktobra pa prirejajo tradicionalno Ferenčovo senje. Turniški župan je obiskal hrvaško morje, v septembru pa se namerava podati v slovenske planine. Zelo rad se zadržuje v vinogradu, ki mu zaradi dela odvzame kar velik del prostega časa.

»Narava me pomirja«

Delo župana Jožefa Škaliča iz občine Kuzma se od drugih mesecev ne razlikuje preveč, mogoče se nekoliko spremeni le ritem v prid organiziranja raznih prireditev. V juliju je potekala predaja križa na Trdkovi, kjer je bilo tudi srečanje županov obmejnih občin na tromerji. Vrhunec vseh prireditev je bila organizacija ogleda mrka, v začetku septembra pa bodo praznovali občinski praznik. Istočasno se župan pripravlja na začetek šole, saj je tudi ravnatelj na osnovni šoli Kuzma. V občini potekajo modernizacije določenih cest, septembra pa bodo začeli z raziskavo vrtnice, saj bi radi imeli lastno pitno vodo. Župan pravi, da bo med letošnjim dopustom združil prijatelje in sorodnike po Sloveniji, ob prostem času pa rad zahaja v naravno okolje, saj je ljubitelj gobarstva in sprehodov v naravi.

Zaradi dela na kmetiji ni prostega časa

Kakor je povedal rogašovski župan Janko Halb, je delo v poletnem času bolj intenzivno, saj je čas gradbene sezone. V lanskem novembru so pričeli z gradnjo osnovne šole s telovadnico pri Sv. Juriju in čistilne naprave. Gradbeni dela se zdaj končujejo, projekt pa naj bi v celoti končali

v treh letih. V tem času potekajo tudi sklepna dela v vrtcu v Rogašovcih, konec junija pa so končali asfaltiranje cest v Sotini in Sordici. Poleg običajnih gasilskih in nogometnih tekmovanj ter vaških veselice so avgusta organizirali Dan odprte meje, ko so imeli obmejni prebivalci prost prehod, sodelovala pa je tudi avstrijska stran. V septembru bodo med drugim organizirali tudi teden športa. Za rogašovskega župana ostaja zelo malo prostega časa, saj je veliko dela na domači kmetiji. Letošnji dopust je izkoristil za počitek na istrski obali, v vročih dnevih pa se zapelje do kopališča.

Za dopust ni časa

Župan občine Puconci Ludvik Novak ne čuti večje razlike pri delu glede na čas, v avgustu je le manj stikov z ministrstvi. Konec septembra naj bi začeli z gradnjo kanalizacije v Puconcih, ki bo trajala štiri leta. Dokončali so gradnjo vodovodnega omrežja Lemerje-Zenkovi-Beznovci, od oktobra do maja prihodnje leto pa bo potekala gradnja vodovodnega omrežja na Vaneči. V množici zanimivih prireditev je bila še posebno zanimiva prireditev v Moščancih (v začetku avgusta), kjer je potekalo tekmovanje v pripravi jedi, prejšnji teden pa so v Lemerju organizirali prireditev Romi pojejo in plešejo. V začetku septembra bodo slavili sto let cerkve v Bodoncih, 12. 9. bodo postavili klopotec v Šalamenci, še isti mesec pa se bodo začeli pripravljati na praznovanje občinskega praznika v oktobru. Ker za dopust letos ne bo časa, se bo župan verjetno odpravil le na kratek izlet po Prekmurju.

»Rad spoznavam slovenske kraje«

Ljutomerski župan Jožef Špindler ima avgusta parlamentarni dopust, tako da se v tem mesecu bolj zadržuje na občini. Največji projekt, na katerega se pripravljajo, je gradnja doma starejših občanov v Ljutomeru. Urejajo tudi dokumentacijo za gradnjo kanalizacije in centralne čistilne naprave, poteka pa tudi sanacija Ljutomerskega smetišča. Zavzemajo se za odkup prostora v obratu MTT, kjer nameravajo med drugim urediti tudi mladinski klub. V začetku avgusta so imeli slovesnost ob občinskem prazniku, istočasno pa so praznovali tudi 750 let prve omenbe Ljutomeru ter 125 let konjeniškega kluba Ljutomer, ki je drugi najstarejši v Evropi. Teden dni pozneje so tudi organizirali Prleški sejem po celem mestu. Župan v času pogovora še ni vedel, ali se bo odpravil na morje ali v planine, njegov prosti čas pa je namenjen predvsem obdelovanju njiv in spoznavanju slovenskih krajev.

Na slovensko obalo in v planine

V občini Odranci opravlja delo župana Ivan Marko, ki pravi, da si poskuša obveznosti razporediti enako skozi vse leto, zato poleti ni veliko več dela. V občini končujejo drugo fazo čistilne naprave, poteka pa razširitev zazidalnega območja. Urejajo tudi projektno dokumentacijo za mlin na potoku Črncu in za drugo avtobusno postajo v Odrancih. V juliju so priredili Ajdovo noč, v septembru pa pripravljajo prireditev Od koruze do žganca ter Oživele trate, ko bo moški pevski zbor pel po vasi. Župan je bil med dopustom na slovenski obali, večkrat se zapelje po Sloveniji, povzpel pa se bo tudi na Triglav. V prostem času se odpravi s psom v naravo, sicer pa ima veliko dela z vzrejo pasemskih golobov. DARJA TIBAO ■

s Slovaško, sem bil v tujini. Tako ali tako pa je bil ta turnir sedaj prvič.

– In kako ti je bilo vseč?

»Zelo sem presenečen nad dvorano, ki je z novo postavitvijo taka »luščna« in simpatična. Točno nekaj takega, kar na tem koncu na zadovoljiv način ponuja vse norme vrhunskim evropskim ekipam in reprezentancam.

– Ko si prvič odhajal iz Ljubljane, si si mislil, da te bo pot pripeljala spet nazaj v Tivoli?

»Ne. Pred nekaj leti sem imel še take sanje: najprej bi šel za več let v Ameriko, tam bi lepo uspel, potem igral nekaj let v Evropi, nekeje v Italiji ali Španiji, si nabral denarja in zadnje tri, štiri sezone igral doma, kjer bi končal kariero. Vendar se v profesionalnem športu vse obrača čez noč, tako da je boljše, ničesar ne računati vnaprej. Kajti lahko te zamenjajo kar čez noč, tako so mene zamenjali iz Philadelphie v Phoenix. Na to nisem računal, enako tudi ne, da bom letos zaigral za Olimpijo, in to, da sem šel igrati v Istanbul. Pač prepustim se toku in kjerkoli obstaneš, poskušaš čim boljše izkoristiti situacijo in izvleči iz nje največ, kar se da.

– V nekem intervjuju si dejal, da se ravnaš vedno po občutku. Ali to še vedno velja?

pak če mi bi uspelo zadovoljiti košarkarske ambicije, bi pa res rade volje nekeje užival, vendar šele takrat, ko bom star trideset let ali več. Zdaj pa bi se rad najprej dokazal kot igralec in v dveh, treh letih postal evropski košarkarski prvak.

– Imaš potem, ko si sklenil krog iz Evrope v NBA in nazaj, še vedno dovolj velik motiv, da bi še enkrat poskusil v Ameriki?

»Seveda imam športne ambicije. Žalostno bi bilo, če jih pri dvaindvajsetih letih ne bi imel. Moja prva ambicija je zdaj, da z Olimpijo dosežem en vrhunski evropski rezultat. Če to uspe, pa se igralcu tako ali tako dvigne cena, da lahko igra v tujini, kjer ta rezultat ne more izostati. Potem pa bi se rad v nekaj letih – če ne bo nobene poškodbe – vrnil v Ameriko in dokazal, da se da igrati. Letos je bilo toliko spletov okoliščin in vpletene politike, da sploh ni bilo same košarke. In ni bilo vprašanje, ali si dovolj dober košarkar ali ne, temveč je bilo v igri preveč denarja in politike, kar me dostikrat razočara.

– Kako pa je bilo v Turčiji? Tam si bil pri ekipi Fenerbahçe, ki je nastopala tudi na soboškem turnirju.

»Da, da, čeprav je tale letošnja ekipa v primerjavi z lansko malce smešna. Turki se zelo hitro navdušujejo, še hi-

zmaga. To je edino, kar jih zanima. Tvoji osebni problemi niso stvar, oni te samo plačajo za delo in pričakujejo, da si na vsaki tekmi stroj.

– Zanima me primerjava med načinom treninga v Phoenixu, v Turčiji in pri Olimpiji?

»V Ameriki se odlično trenira po sezono. Trenira se zelo intenzivno šest ur na dan. Ko pa se začnejo tekme, ki so vsak dan ali vsak drugi dan – pogosto 80 do 90 tekem na sezono – en klub – skupinskega treninga ni več, ampak je samo individualno. Fenerbahçeju se je treniralo malo, ker je bilo nekaj starejših igralcev, ni bilo nekega močnega ritma, ni bilo Olimpiji pa se največ trenira, ker ekipa vedno tako postavljeno, da den od igralcev ne pride neprimerno na trening, ampak se vsi prilagajajo stremnim fizičnim naporom.

– Spomnim se, da si ti med igranjem v Ameriki odkrito dejal, da imaš kar nekaj prostega časa, medtem ko nam nekateri skušajo sugerirati, kako da tega nimajo.

»Ritem je ves čas. Sam nisem toliko igral in nisem bil toliko utrujen, če gače pa je ritem res morilski, zjutraj greš na letalo, letiš v drugo mesto, zvečer odigraš tekmo, po tekmi spet usedeš na letalo in letiš v naslednje mesto, prenočiš, zjutraj imaš tekmo, zvečer spet tekma in spet drugo mesto. Odvisno je od tega, ali veliko igraš, tem si vedno utrujen in ne moreš nobenih drugih stvari kot samo spati in igrati. Če pa pač ne igraš, imaš dosti energije še za druge stvari.

– So ti pri vseh klubih korektno opazili finančne obveznosti?

»V Ameriki ni bilo nobenih problemov, enako tudi ne pri Olimpiji. V Turčiji so mi ostali še nekaj dolgov, dar predvsem zato, ker so pri njih ekstremne številke, da se jih je dalo težko držati.

– Človeku, ki pride prvič na trening, se zdi trener Zmago Sagor, da je oster. Je to pri njem običajno?

»Mora biti oster. Na treningu pred sabo petnajst različnih ekip, različno mislijo, tako da, če te oster, ga verjetno nobeden ne bi ubogal in bi vsak skušal iti na svoj stran. Mora misliti pač na rezultate.

– V spominu mi je ostala njegova beseda »pametni igrajo tako, da ekipa zmagala, ampak tisti, ki je dal več košev, pa samo bedaki pa tekmujejo med seboj, kdo bo dal več košev«. Se ti sliši to strategijo?

»Se, seveda se. Nikoli ni bil toliko stiš, ki je dal malo košev, pa je zmagala, ampak tisti, ki je dal več košev, pa je ekipa izgubila. Vse je biti povezano.

– Kaj pa potem, ko bodo napadli in bo treba hitreje metati na koš? Tudi verjetno ne bo problem, ker si tega uspeš.

»Ne bo problem, saj je tudi zmagala Olimpija tako sestavljena. Vsi so mladi in lahko veliko tečejo.

– Kako visoko lahko cilja ta prva sprememba Union Olimpije?

»Ne vem, še premalo poznam to ekipo. Skupaj smo odigrali samo eno tekmo, tako da bi lahko o tem kaj povedal šele kasneje. Je pa zelo dobra ekipa, podobna tisti, ko smo šli na FIBA Four, zelo mlada, leča dokazati v evropski ligi, ampak tudi tekmujejo.

– Pa končajva s svojimi hobiji, da si malo pobliže predstavim našim bralcem.

»Seveda me razen košarke zanimajo tudi druge stvari, čeprav v njih nimam dosti časa. Imam bolj take kofičke, ki jih lahko počnem čez dan in niso fizično naporni, kot je branje literarne danje filmov. Ko zaradi košarke nimam dosti časa, berem kako literaturo.

– Bral sem, da si v Turčiji moral igrati poškodovan, dali si ti injekcije, ker jih je ne glede na tvoje zdravje zanimal samo rezultat. Je to res?

»Res je. Je pa tudi druga stvar, da te plačajo tako ekstremno, da njih ne zani- ma, ali si poškodovan ali bolan, ampak samo to, da dosežeš 20 točk na tekmo

Marko Milič, slovenski košarkarski reprezentant

»Če ne bi bilo tehnike, bi verjel Nostradamusu«

Dvaindvajset letni Marko Milič (rojen 7. maja 1977) je še vedno naš najpopularnejši košarkar. To je dokazal tudi mednarodni turnir v Murski Soboti, ko je moral dati največ avtogramov, njegova zabijanja pa so spravila na noge celo dvorano. Tudi pri novinarjih je priljubljen, saj intervjuja nikoli ne odkloni, čeprav je v košarki že prehodil trnovo pot in spoznal, da v športu na žalost odločata tudi denar in politika. Kljub strogi karanteni je za Vestnik uspel »iztrgati« pol ure.

– Najprej mi povej, ali te lahko tikam?

»Seveda, seveda. Drugače bi se počutil precej čudno.

– Ali je to navada iz Amerike, kjer so vsi »you«, ali že od prej?

»Ja, v bistvu se v Ameriki vsi tikajo. Čeprav je nenavadno, da so me pred odhodom v ZDA vsi vikali, sedaj pa me vsi tikajo. Zanimivo je, kako se te stvari v športu spreminjajo.

– Kje si opazoval sončni mrk?

»Ravno sem bil na avtocesti Ljubljana–Kranj, ker sem se peljal domov, stanujem namreč v Kranju, treniram pa v Ljubljani. Nisem imel še zaščitnih očal, tako da sem malce kugal skozi ogledalo. Vozil sem zelo hitro, ker sem vedel, da ima sestra doma očala. Tako sem do konca opazoval mrk v Kranju.

– Ampak tam ni bil popoln?

»Ne, ni bil popoln, čeprav se je čisto stemnilo. Ni bilo tako kot pri vas, je pa bil skoraj popoln.

– Nisi verjel v napovedi o koncu sveta?

»Ma, nisem. Napovedi je bilo že toliko, da ... Zanimivo jih je brati, ampak tem stvarim pa ne verjamem.

– Tako da nova sezona ni bila vprašanje?

»Da, pri meni je vse teklo normalno naprej. Je pa bilo zanimivo videti en tak naravni pojav, kot je mrk. Lepo je, da imaš možnost to doživeti.

– Se pravi, da te takšni naravni pojavi fascinirajo?

»Seveda me. To so tako zanimive stvari, da se mi tisti, ki ga to ne očara, zdi že malo čuden. Srečo imamo, da imajo znanstveniki tehniko že toliko razvito, da nas lahko na to pripravijo in da veš, za kaj gre. Če ne bi bilo tehnike, si ne bi vedel predstavljati tega pojava in bi mogoče res verjel Nostradamusovim napovedim.

– Torej ti ta evforija okrog mrka ni šla na živce?

»Na živce? Saj te nihče ne sili, da ga gledaš. To je čisto tvoja izbira. Pri skoraj vsaki taki stvari je tako. V začetku leta je bilo tudi ogromno govora o tem DDV-ju, nato je bil Clinton. Vedno so takšne evforije, ampak važno je le, da vidiš, za kaj se gre, potem pa gremo naprej.

– Sedaj si me spomnil na silvestrovo 2000. Ga boš praznoval na kakšnem

»A veš, da ne vem? Zdaj, ko sem v Ljubljani, ga bom verjetno kar tukaj v Sloveniji. Upam, da se bodo okrog mene zbrali vsi bližnji prijatelji in družina ter da Olimpija ne bo igrala v tem času kakšne tekme v tujini.

– Pomeni, da se ti je to v preteklosti že zgodilo?

»Ja, bil sem v Turčiji, božič sem praznoval že v Ameriki, v Phoenixu. Sploh nisem imel nobenega občutka, ker je bilo trideset stopinj, nikjer nobenega snega, bil sem v kratkih hlačah, res je bilo čudno. Zgodilo se mi je že, da smo igrali 31. decembra in 1. januarja tekme, pred nekaj leti pa smo ravno na božič igrali finale pokala. Upam, da bodo tokrat naredili razpored tako pametno, da bomo imeli v tem obdobju prosto. Vseeno gre za prelom tisočletja, ki bi ga rad doživel doma.

– V takšni karanteni, kot ste bili ob soboškem turnirju, imate vse do minute načrtovano. Je to za tovrstne turnirje običajno ali je to navada le pri ligaškem tekmovanju?

»Kadar so tekme, je ponavadi tako. Zato, ker je toliko teh sestankov, imajo v klubu pač točno zračunano, koliko potrebuješ počitka, da fantje ne »plonkirajo« okrog po mestu, gredo na pijačo, se sprehajajo ali delajo karkoli drugega. Točno se ve: od desetih do dvanajstih je trening, nato je kratek sestanek, ob enih je kosilo, od dveh dalje sta dve uri počitka, nato sledijo priprave na tekmo, zvečer pa je že tako tekma. Potem se oprhaš, greš na večerjo in v hotelsko sobo spat. Plan je v bistvu namenjen temu, da se »ne lovimo« in iščemo drug drugega.

– Se pravi, da mesta praktično nisi videl?

»Samo enkrat smo šli gor pa dol po ulici, kakšnih deset minut. Drugo, kar smo še videli, je bilo iz avtomobila, da bi šli v kakšno nočno življenje ali »kafice«, pa res ni bilo niti govora.

– Si bil sedaj prvič v Murski Soboti?

»Ne, jaz sem že bil nekajkrat tukaj, igral pa nisem še nikoli doslej. Pred nekaj leti Sobota ni imela še nobenega

»Še vedno, da. Ne gledam preveč na finančno plat, ampak raje obstanem tam, kjer imam občutek, da se bom dobro počutil, tako glede košarke kot tudi kvalitete življenja. Večkrat sem si rekel, da me denar ne bo pokvaril. In potem sem se vprašal, kje te lahko denar v profesionalnem športu pokvari? Tam, kamor greš samo zaradi denarja, drugače pa te tja sploh ne vleče in kamor drugače nikoli ne bi šel. Zato sem se tudi vrnil nazaj v Ljubljano.

– Kje pa ti je bilo najbolj všeč?

»Najbolj všeč mi je bilo še v Phoenixu. Zelo prijazni ljudje, vedno topla klima, vse leto 25 stopinj, lahko si vedno v kratkih hlačah, prijazno mesto, zelo malo kriminala, tam sem igral svoje prve minute v ligi NBA, tako da imam nanj lepe spomine. Enkrat kasneje bi si rad tam kupil kakšno sobico ali manjše stanovanje, da bi se lahko čez zimo za nekaj mesecev vračal tja.

– Trenerja Dannyja Angeja si večkrat omenjal bolj kot prijatelja. Kakšen odnos sta imela?

»Zelo dober, da, zelo prijateljski. Večkrat sva zato, da sem ostal v formi, delala »ena na ena«, tudi igrala sva »ena na ena«, njemu to kot nekdanjemu igralcu ni bilo težko. Trenirala sva veliko, ampak letos je bila zaradi stavke atipična sezona. Lastniki klubov so stavkali, češ da igralci dobijo preveč denarja, in se je sezona zavlekla za štiri mesece. Zaradi tega pač ni mogel izpolniti svojih obljub, sezona je bila kratka, tako da je bila vsaka tekma pomembna in ni mogel tvegati z »dajanjem minutaže« mladim igralcem. Gledal je le bolj na rezultat, ampak tega mu sploh ne zamerim. Drugače je bil vedno zelo korekten.

– Glej, nekdo bi lahko rekel: denar te toliko ne zanima, v Ameriki ti je všeč, zakaj torej ne bi igral po nekaj minut čisto brez vsakega pritiska in živel lagodno življenje?

»To bi prav gotovo lahko naredil. Vendar sem košarkarsko tako ambiciozen, da pri teh svojih dvaindvajsetih letih želim najprej zadovoljiti košarkarske

»Užival bom šele, ko bom star trideset let.

treje pa ohlajajo. Lani so sestavili zelo dobro ekipo, najdražjo v Evropi, ki je bila vredna 20 milijonov dolarjev, in so štartali na naslov evropskega klubskega prvaka. Toda kot vsi vemo, ni dovolj, da samo vložiš denar, ampak mora biti povezano še vse drugo, treba je dobro delati, dobro trenirati in igrati, na koncu pa moraš imeti še nekaj sreče. Po prvem neuspehu so oni kar vrgli puško v koruzo in razprodali svoje zelo dobre igralce. Zdaj gre za eno povprečno ekipo, ki bo letošnjo sezono nekako životarila.

– Je sploh ostal kakšen igralec, s katerim se ti poznaš?

»Nobeden. Samo trener je ostal isti pa trije mladinci, ki že lani niso bili »noben faktor«.

– Bral sem, da si v Turčiji moral igrati poškodovan, dali si ti injekcije, ker jih je ne glede na tvoje zdravje zanimal samo rezultat. Je to res?

»Res je. Je pa tudi druga stvar, da te plačajo tako ekstremno, da njih ne zani- ma, ali si poškodovan ali bolan, ampak samo to, da dosežeš 20 točk na tekmo

Likovna in kiparska delavnica

Navdušeni nad pokrajino in barvami

Filovi in Bogojina postajata zadnja leta kar nekakšni središči poletnih kiparsko-delavnic ali kolonij. Na kraja namreč povežemo s tradicionalnim prekmurskim lončarstvom, zato ni čudno, da so se že julija tukaj zbrali šolarji iz vse Slovenije, tokrat pa kraja gostita organizaciji Društva Onej študentov ljubljanske likovne akademije ter študente iz Madžarske.

Študenti dva tedna so potekale delavnice, mladi umetniki pa ustvarjali v bogojinski osemtekli, v Filovcih na Bojnečevi ter v okolici.

Prvi dnevi sem jih obiskal in poslušal, da vlada kar ustvarjalno razpoloženje. Mentorji Anja Švajdek, Miso Knez, Irena Brnec in Alojz Bojnec ml. vodijo svoje skupine, v katerih je nekaj ustvarjalcev. Le-ti iščejo predvsem v prekmurski pokrajini, ki jih je dobesedno očarala.

Nekateri so tukaj prvič. Vsem pa, kot pravi, pisani na kožo medla zelena barva in bližnji vinogradi, ki kar kličejo po upodo-

bi. Sem obiskal dvoje študentov slikarstva ljubljanske akademije, ki sta »po vangoghovsko«

Študentki ljubljanske likovne akademije Anja Fabiani in Barbara Kastelec sta bili resnično navdušeni nad pokrajino, kar je bilo mogoče opaziti tudi na njihovih nedokončanih slikah, pred katerima sem ju ujel v objektiv.

ustvarjali v Filovskih gorica.

»Že drugič sem na tej koloniji,« mi je dejala Barbara Kastelec iz Žirov, »in moram reči, da sem očarana nad grički in ravninami. Vse je tako zeleno. Zdi se mi, da ima pokrajina melanholični odtенок, a letos je prav zaradi

kolorita pravo razpoloženje za slikanje, zato sva se s kolegico odpravili k tej kleti. Pa še nekaj: tudi klopčci so zelo zanimivi. Kot bi merili to brezčasje.«

Tudi njena slikarska kolegica Anja Fabiani iz Škofje Loke ni mogla skriti navdušenja.

»Mene predvsem privlačijo trte,« je dejala, »ker jih pri nas ni. Tudi barve so druge. So sveže zelene in mehke. Sem prvič na koloniji in v Prekmurju. Tu, v gorica, mi je lepo, ker imam čudovit razgled. To je idealen kraj za pejzaže. Kar zgrabilo me je, da bi slikala naravo, ki mi daje energijo. Tu na koloniji je čudovito delovno razpoloženje.«

To lahko tudi sam potrdim.

Kulturnica

Nov Kaktus

T e dni je prispela v naše uredništvo prava osvežitev – nov radenski Kaktus, bolj rečeno glasilo Literarnega društva Radenci. Zelo vesel sem bil, ker je izšlo v času poletnega mrtvila: radenski literati se dodobra zavedajo, da poletje ni zgolj za poležavanje in prajenje na soncu, temveč tudi čas za premislek o sebi. Tako lahko v novi izdaji preberemo kar nekaj angažiranih in kritičnih zapisov o našem vsakdanjiku. Tako se Boni M. Logar dotakne »njet agresije«, torej samopremisleka o socialističnem totalitarizmu, Dejan Jaušovec pa spregovori brez čustvenega naboja, kar je seveda prav, o Velikonočnih praznikih ali velikonočnih šunkah, medtem ko novinarka Vestnika A. Nana Rituper Rodež smelo poudarja, da je novinarstvo »neprestana tekma s časom.«

Zanimiv je tudi kviz Bonija M. Logarja ter zapis Tomaža Verdeva o »spornem«, vsaj za ženske, dr. Ruglju. Ker pač radenski Kaktus predstavlja alternativno pisanje, je takšna tudi poezija Siniša Novaka, ki pa je na mnogih mestih pregostobesedna in izpeta. Slednjega pa ni v zapisu Maje Fišer o Italiji, medtem ko je malce *deja vu* zapis Dominika Omarja o iskanju na spletnih računalniških straneh.

Kakorkoli, radenski Kaktus je resda prava osvežitev. In poživitev tega že preveč mlačnega literarnega življenja v Pomurju, ki se zadovoljuje le z nekakšnimi kreativnimi delavnicami.

Iz slovstvene preteklosti med Rabo in Dravo

PANONSKI IZJAVNI PORTRETI 90. IZJAVNI PORTRETI

EVALD FLISAR

»Seveda bom pisal tudi še prozo, saj sploh še nisem napisal ničesar od tistega, kar bi rad napisal. /.../ Vendar me je dramatika po svoje obsedla – predvsem zato, ker je v tem trenutku velik izziv. Živimo v časih, ki so polni negotovosti – ni več moralnih absolutov, tradicionalno moralo je nadomestil odkrit cinizem, ni estetskih meril, ki bi jih znala ali hotela sprejeti večina. /.../ Kot dramatika me najbolj fascinira razkorak med tehnološko stopnjo razvoja, ki smo ga dosegli, in našo človeško, moralno zakrnelostjo – fascinira me torej duh časa, v katerem živimo.«

(Evald Flisar, Sodobnost 10/1993)

Po pesniški zbirki (Symphonia poetica, 1966) in prvih treh pripovednih delih (Kristusov samomor, 1967, Mrgolenje prahu, 1968, Umiranje v ogledalu, 1969) je Evald Flisar za dalj časa pripovedne dialoge zamenjal z dramskimi. Tako je po odhodu iz Slovenije najprej na Dunaju napisal radijsko igrano SODNIŠKA ZGRADBA (uprizorjena 1970), ki ji je žirija Radia Ljubljana podelila prva nagrada na natečaju za radijsko igrano. Studij dramaturgije v Londonu je njegovo dramatiško prakso še spodbudil. Sledila je radijska igra VOJAKI OB KONCU VOJNE (izv. 1970, TV-prir. 1971) in za anleško televizijo drama RUŠENJE RAVNOTEŽJA / OPSETTING OF THE STATUS QUO. Njegove radijske igre so izvajale radijske postaje po vsej bivši Jugoslaviji, v Italiji, nekdanji Češkoslovaški, Angliji, Irski, Južni Afriki, Avstraliji, Novi Zelandiji in še v nekaterih drugih državah. K tolikšni literarni prisotnosti v etru je gotovo pripomogla kakovostna dramska praksa, podkrepjena s teoretično podkovanostjo, pridobljeno v angleški dramsko-gledališki šoli; ter njegov slovensko-angleški bilingvizem oz. enako dobro obvladovanje angleščine kot materinščine.

Radijskim igram je kmalu pridružil še prvo dramsko besedilo za gledališče. To je bila 1971. uprizorjena in 1972. izdana v knjigi dramatizacija romana Mrgolenje prahu pod naslovom KOSTANJEVA KRONA. Ta poetična drama v 10 prizorih se znatno razlikuje od pripovedne »predloge«, kar je spričo drugačne literarne vrste tudi razumljivo: dogajanje je vključno z osebamii nujno skraćeno, drugačne pa so tudi funkcije nekaterih oseb, vsebinska zasnova in deloma potek dogajanja; bistvene so tudi spremembe v tematsko-idejni izpeljavi, saj je konflikt med posameznikom in družbo, ki je v romanu enakovreden npr. junakovemu osebnemu, psihičnemu konfliktu, v drami reduciran in prevladuje t.i. notranje dogajanje, dramske osebe torej valovijo njihovi podzavestni tokovi ter čutno-čustveni vzgibi in odzivi.

Po tej drami je Flisar dramsko pero za dalj časa odložil in se kot iskalec odgovorov na temeljna vprašanja lastne eksistence odpravil po svetu. Prav potovanje po svetu kot potovanje vase pa ni bila plodna izkušnja le za poznejše potopise in romane, ampak tudi za njegove poznejše drame. Po potopisnem pohodu v slovensko književnost konca 70-ih in

na začetku 80-ih let ter po dokončnem literarnem prodoru sredi 80-ih let je konec 80-ih in na začetku 90-ih let osvojil še slovensko dramsko-gledališko sceno. Tako so v knjigah izšle in bile uprizorjene po vrsti naslednje njegove drame:

NIMEA URME (1989), dvojezične slovensko-angleške KAJ PA LEONARDO / WHAT ABOUT LEONARDO (1992), JUTRI BO LEPŠE / TOMORROW (1992), TRISTAN&IZOLDA / TRISTAN&ISUET (1994), STRIC IZ AMERIKE / UNCLE FROM AMERICA (1994) in IZTROHNIJENO SRCE (1995). Njegov prispevek v sodobno slovensko dramatiklo je opazila tudi širša kulturna javnost in mu leta 1993 izkazala širše priznanje z dvema nagradama: za nagrado Prešernovega sklada za tragikomedijo Kaj pa Leonardo? in Jutri bo lepše (poleg potopisnega romana Popotnik v kraljestvu senc) in z Grumovo nagrado za Leonarda kot najboljšo novo dramsko besedilo v letu 1992.

Po eni strani Flisar v svojih dramah (podobno kot v potopisnih besedilih) izpisuje »zgodbu« o človekovi izpostavljenosti svetu in o nujnosti razbitja iluzij ter s tem sočlenja z golostjo bivanja kot takega. V tem izhodiščnem položaju kaže na človekovo izgubljenost v svetu, v katerem ni absolutnega, ki bi mu podeljaval smisel in red; hkrati pa tudi dvomi v novodobne samooklicance za vrhovne presojevalce (npr. sodobna znanost in podobi dr. DaSilve v Leonardu) ali premočrtno spreminjevalce za vsako ceno (npr. Miškin v Jutri), ne priznane pa tudi tistim, ki sicer zaslužio odprtost biti in so stvari pripravljeni dopuščati, še posebej, če je osmisleitev njihovega bivanja lažna in neavtentična (npr. Jesenin, Nižinski, Rembrandt v Jutri) ali če jim manjka poguma in je njihova pasivnost posledica izmikavanja odgovornosti (npr. dr. Hoffman v Leonardu). Na drugi strani pa Flisarjeve drame opozarjajo na izpraznjenost medčloveških odnosov v sodobni družbi in na človekovo izpostavljenost niču prav na tej (socialni) ravni ter na tragikomične poskuse, da bi stanje preseželi z ljubeznijo (Tristan&Izolda) ali z družino (Stric). Prav z razgaljanjem te izpraznjenosti in razkrivanjem mnogokrat varljivih in lažnih poskusov presseganja le-te je Flisar kot dramatik še kako avtor v duhu časa.

Kakor je z združitvijo potopisnega in romanesknega pristopa v sodobnem slovenskem pripovedništvu ugodil samosvojo in prepoznavno pot, tako je s svojimi dramami izoblikoval tretjo smer v slovenskem dramsko-gledališkem dogajanju 90-ih let. Ob izrazito družbenokritični dramatik, ki je nemalokrat opozarjala tudi na družbenopolitično vprašljivost lokalnega slovenskega sveta, in ob spektakelskem gledališču, ki je skušalo nagovarjati gledalca predvsem z igrivo vsebinsko preinterpretacijo klasičnih dramskih del ter uprizoritveno spektakularnostjo, je Flisar (obogaten z izkušnjo angleškega gledališča) uveljavil konverzijsko gledališče (Vili Ravnjak), ki se osredotoča na prikaz intimnih, osebnih, eksistencialnih vprašanj sodobnega človeka. (Naslednjič portret Ferda Godine)

Koncert skupine Troitsa

Naj živi Vzhod!

belorusko glasbeno potovanje v zgodovino

»Kot je naša kritika iz prejšnjega tedna zalegla, saj se je na tokratni četrtkov večeraški koncert skupine Troitsa iz beloruskega mesta Minska. Kot smo imeli poročila (Troitsa namreč »trojica«), skupino sestavljajo tri fantje: Ivan Kirchouk, Valerij in Jurij Dimitrijev, ki igrajo na stare tradicionalne instrumente: liro, gusli, klavir, dud, piščali, domro, trojica tolkal in kitaro.

Tokratni koncert ni bil toliko namenjen »širši« publiki, ampak bolj za zbrano poslušanje, ki so ga pregrajevali tradicionalni pesmi iz prejšnjega stoletja, ki so jih ljudje prepevali porokah, praznikih in raznih ljubečnjih opravilih.

Zanimiva je tudi pesem »Kakor je naša kritika iz prejšnjega tedna zalegla, saj se je na tokratni četrtkov večeraški koncert skupine Troitsa iz beloruskega mesta Minska. Kot smo imeli poročila (Troitsa namreč »trojica«), skupino sestavljajo tri fantje: Ivan Kirchouk, Valerij in Jurij Dimitrijev, ki igrajo na stare tradicionalne instrumente: liro, gusli, klavir, dud, piščali, domro, trojica tolkal in kitaro.

kako sakralni, mistični zvoki so nas v mislih hitro in učinkovito popeljali na širne planjave beloruskih step, čeprav je včasih enakovrten ritem Troitsa pametno uokvirila, saj niti ena skladba ni daljša od štirih minut.

Skupina je prejela leta 1996 prvo nagrado na glasbenem festivalu v organizaciji fundacije Soros, posebej popularna pa je na Danskem in še zlasti na Nizozemskem, od koder prihaja tudi njihov šaljivi menedžer, ki je poskrbel za to, da smo prvič slišali, kako zveni »holandska« hrvaščina. Troitsi imajo zaradi svojega brskanja po preteklosti Belorusije doma še vedno nekaj težav, čeprav se vodi skupine Ivan Kirchouk ponaša z nazivom profesorja etnologije na univerzi v Minsku, kjer je zbral že prek 600 (!) pesmi.

In se pohvalna beseda organizatorju, Zvezi kulturnih društev, ki nam je v dveh tednih pripravila dva koncerta. Če-

prav etnografska ne prinaša velikih denarcev kot kakšna veselica, pa je očitno, da ima v Murski Soboti svojo ciljno publiko, pa naj le-ta šteje od petdeset do sedemdeset ljudi. Toda to so zanesenjaki, ki z veseljem prisluhnejo

tovrstni glasbi, kar dokazuje tudi veliko pokupljenih zgoščenk in kaset na koncertih. Zato, ZKD, z nestrpnostjo pričakujemo, kakšno presenečenje nam boste pripravili jeseni!

TOMO KOLEŠ ■

Izpod peresa

Jože Livijen

Nomadski potospjev

Odpovedujem se ukazu
gluhega spomina,
prebarvan ga z gostim
črnim oljem,
ki ga ne morejo
razredčiti ostanki
že vodenega terpenina.

Izbral sem pot srca,
ki mu nikoli ne nameni
prostora za moje noge;
z njim bom celil podedovane
brazgotine
... mogoče naposled le doma?

DROBCI 50 VESTNIK iz preteklosti... ... in sedanjosti

Leto 1964 - Turistična vzgoja prebivalstva

V tekstu iz leta 1964, iz katerega je tudi fotografija odprtja Bobrov pri Dolnji Bistrici, razmišlja avtor o turizmu, turističnih društvih in turistični vzgoji prebivalstva. Zanimivost v tekstu je, da je v njem veliko fraz o turizmu, ki so značilne še za današnje razprave o perspektivah slovenskega turizma. Tisti, ki se ubadajo z razvojem turizma, se še vedno ubadajo z vprašanji, kako pritegniti turiste in kako vzgojiti turistične delavce in druge državljane, da bo turistom v našem okolju čim prijetnejše.

»Ob otvoritvi kolišča Bobri se je tam zbralo ogromno ljudi,« je pisalo pred desetletji v Vestniku.

V tekstu piše predvsem o razpravah na seji upravnega odbora Pomurske turistične zveze. Kot najpomembnejšo nalogo so si zadali poleg ustanavljanja in organiziranja turističnih društev »turistično vzgojo ljudi«. Leta 1964, ko so bili tudi v deželi ob Muri dejansko šele začetki sodobnega turizma, je bilo v Pomurju 15 turističnih društev, med katerimi je bilo po številu članov najmočnejše turistično društvo iz Radencev, ki je štel 200 članov. V takrat novem turističnem centru v Moravcih so ugotovili pomanjkljivosti pri zasebnikih, ki so slabo opremlili sobe za goste in sploh premalo naredili za prijetnejše bivanje turistov. Kot primer aktivnega turističnega društva je bilo omenjeno črenšovsko, kjer so s sorazmerno majhnimi sredstvi veliko naredili in so se tega leta lahko pohvalili z ureditvijo kolišča Bobri. Precej aktivna pa so bila tudi turistična društva iz Ljutomerja, Gornje Radgone in Rogaševcev.

Kljub nekaterim pomanjkljivostim v Moravcih so ta kraj poudarjali kot primer kraja, »ki se je iz vaše idile v dobrem letu razširil v turistični kraj skoraj mednarodnih obsežnosti«.

Danes so Bobri le navadna razvalina, ki kazi sicer prijetno okolico.

Pri načrtovanju turistične vzgoje prebivalstva sicer ni bilo nobenih konkretnih načrtov, kako bodo turistična društva to »turistično vzgojo prebivalstva« konkretno uresničevala. Posamezna turistična društva brez večjega finančnega učinka za to najbrž niso imela kakega posebnega interesa.

Danes, skorajda po štiridesetih letih, ima turistična dejavnost tako v Sloveniji kot drugod po svetu nedvomno veliko večji pomen kot v času, ko je bila v Sloveniji v ospredju industrializacija države in je bil turizem popolnoma drugotnega pomena. Danes se tudi v pokrajini ob Muri veliko govori o perspektivah turizma in o tem, kako pritegniti tuje turiste, obenem pa mednarodne raziskave kažejo, da smo po anketah v Evropi najmanj priljubljeni med tako imenovanimi vzhodnoevropskimi državami. Po rezultatih te raziskave je večina slovenskih komentatorjev ugotovila, da nas tujci pač slabo poznajo, in če bi nas bolj poznali, bi nas imeli tudi bolj radi. Nedvomno pa je, da tujci, ki imajo tako slabo mnenje o Sloveniji, v našo deželico kot turisti ne bodo šli in da slabo mnenje o Sloveniji širijo tudi med svojimi sodržavljani. Najbrž pa bi bilo več turistov, če bi v prejšnjih desetletjih bolje uresničevali »turistično vzgojo prebivalstva«. Za turista iz tujine namreč pogosto prišlo prijazni turistični delavci niso dovolj, če so drugi državljani, ki jih srečujejo, zaprti in neprijazni do njih.

Murina modna revija v ljubljanskih Križankah

Poudarek na individualnosti

O d tod in naprej. Moda je samosvoja dama mnogih obrazov. Ne pozna obstanka, vedno hoče naprej, tega slogana se je držala tovarna Mura iz Murske Sobotice pri predstavitvi modelov treh blagovnih znamk LeO-na, Carniolus in Mura ter izdelkov iz kolekcije njenih podjetij iz Nemčije. Po modnih stezah so se prejšnji četrtek v ljubljanskih Križankah sprehodili manekenke in manekeni, ki so nosili kolekcijo za pomlad - poletje novega tisočletja. O modni reviji in viziji smo se pogovarjali z direktorjem marketinga Ludvikom Zrimom, o trendih in modnih smernicah pa z dvema modnima oblikovalkama Štefko Varga in Katjo Čelič.

Na ta dogodek so povabili svoje poslovne partnerje iz Slovenije, Hrvaške, Madžarske, Češke, Poljske, Ukrajine in Avstrije ter medije. Gospod Zrim nam je povedal, da je modna revija doživela veliko pozitivnih kritik. Da bo v Ljubljani, pa so se odločili zato, ker je v Križankah primerno okolje in ker je Ljubljana močno tržišče. »Je prestolnica, poslovno mesto, kupna moč je najvišja in tu kupuje ob najrazličnejših priložnostih veliko ljudi iz vse Slovenije.« Sicer je v Sloveniji vedno problem majhnosti tržišča, zato doma prodajo približno 65 odstotkov la-

stnih blagovnih znamk, v tujini pa 35 odstotkov. Kupna moč je v vseh vzhodnoevropskih državah zaradi ruske krize nekoliko slabša, zato razmišljajo tudi o prodoru na zahod. Kolekcije pa so že na španskem, angleškem in skandinavskem tržišču.

K nam prodirajo tuje blagovne znamke. Koliko je konkurence in kako vi občutite tujo konkurenco? K nam prihajajo tudi Versace, Dolce & Gabbana ...?

»Čutimo tujo konkurenco, ampak zaenkrat pariramo vsem blagovnim znamkam tudi s kakovostnimi izdelki. Najvišje pozicionirane blagovne znamke v glavnem v Sloveniji ne prodajo kakšnih bistvenih količin, zato ne vlivajo na našo prodajo.«

Kaj vi menite, ali obleka naredi človeka?

»Človek, ki želi uspeti, se mora tudi temu primerno obleči, to še ne pomeni, da mora imeti obleko in

nejo barvo, saj se bolje obnesejo nebarvah. Slovenci ne želijo oblekati, razen z avtom, veliko ljudi je pokošeno travo. Večji posredniki bi bilo potrebno dati estetskim notam.«

Katere pa so osnovne barve?

Vargova: »Če govorimo o pomlad - poletju, so to vse na svetlo barve - od snežno bele prek svetlo tanske, barve gorda do temno modrih. Vsekakor gre za barve iz vsega. Aktualni pa so tudi zabrisane pasteli, to so variante modrih, zelenih, vijoličnih, ki bodisi sivijo ali rdeče, ampak so zbledeli. To rdeče rdeče barve.«

Katere barve ne bodo in?

Čeličeva: »Črna ni trend. Črna barve kot napovedne barve ni, čeprav je med dizajnerji najbolj priljubljena. Črna je barva avtoritete.«

Trendovski moški ali trendovska ženska danes?

Vargova: »Je tisti ali tista, ki nosi zelo enostavne, nepriljubljene forme, ampak je pomembna zvestost, poglobitev v smislu ležernosti, pogled na barvo, obleka in novi materiali. Pomembna je individualnost, ki dopušča, da ni pravega tona, zato so na primer pri krilih dovoljene vse dolžine. In naš program omogoča, da ga ženska na različne načine kombinira in obleko kupuje.«

Kakšna je razlika med tem, kar se pojavlja na modnih stezah in na naših ulicah?

Čeličeva: »Vsi ljudje ne nosijo oblek, ki so na modnih stezah. Če vemo, da obleka naredi človeka, da obleka preveč nosi občutek, da obleka preveč nosi naše ženske, ne pa ona obleka. Zgodi se, da vidiš, da je obleka obleka premočna za koga in je ne obvlada. Kolekcija je, ampak individualnost je v tem, da se obleka drugače sestavi in drugače nosi. Tisti, ki to zna, je lahko v sili, kosi oblek bolje oblikujejo.«

A. NANA RITUPER ROPEŽ
Foto: J. J.

Sejemška priložnost

OPEL

Avtohlđa KOLMANIČ & DOKL

ASTRA YOUNG

- od 21. do 29. avgusta Vas vabimo na Kmetijsko živilski sejem v Gornji Radgoni
- Serijsko vgrajena klimatska naprava in ABS zavorni sistem pri ASTRA YOUNG
- Sejemski popust za ostale modele vozil Opel do 70.000 SIT v obliki dodatne opreme

www.avtohlja-kolmanic.si
prodaja@avtohlja-kolmanic.si

kravato. Če človek naredi dober vtis v prvih nekaj sekundah, je ta močnejši, kot ga lahko dosežeš v nekajurnih pogovorih.«

Ležernost in enostavnost

Svoje zamisli za prestop v novo tisočletje so na modni reviji predstavile modne oblikovalke Darja Kerčmar in Zvezdana Serec (LeO-na), Slavica Ravtar (J. G. Carniolus) ter Andreja Bele, Sonja Šterman, Štefka Varga, Zdenka Ščančar in Katja Čelič (Mura). O tem, kaj nas čaka in kako bomo oblečeni, pa sta spregovorili Štefka Varga in Katja Čelič.

Vargova: »Moda je postala individualna in trend gre v to smer, da si sami iščemo in izbiramo način, kako želimo biti oblečeni. To pa

Skrb za razvoj kmetijstva v moravskotopliški občini

Le mrtva črka na papirju?

Ideje so, izkušnje v praksi pa kažejo nasprotno

Večini pomurskih občin je kmetijstvo ena najpomembnejših gospodarskih panog. Od njegovega razvoja bo veliko odvisen tudi razvoj občin, ki morajo zato izkoristiti vse navedene prednosti, predvsem pa prednosti, ki jih posamezne občine ponujajo. Razvoj je seveda v prvi vrsti odvisen od ljudi, ki tam živijo, še bolj pa od tistih lokalnih dejavnikov, ki kreirajo in zagotavljajo možnosti za razvoj posameznih dejavnosti.

V razvojnih planih stavijo na kmetijstvo

Pri besedah moravskotopliškega župana Franca Cipota je kmetijstvo ob turizmu tista panoga, na katero v občini največ stavijo. Za neposredna vlaganja v kmetijstvo namenijo letno v občinskem proračunu od 10 do 15 milijonov tolarjev, kar je trikrat večje zahteve pa tudi trenutno do ministrstva za kmetijstvo, ki naj bi primaknilo svoj del sredstev. Župan zatrjuje, da je za razvoj kmetijstva na tem območju imajo, spravi jih bo potrebno le v življenje.

Dolina Ratkovskega potoka je v prostorskih planih občine opredeljena kot govedorejsko območje, kjer bi z zajetji zadržali vodo in v sušnih obdobjih površine namakali. Realizacijo te zamisli želijo uresničiti s pilotskim projektom v okviru krajinskega parka Goričko. Zadrževalnik vode, ki bo namenjen predvsem za namakanje sadovnjakov, načrtujejo tudi v Fokovcih, za kar že pripravljajo ustrezno dokumentacijo, zamisel pa naj bi uresničili v okviru Pomurskega namakalnega konzorcija. Prednost na področju kmetijstva, ki je doslej še niso izkoristili, vidijo tudi v izrabi termalne vode, ki bi jo lahko uporabili zlasti pri pridelavi vrtnin. Na tem območju

so že uveljavljeni in izkušeni pridelovalci vrtnin, tu je kmetijska zadruga Kaplica in z zdraviliščem so že stekli razgovori o izkoriščanju odpadne termalne vode, ki naj bi jo predvsem v pred- in posezoni izkoristili za ogrevanje rastlinjakov. Za to naj bi namenili zemljišča v neposredni bližini zdravilišča in temu bodo prilagodili prostorske piane. Seveda razmišljajo tudi o nadgradnji pridelave vrtnin, k čemu naj bi pritegnili sodelavce z drugih območij. Novost v kmetijski politiki občine pa je gradnja tako imenovanih kmetijsko-gospodarskih con, s katerimi želijo gradnjo živinorejskih objektov preseliti iz naselij na obrobje. Prvo takšno idejo že uresničujejo v Mlajtin-
cih.

Praksa ne potrjuje teorije

Župan Cipot zatrjuje, da bi moralo imeti kmetijstvo prednost pri načrtovanju razvoja občine že za-

radi sestave občinskega sveta, saj je v njem več kmetov, ki naj bi zastopali interese kmetijstva. Žal pa imamo občutek, da tudi znotraj kmetijstva ni prave enotnosti in posamezni svetniki vidijo v prvi vrsti le svoje lastne interese. To se je najbolje potrdilo prav v akciji zavarovanja posevkov in plodov, kjer bi nekatere kulture skorajda izpadle iz sofinanciranja iz občinskega proračuna. Po predlogu Zavarovalnice Triglav naj bi občine k plačilu premije prispevale 30 odstotkov sredstev, vendar so bili prav v moravskotopliški občini o tem nekateri pomisleki.

Čeprav je razvoj sadjarstva v občinskih razvojnih planih med prednostnimi nalogami, bi to skorajda izpadlo iz subvencioniranja zavarovalne premije. Medtem ko so svetniki potrdili subvencioniranje zavarovalne premije v višini 30 odstotkov za poljedelske kulture, so se pri zavarovanju sadovnjakov omejili na 30 tisoč tolarjev na hektar, to pomeni, da znaša prispevek občine le slabih 19 odstotkov. Veliko radodarnější so bili pri zavarovanju vinogradov, kjer so bili pripravljeni prispevati na hektar 40 tisoč tolarjev, kar ob enaki vrednosti zavarovanja predstavlja subvencioniranje več kot tretjine zavarovalne premije.

Gorički sadjarji v občini Moravske Toplice se zato sprašujejo, ali so drugorazredni državljani, saj so bili ob sklepanju zavarovanj v veliko slabšem položaju kot njihovi kolegi v drugih občinah. Krivično do njih je, pravijo, da morajo za zavarovanje plačati dobrih 70 odstotkov zavarovalne premije, medtem ko njihovi kolegi iz soseske ali puconske občine, s katerimi imajo sadovnjake celo za skupno ograjo, plačajo le 55 odstotkov premije. Pa še nekaj se jim zdi nepravilno. Tisti, ki so bili deležni subvencioniranja zavarovalne premije, ne bodo prejeli občinskih podpor za obnovo nasadov, saj so po mnenju občinskega sveta s tem »svoje pravice izkoristili«.

Po mnenju sadjarjev ostajajo vse tako lepo zapisane besede o razvoju sadjarstva v občini le mrtva črka na papirju, saj obnove nasadov niso poceni, s takšnim odnosom pa občina od obnov odvrča še tiste, ki so morda pokazali voljo za to.

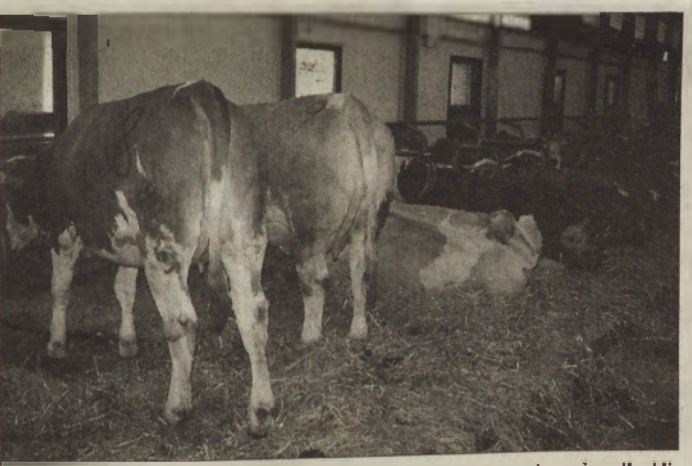
Bodo morali sadjarstvo na Goričkem, kjer so razmere zanj idealne, razvijati občani soseske, puconske ali katere druge občine, Goričanci pa bodo le opazovali, kako se dohodek od tistega, s katerim bi se po mnenju poznavalcev dalo preživeti tudi po vstopu v Evropo, odteka drugam?!

LUDVIK KOVAČ ■

Živinorejska razstava je najobsežnejši in najzahtevnejši projekt v okviru mednarodnega kmetijsko-živilskega sejma v Gornji Radgoni

Predstavili vse slovenske pasme

Razstava goveje živine v znamenju stoletnice organiziranosti slovenskih rejcev

Med plemenskimi telicami lisaste pasme je prvo mesto pripadlo Hildi pomurskega rejca Štefana Agga (prva z leve).

dstavljene vse pasme, ki jih redijo slovenski rejci, prevladujoče pa je govedo lisaste pasme, ki ga redijo tudi pomurski rejci. Tudi letos je razstavljene živali ocenila strokovna komisija in najboljšim podelila zvonce in priznanja. Med plemenskimi živalmi lisaste pasme je bila najbolje ocenjena Hilda Štefana Agga iz Kamovec, drugo mesto je pripadlo Uti Janka Žontarja od Svetega Duha in

tretje Sidi Simona Kozarja iz Bohove. Najboljša plemenska telica rjave pasme je Sodra Alojza Rožiča iz Topolšice, druga je Sraka Alojza Stritarja iz Velikih Lašč in tretja Malta Franca Škufca iz Grosupljega, medtem ko je pri čmo-beli pasmi prvo mesto pripadlo Hobi Milene Mis iz Šmartnega in drugo mesto Miši Martje Cvenkelj iz Ljubnega.

TEKST IN FOTO: L. KOVAČ ■

Slovenija naj bi kandidirala za organizacijo svetovnega tekmovanja oračev

Svetovno prvenstvo v Pomurju?

Že to soboto se bodo najboljši pomurski tekmovalci potegovali za uvrstitev na državno prvenstvo - Tudi letos oranje za pokal Pomurskega sejma

Slovenci že dobra štiri desetletja pripravljamo tekmovanja oračev, prav ta tekmovanja pa so veliko prispevala tudi k večji kakovosti oranja in s tem k boljši obdelavi naših njiv. Že v nekdanji Jugoslaviji so slovenski orači posegali po najvišjih državnih naslovih in uspešno zastopali državo tudi na svetovnih prvenstvih.

Prav pomurski tekmovalci Jože Režonja je z 12. mestom na svetovnem prvenstvu dosegel najboljšo jugoslovansko in slovensko uvrstitev med desetletnih svetovnih

Letošnje svetovno prvenstvo, ki bo 46. po vrsti, bo v Franciji, slovenske barve pa bosta na njem zastopala najboljša z lanskoletnega državnega prvenstva Anton Filak in

O pripravi na letošnje 43. državno prvenstvo oračev so organizatorji spregovorili na tiskovni konferenci v okviru mednarodnega kmetijsko-živilskega sejma, kar seveda ni naključje, saj se Pomurski sejem vključuje v organizacijo tavnstnih tekmovanj. Pod njegovim pokroviteljstvom se že nekaj let vrstijo tekmovanja slovenskih oračev, za pokal Pomurskega sejma pa se bodo orači pomerili tudi to soboto.

gospodarstva Rakičan v Tešanovcih regijsko tekmovanje oračev, v sklopu tega tekmovanja bo tudi tekmovanje srednjih kmetijskih šol iz Slovenije, kot smo zapisali, pa bo še odprto prvenstvo za pokal Pomurskega sejma.

Na letošnjem državnem tekmovanju oračev, ki bo v Vodichah, bo sodelovale ekipe iz enajstih slovenskih regij, s tekmovanja v Tešanovcih pa se bosta na to prvenstvo

Premurja in Prekije. Sicer pa smo na tiskovni konferenci še slišali, da Slovenija že nekaj časa razmišlja o prevzemu organizacije svetovnega prvenstva oračev, vendar morajo predlagatelji te pobude dobiti ustrezno podporo v slovenski vladi. Če takšna podpora bo, bo Slovenija že letos vložila kandidacijo za organizacijo svetovnega prvenstva, če bo kandidacijo dobila, pa naj bi prvenstvo organizirali v Pomurju.

Cene semen in herbicidov

Agroplac Veržej		
herbicidi na strnišču	pakiranje	cena v SIT
boom efekt	0,2	580,00
boom efekt	1/1	1.840,00
boom efekt	5/1	18.925,00
boom efekt	20/1	35.120,00
pinovit - k	1/1	1.065,00
pinovit - k	0,1	195,00
deherban a	1/1	900,00
TDM		
krmina ogrščica	1/1	350,00
črna detelja	1/1	1.050,00
mnogocvetna ljujka	2/1	540,00
mnogocvetna ljujka	5/1	1.400,00
mnogocvetna ljujka	30/1	7.350,00
oljna redkev raula	1/1	560,00
landsberška mešanica	1/1	480,00
travnik 2	1/1	755,00
gorjušica	1/1	530,00
TDM sončna lega	1/1	970,00
TDM senčna lega	1/1	970,00

SKZ Beltinci, skladišče Gančani		
herbicidi na strnišču	pakiranje	cena v SIT
boom efekt	1/1	1.850,00
roundop	1/1	2.050,00
pinovit - k	1/1	1.065,00
dicocid	1/1	793,00
TDM		
črna detelja	1/1	1.296,00
mnogocvetna ljujka	2/1	468,00
bela detelja	0,10	237,00
oljna redkev raula	1/1	550,00
gorjušica	1/1	540,00
TDM osoja	0,70	967,00
TDM radenci	0,5	514,00
sudanska trava	1/1	494,00
krmino korenje	0,10	200,00
strniščna repa	0,25	621,00

SKZ Murska Sobota, skladišče Puconci		
herbicidi na strnišču	pakiranje	cena v SIT
boom efekt	1/1	1.988,60
roundop	1/1	1.841,00
roundop	5/1	8.673,00
pinovit - n	0,2	415,20
dicocid	1/1	720,80
TDM		
črna detelja	1/1	1.296,00
mnogocvetna ljujka	2/1	499,80
inkarnatka	1/1	799,80
bela detelja	1/1	1.533,60
oljna redkev raula	1/1	599,50
landsberška mešanica	1/1	599,50
travnik 2	1/1	823,00
oljna ogrščica	1/1	399,00
facelija	1/1	1.296,00
koleraba	1/1	2.415,00
TDM radenci	1/1	1.028,00

SKZ Martjanci, skladišče Martjanci		
herbicidi na strnišču	pakiranje	cena v SIT
dicokor	1/1	2.056,00
pinovit - n	1/1	1.343,30
TDM		
krmina ogrščica	1/1	399,00
črna detelja	1/1	1.260,00
mnogocvetna ljujka	1/1	499,80
lucerna	1/1	1.297,80
bela detelja	1/1	1.535,70
oljna redkev raula	1/1	599,50
landsberška mešanica	1/1	599,50
travnik 2	1/1	824,10
facelija	1/1	1.260,00
koleraba	0,20	432,60
strniščna repa	0,25	603,80

Turnišče Cene pujskov

Prejšnji teden so rejci pripeljali na sejem v Turnišču 54 pujskov, starih od 7 do 12 tednov in težkih od 20 do 30 kg. Kupci so morali za par živali odšteti od 12.000 do 15.000 tolarjev, lastniki pa je zamenjalo 26 pujskov, nam sporoča Bojan Žižek.

Blagoslovitev gasilskega prapora

Prostovoljno gasilsko društvo Dolga vas je pripravilo slovesnost ob razvitju in blagoslovlitvi društvenega prapora. Poleg domačih gasilcev so se razvitja udeležili požarniki iz sosednjih gasilskih društev ter iz Madžarske, prapor pa je sprejel predsednik društva Peter Gal.

Razvitja društvenega praporja PGD Dolga vas se je udeležilo veliko domačinov in gasilcev iz Slovenije in Madžarske.

Na novem gasilskem praporu je 56 žebličkov in 12 trakov, ki so jih prispevala številna društva, organizacije in delniške družbe, njegovo blagoslovitev pa tudi slike sv. Florjana, ki krasi pročelje doma, pa je opravil lendavski župnik Tomislav Šantak. JŽ ■

Paradižnik velikan

Takšen paradižnik, težak kilogram in petnajst dekagramov, sta na svojem vrtu pridelali Tjaša in Tamara Šneplj iz Nemčaveca. Za njuno malico prav gotovo prevelik, če pa jima priskočita na pomoč mami in očka, pa bo paradižnikove solate ravno prav veliko.

Štirideset let ribiške družine Lendava

Otvoritev ribiškega doma v Lendavi

Pogosti pogini rib v potokih zaradi onesnaženja

Ob praznovanju 40-letnice ribiške družine Lendava so v soboto pri Lendavi odprli nov ribiški dom. Doslej je družina vložila v gradnjo stavbe 25 milijonov tolarjev, vendar je bilo pri gradnji tudi veliko prostovoljnega dela članov, tako da ugotavljajo, da je sedaj vrednost objekta okrog 45 milijonov tolarjev. Na slovesnosti so najzaslužnejšim članom podelili priznanja.

Sama gradnja je po besedah predsednika upravnega odbora ribiške družine Štefana Magyarja potekala dokaj hitro, precej težav pa so imeli pri pripravi dokumentacije in določitvi lokacije, kar se je vlečlo kar nekaj let. Že pred več kot desetletjem so namreč začeli z gradnjo pri gramoznici v Petišovcih, a se je zapletlo po osamosvojitvi Slovenije, saj je bila načrtovana gradnja, kateri so že zgradili temel-

močju. Ko so ugotovili, da se Hrvaška in Slovenija glede določitve meje še nekaj časa ne bosta dogovorili, so se odločili za gradnjo v predmestju Lendave med potokoma Črnc in Ledava in leta 1997 tudi začeli z deli.

Ribiška družina skrbi za vodne površine na območju 180 hektarjev. Poleg reke Mure so to še potoki, mrtvice, jezera in gramoznice. Še posebno ponosni so na Bukovniško jezero ter mrtvice

Ne morejo pa biti zadovoljni s čistostjo vode v potokih Ledava in Črnc. V zadnjih štirih letih so bili zaradi onesnaženja v Ledavi kar štirje veliki pogini rib. Samo ob prvem poginu so ocenili škodo na 12 milijonov tolarjev.

Onesnaženost potoka bo lahko bistveno zmanjšana šele z gradnjo čistilne naprave v Murski Soboti in Lendavi. Zaradi pogostih poginov rib v vodotokih so se v družini preusmerili v intenziv-

cam, v katerih je voda še zadovoljivo čista za življenje rib. V prejšnjih letih so veliko delovnih ur posvetili ureditvi Bukovniškega jezera, bazenu ob ribiškem domu, čiščenju potokov in gramoznic. Letno vložijo v ribolovne vode do 5000 kilogramov rib. V čuvajski službi so angažirali 20 čuvajev, ki so prijavi 40 kršiteljev ribolovnega režima. V delo ribiške družine pa so vključili tudi 92 mladih, ki jih izobražujejo.

Nov ribiški dom je med potokoma Črnc in Ledava.

Imeli so tudi bogračiado

Slovensko kulturno društvo Lipa München, v katerem je več kot polovica članov naših rojakov iz Pomurja, je pripravilo pred kratkim tradicionalno družabno srečanje – poletni kulturno-zabavni piknik

Kot nas je informiral društveni referent za sodelovanje z mediji Ladislav Varga iz Dobrovnika, so prireditve organizirali v sodelovanju z nemško dobrodelno organizacijo »Familie Kolpinghaus«, srečanja pa se je udeležilo več kot 300 članov, njihovih svojcev in prijateljev. Zabaval jih je Duo De iz Slovenije, za kulturni program (presenečenje) pa je poskrbela folklorna skupina. Ustanovili so jo v okviru društva šele letos, po njihovem nastupu pa se je zdelo, kot da bi bili že dolgo skupaj. Precej zaslug za to ima vodja skupine Darinka Žgeč. Pod njenim vodstvom so se naučili venček gorenjskih narodnih plesov, ker imajo zaenkrat samo gorenjske narodne noše. Prizadevali si bodo, da bi se oskrbeli še z nošami drugih slovenskih pokrajin, in potem se bodo naučili tudi prekmurske, belokranjske pa druge plesne.

Nekaj posebnega je bila tudi mini bogračiado, ki so jo »uprizorili« kuharji Zvezde, Diane in gostilne Pri Emili iz Murske Sobotne. Na družabno srečanje so se pripeljali še z nekaterimi drugimi gosti iz Prekmurja s posebnim avtobusom. Za zmagovalca so razglasili kuharja gostilne Pri Emili.

Na srečanju so uspeli pridobiti tudi nekaj novih članov društva Lipa. J. GRAJ ■

Člani društvene folklorne skupine z vodjo Darinko Žgeč. (Foto: Karin K.)

Tradicionalno družabno srečanje Slovencev v Münchnu Prvi uradni nastop v nošah

Bogračiado – predsednik društva Drago Kočar je prišel na »vmesno kontrolo«.

Srečanje dedkov, babic in bolnikov

Maša, kulturni program ...

V župniji Srca Jezusovega Velika Polana dokaj aktivno deluje župnijska Karitas. Vodi jo Janja Magdič. V programu imajo tudi srečanja starejših, dedkov, babic in bolnikov. Pred kratkim so organizirali tretje srečanje.

Najprej so se zbrali pri maši, ki jo je daroval bisernomašnik Jožef Gutman iz Bogojine, sledila pa je pogostitev s kulturnim programom v domu krajanov. Udeležence srečanja sta posebej pozdravila direktor slovenske Karitas Stane Kerin in župan velikopolanske občine Štefan Prša. Tokrat se je zbralo več kot tristo udeležencev. Med njimi so bili tudi predstavniki škofijske Karitas iz Maribora, nekateri župani sosednjih občin in vodje pomurskih župnijskih Karitas. Najsta-

rejša občana med udeleženci je bila 94-letna Terezija Zdenka Štefan Horvat, ki so jo posebej obdarili.

V kulturnem programu so delovali: otroška skupina, ki deluje v okviru Karitas, pevski zbor, žica Šemen, člani KD Črenšovci, člani domačega folklorne skupine, ki so udeleženci srečanja tudi pogostili. Vsa med njimi je dobila za slovo spominsko darilo – lesen križec, ki ga je izdelal Jože Laki. M. JANJA ■

Slovnično pomanjkljiv smerokaz

V občini Veržej si ob razvoju turizma prizadevajo še za lepši videz naselij, urejenost pročelij hiš, zelenic ... Toda v središču Veržeja smo opazili prometni smerokaz, na katerem je večja slovnična pomanjkljivost. Na njem bi namreč moralo pravilno pisati: Staranova vas, v tem primeru pa je »Staranova« pisano skupaj. Sicer pa občina ne tovrstna tabla nič ne moti, v oči pa bolj bode naključna oblika valca. Torej na potezi so odgovorni za postavitev pravilno napisane.

Starožitna vas na jugovzhodnem delu Apaškega polja Brez asfaltirane ceste, vodovoda ...

Večne selitve Terezije Erbert

S o vasice, o katerih v Vestniku redko pišemo. Ena takih so Drobttinci na Apaškem polju. Kraj je prvič omenjen v otokar-
nem deželno-knežjem urbarju iz let 1265-1267. Tedaj je bilo v
Drobttincih 12 kmetij. Danes je tam kakih 40 hiš. Nekaj je novih, pre-
ostali pa jih kaže žalostno podoba zaradi neizprosne časa, ki se zagri-
za v žolce, tramove, v hišo in hlev.

Vsek od nas ima svojo usodo, romanje skozi čas. In z večnimi
selitvami je bilo zaznamovano
življenje zdaj 74-letne Tere-
zije Erbert iz Drobttincev 5. Dve
letni je bilo, ko se je s staršema

Bosno. Zakaj? Zgolj zato, ker se
je priselila z levega brega reke
Mure! V Bosni je izgubil življe-
nje Terezijin 16-letni brat Franc.
Proti koncu vojne so ga Nemci
nasilno mobilizirali. Še živeti ni

Terezija Erbert se počuti najbolj varno v najstarejšem delu svojega doma. Foto: F. Š.

Drobttincih se je na nekaterih poslopih čas ustavil. Foto: F. Š.

iz rodnih Vadarec v Prek-
muru. Spodnje Velko na Šta-
tistega leta 1927 se je
Drvarič. Starša sta kupila
spodnji Velki posestvo. Na
stajere sta priromala, da bi pri-
spodarije več. Da bi družina
na večjem blagostanju in
prej v Prekmurju. In št-
let pozneje je privihrala
v svetovna vojna.
Z letom 1941 se je začela za-
državno družino kalvarija,
nemški okupator jo je izselil v

prav začel in že ga je pokrila tuja
zemlja. Od leta 1941 do 1945 je
trajalo izgnanstvo in Drvaričevi
so se vrnil na prejšnji dom. Dve
leti pozneje pa se je takrat 22-let-
na Terezija poročila na Erbertov-
vo domačijo v Drobttince 5.
Terezija je vdova. Gospodari
na štirih hektarjih obdelovalne
zemlje. Večino jo daje v najem.
Ko se je priženila v novi dom, je
bil ta pokrit še s slamo. Imel je pr-
vobitno črno kuhinjo, okenca, ki
so notranjosti privoščila borno

svetlobo. In potem sta Erbertova
prekrila streho z opečnimi stre-
šniki, požidala trdnjšo »prednjo
hišo«, zadnji »štübl« pa je ostal vse
do današnjih dni v prvotni podobi.
In tu je zdaj postelja, omara, ki
so jo Drvaričevi po drugi svetovni
vojni pripeljali iz Bosne. In tam je
štedilnik na drva. Skozi okenci, ki
prebijata severno in južno steno,
se sončni žarki poredko prebijajo.
Električna žarnica pogosto brli
sredi belega dne. A tukaj je Tere-
ziji prijetno. Varno se počuti in

mir je. Postelje v prednji »hiši« so
vedno skrbno postlane. Za vsak
primer mora biti vse na svojem
mestu. Včasih jo obišče hčerka
Erika. Z njo se pripeljejo iz Rade-
nec, kjer živijo, še zet Zvonko in
vnukinja Janja ter vnuk Matej.

Del hiše je še vedno opušče-
na »črna kuhinja«. Na lesenem
stropu v »prikletu« je pustil vid-
ne sledi dim, ki se je desetletja
vil sem iz črne kuhinje. Pred
hišo stoji stari vodnjak, ki daje
vodo gospodinji, pujsu in rožam
na vrtu ter na oknih hiše. Vodo-
voda v Drobttincih nimajo. Skozi
vas se vije makadamska cesta.

»Pravijo, da bomo dobili dru-
go leto asfalt ...« je izrekla upa-
nje Terezija. V vasi pa imajo te-
lefon in tam blizu, na začetku
vasi, je asfaltirana glavna cesta,
ki vodi po Apaškem polju v so-
doben, stehiziran, zmeden svet.

V Drobttincih stojita kužni
znamenji iz leta 1607. Tisto ob-
vohu v vas te dni obnavlja podo-
bar Andrej Tomažič iz Zgornje
Velke. Istočasno lepša kapelo v
bližnjih Stogovcih. Denar za ob-
novo bodo dali bližnji prebivalci.

Tu in tam v Drobttincih raste
novo domovanje. Nekatera stara
poslopja kličejo po obnovi. In
življenje v spokojni vasi počasi
teče dalje. Po bližnji glavni cesti
pa drvi avtomobili z nedovol-
jeno hitrostjo. Vsem se nekam
mudi ...

FRANČEK ŠTEFANEC ■

Križevci v Prekmurju

Prizadevni gasilci

Centralno ogrevanje pomembna pridobitev

Na območju Krajevne skupnosti Križevci v Prekmurju ima
vsaka vas gasilsko društvo. Ni še dolgo, ko so v Kri-
ževcih praznovali 90-letnico obstoja tamkajšnjega dru-
štva. Ponosni so na svoj vaško-gasilski dom, ki je izjemno
razsežen. Že tretje leto je obnoven in vanj so vgradili še cen-
tralno ogrevanje.

Denar za posodobitev dvorane je prispevala vas Križevci.
V prejšnjih časih je bilo mogoče priti do denarja s prirejanjem
veselic. Z novim zakonom je ta pomemben vir društvenega
dohodka usahnil. Dvorano v Križevcih uporabljajo za kultur-
ne in druge krajevne prireditve. Odkar imajo centralno kurja-
vo, je v njej prijetno tudi pozimi. Križevski gasilci so ponosni
na sodobno opremo. Imajo tudi pet ekip, ki sodelujejo na ob-
močnih tekmovanjih. Tekmujejo moška skupina, veterani,
ženska skupina in mladinci.

FŠ ■

Vaško-gasilski dom Križevci v Prekmurju je izjemno razsežen in lepo vzdrževan. Foto: F. Š.

Zlatoporočnica Ivanek iz Lutverec

Od leta 1965 živita v Lutvercih na številki 85 zakonca Jože Ivanek, rojen
l. 1929, in Franciška, rojena Križanič l. 1927. Poročila sta se 30. julija
1949 na Muli. Bila sta zaposlena pri izgradnji HE Vuzenica, sicer pa sta
oba doma z radgonskega območja. Ker sta iz družin z več otroki
(Jožetova jih je imela devet, Franciškina pa sedem), sta imela tudi sama
sedem, od teh jih živi še šest. Na praznovanju zlatega jubileja poroke sta
najprej izrekla ponovni »da« v Gornji Radgoni pred županom Miho Vode-
nikom, nato pa še v Apačah pred upokojenim župnikom Janezom
Ošlajem, navzočih pa je bilo šestdeset gostov. Med svati je bilo vseh
šest otrok, enajst vnukov in sedem pravnukov. FK

Jožici Domajnko sta pisala Bill Clinton in papež

V njeni zbirki so še pisma
predsednika države Kučana
in njegove žene Štefke

V Grabah, nedaleč od Apač, ki sodijo v občino
Gornja Radgona, živi socialna podpiranka 52-
letna Jožica Domajnko. Za njo in njenega 55-
letnega soprotnika skrbi Center za socialno delo. Le-
ta 1994 sta ji pri napeljavi elektrike pomagali
socialni delavci in OO RK Gornja Radgona.

Na njenem domu smo jo obiskali skupaj s člani
društva Sožitje Gornja Radgona in
OORK Gornja Radgona Andrejem
Jožica, ki je duševna bolnica, je vesela
in obiskava, razveselila pa se je tudi daril, ki so
jo prinesli člani društva Sožitje. Jožica nas je
povabila v hišo, v kateri je prižgala vse žarnice, da
kako svetla je odslej njena hiša, ko se
skromno, vendar lepo in čisto domovanje.

Zorabila nas je v sobo, v kateri hrani posebne
predmete, ki so ji dragi. Na njem pa so nabozne podobe in sveto pi-
slo. Poselnim ponosom nam je razkazala števi-
ljne slike, ki jih je prejela od raznih fil-
iponov in državnikov. Od domačih je
tudi sliko na sliki in pisma predsednika
Kučana in njegove žene Štefke. Od tujih
nikov imata posel-

nimi podpisi predsednika Združenih držav Ame-
rike Billa Clintona in vrhovnega poveljarja rimsko-
katoliške cerkve papeža Janeza Pavla II. Ponaša se
tudi z originalnimi podpisi naših skofov: Rodeta,
Šusterja in Krambergerja. Za podpise državnikov
so se že zanimali zbiralci, a jih ne da nikomur, saj
so ji najdražji spomin.

Besedilo in posnetek:
LUDVIG KRAMBERGER ■

Četrta poletna šola računalništva

Težko bi našli osnovno šolo v Pomurju, na kateri bi posvečali toliko pozornosti računalništvu kot na OŠ
Franceta Pešema Črenšovci, čeprav so tudi ponekod drugod na tem področju zelo prizadevni. Črenšo-
vska šola je bila od ponedeljka do petka že četrto leto zapored gostiteljica poletne šole računalništva
LOGO, letos pa se ji je pridružila še skupina VISUAL BASIC, in to v sodelovanju z regionalnim centrom
Zveze za tehnično kulturo Slovenije s sedežem v M. Soboti. Letošnje poletne šole računalništva se je
udeležilo 23 osnovnošolcev iz različnih pomurskih šol, za uspešno izvedbo pa so poskrbeli računal-
ničarka na OŠ Črenšovci Viljana Brumec (vodja šole) ter mentorji Rajko Grčar, Matej Feler, Karmen
Člutar in Martin Vidovič. J. GRAJ

Sejem v Gornji Radgoni

Praznik slovenskega kmetijstva

Slovensko kmetijstvo je v tem trenutku pred eno najpomembnejših prelomnic. V njem so se nakopičili številni problemi, pred njega se postavljajo pomembna razvojna vprašanja, hkrati pa je sredi intenzivnih priprav na vključevanje v Evropsko unijo.

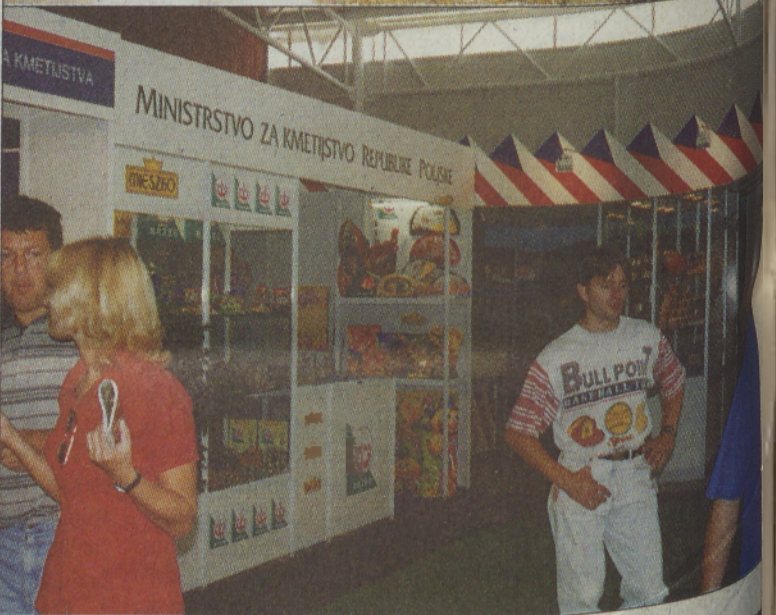

Vse to zahteva od tistih, ki so odgovorni za razvoj kmetijstva, predvsem pa od slovenske politike, vso odgovornost. Nujne bodo spremembe v organiziranosti kmetov, v trženju in ureditvi trgov s kmetijskimi pridelki. Kmetijsko ministrstvo se zato loti reform slovenske kmetijske politike s ciljem, da bi se to prilagodilo razmeram v Evropski uniji, prav te reforme pa so gotovo ene od najpomembnejših, ki smo se jih kdaj koli lotili v kateri od gospodarskih panog. Seveda so pri tem dobrodošle tudi pobude in pripombe tistih, ki jih spremembe prizadevajo, in prav kmetijsko-živilski sejem v Gornji Radgoni je najboljšo mesto za usklajevanje interesov.

Sejem v Gornji Radgoni zato ni le razstava najsoodnejše kmetijske mehanizacije ter opreme in materiala za kmetijstvo, ni le prikaz dosežkov v pridelavi in prireji, pač pa je tudi prostor za strokovna srečanja, izmenjavo izkušenj in prenašanje znanja v prakso. To, da znajo pridelati kakovostne pridelke ter izdelke, ki se lahko kosajo s svetovno konkurenco, slovenski kmetijci nenehno dokazujejo, vse to pa bo treba tudi ustrezno predstaviti in ponuditi tržišču. Številni strokovni posveti v okviru letošnjega kmetijsko-živilskega sejma so bili namenjeni prav temu, k promociji in uveljavitvi na trgu pa naj bi prispevala tudi strokovna ocenjevanja. Da je zanimanje za slednje iz leta v leto večje, je dokaz, da imajo priznanja, dobljena na radgonskem sejmu, svojo težo in pomembno prispevajo k trženju.

Posebne strokovne komisije so letos ocenile več kot dva tisoč izdelkov, najpomembnejše pa še naprej ostaja ocenjevanje slovenskih vin. Tudi ocenjevanje mesa in mesnih izdelkov ter mleka in mlečnih izdelkov po množičnosti ne zaostaja veliko, vedno večje pa je tudi zanimanje za ocenjevanje kmetijske mehanizacije. Razstavljalci so prireditve sprejeli za svojo, zato ji namenljajo tako pomembno mesto pri promociji svojih izdelkov, za svojo pa so jo sprejeli tudi obiskovalci, ki vsak dan polnijo razstavni prostor. Na sejem prihajajo tisti, ki opremijo svoja gospodarstva, saj na enem mestu najdejo vse potrebno, prihajajo tisti, ki iščejo blago splošne porabe, saj tudi tega na sejmišču ne manjka, prihajajo pa tudi tisti, ki ne kupujejo. Kar tako, za razvedrilo, za sprostitve, da le napasejo oči ter se srečajo z znanci in prijatelji. In prav zaradi vsega tega je sejem v Gornji Radgoni resnično praznik slovenskega kmetijstva.

LUDVIK KOVAČ, foto.: JZ ■

**VELIKA IZBIRA
RABLJENIH
VOZIL PO
IZREDNO
UGODNIH
CENAH!**

**Različni modeli,
letniki**

**NOVO! NOVO!
ZA PRIDOBITEV
KREDITA
POTREBUJETE
LE OSEBNO
IZKAZNICO!**

DAEMOBIL PTUJ

Ob Dravi 3/a, Ptuj, tel. 042 783-828, PAAM AUTO

Prometna nesreča

Zgodila se je prometna nesreča. Obemindvajsetega maja leta 1993 na cesti med Beltinci in Rakičanom tovornjak zaprl pot osebnemu avtomobilu, v katerem sta se peljala Irena in Avguštin Maučec, mladi par iz umišča. Leto in pol sta bila mož in žena in pet let sta živela v ljubezni, da pripadata drug drugega do konca svojih dni. Bila sta eno tako tesno sta tudi živela. Potem se je zgodila ta nesreča. Avguštin se je po-
davil. Irena pa je dobila hude po-
škodbe možganskega debla in osta-
la negibna, njeno življenje pa odvi-
sno od intenzivne nege. Njuno živ-
ljenje se je spremenilo, toda ljube-
zen ostala v vsej svoji resnični
globini.

Ve leti in sedem mesecev je Irena ležala na intenzivnem oddelku osoboške bolnišnice in ves ta čas bila priključena na aparate, ki ji pomagajo dihati. Dobri dve leti po ne-
sreči so opravili preiskave še v klini-
čni centru, da bi ugotovili, kako je z njenimi dihalnimi mišicami in ali
bi lahko sama dihal. Takrat so raz-
mišljali o možnosti, da bi ji v telo
vstavili aparat, izdelan v Ameriki, ki
bi ji pomagal dihati. Zdravniki so po-
tem predlagali, da bi bilo najbolje,
da bi aparatom za dihanje šla do-
ma.

Če ni rekel, da jo moram od-
pelati domov. Z bolnico in oddelk-
om, kjer je ležala, smo se sedaj v
uporabi starih. V primeru, da bi Irena
zbolela, bi tako morala v bolnico.
Ker pa je zdrava, sem rajši, da je
doma. Mislim si, da je vsak rajši, če
je doma, in prav gotovo si tudi ona
bi bila doma, če je o svoji odločitvi,
da Ireno vzame domov in skrbi za-
povedal Avguštin. In še: »Bolni-
ca nam je zelo veliko pomagala in
dobrega naredila. Če bolnice
ne bi bilo, potem Irena ne bi pre-
živel. Če bi po nesreči morala iti v
bolnico, tudi ne bi preživel. Na-
š niso bili vsi tako dobri in
Irena sva naletela tudi midva.
Irena je lajal nasprotna mnenja
med zdravniki.«

Z njo

Takrat, ko je Irena ležala v
bolnici, je Avguštin vsak dan
prišel k njej in sestrar pomagal

V predanosti in ljubezni živi le zanjo

Vedela sem, da
lahko računam nate

pri njeni negi in se tudi naučil vaj za razgibavanje, čeprav takrat še ni vedel, da bo Irena lahko šla domov. Živel je razpet med službo, delal je kot vodja oddelka v tovarni Planika v Turnišču, in bolnišnico. Prihajal je v bolnico, pa ne zato, da sestram ne bi zaupal, saj so jima veliko pomagale, ampak ker je čutil, da si Irena želi imeti ob sebi nekoga svojega.

»Midva sva že prej vse stvari počela skupaj in vedel sem, da bi si Irena želela biti z menoj. Vedel sem, da bi se bolje počutila, bolj domače, če bi bil pri njej. Videl sem, da sliši, saj se je odzivala. Nisem pa mogel zaznati, kaj si misli. Še sedaj

si večkrat mislim, kaj si želi. Včasih poskuša tudi kaj pokazati, vendar je zelo težko ugotoviti, kaj naj bi to bilo. Razpoloženje še nekako razberem po mimiki, ali je mirna ali jo kaj muči,« je govoril Avguštin.

Ljubezen
pripada večnosti

»To je res, kar pravite, da se je s tem, ko sem se odločil, da bova doma, spremenilo tudi moje življenje. Toda sprememba v najinem življenju se je zgodila že prej. To, ali bom živel z zdravo ženo ali ne, ni bila moja izbira. Edina odločitev, ki je lahko bila moja, je bila, ali bom

živel tako, da bo Irena bolna v bolnici ali da bo bolna doma. Ob takšni izbiri bi se ponovno odločil, kot sem se. Seveda bi bil rajši, da bi bila zdrava, ampak tega, da ni, ne morem spremeniti.

Življenje se je povsem spremenilo, vendar osebno ne čutim, da bi bilo zato, ker skrbim zanjo, moje življenje manj vredno. Jaz pač živim drugače kot drugi, ker drugače tudi ne morem,« se je izpovedal mladi mož.

»Vsak dan je za naju praznik. Vsak večer se veseliva, da sva preživela še en dan. Vsak večer prosiva, da bi dobila še enega.«

In kakšen je njun dan? Vstajata

ob šestih zjutraj. Ko se nekoliko uredita. Avguštin, ki je bil tudi na usposabljanju na Golniku, začne priprave za odklop aparata za dihanje. Irena namreč čez dan diha brez pomoči aparata, čeprav je eden od bolnišničnih zdravnikov še zadnji dan, ko je šla domov, dal pisno mnenje, da bo to nemogoče.

»Prvi mesec si tega še nisem upal. Potem pa sva si priskrbela aparate, ki nadzirajo kisik v krvi in kontrolirajo delovanje srca, tako da sem jo lahko varno odklopil. Vedel sem tudi, da so jo sestre v bolnici vsak dan odklapljale, da so lažje opravile nego, lažje pa je bilo tudi Ireni,« je pripovedoval Avguštin. Sledi jutranja nega, kopanje in umivanje las, kar traja do enajstih, dvajstih, potem zamenjava posteljnine in občasno tehtanje, kar je pomembno za določanje količine hrane. »Potem se obrneva na eno stran. Do naslednjega obračanja imam dve uri časa, da pospravim po stanovanju. Nato se spet obrneva na hrbet in začneva z vajami za razgibavanje. To je zelo pomembno, saj bolniki, ki več let ležijo, ponavadi dobijo krče mišic, stopala se zravna in se ne morejo postaviti v normalno lego. Jaz pa lahko povem, da Irena nima krčev in tudi prste lahko zravna. Tudi stopala ima v normalnem položaju in zdravniki, ki jo obiskujejo, so zelo zadovoljni. Razgibavanje dnevno traja vsaj dve uri. No, potem pa je že popoldne in prideta mami, moja in Irenina, ki nama pomagata pri likanju in drugih opravilih. Nekaj časa mi ostane še za nakupovanje potrebnih materialov in potem se pripravljava za spanje,« pripoveduje ljubeči mož.

Zadovoljen je, da jima pomaga veliko ljudi. V domači lekarni jima vedno stojijo ob strani pa tudi razni dobavitelji medicinske opreme in pripomočkov jima veliko pomagajo. Presenečen je, da so jima pripravljene pomagati tudi ljudje, ki jih nikoli še ni videl in jih tudi nikoli ne bo. Prav zato Avguštin nima občutka, da bi ostal sam s svojimi težavami, prepuščen sam sebi. V veliko pomoč jima je tudi računalnik z internetom, prek katerega spremlja, kaj je novega na področju medicinske opreme in pripomočkov ter kontaktira z dobavitelji in izdelovalci opreme in pripomočkov.

Za lepo
srečanje tam čez

»Jaz sem veren človek in tudi Irena je verna. Del vere pa je, da bo človek živel po smrti. Na drugem svetu se bova z Ireno srečala in srečna bova, če mi bo lahko rekla: Vedela sem, da lahko računam nate. To ni edino, je pa tudi to pomembno, še posebno, ko gre smrt proti človeku.«

Želim si, da bi bila Irena s tem, kar delam, zadovoljna. Pomembno mi je le to, kako se počuti in kaj bi bilo zanjo bolje. Tako tesno sva midva živela že prej, ker sva se tako odločila, in zato si ne morem predstavljati, da bi sedaj mogel delati kaj drugega kot to, kar delam. Meni je Irena povedala, kaj bi rada, če bi se ji kaj takega primerilo, in rada me je

Avguštin Maučec se je s svojo zgodbo odprl javnosti šele na pobudo soboške bolnišnice. Na njeno pobudo ga je Naša žena uvrstila med kandidate za do-brotnike leta in njena novinarka je o njem zapisala zgodbo, ki bo izšla v posebni prilogi te revije.

imela tudi zaradi tega, kar sem ji takrat govoril. Zato ne morem delati drugače, kot sem ji obljubil. Če bi ravnal drugače, bi najinih pet let postavil na laž,« je razkril korenine njune vezi.

Nekaj mesecev pred prometno nesrečo je Avguštin sanjal o njej. V sanjah je videl sebe, kako vozi avto in kako je zapeljal pod vlak. In takrat sta se pogovarjala o njunem življenju in pričakovanjih, če bi se kateremu kaj primerilo. »Takrat sem ji obljubil, da ko me bo potrebovala, ji bom pomagal, kolikor bo v moji moči,« je razkril svojo obljubo.

Socialno varnost

Irena je upokojena in prejema pokojnino, Avguštin pa je, dokler je bila Irena v bolnici, še hodil v službo, kjer so mu tudi zelo šli na roko. Potem pa jo je pustil in se v celoti posvetil skrbi za svojo ženo. Tako je sedaj brezposeln, zadrži čas pa je štiri ure na dan zaposlen prek javnih del.

»Gotovo bi mi bilo lažje, da bi bil bolj preskrbljen. Pa ne zato, ker bi potreboval več denarja, saj imava vse, kar potrebujemo. Je pa tako, da mi ne teče delovna doba,« je povedal Avguštin.

Zdravstvena zavarovalnica jima je omogočila nakup osnovnih aparatov, oskrbuje pa ju tudi z osnovnimi pripomočki za nego na domu. Če pa si želita kaj več, pa je že potrebno kupiti za svoj denar. Pri tem jima je zelo pomagala Zavarovalnica Maribor, pri kateri je bil zavarovan tovornjak, ki je bil povzročitelj nesreče. Izplačala jima je odškodnino, s katero je Avguštin, preden je prišla Irena domov, dokončal hišo, ki sta si jo gradila, jo primerno opremil in tudi nakupil vse potrebno za dobro oskrbo boje žene. Zavarovalnica Triglav, ki je zavarovalnica obeh prizadetih, pa jima še po šestih letih ni izplačala odškodnine. Dala jima je le nekaj akontacije.

Želja, upanje

»Najbolj si želim, da bi se Irena pozdravila. Trudim se in delam, kar zmorem in kar znam, toda le malo je odvisno od mene. Upam, da ji bodo zdravniki lahko pomagali, da bo enkrat spet videla. Znanost napreduje in ne vem, kaj bo v prihodnosti, zato upam, da bodo enkrat odkrili metode, da ji bodo lahko pomagali. Že to bi bilo veliko, če bi lahko komunicirala, da bi vedel, kaj si želi. Vem, da smo ljudje omejeni, in jaz niti zdravniki ne moremo narediti vsega tistega, kar si želimo. Po drugi strani pa si mislim, saj se nikoli ne ve, kaj še bo. Morda bodo na svetu odkrili kaj novega, ali se bo kaj zgodilo. Nisem obupal, čeprav lahko delam le, kar zmorem. Upam, da se bo nekoč zgodilo najboljšo. A četudi se ne bo pozdravila, bom skrbel zanjo. Imam jo rad takšno, kot je,« so besede globoke ljubezni, vere in upanja.

MAJDA HORVAT

Foto: JZ ■

Baška '99

Morje pred nami v soncu se blešči, veter v jadro močno pihni mi, skupaj odšli smo zdaj iskat zaklad, morje, kdor te pozna, ima te rad.«

Tudi otroci iz vseh štirih nekdanjih pomurskih občin so ga iskali v Baško, kjer jih je prijazno gostil Dom Daneta Šumenjaka. V času šestih izmen je v Baški letovalo več kot 600 otrok, proti koncu avgusta pa bodo preživljali šolo v naravi iz OŠ III iz M. Sobote in G. Petrovec. Septembra bo dom svoja vrata

se pohvalimo z nekaterimi otroci, ki so bili zelo razveseljeni le-
njenjem v domu: zamenjavo garderobnih

ne police opremila Pokrajinska knjižnica iz M. Sobote. Otroci so bili zelo dobri obiskovalci in bralci, saj so v naši izmeni prebrali okrog 300 knjig.

Tudi Baška se je na turistično

za lepo in urejeno ter čisto plažo dobila modro zastavo EU. V času našega bivanja je bil vrhunec turistične sezone in to se je poznalo na vsakem koraku, ko smo srečevali množico turistov, ki so govorili številne tuje jezike. Obe ladji, Angelina in Argonavt, sta bili vsak dan polno zasedeni, tako da je letos vožnja z ladjo odpadla. Vreme nam je bilo zelo naklonjeno, zato smo se največ kopali in igrali v toplem morju. Vse druge aktivnosti so potekale po že ustaljenem ritmu: jutranja telovadba, pohodi, ogledi, športne aktivnosti na igrišču, obisk luna parka, vožnja z vlakcem, srečelov, kviz, modna revija, krst nvincev. Tudi letos nas je obiskal lutkar Sten Vilan s skrinjico želja: »Skrinjica želja, odpriva jo oba, le kaj se skriva v njej, odprti oči, pogledaj!« Skupaj z njim smo pokukali v skrinjico in izpolnjevali želje.

Tudi mi smo opazovali sončni mrk. Zbrali smo literaturo in po zvočniku posredovali otrokom zani-

mive podatke o tem pojavu. Spremljali smo neposredni prenos prek hrvaške TV in najbolj pogumni so mrk opazovali tudi skozi očala.

V naši izmeni od 3. do 14. avgusta je letovalo 170 otrok, od tega 26 iz vrta, 20 iz OŠ IV in 124 otrok z osnovnih šol. Zanje je skrbelo 20 vzgojiteljev, zdravnik, medicinska sestra, športni animator in pedagoški vodja. Za lačne želodčke pa so kuhali zdravo in okusno hrano v domski kuhinji, iz katere je vedno prijetno dišalo. Vsi smo se trudili, da je bilo otrokom lepo in so novi kraj in bivanje v njem doživljali sproščeno, zdravo in kulturno. Drug drugemu smo dajali lepoto, ljubezen in dobroto, kot pravi gusar Ber-to: Pridi, podaj roko, dobroto treba je vrniti, čutim, kako lepo, saj skupaj lažje RASTEMO.

Hvala vsem, ki ste našim otrokom omogočili bivanje v Baški in jim s svojimi izdelki polepšali počitnice.

Pedagoški vodja
MARIJA ZVER ■

Flamin M8 d.o.o., Industrijska 1a, Murska Sobota, tel: (060) 36-600

Vabljeni vas na Kmetijsko živilsko sejeno v Gornji Radgoni od 21. do 29. avgusta na naš razstavalni prostor v hali D1

SEJEMSKI POPUST do 1 milijon SIT

Kredit želi samo z osebno izkaznico

Za podrobnejše informacije nas obiščite v naših prodajnih salonih ali pokličite:

Ad: Murski trg 11, 9252 Radenci, (060) 65-517 Flamin M8 d.o.o., Industrijska 1a, 9200 Murska Sobota, (060) 36-600
 Pilsen Rybnice d.o.o., Strože vasi 11, 9240 Ljutomer, (059) 54-280 Intagri d.d., Industrijska 1, 8220 Lendava, (059) 75-261, 75-042
 Učiteljski d.o.o., Prilazsko 81, 8220 Črenšovci, (059) 70-650 Propelec s.p., Raščova 23, 2230 Lenart, (042) 726-633

Razmišljanje

Zadovoljstvo
le pri Muri

Poleg Maribora, ki je v letošnjem prvenstvu razred zase, so v četrtem krogu prvenstva v prvi državni nogometni ligi najbolj zadovoljni pri soboški Muri, ki je prepričljivo ugnala ljubljansko Olimpijo. Kaže, da igra Mura v Fazaneriji veliko bolje kot na gostovanjih, ne glede na nasprotnike. Sobočani so namreč doma brez prejetega zadetka premagali Gorico in Olimpijo, na gostovanjih pa izgubili s Primorjem in Domžalami. Sobočani so imeli sicer nekoliko lažje delo, ker v Fazaneriji ni nastopil najboljši strellec Moro, v središču pozornosti pa je bil tokrat kapetan Sobočanov in strellec dveh zadetkov Cifer, ki je najzaslužnejši za zmago, žal pa je bil tik pred koncem izključen in bo moral nekaj časa počivati, kar je velika škoda. Nogometaši Potrošnika so gostovali pri novincu Dravogradu, ki se je prvič predstavil pred domačim občinstvom, in se vrnili razočarani, saj so ostali prazni rok. Beltinci so tudi po četrtem krogu edini brez doseženega zadetka, kar vsekakor nekaj pove. Poleg neučinkovitosti, tokrat niso izkoristili svojih priložnosti Novak, Tratnjek in Utroša, ne moremo biti zadovoljni tudi z igro. Očitno imajo pri Potrošniku premalo kakovostnih igralcev, zlasti v sredinski in napadalni vrsti. V vodstvu kluba bodo morali čimprej razmisliti o nekaterih tujih igralcih, ki igrajo pod ravnijsko domačih. Na dlani pa je tudi, da bodo morali svoje vrste okrepiti s kakšnim boljšim igralcem, če bodo hoteli obdržati status prvoligaša.

V drugem krogu prvenstva druge državne lige sta prekmurska ligaša nekoliko razočarala. Poraz Črenšovca na tekmi s prejšnjim prvoligašem Koperom, ki je eden najresnejših kandidatov za vrnitev v prvo ligo, je bil pričakovan, zlasti še, ker so nastopili brez dveh standardnih igralcev, poškodovanega Hartmana in kaznovanega Vourija. Vseeno pa je previsok poraz treba pripisati nedisciplinirani igri in napakam nekaterih igralcev, ki so jih izkušeni gostje znali izkoristiti. Nogometaši Nafta iz Lendave so gostovali v Sežani ter izgubili s Taborom, tako da so trenutno še brez osvojenih točk. Kaže, da tudi Lendavčani kljub nekaterim okrepitvam še niso ujeli pravega ritma, četudi so imeli v prvih dveh krogih dva močnejša nasprotnika in kandidata za visoko uvrstitev.

V tretji državni nogometni ligi vzhod nadaljujejo s presenečenji. Tokrat so pripravili presenečenje nogometaši Bratonce, saj so ne pričakovano premagali Bakovce, ki so se zelo okrepili z mladimi nogometaši Mure. Bakovci so tako po dveh krogih še brez točke in delajo družbo Turnišču, ki je v prvih dveh krogih doživel visoka poraza. Tako sta se na vrhu znašli moštvi Goričanke Big Fun iz Rogaševca in Renkovci, ki sta osvojili vseh šest točk. Kaže, da bo letošnje prvenstvo v tretji državni nogometni ligi vzhod zelo zanimivo. FERI MAUČEC ■

Nogomet

V drugem krogu prvenstva v prvi slovenski kadetski ligi je Mura v Beltincih premagala Potrošnik s 5 : 0. Strelci: Molec, Hirvat, Kovačič, Mertuk in Meolic. V drugem krogu prve slovenske mladinske lige pa je Mura v prekmurskem derbiju premagala Potrošnik s 3 : 1. Strelci:

Pred novo namiznoteniško sezono

S kakovostnim delom
do boljših rezultatov

Z jubilejnim tridesetim odprtim prvenstvom Murske Sobote, ki bo ob koncu tedna za mlajše kategorije, se začena nova namiznoteniška sezona. Oba pomurska prvoligaša Moravske Toplice Sobota in Radgona se že nekaj časa intenzivno pripravljata za novo sezono. Sobočani vadijo pod strokovnim vodstvom že izkušenega trenerja Mirana Močana, Radgončani pa so dobili novega trenerja Ivana Pšajda. Gre za priznanega strokovnjaka, ki je bil trener pri namiznoteniških klubih v Mariboru, Rakeku in Ptuj. Pod njegovim vodstvom so se izpopolnjevali nekateri znani igralci, kot so Ilija Lupulesku, Zvonko Plohl in Boštjan Tancer. Bil je tudi trener slovenskih pionirskih in mladinskih reprezentanc. Več o pripravah in načrtih smo se pogovarjali z obema trenerjema.

Atletika

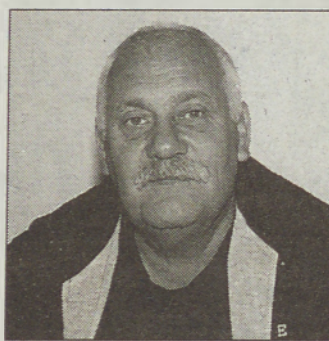
Jožica Šiftar
dvanajsta
na SP

V mestu Gathead v Veliki Britaniji je bilo svetovno prvenstvo veteranov v atletiki. Med več kot 10.000 športnikov iz 140 držav je v slovenski reprezentanci nastopila tudi članica TS Radenske Jožica Šiftar iz Gornje Radgone in se lepo odrezala. V Maratonu (42,195 km) je zasedla na zahtevni progi v svoji starostni skupini solidno 12. mesto. (G. G.)

Speedway

Za Nagrado Lendave
šest državnih prvakov

Speedway team Lendava organizira v nedeljo, 29. avgusta 1999, ob 15.30 na stadionu v Petišovcih mednarodno dirko za Nagrado Lendave, kar bo največja letošnja tovrstna prireditev v Lendavi. Na dirki bo sodelovalo 18 tekmovalcev iz osmih držav (Avstrije, Češke, Hrvaške, Italije, Južnoafriške republike, Madžarske, Nemčije in Slovenije). Med njimi bo kar šest aktualnih državnih prvakov posameznih držav in sedem voznikov, ki jim je letos uspela uvrstitev v finale kontinenta. Največji favorit na dirki je vsekakor gologlavi Italijan Armando Castagna, ki je bil lani udeleženec dirk G. P. Med favorite pa lahko tudi štejemo Andreja Maida, Roberta Nagya in Šandora Tihanyja iz Madžarske, Michaila Makovskyya in Richarda Wolfa iz Češke, Krznariča iz Hrvaške, Piloto Tonijsa in Helmura Lecherja iz Avstrije, Ku-

Ivan Pšajd – trener Radgone: »Priprave smo začeli na Pohorju skupaj z igralci Moravskih Toplic Sobote, kjer smo trenirali trikrat dnevno. S kondicijskimi pripravami sem zelo zadovoljen, saj smo uvedli v delo nekaj novih prijemov in s tem dosegli večjo motiviranost igralcev. Tudi disciplina in zavzetost igralcev sta primerni. Ekipo smo okrepili s kitajskim igralcem Xu Jianom, ki bo poleg Rihtariča nosil glavno breme v ekipi. Prav tako smo pridobili mladega Solarja, za kar smo NTK Moravske Toplice Sobota zelo hvaležni za razumevanje in sodelovanje, ki mora biti na primerni ravni. Tako se nam ne bo potrebno boriti za obstanek v ligi, kot je bilo prejšnjo tekmovalno sezono. Mislim, da bodo najmočnejše ekipe Maribora, Olimpije in Preserja, mi pa računamo na uvrstitev od petega do osmega mesta. Seveda si želimo čimboljše uvrstitve.«

Miran Močan – trener Moravskih Toplic Sobote: »S kondicijskimi pripravami smo začeli skupaj z Radgončani na Pohorju in so potekale po predvidenem načrtu. Sedaj treniramo v Murski Soboti, kjer se nam bo poleg Radgone pridružila še ekipa Preserja, ki je letos eden najresnejših kandidatov za naslov prvaka, in nekaj italijanskih igralcev. Z dosedanjim potekom priprav sem zadovoljen, saj so igralci pokazali veliko volje in zavzetosti do dela. Tako upam, da bomo do sredine prihodnjega meseca, ko se začne prvenstvo, dobro pripravljeni. V ekipi ni prišlo do bistvenih sprememb, edino Solar je odšel k Radgoni. Prižadavamo si, da bi v novi tekmovalni sezoni izboljšali našo igro v nekaterih elementih in dosegli kvaliteten napredek, predvsem pa večjo motiviranost igralcev. Prav tako želimo izboljšati kvaliteto pri mlajših generacijah.« FERI MAUČEC ■

Svetovne vojaške igre

Goran Hašaj dvanajsti

V Zagrebu so bile končane druge svetovne vojaške igre. Med športniki iz 46 držav so v slovenski reprezentanci sodelovali tudi pripa-

dniki 76. PO div. iz Murske Sobote ter v izredno močni konkurenci dosegli nekaj odmevnih rezultatov. Najuspešnejši med njimi je bil judoist Goran Hašaj (66 kg), saj je v panogi, kjer so nastopili nosilci medalj z evropskih in svetovnih prvenstev ter olimpijskih iger, zasedel izvrstno dvanajsto mesto. Robert Šadl (nad 100 kg) pa je bil osemnajsti. V judu je sodelovalo 330 tekmovalcev iz 57 držav. Drugi Sobočani so se uvrstili takole: Dario Vrdjuka je bil v peterboju 148 od 190 tekmovalcev. Dušan Ziško je bil v streljanju 104 od 143 tekmovalcev s 536 krogi. Stanislav Kustec je v orientacijskem teku v finalu B zasedel 55. mesto med 105 tekmovalci, Vladimir Rogulja pa je bil 70. Marjan Jauk je zaradi okvare kolesa odstopil. (FM)

Pokalni nogomet

Črenšovci z Mariborom

Izžrebani so bili pari osmine finala za slovenski nogometni pokal. Najtežjega nasprotnika je dobil novi drugoligaš Črenšovci, ki bo doma igral z državnim prvkom Mariborom Pivovarno Laško. Soboška Mura bo gostovala pri drugoligašu Železničarju v Mariboru, Veržej bo gostil prvoligaša Korotana iz Prevalj, Odranci pa gostujejo pri drugoligašu Elanu v Novem mestu. Tekme bodo v sredo, 22. septembra 1999.

Na območju MNZ Lendava so odigrali prvi krog tekmovalja za slovenski nogometni pokal. Izidi: Dolina : Graničar 6 : 5 (2:2), Mostje : Panonija 0 : 7, Žitkovci : Lakoš 0 : 1, Nedelica : Črtiba 3 : 0, Nafta veterani : Bistrica 3 : 4, Petišovci : Olimpija 1 : 5 in Kapca : Dobrovnik 3 : 2.

2. SNL

Rezultati – 2. krog
Črenšovci : Koper 0 : 6
Tabor : Nafta 2 : 0
Rogoza : Ž. Triglav 2 : 1
Iv. Gorica : Rlan 0 : 2
Šmartno : Aluminij 2 : 1
Drava : Šentjur 2 : 2
Avtoplus : Jadran 0 : 0
Zagorje : Železničar 0 : 1

Koper	2	0	0	9:2	6
Elan	2	2	0	5:2	6
Šentjur	2	1	0	4:2	4
Tabor	2	1	0	2:0	4
Šmartno	2	1	0	3:2	4
Jadran	2	1	0	2:1	4
Železničar	2	1	0	2:1	4
Triglav	2	1	0	5:4	3
Rogoza	2	1	0	2:3	3

Aluminij	2	0	1	1:2	1
Črenšovci	2	0	1	1:7	1
Zagorje	2	0	2	2:4	0
Nafta	2	0	2	2:5	0
I. Gorica	2	0	2	2:6	0

3. SNL vzhod

Rezultati – 2. krog

Kema : Tromenik	1	1	
Renkovci : Čarda	2	1	
Bratonci : Bakovci	1	0	
Beltrans : Polana	4	0	
Hotiza : Kobilje	2	2	
Odranci : Lesoplast	2	2	
Goričanka : Turnišče	3	0	
Goričanka	2	2	0
Renkovci	2	2	0
Odranci	2	1	0
Beltrans	2	1	0
Lesoplast	2	1	0

Prva državna nogometna liga

Mura : Olimpija 3 : 0

Murska Sobota – Mestni stadion v Fazaneriji, gledalcev 3.000. Sodnik: vod (Mislinja). Strelci: 1 : 0 Cifer (23), 2 : 0 Cifer (72 – 11m), 3 : 0 (82).

Mura: Nemec, Baranja, Cifer, Gabor, Oslaj, Lukič, Mesarič, Vogninčič, trovič, Cipot, Dominko (Žilavec), Škaper (Ristič).

Dravograd : Potrošnik 2 : 0

Dravograd – Igrišče Dravograda, gledalcev 1.100. Sodnik: Kandare (Ljubljana). Strelci: 1 : 0 Vidovič (38), 2 : 0 Čavnik (78 – 11 m).

Potrošnik: Kuzma, Kokaš, Tratnjek, Ulen, Erniša, Cener (Utroša), Boro Kendič (Zver), Ristič, Stojiljkovič (Novak), Bedo.

Druga državna nogometna liga

Črenšovci : Koper 0 : 6

Črenšovci – Igrišče Črenšovca, gledalcev 800. Sodnik: Krajnc (Ptuj). Strelci: 0 : 1 Jakomin (29), 2 : 0 Čendak (44), 0 : 3 Jakomin (50), 0 : 4 Jakomin (70), 0 : 5 Čendak (76 – 11 m), 0 : 6 Dobrin (90).

Črenšovci: Karoli, Gruškovnjak (Kuzma), Kolar, Br. Horvat, Pucko, Pintarič, Kustec, Do. Horvat (Da. Horvat), Krapec, Brunec.

Tabor : Nafta 2 : 0

Sežana – Igrišče Tabora, gledalcev 300. Sodnik: Babnik (Ljubljana). Strelci: 1 : 0 Stanič (33), 2 : 0 Knežević (44).

Nafta: Magdič, Hozjan, Pucko, Gyurkač (Jezernik), Drvarič, Šabjan, Škrbič (Balatnitič), Tompa, Koša (J. Horvat), Gomboc.

Tretja državna nogometna liga

Goričanka Big Fun : Turnišče 3 : 0

Rogašovci – Igrišče Goričanke Big Fun, gledalcev 100. Sodnik: Hozjan (Šalovci). Strelci: 1 : 0 Kosednar (43), 2 : 0 Kosednar (62), 3 : 0 Kosednar (76).

Goričanka Big Fun: Nemec, Buček, Kolar, Vogninčič, Ficko, Gider, Lapoša, Šuša, Poredoš, Kosednar (Rajsar), Kren (Gumilar).

Turnišče: Dominko, Ja. Pucko, Kreslin, Ternar, Prendl, Jo. Pucko, Houbar, Žizek, Černi, Zver.

Odranci : Lesoplast 2 : 2

Odranci – Igrišče Odranec, gledalcev 300. Sodnik: Bukovec (Lendava). Strelci: 0 : 1 Škerlak (47), 0 : 2 Kutoš (56), 1 : 2 Kavaš (60), 2 : 2 Kavaš (74).

Odranci: Marič, Kerčmar, Zakoč (A. Kavaš), Berendijaš (Car), Sm. Hozjan, Sil. Hozjan, S. Kavaš, Marinič, Pozderec, Virag, Vegič (Š. Viragi), Lesoplast: Basarič, Šebok, Malačič, Črnko, Čor, Ulen, Škerlak, Tibola, Oršoš, Kutoš (Čerpnjak), Čahuk (Žido).

Hotiza : Kobilje 2 : 2

Hotiza – Igrišče Hotize, gledalcev 150. Sodnik: Kmetec (Maribor). Strelci: 0 : 0 R. Lacković (35), 2 : 0 Farkaš (40), 2 : 1 Kustec (43), 2 : 2 Šijanec (74).

Hotiza: Plej, Oletič (Horvat), Cigan, Jakšič, Albin Lacković, Pelkovič, Lacković, Farkaš (Antolin), Hozjan, Ritlop, Robert Lacković (Győrfi).

Kobilje: Zver, Ritoper, Kocet (Gregorec), Muler, J. Bukovec, Nemet (Prendl), Laci, Kustec, Trajber (Šijanec), Kovač.

Renkovci : Čarda 2 : 1

Renkovci – Igrišče Renkovec, gledalcev 150. Sodnik: Tratnjek (IMS). Strelci: 0 : 1 Vogninčič (42), 1 : 1 S. Bojnec (72), 2 : 1 S. Lebar (90).

Renkovci: A. Lebar, Plej, Kerman, Nežič, S. Bojnec, Litrop, R. Bojnec, Grabar (Horvat), Kocet, S. Lebar, Ritlop.

Čarda: Kuhar, Čarni, Titan, Antolin, Jaklin, Cigut, Vogninčič, D. Horvat, rec, F. Horvat (Hajdinjak), Čmor (Lang).

Bratonce : Bakovci 1 : 0

Bratonce – Igrišče Bratonec, gledalcev 200. Sodnik: Tompa (Turnišče). Strelci: 1 : 0 Panker (27).

Bratonce: Kuzma, Kreslin, Győrfi, D. Horvat, Zlatar, Forjan, Markov, Horvat, Tkalec, Panker, I. Mertuk (B. Mertuk).

Bakovci: Sočić, Bagola, Holcman, Živič, Buzeti, Verban (Veindorf), Pöninger, Benko, Kološa (Donša), Recek, Vrečič (Titan).

Kema : Tromejnik Slovenica 1 : 1

Puconci – Igrišče Keme, gledalcev 250. Sodnik: Koren (Renkovci). Strelci: 1 : 0 Bočkorec (22), 1 : 1 Pelcar (82).

Kema: Kamnik, Kuplen, Sapač, Maček, Sočić, B. Banfi (D. Banfi), Kuhar, Bočkorec (Gomboš), Škedelj (Vlaj), Kutoš.

Tromejnik Slovenica: Husar, Bence (Hajdinjak), Zrim, Kranec, Šušter, Pelcar, B. Horvat, J. Horvat (Benko), D. Horvat, Cener, Rogar.

Beltrans : Polana 4 : 0

Veržej – Igrišče Beltransa, gledalcev 220. Sodnik: Velički (Maribor). Strelci: 1 : 0 Ropoša (25), 2 : 0 Puhar (45), 3 : 0 Ropoša (57), 4 : 0 Ropoša (82).

Beltrans: Balažič, Čmrečnjak, Modlić, Pučko, A. Osterc (Stankovič), (Kavaš), Šmodiš, Sunčič, Puhar (Kolb), B. Osterc, Ropoša.

Polana: R. Žizek, Z. Hozjan, Laki, K. Hozjan (Zver), Ključer, vič, Biro, Cvetko (Perc), Glavač (Kotnjek), D. Žizek.

Kobilje	2	0	2	0	3:3	2
Tromejnik	2	0	1	1	3:4	1
Kema	2	0	1	1	2:5	1
Hotiza	2	0	1	1	2:5	1
Polana	2	0	1	1	1:5	1
Bakovci	2	0	0	2	1:3	0
Turnišče	2	0	0	2	1:8	0
Tišina	1	0	0	0	1:2	0
Puška	1	0	0	1	1:2	0
Ljutomer	1	0	0	1	1:4	0
Cankova	1	0	0	1	0:5	0
Hodoš	1	0	0	1	0:5	0
Prosenjakovič	1	0	0	1	0:5	0

1. MNL MS

Rezultati – 1. krog

odos : Serdica	1	4
akovci : Ljutomer	3	2
ankova : Rakičan	1	2
pa : Pušča	3	2
rad : Prosenjakovci	3	0
šina : Apače	2	2
rdica	1	1 0 0
ad	1	1 0 0
akovci	1	1 0 0
pa	1	1 0 0

2. MNL MS

Rezultati – 1. krog

Gančani :	Makomer	2	2	0
Rotunda :	Roma	0	2	1
Šalovci :	Dokležovje	2	2	1
Roma	1	0	0	2:1
Makomer	1	0	0	2:1
Dokležovje	1	0	0	2:1
Gančani	1	0	0	2:1
Šalovci	1	0	0	2:1
Slatina	1	0	0	2:1

Čentiba : Panonija
Lakoš : Olimpija
Nedelica : Dobrovniki
Bistrica : Petišovci

Varna povezava Poletna šola računalništva

Maribor je prizorišče 12. mednarodne poletne šole računalništva za osnovnošolce in mentorje. Sodeluje 47 osnovnošolcev - računalničarjev iz različnih krajev Slovenije, 20 učiteljev oziroma mentorjev računalniških dejavnosti ter gostje iz Hrvaške in Bosne in Hercegovine. Organizator šole je Svet za politehnico in delovno vzgojo ter izobraževanje, komisija za računalništvo pri Zvezi za tehnično kulturo Slovenije, priprava pa pomeni enega redkih primerov dela z nadarjenimi osnovnošolsko mladino v Sloveniji, obenem pa je neposreden prispevek k poklicnemu usmerjanju v moderne tehnologije. Poletna šola računalništva je ena redkih, kjer se zbirajo mladi, ki želijo najti v razvoju moderne tehnologije tudi svoj prihodnji poklic, zato je delo z njimi toliko dragocenejše, so prepričani pri Zvezi za tehnično kulturo Slovenije.

Udeleženci poletne šole so svojo nadarjenost za delo z računalniki dokazali na različnih šolskih in državnih tekmovanjih. Pouk je organiziran dopoldne in popoldne, stanujejo v dijaškem domu, dovolj časa pa imajo tudi za sprostitve in zabavo ter ogled mesta. Med drugim so v okviru poletne šole včeraj pripravili videokonferenco na temo multimedije.

<http://www.izum.si>

Novo šolsko leto se bliža s svetlobno hitrostjo. Na jedilniku osnovnošolcev in dijakov bodo kmalu domača branja, eseji in druge pomembne rraloge. Ena od odskočnih

strani, ki vas bo pripeljala do vseh slovenskih knjižnic in vam omogočila, da izveste, katere knjige so na voljo, je stran Instituta informacijskih znanosti.

<http://www.dzs.si>

Državna založba je ena od največjih založniških podjetij, ki učence oskrbuje z učbeniki in delovnimi zvezki, poleg tega pa tiskajo tudi obrazce, ki jih včasih potrebujemo pri

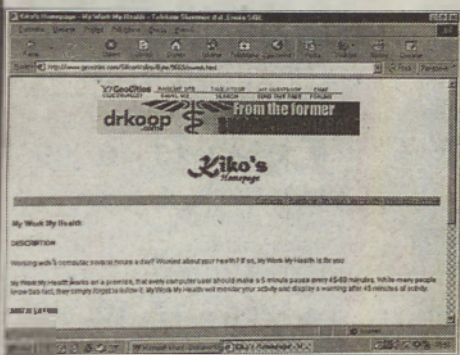
šolanju. Od nedavnega so svojo stran popestrili s katalogom Devetletke, s spletnim angleško-slovenskim slovarjem in s stranjo, ki so jo poimenovali Biologija-Celica.

<http://www2.arnes.si/~ljdrp3/Bunker.htm>

Bunker je kraj, kjer so varno spravljene pomembne stvari: eseji, pesmi, pisanje - virtualna literarna delavnica, kjer se zbirajo dela različnih avtorjev, odzivi, kritike, komentarji ...

<http://www.geocities.com/SiliconValley/Byte/9663/mwmh.html>

Delate z računalnikom več ur na dan? Vas skrbi za zdravje? Če je tako, je Moje delo, moje zdravje pripomoček za vas. Deluje po načelu, da mora imeti vsak uporabnik

računalnika po eni uri vsaj petminutni odmor. Moje delo, moje zdravje spremlja vaše delo z računalnikom in vas opozori, ko je čas za počitek.

VESTNIK NA INTERNETU:

<http://www.p-inf.si>

Naslov in oceno vaše najljubše strani svetovnega spleta, tudi če ste jo izdelali sami, lahko predlagate tudi vi. Naslov naše elektronske pošte je: vestnik@arnes.si Zadeva: Varna povezava

Moj prijatelj

Moj dober prijatelj je Darko Kislak. Doma je v Čepincih. Je suh, majhne postave, ima kratke lase in zelene oči. Lase ima počesane na prečko. Zadaj nosi kratek repek. Na obrazu ima mozoljčke. Najraje si oblači kavbojke.

Najraje pije sok in je pecivo. Rad pomaga babici in veselijo ga ročna dela. Siva prtičke in dela tapiserije.

Nimam rad, če se kdo norčuje iz njega. Všeč mi je, da se lepo obnaša in je pravi prijatelj. Je tih in priazen.

DRAGO POZVEK
OŠ IV M. SOBOTA

Ko so imeli otroci v ljutomerškem vrtcu tržnico za »prodajo« sadja in drugih dobrot narave (Foto: J. G.)

Na »vlakcu smrti«

Bil je zadnji dan našega tridnevnega izleta. Cepetajočih nog in nemirnih prstov smo stali pred vrati. Pravzaprav sploh nismo verjeli, da smo končno le dočakali ta trenutek. V mislih imam Gardaland, najimenitnejši zabaviščni park na vsej naši okrogli Zemlji.

Turistični vodnik nam je porazdelil vstopnice in naenkrat smo se porazgubili. Že na prvem ovinku nas je »norček«, ki je zabavjal ljudi, prepričal, da je to res pravična dežela. Kam naprej, smo se spraševali. Videli smo piramido in okrogle gumijaste čolne, v katerih so se vozili ljudje po umetno narejenih valovih. Vse pa nas je vleko večinoma na isto mesto - na »vlak smrti«. Že sliši se perfek-

tno, ali ne?! Razpri smo zemljevid, dali prste na točko, ki nas je tako privlačila, se nasmehili in urno vzeli pot pod noge. Vmes smo si ogledali krajši predstavi v šotoru, kjer ni bilo pretirane vrste. Ni nam bilo žal, saj smo bili navdušeni nad predstava-ma. Vedno bliže pa smo bili tračnicam, po katerih vozi »vlak smrti«. Ko smo videli, da so tračnice speljane po zraku, je Julija rekla: »Jaz se ne bom peljala.« In se res ni. Nikakor je nismo mogli prepričati, da se ji ne bo zgodilo nič hudega. Pa nič. Za kazni, če se smem tako izraziti, je pazila na naše nahrbtnike in osamljena stala za čakajočimi ljudmi. Vrata ni bila dolga. Čakanje je bilo zabavno, saj so med nami krožile najrazličnejše šale. Končno so zasvetile zelene luči in pripravili smo se za »utaboritev« v vagonih. Mesto smo dobili na sredini.

Najprej je vlak vozil rahlo na-

vzdol, zatem nas je čakal velik vzpon. To še ni bilo nič hudega. Glavno se je začelo, ko so nas pustili stati navpično nad klancem. Takrat si je tudi Melita zaželela, da bi bila spodaj pri Juliji, a bilo je prepozno. Naenkrat pa ... Spustili smo se, se obrnili na glavo, pa spet nazaj v prejšnji položaj. Slišalo se je samo vreščanje in klici na pomoč. Večina je klicala tudi mamo. Prepričana sem, da bi Katja izrekla tudi kakšno besedo, s katero bog ne bi bil zadovoljen, če bi imela za to čas in pogum. No, vse se je počasi umirilo. No ja, dokler nismo stali na trdnih tleh, sem videla dvojnike ob resničnih ljudeh. To je bila torej vožnja z »vlakom smrti«. Vsi smo se želeli še enkrat peljati in tudi Julia se je čez čas opogumila.

Občutki so bili enkratni.

KATARINA ZADRAVEC
OŠ KAPELA

VESELA SEM TUDI TAKRAT,
KO DEŽUJE, narisala Mateja
Rudolf, OŠ Križevci

Sončev mrk

Blizal se je 11. avgust in z njim velik nebesni pojav - Sončev mrk. O njem sem zvedel in prebral že veliko prej v Cambridgeovem podatkovniku. Mrk je pojav, ko planet Luna zakrije planet Sonce. V Sloveniji je bilo to najbolj vidno na severovzhodu.

V sredo zjutraj sem si navil budilko na enajsto uro, da bi me spomnila na pomemben dogodek. Stekel sem na dvorišče, vzel stol in poiskal primeren prostor za opazovanje. Seveda nisem pozabil zaščitnih očal. Točno ob napovedanem času je Luna začela zakrivati Sonce. Zunanaj je postajalo vedno temnejše, ptice niso več letale, petelini so kikirikali, sosedin muc pa je trdno spal sredi dvorišča. V trenutku se je še bolj stemnilo in prižgala se je ulična razsvetljava. Gledal sem proti Soncu in videl le majhen del v obliki srpa. Popolnega mrka in krone pa nisem videl, zato sem bil žalosten. Na drugi strani se je začelo Sonce počasi odkrivati. Začelo se je dani, ulična razsvetljava je ugasnila in go-spa Luna je šla dalje po svoji poti.

Bil sem srečen, ker sem lahko opazoval ta veličastni dogodek. Očala pa sem shranil za spomin.

MIHA PODLESEK

Torba me je narobe nesla v šolo

Zgodaj zjutraj sem vstal, se umil in oblekel ter skočil v torbo, ki me je ponesla po ulicah proti šoli.

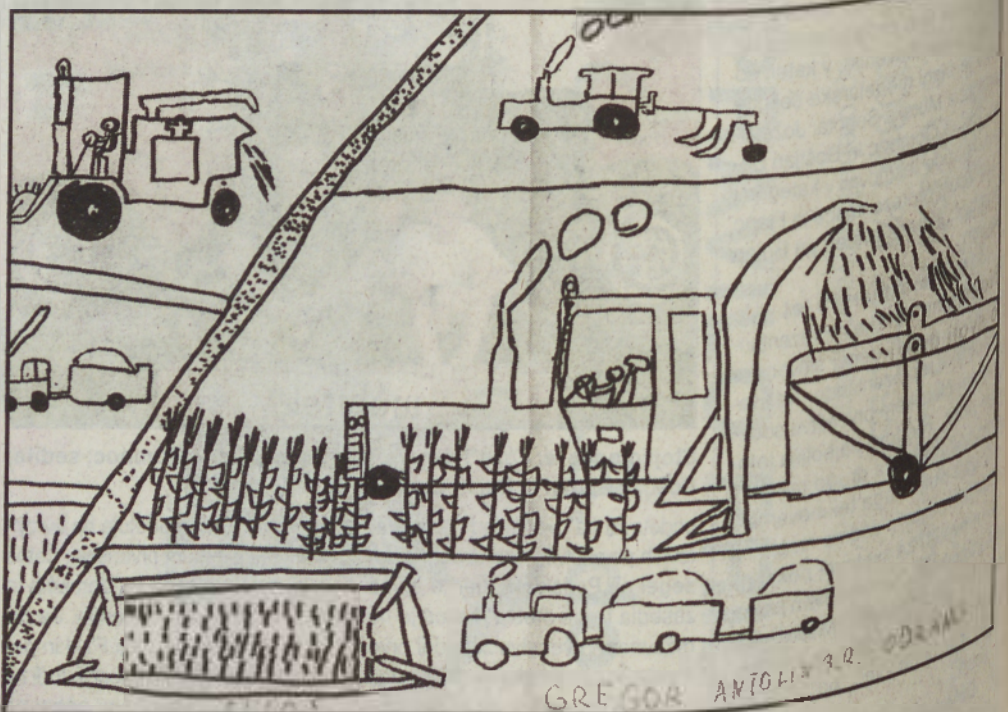
Tam pa je bilo vse narobe. Ravnatelj je pometal dvorišče, kuharice so pisale v pisarni, učenci so počevali učitelje, hišniki pa so poležavali, ker so njihovo delo opravi-

ljali učenci višjih razredov. Bil sem zelo začuden, ko sem vse to videl. Stekel sem v kuhinjo ter začel pripravljati malice in kosila. Ko je bilo vse pripravljeno, sem začel deliti svoje dobrote. Vsi so bili zelo zadovoljni. Po kosilu sem pospravil kuhinjo, Roki pa mi je pomagal pri po-

mivanju posode.

Po »pouku« sem spet smiselno torbo, ki me je odnesla domov. Šel dan je bil nekaj posebnega. Šel da, da se kaj takega lahko zgodi v domišljiji.

DAVID ŠOŠTAR
OŠ GORNJA RADGONA

Narava

Moja soba leži na zahodni strani naše hiše. S tem se razume, da je tudi okno sobe obrnjeno na zahod, tako da me ne budi jutranji sončni žarki.

Bilo je neko jutro pred odhodom v šolo. Stopil sem v kuhinjo. Močna jutranja svetloba me je skoraj zaslepila. Nagonsko sem posegel proti stikalu za luč. Prižgal sem jo in takoj ugasnil. Sij umetne svetlobe se niti opazil ni. Na mizi so me čakali skodelica čaja, ocvrto jajce in nekaj rezin kruha. Sedel sem k zajtrku. Nisem mogel jesti, ker so me sončni

Vstal sem od mize, ne da bi se česar koli dotaknil. Šel sem na teraso. Zunaj je bilo zelo mirno. Kmetje še niso drveli mimo naše hiše s traktorji. Tako sem lahko v miru opazoval naravo.

Najprej sem pogledal proti soncu. V siju žarkov je žarela češnja s številnimi cvetovi. Tudi popki na drugih drevesih so že precej nabrekli. Nato se mi je pogled ustavil na naši cvetlični gredi. Tulipan se je ravno tedaj odpiral proti sončnim žarkom. Bil je lepe rdeče barve. S svojimi

prebujanje. Strmel sem in strmel. Čez čas je nad našo hišo praznila storklja. Za trenutek je zmožala moč opazovanja. Medtem je na tulipanu že sedel rumeni metulj. Zoržnil sem se. Neka je močno zaropotalo. Metulj je odletel, tudi storklja se je dvignila. Črni sem se v nebo. Opazil sem se s teraso. Odšel sem s teraso. Ko sem se s kolesom peljal v šolo, so visoko nad mano spet leteli bombniki.

DARKO VUČKO
OŠ PREDHOVA
VORANCA SRED. BISTRICA

Je pravi/-a ali ne?

Treba ga (jo) bo zamenjati, če ...

Večkrat se vprašamo, ali je kakšen fant ali punca pravi in ali smo pravilno izbrali. Je to moj moški ali moja ženska? Je to moj življenjski partner ali pa smo si izbrali napačno. Pogosto se dogaja, da šele čez leta in leta ugotovimo, da smo s kakšnim partnerjem izgubili svoja najboljša leta. Da najin odnos ni bil tisto, kar si želimo, ki se imata rada in se spoštujeta, ampak odnos, ki se ne prestane pričakati in ležita drug drugemu. Obstajajo določeni znaki, s katerimi lahko ugotoviš, ali je kakšen fant ali dekle pravi/-a ali ne. Če ti te vleče za nos. Opozoriti vas bomo, kako se lahko izognete nekaterim takim tipom, ki niso pravi ali prave.

Koli te ne pokliče

Koli si ne zaželi, da bi te kar poklical(a) in te vprašal(a), kako si in kaj delaš, ali imaš čas, da bi se s njim in podobno. Če pa slučajno pokliče, so njegovi (njeni) pogovori kratki in jedrati. Po pravici povedano, pa ni hujšega, kot se deli in čakati, kdaj bo zazvonil telefon.

To pomeni: Če nima pravega interesa zate, te ne bo poklical(a), zato ne zublaj časa.

Pride na zmenek

Donorila sta se, kje in kdaj se bosta dobila, pa ga (jo) ni. Čakaš in čakaš pred kinom, poseđaš v gostilni, ki jo imaš pogleda proti vratom, ali nje od nikoder. Samo odgovor mora imeti, za kaj ni prišel ali je zamudil(a) celo uro. V takih primerih se človek počuti izkoriščen.

To pomeni: Ni pozoren/-a in ne ve, kaj se mu (ji) je, kako se boš počutil(a), ko boš osamljen(a) in žalosten(a).

Predstavi te svojim prijateljem

Če nima razloga najde vedno izgovor, da ne srečaš z njegovimi prijatelji. Nikoli te ne pusti, da bi bil(a) v njihovi družbi. Ko sta skupaj, se jim raje zagne, kot pa da bi do tega, jim je prav gotovo omejen fant ali punco, če pa ni ston(a), je lahko kaj narobe.

To pomeni: Če je s tabo, naj je ponosen/-a na to, da ti pred drugimi ljudmi, ne pa da te skriva, kot bi bilo s tabo kaj narobe.

Može govoriti o svoji družini

Ko se pogovarja o svoji družini in kadar se le da, se izmika kakim pogovorom. Dolgo sta že poznata njegova (njen) starša ali morda niti to, kje živi. To je tabu tema in bolje bi bilo zate, da ne predaš vanjo.

To pomeni: Če te bo predstavil svojim prijateljem, bo zveza takoj postala bolj resna. Morda pa je tudi kakšno stvar izdaje ali pa mu (ji) morda prejšnji branjio to zvezo.

Ne veš, kaj vse počne

Potepal(a) se je okrog, bil(a) s svojimi prijatelji, ampak tudi, če mu (ji) včas v koleno, ti ne bo povedal, kaj si počel. Zavedaš se, da se prav sive lise ali črne lise, ki so njegove ali njenega življenja, ne želi ti povedati, če se to ponavlja, ti varuj se, da se ti ne bi obiskala babica, bi ti jo povedal(a).

To pomeni: Pazi, da se za njegovimi dejanji ne skrivajo kakšne nezane igre.

Postrani te gledajo, ko poveš, da si z njim

Tebi se zdi prav simpatičen fant ali punca, ampak, ko komu omeniš, s kom si, te samo začudeno pogledajo. Pozanimaj se, kaj imajo za bregom, lahko da so govorice napačne ali pa ... Naj te tudi zaskrbi, če ti povedo, da je sicer danes s tabo, še pred dnevi pa je bil s kakšno drugo.

To pomeni: Nekaj skriva in prav verjetno je, da je lomilec ženskih src ali pa punca, ki je imela opraviti že z mnogimi. Takega tudi ti ne boš spremenil(a).

Govori o svojih prejšnjih zvezah

Prej je imel(a) dekle (fanta), in čeprav nista več skupaj, on(a) vedno govori o njej (njem) v smislu, on(a) to, on(a) tisto... Občutek imaš, da ga še vedno vsaka stvar spominja na prejšnjo zvezo ali pa da bi njegova (njen) prejšnja/-i bila vedno z vama. Neprestano te primerja s prejšnjo ali prejšnjim, s tem da ti izpadeš v slabšem pomenu seveda.

To pomeni: Še vedno preboleva staro zvezo, ki mu še vedno veliko pomeni. Ne bodi mu (ji) samo rezerva.

Vaša pisma ...

Zlomil si mi srce

Spoznala sva se tistega večera v disku, ko je zunaj divjala nevihta. Ko sem šla po pijačo, si me poklical k sebi in beseda je dala besedo. Cel večer sva se zbadala, zabavala in se imela prav lepo. Prepričana sem bila, da sem ti všeč. Potem sva zaplesala, nato še en ples in še eden in od sreče in užitka je bil ves svet moj ... Ko so se prižgali reflektorji, nisva odšla domov, ampak sva se šla vozit. Še sredi meglice sva opazovala, kako je vzhajalo sonce. Takrat si me objel in me poljubil. Vsa sem bila tvoja, čisto tvoja. Komaj sem čakala soboto, da se bova spet videla in spet sva uživala v večeru. Plesala sva in se zabavala in komaj sem čakala, da bova zapustila to gnečo in se prepustila strastem. Pa si uničil tisto najlepše. Ko sem verjela, da se mi je nasmehnila sreča, in ko si mi zmešal glavo, si rekel, da se ne smem zaljubiti vate. Da ljubezen s tabo samo boli in da me boš razočaral. Z., zlomil si mi srce, ampak jaz te še vedno ljubim, še vedno mi odmeva glasba tistih dveh večerov, ko sem te imela samo zase.

Nekdo, ki te čaka

Po vsej sili želi spat s tabo

Da bosta šla v posteljo, mora biti odločitev obeh, ne pa prisila enega od partnerjev. Direktno mu (ji) je potrebno pojasniti, da si tega iz kakršnih koli razlogov pač ne želiš in da se boš odločil(a) za to, ko bo prišel čas.

To pomeni: Samo do tega mu je, da bi te spravi v posteljo. Vsekakor pa si ti od zveze želiš in tudi pričakuješ več kot samo spolnost.

Ne želi si resne zveze

Čeprav sta veliko skupaj in so vsi prepričani, da sta fant in punca, on(a) tega ne želi priznati. Pravi, da je njemu ali njej za resno zvezo še prezgodaj, ali pa, da si trenutno ne želi v novo zvezo. S tabo je samo takrat, ko te potrebuje ali nima kaj drugega početi. Obljublja ti, da bo za pravo zvezo že še čas.

To pomeni: Plaval(a) bi, a se pri tem ne želi zmočiti. Tako ne gre v nedogled. Kajti če imaš nekoga rad, si pri tem odločen.

Morda je vse to pretiravanje in panika po nepotrebnem, ampak če se v vajinem odnosu dogaja kaj podobnega, je vseeno morda dobro, biti pazljiv in pozoren.

Da slučajno ne bi spregledal(a), če bo šlo kaj res narobe, in si s

tem samo nakopala dodatne težave.

Škoda bi bilo zapraviti najlepša leta mladosti s partnerjem, ki te ne spoštuje in ob katerem se ne počutiš sproščeno in ljubljeno.

strogo

Zoran!

Ne vem, kako in kje se je zgodilo, vem pa, da zame nisi več samo dober prijatelj. Pogrešam te!

T.

Nekomu s črnim lasmi!

Srečala sva se na zabavi in jaz sem se počutila tako osamljeno, dokler nisi prišel ti in me zazibal v čudoviti glasbi. Hvala za lep večer!

Pika

Ivan!

Ljubim tvoje prelepe oči, ljubim tvoj nasmeh. Princ iz mojih sanj si ti, ljubim te - to zaupam ti!

»Orca«

zaupno

Veliki problemčki in težavice so pri nas rešljivi

Nekaj je narobe ...

Živijo! Imam fanta, s katerim hodim več kot eno leto. V začetku je bila najina ljubezen vroča, sedaj je usahljena. Postal je čuden, z mano govori grdo. Nič mi ne pusti, edino, ko greva skupaj spat, se dela dobrega. Živiva namreč skupaj. Imam občutek, kot da se je vsega skupaj že naveličal. Rada bi bila dobra, toda pri njem to ni mogoče. Kaj naj storim? Všeč pa mi je tudi drugi fant, s katerim sva že nekoč nekaj imela. Mislim, da sem tudi jaz njemu všeč. Sva pa prijatelja. Ali naj pustim fanta (kar nočem). In kaj naj storim, da ne bom več nora na tega drugega fanta? Namreč noro ga obožujem. Please help me!

Alja

Draga Alja!

Verjetno boš morala kar sama presoditi in dati na tehtnico, za katerega se boš odločila. Pri mnogih zvezah je tako, da se sčasoma partnerja tako navadimo in se ga naveličamo, če obojestransko ne vlagamo v zvezo, nam postane monotona. S tem pa izginejo tudi prijazne besede in vse vznemirjenje, ki ga prinese zaljubljenost. S prvim partnerjem si bosta morala prizadevati, da bi vajina zveza spet zaživela in dobila stari čar. Tudi se bo moral zavedati, da ne stanujeta skupaj samo zato, da gresta skupaj spat. Če ne bo šlo, pa ti ostane še druga možnost. Ampak glede drugega fanta premisli, če si res tako nora nanj ali pa je to samo slepa zaljubljenost.

Prevaral sem jo!

S svojo punco sva skupaj že sedem mesecev in se zelo dobro razumeva. Zadnjič pa se mi je zgodilo nekaj hudega. Na zabavo sem šel sam s svojimi prijatelji, ker je bila ona s starši. Potem pa se je zgodilo, kar se ne bi smelo. Malo preveč smo popili in jaz sem se zapletel z neko punco in sem se z njo poljubil.

Prav veliko vsega se ne spomnim, ampak vem, da mi sploh ni všeč in da mi je zelo žal, kar sem storil svoji puncici, ki jo res ljubim. Tega ji nisem povedal, zato me peče vest. Res se počutim neumno in bojim se, da jo bom izgubil, če bo izvedela. Naj ji povem ali naj molčim?

Simon

Dragi Simon!

Sam si se na svoji lastni koži prepričal, da te lahko alkohol potegne v situacije, ki jih pri zdravi pameti ne bi nikoli naredil. Težko je vprašanje, povedati ali ne? Kajti reagira lahko zelo različno, če je tolerantna, ti bo pač tvojo napako, ki naj se ne bi ponovila, odpustila, če pa ni, se lahko vajina zveza slabo konča ali nalom.

Vsekakor je veliko bolje, če ji to, da si jo prevaral, poveš sam, kot da izve od koga drugega. Glede na to, da na zabavi nisi bil sam, je veliko možnosti, da bo izvedela. Če si želiš, da bo med vama zaupanje, ji raje povej in prosi, naj ti da še eno »šanso«, v prihodnje pa se boš moral bolj potruditi, da si boš zaslužil njen zaupanje.

Da bo bolj vžgalo VAAAU!

Prijavnice s fotografijo in pismom pošljite na naš naslov: Za rubriko Vaaau, Vestnik, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota.

Butique Paša

Lendavska 15, M. Sobota
Tel.: 31 255

Lahko boste prav vi med tistimi, ki boste na lastni koži spoznali oziroma se prepričali, kaj pomeni, če vam kdo reče: »Vaaau!«

1. Pošiljajte nam nenavadna pisma s kreativno vsebino. Pripišite kaj več o sebi, kaj imate radi, česa ne marate, katero šolo obiskujete in še in še ... Vse informacije prepuščamo vaši bujni domišljiji.
2. Fotografije iz bližnje preteklosti so obvezne.
3. Še naprej nam pišite vsi tisti, ki nam še niste.
4. V bobnu se vrtijo vsa doslej prispeja pisma, ki so popolno opremljena: pismo, fotografija in kupon.
5. Pisma, kjer ni fotografije ali ničesar ne vemo o vas, so v košu, zato pišite še enkrat.

Vaše zanimive fotografije želimo tudi objaviti. Če tega ne želite in ste pripravljeni sodelovati samo v akciji Vaaau!, nam to sporočite. Škoda bi bilo, da bi vaše zanimive fotografije ostale v predalu našega uredništva!

Ime in priimek: _____

Rojstni podatki: _____

Stalno bivališče: _____

Telefon: _____

Višina, teža: _____

Ostalo: _____

HOROSKOP

OVEN

Ona: Ne poskušaj spreminjati življenjskih navad, saj boš kmalu naletela na osebo, ki te bo prav zaradi njih kovala v zvezde. Predvsem pa hodi naokoli z odprtimi očmi in ušesi, kajti nekaj se bo zgodilo. On: Tvoji sicer velikopotezni načrti se ti bodo začeli končno uresničevati, vendar pa se zavedaj, da je končni uspeh še zelo daleč. S prijatelji pa se nikar ne igraj, saj se ti lahko to še precej otepa.

BIK

Ona: Nihče ti ne želi nič slabega, zato se nikar ne izogibaj družbe, ki te že kar precej pogreša. Ob koncu tedna se ti obeta prijetna avantura, ki ti lahko prinese še kaj več kot le eno prijetno noč ...

On: Ne verjemi prijateljem, ki te poskušajo odvrtiti od sedanjega načina življenja in te imeti samo zase. Je že res, da s tem ne mislijo nič slabega, vendar imaš tudi ti pravico do svojega zasebnega življenja v dvoje.

DVOJČKA

Ona: Najprej se boš smejala, pozneje pa se boš še tepla po glavi. Ne izmikaj se srečanju, ki ti je usojeno, saj ni nikjer rečeno, da se boš morala tudi odločiti. Nekdo te bo prav pošteno prestrašil.

On: Poslovni partner ti bo omogočil ponovno afirmacijo tam, kjer si jo zaradi svojih nespretnih potez izgubil. Pazi se prehitro izgovorjenih besed, ki te lahko ponovno pripeljejo tja, kjer ti ni bilo prav nič všeč.

RAK

Ona: V začetku prihodnjega tedna se ti obeta prijeten pogovor, izvedela pa boš precej več kot običajne čenče. Partner se bo znašel v precejšnji zadregi, kar boš izkoristila in ga še bolj priklenila nase.

On: Nekdo ti bo zelo nevoščljiv, ti pa se mu boš le sladko smejala. Končno je prišel tvoj srečni dan, zato ga kar se da izkoristi – po možnosti z osebo, ki ti je v zadnjem času še posebno prirasla k srcu.

LEV

Ona: Nikar ne računaj s tem, da ti bo partner kar tako odpustil zadnji spodrselaj, saj postaja zaradi tvoje raztresenosti že rahlo nestrpen. Preveliko tveganje ti lahko prinese le izgubo, zato raje dvakrat premisli.

On: Doživel boš precejšen poslovni šok, vendar ni nobenega razloga za panično obnašanje. Situacija se bo prej ali slej umirila. Povsem drugače pa bo na poslovnem področju, kjer se ti obeta prava avantura.

DEVICA

Ona: Ne poskušaj na vsak način ujeti tisto, za kar misliš, da moraš imeti. Z malo potrpljenja ti bo uspelo uresničiti celo tisto, kar se ti je venomer izmikalo. Oglasil se ti bo star znanec z novimi težavami.

On: Začel boš zanemarjati svoje delovne naloge, kar ti bo prineslo kopico kritik in nesprotov. Po drugi strani pa ti bo v ljubezni vse to obilno povrnjeno, čeprav na nekoliko drugačen način, a še lepši kot ponavadi.

TEHTNICA

Ona: Na eni strani boš precej izgubila, po drugi pa še več pridobila. To velja predvsem za tvoje osebne zadeve, še posebno pa se tiče področja ljubezni.

On: Potrebno bo potrkati na prenekatera vrata, preden se ti bo uresničila tvoja stara želja. Ti pa si kar nekoliko prelen ali pa enostavno misliš, da se bo vse dobro končalo. Stori že nekaj, da ne bo prepozno!

ŠKORPIJON

Ona: Posrečilo se ti bo veliki met, o katerem že dolgo sanjaš. Toda kaj hitro boš uvidela, da so bile sanje nekaj povsem drugega, kot je realnost, a kljub temu boš preživela prav prijetne ure.

On: Poskusil boš tudi tam, kjer sicer ne pričakuješ kdo ve kakšnega uspeha. Toda izkazalo se bo, da imajo norci srečo. Nikar se ne obotavljaj in ne čakaj na prihodnji maj, saj je ta še zelo daleč.

STRELEC

Ona: Nič ni tako stalnega, da se ne bi moglo porušiti, zato se nikar ne delaj tako neprizadeto, ampak priznaj napako, ki si jo storila, saj ti bo le na ta način uspelo obdržati tisto, za kar si se dolgo borila.

On: Poslovni uspeh ti bo prekrizal sicer dobre načrte v ljubezni. Je že tako, da ti je pomembna predvsem ekonomska varnost, za drugo pa si mnenja, da boš že še poskrbel. Pazi, da te ne bo preveč zaneslo ...

KOZOROG

Ona: Nikar ne zamudi priložnosti, ki se ti bo ponudila. S prijatelji se boš odpravila na zanimiv potep, ki se bo končal na povsem nepričakovan način. Toda kaj hitro boš spreviedela, kam pes taco moli.

On: Ali ni že skrajni čas, da se tudi ti začneš zavedati svojih dolžnosti? Sredi tedna se ti obeta prijetna avantura, toda bolje bi bilo, če bi malce popazil tudi na svojo finančno situacijo.

VODNAR

Ona: Še vedno boš nihala med realnostjo in lepimi sanjami in ravno zato lahko zamudiš lepo priložnost pri osebi, ki ti sicer vzbuja spoštovanje, vendar si nikoli nisi upala pomisliti na karkoli več.

On: Postavljen boš pred veliko odločitev, vendar boš ostal trezen in razsodan. Prijateljica te bo nenavadno pogledovala, ti pa se nikakor ne boš mogel odlepiti od svoje družbe. Pozneje ti bo še žal ...

RIBI

Ona: Sicer se boš odločila za tvegano varianto rešitve svojih ljubezenskih problemov, vendar se moraš zavedati morebitnih posledic. Toda mogoče je tudi prav, da greš na vse ali nič.

On: Kar naenkrat se boš znašel pred kočljivo odločitvijo, ki bo odločala o tvojem nadaljnjem življenju. Nikar se ne prenašli, ampak raje dvakrat premisli, da ti kasneje ne bo žal. Pričakuješ lahko pomemben telefonski klic.

Pomurske lekarne razkrivajo zdravilne skrivnosti

Pomenljivo zdravilo ima težo, prazno največji vzgon

Aloja (Aloe ferox Mill. ter Aloe vera L. Burm. f.). Prva rase divje v južni Afriki, zelo lahko se križa in goji. Druga je doma iz severne Afrike, v 16. stoletju so jo prenesli na Antile, sedaj pa se goji na Floridi.

Uporabni del: listne sluzi, imenovane tudi alojin gel, ter zgoščen listni sok, imenovan tudi aloja. Sok sam izteče iz prerezanega lista, zberejo ga in s kuhanjem zgostijo. Sluzi pridobijo iz listne sredice po predhodni odstranitvi zunanjega listnega tkiva.

Raba v prehrani in pravni položaj: Slovenska zdravilska zakonodaja, ki po zdravilski zahtevnosti loči tri skupine zdravilnih rastlin, razvršča alojin gel v najvarnejšo skupino H, ki ima enak pravni položaj kot hrana, razen v zahtevnejših farmacevtskih oblikah, in če se ne prodaja za določen zdravilni namen; zgoščen listni sok pa v najzahtevnejšo skupino ZR, ki se lahko uporabi le za izdelavo zdravil z režimom izdajanja na recept.

Zeliščna raba: Gel se po ljudskem izročilu rabi v mazilih in kremah za celjenje ran, opeklin, ekcemov in luskavice in je pogosta se-

stavina kozmetičnih izdelkov, veže vodo v losionih in gelih za sončenje, brivskih kremah, balzamih za ustnice, negovalnih kremah in ličilih za obraz; zgoščen sok pa je spodbujevalno antrakinonsko odvajalo, ki ga trenutno ni na našem tržišču, je pa po načinu delovanja podobno krhljiki in seni. Aloja se ne uporablja za pripravo čajnega napitka.

Novejša dognanja: Raziskave na poskusnih živalih le delno potrjujejo čislane celilne lastnosti alojinih sluzi, predpostavili so več mehanizmov delovanja, ker pa so kemično šibko dejavne, najverjetneje poškodovano površino zaščitijo le mehansko, velika količina vezane vode pa blaži vnetja, ker jih hladi. Celokupni listni izvleček (gel in sok) deluje protivnetno in protirevmatično najbrž zaradi antrakinonskih spojin v soku in zniža krvni sla-

dkor s še ne določenimi sestavinami. Sok, ne pa gel, vsebuje tudi sestavino aloe-emoedin, ki zavre rakavost belih krvničk na poskusnih živalih, a obstajajo tudi laboratorijski izsledki, pri katerih je bila rakotvorna. To nas pouči, da moramo biti pozorni, na kaj se ugotovitev nanaša, da sama zase ne pove dovolj in lastnosti posamezne sestavine tudi sicer nimajo praktične vrednosti, dokler ne vemo, koliko prispevajo k naravi celotne droge in kakšno bi bilo tako koristno kot škodljivo delovanje pri ljudeh.

Stranski učinki in strupenost ter prepovedi in opozorila: Za gel niso znani, antrakinoni iz soka pa povzročijo drisko pri čezmernem odmerkih in odvisnost pri čezmernem jemanju, zato so zdravilsko uporabni le standardizirani pripravki za zdravljenje akutnega zaprtja. Zu-

GALEX
d.d.
MURSKA SOBOTA

nanje smejo alojin gel rabiti tudi nosečnice in doječe matere, natančne pa je alojin sok z vsebujočimi antrakinoni prepovedan med nosečnostjo in se sme rabiti le izjemoma med dojenjem.

Lekarniško mnenje: Alojin gel se pridobi iz listne sredice in vsebuje predvsem kemično malo dejavne polisaharide in lipide. Ne smejo ga zamenjati z zgoščenim grenkim rumenorjavim sokom, nacejnim iz listov, ki vsebuje antrakinonske spojine z močnim odvajalnim učinkom, alojin gel namreč nima niti teh sestavin niti tega učinka. Kot odvajalo sta aloja nadomestili varnejši krhljiki in sena, dosegljivi tudi pri nas. Literaturni podatki o zdravljenju opeklin z alojinim gelom si nasprotujejo, v pomoč pa so gotovo njegove fizikalne lastnosti, s katerimi ščiti kožo in jo hladi.

JANEZ ŠPRINGER
MAG. FARM.

Z našega štedilnika

Kmečka juha

Sesekljan piščančji zrezek s hrenovo omako

Cmočki iz krompirjevega testa

Rukola z domačim prelivom

Breskve s sladoledom

Branko ČASAR,
kuharski mojster v Hotelu Daria

Kmečka juha

300 g korenja, 150 g repe, 200 g pora, 300 g krompirja, 50 g masla, sol, poper, lovorjev list, peteršilj

Korenje, repo in por zrežemo na rezance, damo na maslo in dobro prepražimo. Zalijemo z dvema litroma vode. Dodamo na rezance narezan krompir in začimbe. Kuhamo na majhnem ognju tako dolgo, da se površina dobro skuha. Kuhano juho po okusu še začini. Pred serviranjem dodamo juhi kruhove rezine, po vrhu pa potrosimo s sesekljanim peteršiljem.

Sesekljan piščančji zrezek s hrenovo omako

460 g piščančjega fileja, 120 g svinjskega plečeta, 200 g belega kruha, 2 jajci, 100 g čebule, 5 cl olja, sol, poper

Omaka: 600 g očiščenih jabolk, 20 cl belega vina, 100 g hrena, limonin sok
Piščančji file in svinjsko pleče drobno zmeljemo. Beli kruh namočimo v mleku. Čebulo narežemo na drobne kocke in na maslu prepražimo samo toliko, da ovne. Mleto meso začini s soljo, poprom in prepraženo čebulo. Dodamo namočen in ožet kruh ter jajce. Vse skupaj dobro premešamo, da se masa lepo veže. Pustimo stati na hladnem 15 minut. Nato oblikujemo zrezke. Zrezke na vročem olju spečemo tako, da dobijo na obeh straneh lepo zlato barvo. Pečene preložimo v drugo posodo.

Na preostanku maslobe rahlo prepražimo naribana jabolka. Zalijemo z vodo in dušimo do mehkega. Omako oz. dušena jabolka prepasiramo. Ponovno

damo v posodo, dodamo vino in hren ter prevremo. Okus izboljšamo z limoninim sokom. Serviramo k sesekljanim zrezkom.

Cmočki iz krompirjevega testa

750 g krompirja, 30 g margarine, 2 jajci, 200 g moka, 100 g ocvirkov, sol
Krompir v olupku skuhamo, odcedimo in olupimo. Vročega prepasiramo, dodamo moko, margarinu, jajce in sol. Dobro premešamo. Z žličko zakuhavamo testo v slano vrelo vodo.

Kuhane cmočke odcedimo in vroče zabelimo z raztopljenimi ocvirki.

Rukola z domačim prelivom

600 g rukole, 80 g mesnate slanin, 50 g čebule, 3 cl bučnega olja, 3 cl kisa, sol

Rukolo operemo in potrosimo z na kocke narezano slanino ter čebulo. Prelijemo z bučnim oljem in kisom, ki smo ga prej solili.

Breskve s sladoledom

600 g breskev, 30 g masla, 60 g sladkorja, 10 cl oranžnega soka, 5 cl breskovega likerja, 4 kepice vanilijevega sladoleda
V kozici raztopimo maslo, da malo karamelizira. Dodamo sladkor in mešamo, da malo karamelizira. Nato dodamo olupljene in razpolovljene breskve. Malo jih opečemo z vseh strani. Zalijemo z oranžnim sokom in likerjem. Vse skupaj dušimo 10 minut. Ohlajene breskve serviramo s sladoledom. Vse skupaj prelujemo s sokom, v katerem so se dušile breskve.

za zdravje in dobro počutje

Gospa tajnica, danes praznujete

Meseca avgusta smo podarili šopek gospe tajnici Zdenki Ficko iz Radenske Zvezda - Diana, podjetja za turizem, gostinstvo in trgovino. Gospa Zdenka ima po telefonu zelo prijeten, mehek glas. Pred združitvijo hotela Diana in hotela Zvezda 1. 1. 1996 leta je bila materialna knjigovodkinja v hotelu Diana, sedaj pa že sedemnajst let in pol zelo dobro opravlja tajniška dela. Kot nam je povedala gospa Rina, se njeno delo ceni zaradi strokovnosti, veliko znanja, natančnosti in točnosti. Je prijazna do gostov, družabna in resna, kar je gotovo pripomoglo k sistemu kakovosti. Prej ji je bil pisalni stroj prvi in edini pripomoček pri delu, že zdavnaj pa ga je nadomestil računalnik.

Cvetličarna Park je v neposredni bližini Hotela Zvezda, zato je gospodična Verica predala gospe

Zdenki šopek še »topel«. Floristka Verica Jančar je šopek oblikovala v okrogli obliki. Listi bergenije so bili obloženi okrog šopka, prav tako tudi srobotove rozge. Sredina šopka je bila izpopolnjena z rdečimi vrtnicami, ki so izstopale iz makovih glav. Mrežaste statice pa so zapolnile preostali del šopka. Zelenje, rogoz, dresen, glavice rdečih

rudbekij, bleščeča krčnica, pa so bili dodatki, ki so dali šopku dokončno podobo. Gospa tajnica Zdenka še veliko dobrih rezultatov v službi želimo, v prostem času pa kolesarskih užitkov - cvetličarna Park in Vestnik. Pa nikar ne pozabite na cvetje, kajti cvetje nam olepša dan, kot ga je Vam 11. 8. 1999.

OLGA VARGA ■

Šopek je izdelala Verica Jančar iz cvetličarne Park.

Incident

Kriminalisti Urada kriminalistične službe in notranja kontrola Urada načelnika Policijske uprave M. Sobota so zaradi suma kaznivega dejanja jemanja podkupnine zoper 25-letnega policista Postaje mejne policije Dolga vas uvedli disciplinski postopek in ga začasno odstranili z dela.

Omenjeni policist je omogočil vozniku tovornega vozila iz Belorusije, da mu ni bilo treba plačati denarne kazni za cestnoprometni prekršek ter da je lahko nemoteno nadaljeval vožnjo. Policist je namreč ob kontroli vozila ugotovil, da tahografski vložek ni pravilno nameščen. S tem je seznanil voznika, istočasno pa mu je dejal, da je predvidena kazen za ta prekršek 40 tisoč tolarjev, čeprav je v resnici 20 tisoč oziroma 10 ob takojšnjem plačilu. Ker se je vozniku ta vsota zazdela previsoka, je vprašal policista, ali se lahko zmenita kako drugače, nakar mu je ta odvrnil: »Pa daj polovico in-ba stvar urejena.« To je voznik tudi storil, še prej pa si je zapisal serijske številke bankovcev (bila sta dva po 100 DEM, čeprav policist ne sme sprejeti plačila mandatne kazni v tuji valuti), nato pa se odpeljal na Madžarsko in vso stvar prijavil.

TOMO KOLES ■

ZADRUŽNA KMETIJSKA DRUŽBA

Monsanto AGRICULTURE

ROUNDUP®

HERBICID, ki učinkovito zatira večletne in enoletne, širokolistne in ozkolistne plevela na strniščih, neketijskih površinah, sadovnjakih in vinogradih.

ZASTOPNIK IN UVOZNIK:
ZADRUŽNA KMETIJSKA DRUŽBA, d. o. o.
1000 Ljubljana, Miklošičeva 4
2250 Ptuj, Trstenjakova 1
Telefon: (062) 779 077, 779 047

NOVO - RAZSTAVNO-PRODAJNI SALON

PARKETI VSEH VRST

LAKI ZA PARKET, PLUTA, LAMINATI ...

čas: pon. do pet. od 9.00 do 17.00
sobota od 8.00 do 12.00

ESAL®

Obrabite nas na sejmu MOS Celje v HALI K2.

Valovitka 3

- življenjska doba nad 40 let
- 10 letna garancija
- obstojnost v različnih klimatskih razmerah
- možnost kombinacije z drugimi materiali

Informacije dobite v vseh boljših trgovinah z gradbenim materialom in podjetju ESAL d.o.o., telefon 065 152 16 09

vsake prave hiše.

DIJAK NE TROŠI PALCA, AVTA ALI NOG,

Z NAMI GREŠ **VARNEJE**

IN ŠE **UGODNEJE** NA POT!

AVTOBUSNI PROMET
Murska Sobota d.d.

MESEČNA VOZOVNICA KRAJŠI MESEČ - VEČJI POPUST

AP KARTICA IN BREZPLAČNE VOŽNJE JULJA IN AVGUSTA

BUS KLUB IN POVRATNA VOZOVNICA ZA VEČJE RAZDALJE

PIŠTEK IN MARIŠKA NAJVEČJI POPUST

IN ŠE ...

Informacije o novostih vam bomo z veseljem posredovali na avtobusnih postajah v Murski Soboti, Gornji Radgoni, Ljutomeru in Lendavi.

Gradnja hiše, vreča brez dna

Zašijte jo z najboljšim apnom.

BOLJ KO JE APNO KAKOVOSTNO, VEČJI JE NJEGOV PRIHRANEK PRI GRADNJI. V SCT IAK SE LAHKO POHVALIMO Z IZJEMNO KAKOVOSTNIM IN NAJBOLJ BELIM APNOM NA TRŽIŠČU. PRI GRADNJI DVOSTANOVANJSKE HIŠE BOSTE TAKO PRIHRANILI TUDI DO DVE TONI APNA IN SI HKRATI ZAGOTOVILI KAKOVOSTNO GRADNJO IN ZIDOVE, KI BODO DIHALI. ZDRAVA LOGIKA.

SCT IAK D.D., KRESNICE 14, 1281 KRESNICE
TEL: 061 877 080, FAX: 061 877 007

logika kvalitete sct industrija apna Kresnice d.d. **iak**

KMETIJSKO-ŽIVILSKI SEJEM

SIP Z ROKO V ROKI S KMETIJSTVOM

ANKETA - NAGRADNO ŽREBANJE

VABIMO VAS, DA NAS OBIŠČETE NA TRADICIONALNEM KMETIJSKO-ŽIVILSKEM SEJMU, KI BO POTEKAL V GORNJI RADGONI od 21. - 29. AVGUSTA.

AVTOR: ŠTEFAN HAJDINIJAČ	SLOVENSKI TENIŠKI IGRALEC	ŽENSKO IME	TEŽAVA NEPRIJET- NOST	VRSTA EKSPLOZIVA	JAPONSKA LUKA NA OTOKU HONŠU	MESTO NA ZAHODNI SAMOI (IZ- AMON+LULA)	IVO BAN	REKA, KI TEČE SKOZI RIM	SLOVENSKI NOVINAR (MILOŠ)	ŠOTORSKO NASELJE	SEVERNO- AMERIŠKI PRERUŠKI INDIJANCI		
NAČIN MIŠLJENJA, MISELNOST													
SLOVENSKA ATLETINJA													
PLAZILEC (LAT.)							ŽENSKA (SLABS.) IGRA Z ŽOGO						
CERKVENI ZBOR				SLOVENSKI MINISTER ZA DELO									
TIN UJEVIČ				RIMSKI BOG LJUBEZNI SREBRO				ENOTA ION. SEVANJA NEM.DEŽELA (PORENJE)					
▶					ŽELATINA IZ ALG SLOVENSKI PEVEC				SIGNAL S HUPO RDEČI KRIZ SLOVENIJE				
ZACIMBA							SL.PESNIK (IVAN) VOŽNJA Z LADJO						
SPECIALIST ZA ONKO- LOGIJO				MAJHEN LUMP CRNA PTICA							DAMJAN OVSEC PSIHOLOG RUS		
	OČKA	BALONAR SORN ROMUNSKI OTROK		AM.GIMN. (MARY LOU) DOMAČ RUSKI TOBAK		GR.POKRAJI- NA (ELIDA) AM.PUBLI- CIST SZULC			OLIVNO ZE- LEN MINERAL ODPRITINA V STENI				
						T			OLEG VIDOV LETALEC	ORGANIZEM ŽIVIH BITIJ ORANJE			
						SESTAVINA NITI NORV.PISAT. (ARTHUR)					LOMLJENJE SESALEC, PODOBEN ŽIRAFI		
					ROK DOBAVE DEL DEBLA NAD PANJEM						OSNOVNA ENOTA ZA PROSTOR- NINO	TONY GARNIER	
					SUROVINA ZA TAPIOKO LETNI GOZD- NI POSEK					AMERIŠKI REVOLVER KAR JE NABRANO			
	NAOJA OGAVA STARA MAMA			KATRAN NIKE LJ			PRITR- DILNICA SRB.PISEC KARADŽIČ		FIGURA PRI ČETVORKI	BARJI VRSTA SOCVETJA	KRAJ PRI LJUBLJANI NORDIJSKA BOŽANSTVA		
GOVORJENJE SLABIH STVARI O NEKOM								KDOR IMA TELEPATSKE SPOSOB. NOBELIJ				METKA ALBRECHT	
NOVINAR MLADINE (IGOR)						TEŽNJA PO CENTRA- LIZMU							
LUKA V IZRAELU				ARABSKI ZREBEC			ŽENSKA, KI KOKETIRA				RIMSKA BOGINJA JEZE		

7.30 Charliejev duh, mladinski film - 9.30 Umazane laži, nad. - 10.20 Preciosa, nad. 11.10 Moč ljubezni, nad. - 12.15 Matlock, nan. - 13.00 Ograje našega mesta, nan. - 14.30 Raztresena Aily, nan. - 15.30 Stefanje, angel v belem, nan. - 16.30 Umazane laži, nadaljevanka - 17.20 Preciosa, nad. - 18.15 Moč ljubezni, nadaljevanka - 19.15 24 ur - 20.00 Top Gun, ameriški film - 22.00 Dojseji X, nanizanka - 23.00 Obiskovalac, nanizanka - 0.00 To je spolnost!, erotična serija - 1.00 24 ur

KANAL A

7.30 Zvezdne steze, risanka - 8.00 Mork in Mindy, nanizanka - 8.30 Bradyjevi, nanizanka - 9.00 Vse za ljubezen, nadaljevanka - 10.00 Oprah Show, ponovitev - 11.00 Misija: Nemogoče, nanizanka - 12.00 Atlantis - 13.30 Oprah Show, ponovitev - 14.30 Družinske zadeve, nanizanka - 15.00 Življenje v mestu, nanizanka - 16.00 Vse za ljubezen, nadaljevanka - 16.50 Bravo, maestro, kuharska oddaja - 17.00 Oprah Show: Gwyneth Paltrow - 18.00 Korak za korakom, nanizanka - 18.30 Ne mi težiti, nanizanka - 19.00 Ned in Slacey, nanizanka - 19.30 Skrita kamera - 20.00 Škandal, ameriški film - 22.00 Kvantni skok, nanizanka - 23.00 Airwolf, nanizanka - 23.50 Petek, trinaestega, nanizanka - 0.40 Misija: Nemogoče, nanizanka

IDEA TV - TV GAJBA

15.00 Živa, ponovitev regionalnega programa - Aktualno - Sejamski vrtljak - Kulturno - razvedrilno - Intervju: Cini Smrkoli - Navigator - 16.00 Dinastija Colby, nadaljevanka - 17.00 Honorarci, nanizanka - 17.30 Punce s pomela, nanizanka - 18.00 Na nebu, nanizanka - 19.00 Aktualno, informativna oddaja - 19.15 Severna obzorja, nanizanka - 20.00 Otroci koruze, ameriški film - 22.00 Živa, regionalni program - Aktualno - Sejamski vrtljak - Tedenski komentar - Napoved športnih dogodkov - 23.00 Stražar, nanizanka - 23.50 Meje verjetnega, nanizanka

TV AS - KANAL 54

09.30 - Gnes - informativna oddaja, 09.45 - Sejamski utrip, 10.30- Zakaj pa nej, mladinska oddaja, 11.30 - Risanke, 12.00 - Videostrani, 16.00 - Gnes - informativna oddaja, 16.15 - Sejamski utrip, 17.00 - Zakaj pa nej, mladinska oddaja, 18.00 - Videostrani, 18.30 - Risanke, 18.35 - Sosedje (128. del avstralske nadaljevanke), 19.00 - Gnes - informativna oddaja, 19.15 - Znalček in kuža pazi v prometu, kontaktna oddaja z nagradami, 19.30 - TV dnevnik Slovenija, 20.00 - Gnes - informativna oddaja, 20.15 - Sejamski utrip, 21.00 - Videoboom 40 - prva slovenska videolestevica, 21.55 - Videospoti, 22.30 - Gnes - informativna oddaja, 22.45 - Naj spot iz produkcije ZLT, 23.40 - Erotika, 01.00 - Videostrani

TV HRVASKA 1

11.30 Izpovedi mladih - 12.00 Dnevnik - 12.35 Sunset Beach, nanizanka - 13.25 Prevare, nadaljevanka - 14.15 V ozadju medijev, serija - 15.15 Živa resnica - 15.45 Risanke - 16.30 Vesoljci v družini, otroška serija - 16.40 Morje - 17.10 Poročila - 17.25 Bramwell, nad. - 18.15 Otroška serija - 18.50 Kolo sreče - 19.30 Dnevnik - 20.10 V registraturi, dramska serija - 21.20 Foxov filmski večer - 22.55 Opazovanja

POP TV

7.00 Jetsonovi, risanka - 7.30 Butec in butec, risanka - 8.00 Kremenčkovci - 8.30 Maska, risanka - 9.00 Mali bogataš, risanka - 9.30 Batman, risanka - 10.00 X-men, risanka - 10.30 Skrivnostni svet Alexa Macka, nanizanka - 11.00 Morska deklica, nanizanka - 11.30 Parker Lewis, nanizanka - 12.00 Križarjenje, nanizanka - 12.30 Tarzan, nanizanka - 13.00 Formula 1, trening - 14.00 Mowgli, knjiga o džungli, nanizanka - 14.30 Brez zapor - 15.30 Rojmi v svobodi, nanizanka - 16.30 Hollywoodski portreti: Jim Carrey - 17.00 Clean & Clear, glasbena oddaja - 17.00 Beverly Hills, nadaljevanka - 18.20 Melrose Place, nadaljevanka - 19.15 24 ur - 20.00 Podi fanije, ameriški film - 22.15 Teksaški mož postave, nanizanka - 23.15 Ženski dnevnik, ameriški film - 2.00 Playboy special, erotična serija - 3.00 24 ur

KANAL A

8.30 Zajček Dolgouhec in prijatelji, risanke - 10.00 Družinske zadeve, nanizanka - 10.30 Nora hiša, nanizanka - 11.00 Charles je glavni, nanizanka - 11.30 Brooklynski most, nanizanka - 12.00 Zmenkarje - 12.30 Bravo, maestro - 13.00 Pot v raj, nanizanka - 14.00 Svetovne glasbene nagrade - 16.00 Rudniki kraja Salomona, ameriški film - 18.00 Odskop - 19.00 Lovci, nanizanka - 20.00 Zmenkarje - 20.30 Resnični svet, dokumentarna serija - 21.00 Meža, nanizanka - 22.00 Popolnoma nrtet, ameriški film - 23.40 Strela, nanizanka - 0.10 Atlantis

IDEA TV - TV GAJBA

10.00 Živa, ponovitev regionalnega programa - Aktualno - Sejamski vrtljak - Tedenski komentar - Napoved športnih dogodkov - Pregled dogodkov tedna - 15.00 Ogledalo, nanizanka - 15.30 Harry in Hendersonovi, nanizanka - 16.00 Širje muške-lijari, ameriški film - 18.00 Severna obzorja, nanizanka - 19.00 Pica, ti in jaz, nanizanka - 19.30 Radijska poslaja, nanizanka - 20.00 Varuh prehoda, ameriški film - 22.00 Goli v sedlu, ameriški film - 0.00 Vampirski klan, nanizanka

TV AS - KANAL 54

09.30 - Gnes - informativna oddaja, 09.45 - Sejamski utrip, 10.30 - Videoboom 40 - prva slovenska videolestevica, 11.25 - Sosedje (128. del avstralske nadaljevanke - ponovitev), 11.50 - Risanke, 12.00 - Videostrani, 16.00 - Gnes - informativna oddaja, 16.15 - Sejamski utrip, 17.00 - Videoboom 40 - prva slovenska videolestevica, 17.55 - Risanke, 18.35 - Sosedje (128. del avstralske nadaljevanke - ponovitev), 19.00 - Gnes - informativna oddaja, 19.15 - Znalček in kuža pazi v prometu, kontaktna oddaja z nagradami, 19.30 - TV dnevnik Slovenija, 20.00 - Gnes - informativna oddaja, 20.15 - Sejamski utrip, 21.00 Hermes-oddaja o mejnih vedah - 3.del, 21.45 - Videotop, 22.30 Gnes - informativna oddaja, 22.45 - Videostrani

TV HRVASKA 1

11.25 Otroška oddaja - 12.00 Dnevnik - 12.35 Ekhyra, nadaljevanka - 13.20 Roseanne Show - 14.05 JAG, nadaljevanka - 14.50 Sedem maščevanih ljudi, ameriški film - 16.20 Poročila - 16.30 Oober dan, informativni mozaik - 19.30 Dnevnik - 20.10 V registraturi, dramska serija - 21.20 Skrivnosti in laži, britanski film - 23.55 Opazovanja - 0.20 Polnočna premiera: Daljni jug - 2.00 Spački, ameriški film

TV HRVASKA 2

15.20 Koledar - 15.35 Štiri oči, ameriški film - 17.05 Raziskovalec, serija - 18.05 Hugo - 18.35 Prijatelji, nanizanka - 19.00 Hrvatska danes - 19.30 Dnevnik - 20.10 Kviz - 20.30 Zakon v Los Angelesu, nanizanka - 21.15 Miss diaspora, posnetek

TV MADZARSKA 1

6.00 Informativni program - 9.30 Vino in oblast, nanizanka - 9.35 Počitniška malineja - 11.00 Ko odraslem, serija - 11.30 Skrivnosti peska, nanizanka - 12.00 Zvon, dnevnik - 12.30 Saint Tropez, nadaljevanka - 13.30 Zvezde na nebu in na zemlji: Boris Karloff - 14.25 Zakladnica - 16.00 Regionalni magazini - 17.00 Za upokojenje - 17.30 Teka - 17.45 Telesport - 18.40 Regionalni dnevnik - 18.55 Suženstvo, nanizanka - 19.30 Dnevnik, sport - 20.00 Mr. Bean, burleska - 20.30 Superpokal v nogometu, Manchester United - Lazio, prenos - 23.00 Aktualno - 23.30 Dokler se živimo, nanizanka

TV MADZARSKA 2

6.00 Informativni program: dnevnik, novice iz regij, pregled tiska - 9.05 Aktualno - 9.30 Zakladnica - 11.00 Prijatelj obroka, izobraževalna oddaja - 12.00 Zvon, Nezreli, nanizanka - 12.35 Dnevnik - 14.00 Počitniški program - 15.05 Skrite pokrajine: Kamčatka - 15.30 Vino in oblast - 16.50 Filmski muzej: Salon, spalnica in kopalnica, ameriški film (č.b.) - 18.05 Madžarska hiša, iz zamejskih programov - 18.35 Muzikalni kino - 19.05 Iz delavnice Naše stotletje - 19.30 Pravljice - 20.00 Dnevnik, sport - 20.30 Madžarska leta 2000, dinastija Schulek - 21.00 Neznani Hitchcock: Moški z otoka Mann, angleški film (č.b.) - 23.05 Telesport

TV AVSTRIJA 1

6.00 Otroški program - 9.25 Superman - 10.10 Knight Rider - 11.45 Konleti - 12.10 Risanke - 14.45 MacGyver - 15.30 Zvezdne steze - 16.20 Superman - 17.05 Polna hiša - 17.35 Glej, kdo tam razbija - 18.05 Na slabše in večno - 18.30 Zlata dekleta - 19.00 Prijatelji - 19.30 Čas v sliki - 19.53 Vreme - 20.00 Sport - 20.15 Nogomet: Manchester United - Lazio, prenos UEFA iz Monaca - 22.50 Rambo II, akcijski film - 0.20 Mačke pokopališče, srhljivka

TV AVSTRIJA 2

9.00 Poročila - 9.05 Policijska inspekcija 1 - 9.30 Bogati in lepi - 10.10 Kralj piratov, pustolovski film - 11.15 Vreme - 12.00 Poročila - 12.10 Bitje srca - 13.00 Poročila - 13.15 Policijska inspekcija 1 - 13.40 Klinika v Schwarzwald - 14.30 Umor je njen konjček - 15.15 Bogati in lepi - 16.00 Derrick - 17.00 Poročila - 17.05 Dobrodošli v Avstriji - 19.00 Dežela danes - 19.30 Čas v sliki - 19.53 Vreme - 20.02 Pogledi s strani - 20.15 Primer za dva - 21.20 Duša in telo - 22.10 Poročila - 22.35 Moderni časi - 23.10 Stockinger - 0.00 Čas v sliki - 0.30 Nogomet

EUROSPORT

8.30 Olimpijski magazin - 9.00 Atletika - 10.30 Nogomet: pokal UEFA - 12.00 Nogomet, prenos zbranja za pokal UEFA - 13.00 Atletika - 14.30 Smučarski skoki - 15.30 Motokros - 16.00 Nogomet - 17.30 Atletika - 18.45 Atletika, prenos - 21.30 Atletika - 22.00 Boks - 23.00 Bowling - 0.00 Atletika

TV SPORED

Sobota,
28. 8. 1999

TV SLOVENIJA 1

8.35 Colko Čof, risana nanizanka
9.00 Pod klobukom
9.50 Denver, poslednji dinozaver
10.15 Mali heroji, ameriški film
11.35 Caroline v vemeestu, nanizanka
12.05 Tednik
13.00 Poročila, vreme, sport
13.15 Turistična oddaja
13.35 Priljubljeno lišini
14.05 Petka
15.20 Zimski zaliv, švedski film
17.00 Pomp
18.00 Obzornik, vreme, sport
18.10 Na vrtu
18.40 Pasi za turiste, angleška serija
19.30 Dnevnik
19.55 Utrip
20.15 Igre brez meja, finale
22.05 Obiskali smo ..., francoska serija
22.45 Poročila, vreme, sport
23.15 Pa me ubij, ameriška nanizanka
23.45 Melissa, angleška nadaljevanka
0.35 Pošast iz računalnika, ameriški film

TV SLOVENIJA 2

8.45 Videoring
9.35 Učitelj, francoska nadaljevanka
10.25 Igre brez meja (Manbor)
11.55 Davov svet, ameriška nanizanka
12.20 Objavljena dežela, ameriška nanizanka
14.15 Teniški magazin
14.45 Superpokal v nogometu, Manchester : Lazio
16.25 Sport
18.00 SP v veslanju, finale, posnetek
18.40 SP v atletiki, prenos
21.50 Camping Cosmos, belgijski film
23.15 Sobotna noč
1.25 Sla, ameriška nanizanka

TV HRVASKA 2

14.35 Koledar - 14.45 Kronika dubrovnškega festivala - 15.30 Črno belo v barvah - 17.05 Festival folkore - 17.15 Hilejši od hrane, hongkonski film - 19.05 Risanke - 19.30 Dnevnik - 20.10 Terra X: Odprava v neznano - 21.00 Dalmatinski šanson Šibenik '99 - 22.20 Ribiki in pomorci, dokumentarni film - 23.15 Svet zabave - 23.45 Nenadoma Susan, nanizanka

TV MADZARSKA 1

6.00 Zlati dim, magazin - 8.00 Za mladino in otroke - 8.40 Otroci kapitana Granta, nanizanka - 9.50 Igre brez meja, ponovitev - 11.20 Telesport - 12.00 Zvon, poročila - 12.05 Evrominute - 12.10 Benediktinec G. Bekes - 12.45 Formula 1, trening - 14.10 Vrnitev v Paradiž, nadaljevanka - 15.00 Zelena pika - 15.30 Moda 2000 - 15.55 Delta 2000, znanost - 16.25 Iz delavnice Naše stotletje - 16.45 Igre brez meja, najava - 17.00 Praznik sv. Ladislava - 17.40 R. Illoslavy - 18.30 Kviz - 19.00 Lotoshow - 19.20 Vreme - 19.30 Dnevnik, sport - 20.00 Kumara, politična solata - 20.20 Satelit, kabarel - 21.05 Ščit na reži, kanadski film - 22.40 Zavzetje domovine - 23.35 Poletje, ameriški film

TV MADZARSKA 2

6.00 Zlati dim, magazin - 8.00 Vaška TV - 9.00 Aktualno - 9.25 Zgornjih deset tisoč, ameriški film - 11.00 Rondo - 11.50 Familija, nanizanka - 12.15 Za otroke - 14.00 Zgodovina književnosti - 14.25 Igre brez meja - 15.50 Fotografski magazin - 16.20 Gaia, ekologija - 16.50 Zgodovinska slikanica iz Poljske - 17.10 Zvezdasti - 18.10 Donator - 18.40 Dogodivščine - 19.10 Ferenc Liszt, nadaljevanka - 19.35 Pravljice - 20.00 Dnevnik, sport - 20.30 Šestilo, izbor - 21.00 Vodni policisti, nanizanka - 21.50 Telesport - 23.05 Svobodno tekmovanje, gospodarski magazin

TV AVSTRIJA 1

6.00 Otroški program - 8.00 Konleti Sov - 9.30 Vroč sled - 11.10 Disneyev festival - 12.05 Saljivec Carey - 12.30 Meego - 12.45 Formula 1, prenos kvalifikacij - 14.25 Sabrina - 14.50 Dawsonov potok - 15.40 Beverly Hills 90210 - 16.20 Melrose Place - 17.05 Srček - 17.55 Gridlock, akcijski film - 19.30 Čas v sliki - 19.53 Vreme - 20.00 Sport - 20.15 Pohlep, filmska komedija - 22.05 Popolni spomini, akcijski film - 23.50 Nogomet - 0.35 Težka pot do Havajev, akcijski film

TV AVSTRIJA 2

9.00 Poročila - 9.05 Najboljši avstrijski kuharji - 9.30 Nadrealno, filmska komedija - 11.10 Šindiesel milijonov izlete enega moža, filmska komedija - 13.00 Poročila - 13.10 San Salvatore, film - 14.45 Črni lepote, film - 16.30 Dežela in ljudje - 17.00 Čas v sliki - 17.05 Pogled v deželo - 17.35 Kdo me hoče? - 17.53 Religije sveta - 18.00 Milijonsko kolo - 18.25 Konflikti - 19.00 Avstrija danes - 19.30 Čas v sliki - 19.53 Vreme - 20.02 Pogledi s strani - 20.15 Prisrčno Hansi Hinterseer - 21.45 Poročila - 21.50 Ljubzenske zgodbe in poročne stvari - 22.15 Vse je komedija - 23.15 Čas v sliki - 0.25 Kržišče Bhowani, pustolovski film

EUROSPORT

8.30 Jadrno padalstvo - 9.00 Atletika - 10.45 Superbike, prenos kvalifikacij - 12.00 Najmočnejši mož - 13.00 Atletika - 14.30 Formula 3000, prenos iz Špeja - 16.30 Superbike - 17.30 Atletika - 18.45 Atletika, prenos SP iz Seville - 23.00 Atletika - 23.30 Boks - 0.30 Atletika

TV SLOVENIJA 1

9.00 Trojčice, risana nanizanka
9.25 V televizijski, nadaljevanje
10.15 Zgodbe iz školjke
10.45 Otroška oddaja
11.05 Zviježje ptic, angleška serija
11.55 Obiskali smo..., francoska serija
12.25 Naj... najhitrejša ladja, angleška oddaja
13.00 Poročila, vreme, šport
14.45 Portret Berta Pribca
15.35 TV Poper
16.35 Nenadoma Susan, ameriška nanizanka
17.00 Enajsta šola, oddaja za radovedneže
17.30 Ročne ustvarjalnosti
18.00 Obzornik, vreme, šport
18.10 Zgodbe iz Amerike: Misissippi
19.00 Risanka
19.30 Dnevnik
20.05 Tednik
21.00 Leteči cirkus Montyja Pythona
21.30 Turistična oddaja
22.00 Odmevi, vreme, šport
22.45 Podoba podoba
23.15 Brane Rončel izza odra
0.10 Zgodbe iz Amerike: Misissippi

TV SLOVENIJA 2

10.05 Videoring
10.30 Wildbach, nemška nanizanka
11.20 Čuki in štorke, koncert skupine Čuki
12.45 Dokumentarije: Afera Diareja
13.25 Svet poročla
15.10 EP v vaterpolu, Slovenija: Grčija
16.15 Tabačuga, risana nanizanka
16.40 Camping Cosmos, belgijski film
18.00 Dr. Quinnova, ameriška nanizanka
18.45 Poročila, kanadska nanizanka
19.30 Videoring
20.00 Na robu, kanadska športna serija
20.25 Filmski triki: Oblegana mesta
21.00 Med nami Joe Zawinul
22.00 Pod zahodnimi očmi, izraelski film
23.35 Črni sneg, nizozemska nadaljevanje
0.25 Alica, evropski kulturni magazin

KANAL A

8.30 Srečni časi, nanizanka - 9.00 Maria Isabel, nadaljevanje - 9.30 Vse za ljubezen, nadaljevanje - 10.30 Uboga Maria, nadaljevanje - 11.00 Oprah Show, ponovitev - 12.00 Adrenalina, ponovitev - 13.30 MacGyver, nanizanka - 14.30 Družinske vezi, nanizanka - 15.00 Ne mi težiti, nanizanka - 15.25 Sodnica Judy, nanizanka - 15.50 Uboga Maria, nadaljevanje - 16.15 Maria Isabel, nadaljevanje - 16.40 Vse za ljubezen, nadaljevanje - 17.35 Oprah Show: Charles Spencer o sestri - princesi Diani - 18.30 Korak za korakom, nanizanka - 19.00 Tretji kamen od sonca, nanizanka - 19.30 Princ z Bel Aira, nanizanka - 20.00 V hčerkinem imenu, ameriški film - 21.40 Umor na Beverly Hillsu, nadaljevanje - 22.30 Črni gad, nanizanka - 23.10 MacGyver, nanizanka - 0.10 Dannyjeve zvezde, ponovitev

IDEA TV - TV GAJBA

15.00 Živa, ponovitev regionalnega programa - Aktualno - Filovski lončarski sejem - Politika in praksa - 16.00 Dinastija Colby, nadaljevanje - 17.00 Honorarci, nanizanka - 17.30 Skeči Kraljevega letalstva, nanizanka - 18.00 Vrtoglava kariera, nanizanka - 19.00 Aktualno, informativna oddaja - 19.15 Severna obzorja, nanizanka - 20.00 Gospod Jones, ameriški film - 22.00 Živa, regionalni program - Aktualno - Sejamski vrtjak - Kulturno - razvedrilno - Portret - Navigator (film, kultura, prosti čas) - 23.00 Odpadnik, nanizanka - 23.50 Meje verjetnega, nanizanka

TV AS - KANAL 54

09.30 - Gnes - informativna oddaja, 09.45 - Boom, pazi ka vdari, 10.15 - Iz produkcije združenja ZLTV, 10.45 - Kako biti zdrav in zmagovati, 11.15 - Risanka, 12.00 - Videostrani, 16.00 - Gnes - informativna oddaja, 16.15 - Iz produkcije združenja ZLTV, 16.45 - Kako biti zdrav in zmagovati, 17.15 - Videostrani, 18.00 - Risanka, 18.30 - Boom, pazi ka vdari, 19.00 - Gnes - informativna oddaja, 19.15 - Značek in kuža pazi v prometu, kontaktna oddaja z nagradami, 19.30 - TV dnevnik Slovenija, 20.00 - Gnes - informativna oddaja, 20.15 - Zakaj pa nej, mlad oddaja v živo, 21.15 - Iz produkcije Združenja lokalnih televizij Slovenije, 21.45 - Videospoti, 22.30 - Gnes - informativna oddaja, 23.00 - Videostrani

TV HRVASKA 1

6.25 Poročila - 8.30 Dobro jutro - 10.30 Poročila - 10.40 Carstvo divjine - 11.05 Risanka - 11.30 Izpovedi mladih - 12.00 Dnevnik - 12.35 Sunset Beach, nanizanka - 13.25 Prevare, nadaljevanje - 14.10 Poročila - 14.15 Zgodovinske skrivnosti: Aleksander Veliki, serija - 15.15 Poslovni klub - 16.05 Risanka - 16.15 Otroška serija - 17.10 Poročila - 17.25 Trg Berkley, nadaljevanje - 18.15 Azijski potopis: Indija - 18.50 Kolo sreče - 19.30 Dnevnik - 20.10 Zgodovina ZSSR, dokumentarna serija - 20.55 Kviz - 21.40 Opazovanja - 22.10 Tišina morja, francoski film - 23.35 Rita, Sue in Bob, britanski film - 1.05 Poročila

TV MADŽARSKA 1

6.00 Informativni program - 9.00 Vino in oblast, nanizanka - 9.30 Nervozna nosečnost, tv-film - 10.55 Thalassa, magazin morja - 11.30 Skrivnosti peska, nanizanka - 12.00 Zvon, dnevnik - 12.30 In vendar se vrni, nanizanka - 13.25 Skupaj, za manjšine - 14.25 Kralj pamp, nanizanka - 15.20 Zakladnica - 16.50 Vdova in njena hči, tv-film, 4. del - 17.45 Regionalni dnevnik - 18.00 Smernica - 18.30 Igre brez meja, najava - 18.35 Za otroke - 18.50 Suženstvo, nanizanka - 19.30 Dnevnik, šport - 20.00 Malo mesto, nanizanka - 20.30 Kviz - 21.00 Nemogoče? - 22.00 Aktualno - 22.30 Kvadrofonija, angleški filmski muzikal

TV MADŽARSKA 2

6.00 Informativni program: dnevnik, novice iz regij, pregled tiska - 9.05 Aktualno - 9.30 Zakladnica - 11.00 Prijatelj otroka, izobraževalna oddaja - 12.00 Zvon, Nezreli, nanizanka - 12.35 Dnevnik - 13.00 Tv-magister - 14.00 Obleganje gradu Beszterce, 2. del - 15.30 Druga možnost, nanizanka - 17.00 Za manjšine - 17.55 Nanizanka - 18.50 Dosegljiva prihodnost, 1. del - 19.30 Pravljice - 20.00 Dnevnik, šport - 20.30 Pikantarije, ameriški tv-film - 22.25 Beethovenov koncert - 23.00 Globoka voda

TV AVSTRIJA 1

6.00 Otroški program - 9.25 Superman - 10.10 Knight Rider - 11.45 Konfeti - 12.10 Risanka - 14.45 MacGyver - 15.30 Zvezdne steze - 16.20 Superman - 17.05 Polna hiša - 17.35 Glej, kdo tam razbija - 18.05 Varuška - 18.30 Zlata dekleta - 19.00 Ellen - 19.30 Čas v sliki - 19.53 Vreme - 20.15 Kolumbo - 21.50 Kottan proizvede - 22.50 Oddaja o kulturi

TV AVSTRIJA 2

9.05 Policijska inspekcija 1 - 9.30 Bogati in lepi - 10.10 Počitnice na Immenhofu, film - 11.45 Vreme - 12.00 Poročila - 12.05 Milijonsko kolo - 12.30 Dežela in ljudje - 13.00 Poročila - 13.15 Policijska inspekcija 1 - 13.40 Klinika v Schwarzwald - 14.30 Umor je njen korajček - 15.15 Bogati in lepi - 16.00 Dernek - 17.00 Poročila - 17.05 Dobrodošli v Avstriji - 18.50 Kuharske mojstrovine - 19.00 Avstrija danes - 19.30 Čas v sliki - 19.53 Vreme - 20.15 Univerzum: Polet prek Afrike - 21.05 Bitje srca - 22.00 Poročila - 22.30 Euro Austria - 23.00 Primer za dva - 0.00 Čas v sliki - 0.30 Ellen

EUROSPORT

8.30 Smučanje na vodi - 9.00 Veslanje - 11.00 Ekstremni športi - 12.00 Avto-moto šport - 13.30 Garsko kolesarstvo - 14.00 Golf (ž.) - 15.00 Nogomet: Najboljše z EP '96 - 17.00 Prosto plezanje: tekmovalce v Chamonixu - 17.30 Olimpijski magazin - 18.00 Avto-moto šport - 19.00 Ekstremni športi - 20.00 Sumo - 21.00 Mojsrke veščine - 22.00 Boks - 23.00 Nogomet: legende EP - 0.00 Ekstremni športi - 1.00 Motokros

RADIO MURSKI VAL

UKV 94,6 MHz (DOPOLDAN TUDI SV 648 KHz)

PETEK: 05.45 - Jutro na Murskem valu: Prebujajte se z nami - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.10 Menjalniški tečaji agencij - 10.30 Mali oglasi - 11.00 Zamurjenci - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 12.30 Od petka do petka - 13.00 1. oseba ednine - 13.15 Predstavljamo vam - 14.00 Popoldne na Murskem valu - 14.00 Poročila - 14.05 Obvestila - 14.30 Rmskih 60 - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila na Murskem valu - 17.20 Obvestila - 17.30 Kultura in šport ob koncu tedna - 18.00 MV-dur - 19.00 Dnevnik RaSlo - 19.35 Dober večer, pravljica! - 19.45 Mladi val - 21.00 Poročila - 21.10 Sipli mi - 24.00 Želimo vam lahko noč.

SOBOTA: 05.45 Jutro na Murskem valu: Prebujajte se z nami - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.10 Menjalniški tečaji agencij - 10.30 Potepajte se z nami - 11.10 Sobotni gost - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 13.00 1. oseba ednine - 14.00 Popoldne na Murskem valu - 14.00 Poročila - 14.05 Obvestila - 14.45 Evropa v enem tednu - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila na Murskem valu - 17.20 Obvestila - 17.30 Kulturni koledar - 17.35 Radijski knjižni sejem - 18.15 Mali oglasi - 19.00 Dnevnik RaSlo - 19.35 Dober večer, pravljica! - 19.45 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 21.00 Poročila - 21.10 Ugasni TV! - 24.00 Želimo vam lahko noč.

NEDELJA: 06.00 Začenjamo nov dan - 07.30 Zamurjenci - 08.05 Horoskop - 08.15 Panonski odmevi - 08.45 Misel in čas - 09.30 Srečanje na Murskem valu - 10.25 Obvestila - 10.30 Nedeljska kuhinja - 12.30 Poročila - 12.35 Obvestila - 13.00 Minute za kmetovalce - 13.30 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi (vmes javljanja s športnih igrišč) - 19.00 Dnevnik RaSlo - 19.35 Pravljica - 20.00 Oddaja tedna - 21.00 Poročila - 21.10 Gnezdo Murskega vala - 24.00 Želimo vam lahko noč.

PONEDELJEK: 05.45 Jutro na Murskem valu: Prebujajte se z nami -

10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.10 Menjalniški tečaji agencij - 10.30 Mali oglasi - 11.15 Oaj, kak san zlufto - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 13.00 1. oseba ednine - 14.00 Poročila - 14.10 Za zdravje - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila na Murskem valu - 17.20 Obvestila - 18.00 Šport - 19.00 Dnevnik RaSlo - 19.35 Dober večer, pravljica! - 20.00 Krpanke - 21.00 Poročila - 21.10 Kak je inda fajn bilou - 24.00 Želimo vam lahko noč.

TOREK: 05.45 Jutro na Murskem valu: Prebujajte se z nami - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.10 Menjalniški tečaji agencij - 10.30 Kratki stik - 11.15 Mali oglasi - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 13.00 1. oseba ednine - 14.00 Popoldne na Murskem valu - 14.00 Poročila - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila na Murskem valu - 17.20 Obvestila - 17.45 Mali oglasi - 18.00 Srebrne niti - 19.00 Dnevnik RaSlo - 19.35 Dober večer, pravljica! - 20.00 Na narodni farmi - 21.00 Poročila - 21.10 Med Muro, Rabo in Dravo/Poslušalec Murskega vala - 24.00 Želimo vam lahko noč.

SREDA: 05.45 Jutro na Murskem valu: Prebujajte se z nami - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.10 Menjalniški tečaji agencij - 10.15 Trn v peti - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 12.30 Anketa - 13.00 1. oseba ednine - 13.15 NSTSNMV - 14.00 Popoldne na Murskem valu - 14.00 Poročila - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila na Murskem valu - 17.20 Obvestila - 18.00 Narodna lestvica - 19.00 Dnevnik RaSlo - 19.35 Dober večer, pravljica! - 20.00 Intervju - 21.00 Poročila - 21.10 Mursko-morski val - 24.00 Želimo vam lahko noč.

ČETRTEK: 5.45 Jutro na Murskem valu: Prebujajte se z nami - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.10 Menjalniški tečaji agencij - 10.30 Reportaža - 11.15 Mali oglasi - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 13.00 1. oseba ednine - 13.15 Sedem veličastnih - 14.00 Popoldne na Murskem valu - 14.00 Poročila - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila na Murskem valu - 17.20 Obvestila - 18.00 Mali radio - 19.00 Dnevnik RaSlo - 19.35 Dober večer, pravljica! - 20.00 Bilo je nekoč - 21.00 Poročila - 21.10 Geza, me zeza - 24.00 Želimo vam lahko noč.

TV SPOROD

Nedelja, 29. 8. 1999

TV SLOVENIJA 1

8.00 Živahni svet iz zgodbi R. Scaryja
9.25 Super babica, angleška nanizanka
9.55 H. Goodall predstavlja zborovsko petje
10.20 Dobrodelni koncert na Sveti gori
11.00 Podvodni raziskovalec, ameriška serija
11.30 Svet divjih živali, angleška serija
12.00 Ljudje in zemlja
13.00 Poročila, vreme, šport
13.25 4 x 4, oddaja o ljudeh in živalih
13.55 Igre brez meja
15.20 Leteči cirkus Montyja Pythona
15.50 Glasba treh dežel
17.00 Po domače
18.00 Obzornik, vreme, šport
18.10 Alpe - Donava - Jadran
18.40 Naj... najhitrejša ladja, angleška oddaja
19.20 Zrebanje lota
19.30 Dnevnik
20.00 TV Poper
21.00 Nenadoma Susan, ameriška nanizanka
21.30 Portret Berta Pribca
22.25 Poročila, vreme, šport
22.45 Podvodni balet, kanadska oddaja
23.00 Naj... najhitrejša ladja, angleška oddaja
23.30 Glasba treh dežel

TV SLOVENIJA 2

9.25 Emiliy z Mesečeve domačije, nad.
10.15 Davov svet, ameriška nanizanka
10.45 Murphy Brown, ameriška nanizanka
11.10 Zvezde Hollywooda: Katherine Hepburn
11.40 Svet Leeja Evansa, humoristična oddaja
16.00 Trije moški v življenju Mehite Žganjer, hrvaški film
17.35 SP v veslanju, finale, posnetek
18.20 SP v atletiki, posnetek
19.20 SP v atletiki, prenos
21.20 Ledeni mošči, angleška oddaja
22.15 Šport v nedeljo
23.00 Najemnik, angleški nemi film

TV SPOROD

Ponedeljek, 30. 8. 1999

TV SLOVENIJA 1

9.00 V lovljadnici, nadaljevanje
9.50 Otroška oddaja
10.25 Raziskovalec, ameriška serija
11.15 Na vrtu
11.40 Past za turiste, angleška serija
12.10 Alpe - Donava - Jadran
12.30 Utrip, Zrcalo tedna
13.00 Poročila, vreme, šport
13.15 Mali heroji, ameriški film
14.50 4 x 4, oddaja o ljudeh in živalih
15.20 Polnočni klub
16.30 Dober dan, Koroška
17.00 Radovedni Taček: Pasje življenje
17.20 Super babica, angleška nanizanka
18.00 Obzornik, vreme, šport
18.10 Človeško telo, angleška serija
19.00 Zrebanje 3 x 3 plus 6
19.10 Risanka
19.30 Dnevnik
20.05 Gozdarska hiša Falkenau, nanizanka
21.00 Vražji robot, angleška oddaja
22.00 Odmevi, vreme, šport
22.45 Zvestoba do groba, angleški film
0.30 Človeško telo, angleška serija

TV SLOVENIJA 2

10.00 Sobotna noč
12.10 Popolna luč, ameriška nanizanka
12.35 Simpsonovi, risana nanizanka
13.00 Ledeni mošči, angleška oddaja
16.20 Pot do plemstva, angleški film (č.b.)
18.05 Srežna reka, avstralska nadaljevanje
19.00 Dekle, angleška nadaljevanje
20.00 Benettonov svet, danska oddaja
21.00 Dobrodošli doma
21.30 Košarkarjev dnevnik, ameriški film
23.10 Noč z Dickom, ameriška nanizanka
23.35 Brane Rončel izza odra
1.00 Pot do plemstva, angleški film (č.b.)

POP TV

7.00 Jetsonovi, risanka - 7.30 Butec in butec, risanka - 8.00 Kremenčki - 8.30 Mask, risanka - 9.00 Mali bogataš, risanka - 9.30 Batman, risanka - 10.00 X-men, risanka - 10.30 Skrivnostni svet Alexa Macka, nanizanka - 11.00 Beverly Hills, na daljevanje - 12.00 Melrose Place, nadaljevanje - 13.00 Skoraj popoln par, nanizanka - 14.00 Formula 1 za VN Belgije - 16.00 Veliki kuharski mojstri - 16.30 Povratno do nebes, ameriški film - 18.20 Obale Malibuja, nanizanka - 19.15 24 ur - 20.00 Vražja dekleta, ameriški film - 22.00 Miss Slovenije, polfinalni izbor - 22.45 Saboter, ameriški film - 1.00 24 ur

KANAL A

8.30 Zajček Dolgouhec in prijatelji, risanke - 10.00 Družinske zadeve, nanizanka - 10.30 Nora hiša, nanizanka - 11.00 Charles je glavni, nanizanka - 11.30 Brooklynski most, nanizanka - 12.00 Prijatelj v križu, nanizanka - 12.30 Stilski izizi - 13.00 Pol v raj, nanizanka - 14.00 Vrnitev v Mayberry, ameriški film - 15.20 Maria Isabel, nadaljevanje - 15.50 Kliti - Pravdariji, nanizanka - Razprijete, nanizanka - Atlantis, glasbena oddaja - Ferris Bueller, nanizanka - 19.00 Kung Fu, nanizanka - 20.20 V. I. Warshawski, ameriški film - 21.30 Maria Isabel, nadaljevanje - 22.00 Stilski izizi: Body building - 22.30 Mreža prevar, ameriški film - 0.15 Nezdodni oddelek, nanizanka

IDEA TV - TV GAJBA

10.00 Živa, regionalni program - Sejamski vrtljak - Intervju: Ciril Smrkolj - Pregled dogodkov tedna - 15.00 Ogledalo, nanizanka - 15.30 Harry in Hendersonovi, nanizanka - 16.00 Zaveznici, ameriški film - 18.00 Severna obzorja, nanizanka - 19.00 Clean & Clear, glasbena oddaja - 19.30 Radijska postaja, nanizanka - 20.00 Nora opica, ameriški film - 22.00 Pogodba za umor, ameriški film, 2. del

TV AS - KANAL 54

09.30 - Gnes - informativna oddaja, 9.45 Sejamski utrip, 10.30 - Teden Ob Muri - informativna oddaja, 12.00 - Videostrani, 17.45 - Gnes - informativna oddaja, 18.00 - Sejamski utrip, 18.45 - Moji mali prijatelji, 19.15 - Značek in kuža pazi v prometu, kontaktna oddaja z nagradami, 19.30 - TV dnevnik Slovenija, 20.00 Sejamski utrip, 20.45 - Zakol pa nej, mladinska oddaja - ponovitev, 21.45 - Videostrani

TV HRVASKA 1

7.55 Poročila - 8.00 Lutkovna igrice - 8.25 Naš Charlie - 9.10 Robin Hood, film za otroke - 10.40 Risanka - 10.55 Ko odraste - 11.20 Briljantina - 12.00 Dnevnik - 12.35 Kmetijska oddaja - 13.25 Mir in dobrota - 14.00 Film - 15.30 Risanka - 15.55 Lassie, nanizanka - 16.20 Poročila - 16.30 Dober dan, informativni mozaik - 19.30 Dnevnik - 20.10 V registraturi, dramska serija - 21.20 Zlati gong - 22.55 Opazovanja - 23.20 Film - 1.15 Poročila

TV HRVASKA 2

13.50 Kolesar - 14.00 Polnočna premiera - 15.45 Oprah Show - 16.30 Opera Box - 17.00 Katastrofe, serija - 17.30 Nikita, nanizanka - 18.15 Hišice v cvetju, nanizanka - 19.00 Popaj in sin - 19.30 Dnevnik - 20.10 Koncert klasične glasbe - 21.10 Črna vдова, ameriški film - 22.55 Zakonske vode, nanizanka

TV MADŽARSKA 1

6.30 Vaška TV - 7.00 Biblija - 7.05 Za otroke - 7.55 Izbeirno film - 9.55 Tv-magister - 11.00 Telesport - 12.00 Zvon, poročila - 12.10 Minute za srečo - 12.35 Poje Sari Vörös - 13.00 Vaška TV, magazin za kmetovalce - 13.20 Metodistični verski program - 13.45 Formula 1 za VN Belgije, prenos - 15.35 Začetek šolskega leta - 17.20 Na poti - 18.05 Prepovedani sad, naravoslovni film - 19.00 Teden, Dnevnik - 20.00 Igre brez meja - 21.30 Pavja pomlad, nanizanka - 22.25 Glasbeni kviz - 22.50 Muštra, filmski magazin - 23.15 Po 11. uri

TV MADŽARSKA 2

7.25 Izobraževalni program - 9.25 Kanon - 9.55 Zgornjih deset listov, ameriški film, 2. del - 11.30 Glasbeno popotovanje ob Balatonu - 12.10 Za otroke - 13.10 Zlati dim, magazin - 15.05 Poje Zsuzsa Granát - 15.30 Delta 2000, znanost - 16.00 Cesar Jožef II., tv-igra - 17.15 Narodne vrednote, majhna naselja ob Donavi - 17.30 Ko odrastem: Budhina pogled - 17.15 Jubilej, tv-igra - 18.00 Gimnazija strnih src - 19.40 Odločil sem se, serija - 20.00 Teden, Dnevnik - 21.00 Veseli muzikanti - 21.55 Telesport - 23.05 Madžari ob koncu stoletja: Antal Molnár - 23.55 PoliTour, svetovni popotnik

TV AVSTRIJA 1

6.00 Otroški program - 9.15 Formula 1, prenos ogrevanja - 10.05 Risanke - 10.35 Dinesneyev festival - 11.30 Labodja princesa, risani film - 12.50 Šport - 13.15 Formula 1, prenos dirke za veliko nagrado Belgije iz Spa-Francorchamps - 16.00 Nogomet: GAK - Rapid, prenos iz Gradca - 18.30 Šport v nedeljo - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Izvirni strah, kriminalka - 22.20 Kolumbo - 23.35 Kraj dejanja - 1.05 Pohlep, filmska komedija

TV AVSTRIJA 2

9.00 Poročila - 9.05 Pozor, gospod Dodd, filmska komedija - 10.45 Teden kulture - 11.00 Novinarska ura - 12.00 Po dolini - 12.30 Orientacija - 13.00 Poročila - 13.05 Tednik - 13.30 Domovina, tuja domovina - 14.00 Pogledi s strani - 14.20 Divje življenje - 15.05 Policijska inspekcija 1 - 15.30 Česnja iz Schwarzwalda, film - 17.05 30 let Kluba seniorjev - 18.00 Nori par - 18.25 Kristus v času - 18.30 Podoba Avstrije - 19.00 Avstrija danes - 19.17 Loto - 19.30 Čas v sliki - 19.54 Pogledi s strani - 20.15 Gozdarska hiša Falkenau - 21.00 Oče proti svoji volji - 21.45 Poročila - 21.55 Christiana Barnard, portret - 22.45 Vizije - 22.50 Jugofilm, film - 0.15 Plinska luč, kriminalka

EUROSPORT

8.30 Jadranje - 9.00 Atletika, prenos - 11.30 Atletika - 12.00 Superbike, prenos dirke št. 1 iz Spielberga - 13.00 Motokros, prenos dirke št. 1 iz Gaildorfa (Nemčija) - 14.00 Tenis (ž.): turnir v Connecticutu - 15.30 Superbike, prenos dirke št. 2 iz Spielberga - 16.30 Motokros, prenos dirke št. 2 iz Gaildorfa - 17.30 Atletika - 18.45 Atletika, prenos iz Seville - 21.30 Atletika - 22.00 NASCAR: dirka v Bristolu (Tennessee) - 23.00 Športne novice - 23.15 Atletika - 1.00 Superbike

TV HRVASKA 2

15.15 Kolesar - 15.30 Čarovnije zlatega medveda, ameriški film - 17.10 Raziskovalec, serija - 18.05 Hugo - 18.35 Prijatelji, nanizanka - 19.00 Hrvaska danes - 19.30 Dnevnik - 20.10 Kviz - 20.25 Cape Canaveral, nadaljevanje - 21.10 Prijatelj, nanizanka - 21.40 Newyorška policija, nanizanka - 22.25 Vidikon, zabavnoglasbena oddaja

TV MADŽARSKA 1

6.00 Informativni program - 9.00 Vino in oblast, nanizanka - 9.30 Počitniška matineja - 10.55 Sosedje, nanizanka - 11.30 Skrivnosti peska, nanizanka - 12.00 Zvon, dnevnik - 12.30 Saint Tropez, nadaljevanje - 13.25 Za manjšine - 14.25 Kralj pamp, nanizanka - 15.20 Zakladnica - 16.50 Vdova in njena hči, tv-film, 1. del - 17.45 Regionalni dnevnik - 18.00 Nujna pomoč - 18.10, Novi reflektor - 18.40 Za otroke - 18.50 Suženstvo, nanizanka - 19.30 Dnevnik, šport - 20.00 Teledium, šaljivka - 19.00 Tropska vročina, nanizanka - 21.50 iz preteklosti - 22.00 Aktualno - 23.05 Doktor še živi, nanizanka

TV MADŽARSKA 2

6.00 Informativni program: dnevnik, novice iz regij, pregled tiska - 9.00 Jani gre na dom - 9.30 Zakladnica - 11.00 Prijatelj otroka, izobraževalna oddaja - 12.00 Zvon, Nezreli, nanizanka - 12.35 Dnevnik - 13.00 Tv-magister - 14.00 Počitniški program - 15.20 Filmski program - 16.20 V počastitev Györgya Kósa - 17.20 Kavarna Hungaria - 17.45 Tropska vročina, nanizanka - 18.35 Dogodivščine - 19.05 Ferenc Liszt, nadaljevanje - 19.30 Pravljice - 20.00 Dnevnik, šport - 20.30 Naša hiša - 21.00 Otroške igre, dokumentarni film - 21.20 Poletje, ameriški film - 22.40 Akademski večeri

TV AVSTRIJA 1

6.15 Otroški program - 9.25 Superman - 10.10 Knight Rider - 11.00 Knight Rider - 11.45 Konfeti - 12.10 Risanke - 14.45 MacGyver - 15.30 Zvezdne steze - 16.20 Superman - 17.05 Polna hiša - 17.35 Glej, kdo tam razbija - 18.05 Na slabše in vedno - 18.30 Zlata dekleta - 19.00 Ellen - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Ostanli na zvezdi, filmska komedija - 21.40 1492 - Osvojitev paradiza, pustolovski film - 0.05 Nikita - 0.50 Superpolicisti, kriminalka

TV AVSTRIJA 2

9.00 Poročila - 9.05 Policijska inspekcija 1 - 9.30 Bogati in lepi - 10.15 Česnja iz Schwarzwalda, film - 11.45 Vreme - 12.00 Poročila - 12.05 Orientacija - 12.35 Podoba Avstrije - 13.00 Poročila - 13.15 Policijska inspekcija 1 - 13.40 Klinika v Schwarzwald - 14.30 Umor je njen konjček - 16.15 Bogati in lepi - 18.00 Derrick - 17.00 Poročila - 17.05 V Avstriji - 19.00 Dežela danes - 19.30 Čas v sliki - 19.54 Vreme - 20.00 Pogledi s strani - 20.15 Naš učitelj dr. Specht - 21.05 Zarišče - 22.00 Poročila - 22.30 Oddaja o kulturi - 0.00 Čas v sliki - 0.30 Muže in soproge, film

EUROSPORT

8.30 Atletika - 9.30 Tenis - 11.00 Smučarski skoki - 12.00 Atletika - 13.45 Tenis: finale na Long Islandu - 15.00 Golf (ž.), prenos zadnjega dneva iz Hertfordshira - 17.00 Superšport, serija - 18.00 Ekstremni športi - 20.00 Bowling - 21.00 Vleka traktorjev - 22.00 Najmočnejši moč - 23.00 Evroligi - 0.30 Ekstremni športi

TV SPOROD

Torek, 31. 8. 1999

TV SLOVENIJA 1

- 8.00 Radovedni Taček
- 9.20 Wayneove dogodivščine
- 9.45 Otroška oddaja
- 10.05 Človeško telo, angleška serija
- 10.55 Glasba treh dežel
- 12.05 Gozdarska hiša Falkenau, nanizanka
- 13.00 Poročila, vreme, šport
- 14.20 Vražji robot, angleška oddaja
- 15.15 Zvestoba do groba, angleški film
- 17.00 V znamenju dvojčkov
- 17.20 Azil, norveška nadaljevanka
- 18.00 Obzornik, vreme, šport
- 18.10 Frostovo stoletje, ameriška serija
- 19.00 Risanke
- 19.30 Dnevnik
- 20.05 Straussovi, ameriška nadaljevanka
- 21.00 Mednarodna obzorja
- 22.00 Odmevi, vreme, šport
- 22.50 Na robu, češka drama, 1/3
- 23.50 Paleta: Henrie de Toulouse - Lautrec
- 0.20 Frostovo stoletje, ameriška serija

TV SLOVENIJA 2

- 10.05 Videoring
- 10.30 Snežna reka, avstralska nadaljevanka
- 11.20 Benettonov svet, danska oddaja
- 12.10 Košarkarjev dnevnik, ameriški film
- 13.50 Dekle, angleška nadaljevanka
- 16.20 Zimski zaliv, švedski film
- 18.05 Saint Tropez, francoska nadaljevanka
- 19.00 Lingo
- 19.30 Videoring
- 20.00 Lenti '99: The Murwater Rambles
- 21.00 V narkozi, nemška oddaja
- 22.00 Moč slik, dokumentarni film
- 23.30 Svet poroča
- 0.00 Murphy Brown, ameriška nanizanka

POP TV

7.30 Vester upanja, nemški film - 8.30 Umazane laži, nad. - 10.20 Preciosa, nad. - 11.10 Moč ljubezni, nad. - 12.00 Pop'n'roll - 13.50 Ograje našega mesta, nanizanka - 14.00 Matlock, nan. - 15.00 Roseanne, nan. - 15.30 Varuška, nanizanka - 16.00 Cosby, nanizanka - 16.30 Umazane laži, nad. - 17.15 Preciosa, nad. - 18.15 Moč ljubezni, nad. - 18.15 24 ur - 20.00 Obožba, am. film - 22.20 Zakon v Los Angelesu, nan. - 23.15 Južni Brooklyn, nan. - 0.00 M.A.S.H., nan. - 0.20 Krila, nan. - 1.00 24 ur

KANAL A

- 8.30 Srečni časi, nan. - 9.00 Maria Isabel, nad. - 9.30 Vse za ljubezen, nad. - 10.30 Uboga Maria, nad. - 11.00 Oprah Show, pon. - 12.00 Atlantis - 13.30 MacGyver, nan. - 14.30 Družinske vezi, nan. - 15.00 Ne mi teži!, nan. - 15.25 Sodnica Judy, nan. - 15.50 Uboga Maria, nad. - 16.15 Maria Isabel, nad. - 16.40 Vse za ljubezen, nad. - 17.35 Oprah Show: Kate Capshaw o ljubezni - 18.30 Korak za korakom, nan. - 19.00 Tretji kamen od sonca, nan. - 19.30 z Bel Aira, nan. - 20.00 Adrenalin: Motokros z Romanom Jelenom, interaktivna športna oddaja - 21.00 James Bond: Samo dvakrat se živi, am. film - 23.00 Črni gad, nan. - 23.40 MacGyver, nan.

IDEA TV - TV GAJBA

15.00 Živa, ponovitev regionalnega programa - Aktualno - Kronika - Pregled športnih dogodkov - NK Potrošnik: NK Maribor, rep. - Hiroši v Rakicaru, rep. - 16.00 Dinastija Colby, nad. - 17.00 Honorarci, nan. - 17.30 Skeči kraljevega letalstva, nan. - 18.00 Na nebu, nan. - 19.00 Aktualno, infor. oddaja - 19.15 Severna obzorja, nanizanka - 20.00 Letališče, ameriški film - 22.00 Živa, regionalni program - Aktualno - Iz našega studia: Pred začetkom šolskega leta - 23.00 Odpadnik, nan. - 23.50 Meje verjetnega, nan.

TV AS - KANAL 54

9.30 - Gnes - infor. oddaja, 09.45 - NK Potrošnik: NK Maribor, 11.45 - Sosedje (129. del avstralske nad.), 11.40 - Risanke, 12.00 - Videostrani, 16.00 - Gnes - informativna oddaja, 16.15 - NK Potrošnik: NK Maribor, 18.00 - Videostrani, 18.30 - Risanke, 18.35 Sosedje, 129. del ponovitve, 19.00 - Gnes - informativna oddaja, 19.15 Znakček in kuža pazi v prometu, kontaktna oddaja z nagradami, 19.30 - TV dnevnik Slovenija, 20.00 - Gnes - infor. oddaja, 20.15 - Teden Ob Muri - infor. odd., 21.50 Hermes, oddaja o kristalih 3. del, 22.30 Gnes - informativna oddaja, 22.45 - Videostrani

TV HRVAŠKA 1

14.10 Poročila - 14.15 Stalinov fotograf, dokumentarni film - 15.15 Evropa 2000 - 15.45 Risanke - 16.15 Življenje na kolesu, otroška serija - 17.05 Poročila - 17.20 Trg Berkley, nadaljevanka - 18.15 Živeti z ... - 18.50 Kolo sreče - 19.30 Dnevnik - 20.10 Vis - otok izgubljenih lastnikov, dok. oddaja - 20.40 V ospredju - 21.55 Globine, poštudno-nanstvena serija - 22.30 Opazovanja - 22.55 Policisti pod kontrolo, ameriški film

TV HRVAŠKA 2

15.25 Koledar - 15.40 Ameriška ruleta, ameriški film - 17.10 Raziskovalec, serija - 18.05 Hugo - 18.35 Prijatelji, nanizanka - 19.00 Hrvaška danes - 19.30 Dnevnik - 20.10 Kviz - 20.25 Cape Canaveral, nadaljevanka - 21.10 Veronikine skrivnosti, nanizanka - 21.40 Reševalci, nanizanka - 22.25 Neznani leteli predmeti, serija

TV MADŽARSKA 1

16.25 Prebivalci v moji stadi - 16.50 Vdova in njena hči, tv-film, 1. del - 17.45 Regionalni dnevnik - 18.00 Katoliška kronika - 18.25 Srečanje z Jancsom - 18.35 Za otroke - 18.50 Suzenstvo, nan. - 19.30 Dnevnik, sport - 20.00 Osupljivo območje, nan. - 21.00 Telesreča - 21.30 Velike romane 20. stoletja: Mary Pickford - Douglas Fairbanks

TV MADŽARSKA 2

14.00 Polnopravni vr - 15.35 Družina brez pomena, nan. - 17.05 Za manjšine - 18.00 Trska vrtina, nan. - 18.55 Za upokojenke - 19.30 Za otroke - 20.00 Dnevnik, sport - 20.30 Potniki in stekarde, angleški dok. film - 21.45 Nemi obvidec, nan. - 22.35 Glasbena potovanja: Chicago - 23.05 Globoka voda

TV AVSTRIJA 1

16.20 Superman - 17.05 Polna hiša - 17.40 Glej, kdo tam razbija - 18.05 Varuška - 18.30 Zlata dekleta - 19.00 Ellen - 19.30 Čas v sliki - 20.02 Pogledi s strani - 20.15 Univerzum: Pekariji - divje svinje črne lagune - 21.10 Reportaža - 22.30 Ogled - 23.00 Nočna straža

TV AVSTRIJA 2

13.15 Policijska inspekcija 1 - 13.40 Klinika v Schwarzwald - 14.30 Umor je njen konjček - 15.15 Bogati in lepi - 16.00 Derrick - 17.05 Dobrodošli v Avstriji - 19.00 Dežela danes - 19.30 Čas v sliki - 20.02 Pogledi s strani - 20.15 Univerzum: Pekariji - divje svinje črne lagune - 21.10 Reportaža - 22.30 Ogled - 23.00 Nočna straža

EUROSPORT

8.30 Formula 3000 - 9.30 Motociklizem - 11.00 Ekstremni športi - 12.00 Evrogoli - 13.30 Triallon - 14.30 Vstajanje: finale v St. Catharinesu (Kanada) - 16.30 Evrogoli - 18.00 Ekstremni športi - 19.00 Kaskaderji - 20.00 Najmočnejši mož - 21.00 Boks - 22.00 Atletika - 0.00 Ekstremni športi - 1.00 Jadranje

O NAS ZA NAS

tv as kanal 54

Vsak dan ob 19⁰⁰:

GNES - informativna oddaja

TV SPOROD

Sreda, 1. 9. 1999

TV SLOVENIJA 1

- 9.00 Trojčice, risana nanizanka
- 9.30 V znamenju dvojčkov
- 9.50 Azil, norveška nadaljevanka
- 10.15 Frostovo stoletje, ameriška serija
- 11.10 Mednarodna obzorja
- 12.05 Straussovi, ameriška nadaljevanka
- 13.00 Poročila, vreme, šport
- 14.15 Svet divjih živali, angleška serija
- 14.45 Ljudje in zemlja
- 15.35 Paleta: Henrie de Toulouse - Lautrec
- 16.05 Pomp
- 17.00 Pod klobukom
- 18.00 Obzornik, vreme, šport
- 18.10 Življenje ptic, angleška serija
- 19.00 Risanke
- 19.30 Dnevnik
- 20.05 Loch Ness, ameriški film
- 22.00 Odmevi, vreme, šport
- 22.55 Beethovenove simfonije s simfoniki RTV
- 23.30 Življenje ptic, angleška serija

TV SLOVENIJA 2

- 10.05 Videoring
- 10.30 Saint Tropez, francoska nadaljevanka
- 11.20 V narkozi, nemška oddaja
- 12.05 Koncert skupine Big Foot Mama
- 14.35 Šteta mladosti
- 15.30 Lenti '99: The Murwater Rambles
- 16.30 Valdevozi konji, ameriško-italijanski film
- 18.05 Wildbach, nemška nanizanka
- 19.00 Poročila, kanadska nanizanka
- 19.30 Videoring
- 20.00 Čuki in Storkije, koncert skupine Čuki
- 21.25 Dokumentarije Afara Diareja
- 22.00 Trip trap, angleški film

POP TV

7.30 Ure odločitve, nemški film - 9.30 Umazane laži, nadaljevanka - 10.20 Preciosa, nadaljevanka - 11.10 Moč ljubezni, nadaljevanka - 12.00 Zakon v Los Angelesu, nanizanka - 13.00 Ograje našega mesta, nanizanka - 14.00 Matlock, nanizanka - 15.00 Roseanne, nanizanka - 15.30 Varuška, nanizanka - 16.00 Cosby, nanizanka - 16.30 Umazane laži, nadaljevanka - 17.15 Preciosa, nadaljevanka - 18.15 Moč ljubezni, nadaljevanka - 19.15 24 ur - 19.55 1, 2, 3 - kdo dob? - 20.00 Hčer in fant, ameriški film - 21.00 Newyorška policija, nanizanka - 22.35 Veronikine skušnjave, nanizanka - 23.00 Južni Brooklyn, nanizanka - 0.00 M.A.S.H., nanizanka - 0.30 Krila, nanizanka - 1.00 24 ur

KANAL A

8.30 Srečni časi, nanizanka - 9.00 Maria Isabel, nadaljevanka - 9.30 Vse za ljubezen, nadaljevanka - 10.30 Uboga Maria, nadaljevanka - 11.00 Oprah Show, ponovitev - 12.00 Dannyjeve zvezde, vedeževanje v živo - 13.30 MacGyver, nanizanka - 14.30 Družinske vezi, nanizanka - 15.00 Ne mi teži!, nanizanka - 15.25 Sodnica Judy, nanizanka - 15.50 Uboga Maria, nadaljevanka - 16.15 Maria Isabel, nadaljevanka - 16.40 Vse za ljubezen, nadaljevanka - 17.35 Oprah Show: Znamenita dvorana slavnih - 18.30 Korak za korakom, nanizanka - 19.00 Tretji kamen od sonca, nanizanka - 19.30 Princ z Bel Aira, nanizanka - 20.00 Film po izboru gledalcev - 22.20 Plen, nanizanka - 23.15 Črni gad, nanizanka - 23.50 MacGyver, nanizanka - 0.45 Dannyjeve zvezde, ponovitev

IDEA TV - TV GAJBA

15.00 Živa, ponovitev regionalnega programa - Aktualno - Iz našega studia: Pred začetkom šolskega leta - 16.00 Dinastija Colby, nadaljevanka - 17.00 Honorarci, nanizanka - 17.30 Skeči kraljevega letalstva, nanizanka - 18.00 Na nebu, nanizanka - 19.00 Aktualno, informativna oddaja - 19.15 Severna obzorja, nanizanka - 20.00 Nočni lov, ameriški film - 22.00 Živa, regionalni program - Aktualno - Filovski lončarski sejem - Politika in praksa: Promocija blagovnih znamk - 23.00 Odpadnik, nanizanka - 23.50 Meje verjetnega, nanizanka

TV AS - KANAL 54

09.30 - Gnes - informativna oddaja, 09.45 - Teden Ob Muri - informativna oddaja, 11.30 - Hermes, oddaja o mejnih vedah 3. del, 12.15 - Videostrani, 16.00 - Gnes - informativna oddaja, 16.15 - Teden Ob Muri - informativna oddaja, 17.45 - Videostrani, 18.15 - Hermes, oddaja o mejnih vedah 3. del, 19.00 - Gnes - informativna oddaja, 19.15 - Znakček in kuža pazi v prometu, Kontaktna oddaja z nagradami - v živo, 19.30 - TV dnevnik Slovenija, 20.00 - Gnes - informativna oddaja, 20.15 - Boom, pazi za vdari, 21.00 - Iz produkcije ZLTV, 21.30 - Videotop, 22.15 - Videospoti, 22.30 - Gnes, 22.45 - Videostrani

TV HRVAŠKA 1

12.00 Dnevnik - 12.35 Sunsol Beach, nanizanka - 13.25 Prevare, nadaljevanka - 14.10 Poročila - 14.15 Ocean, dokumentarni film - 15.15 Neznani leteli predmeti, serija - 16.40 Risanke - 16.20 Govorilnica - 17.20 Trg Berkley, nadaljevanka - 18.10 Vprašanje iz Azije - 18.45 Kolo sreče - 19.30 Dnevnik - 20.10 Turistični magazin - 21.05 Štvarnik, ameriški film - 22.05 Opazovanja - 23.20 Noč nad Manhattanom, ameriški film

TV HRVAŠKA 2

15.25 Koledar - 15.40 Moški s podstrešja, ameriški film - 17.10 Raziskovalec, serija - 18.05 Hugo - 18.35 Prijatelji, nanizanka - 19.00 Hrvaška danes - 19.30 Dnevnik - 20.10 Kviz - 20.30 Dve polovici še zdaleč nista celota, nadaljevanka - 21.15 Veliki narodi: Egipt - 22.05 Črno belo v barvah

TV MADŽARSKA 1

6.00 Informativni program - 9.00 Vino in oblast, nanizanka - 9.25 Poletje, ameriški film - 10.55 Madžarska leta 2000 - 11.30 Skrivnosti peska, nanizanka - 12.00 Zvon, dnevnik - 12.30 In vendar se vrli, tv-film, 1. del - 13.25 Za manjšine - 14.25 Kralj pamp, nanizanka - 15.20 Zakladnica - 16.50 Vdova in njena hči, tv-film, 3. del - 17.45 Regionalni dnevnik - 17.55 Pogled domov - 18.35 Za otroke - 18.50 Suzenstvo, nanizanka - 19.30 Dnevnik, sport - 20.00 Vrnitev Pinka Pantherja, ameriški film - 22.00 Aktualno - 22.35 Pepi, Luci, Bom in druga dekleta iz množice, španski film

TV MADŽARSKA 2

6.00 Informativni program: dnevniki, novice iz regl, pregled tiska - 9.05 Aktualno - 9.30 Zakladnica - 10.35 Karibujeva pol, 3. del - 11.00 Prijatelj otroka, izobraževalna oddaja - 12.00 Zvon, Nezreli, nanizanka - 12.35 Dnevnik - 13.00 Tv-magister - 14.00 Obleganje gradu Beszterce, tv-film - 15.30 Vino in oblast - 17.00 Slovenski utrinki - 17.55 Nanizanka - 18.55 Novi reflektor - 19.25 Pravljice - 20.00 Dnevnik, sport - 20.30 Naravoslovni film - 21.30 Nemi obvidec, nanizanka - 22.20 Preko svetov - 23.15 Globoka voda

TV AVSTRIJA 1

6.15 Otroški program - 9.25 Superman - 10.10 Knight Rider - 11.45 Konfeti - 12.10 Risanke - 14.45 MacGyver - 15.30 Zvezdne steze - 16.20 Superman - 17.05 Polna hiša - 17.35 Glej, kdo tam razbija - 18.05 Varuška - 18.30 Zlata dekleta - 19.00 Ellen - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Žigolo - ljubezen na poziv, srihljivka - 21.50 V senci morila, srihljivka - 23.20 Zadnji talentat, srihljivka - 1.00 Spikeova banda, vesteri

TV AVSTRIJA 2

9.00 Poročila - 9.10 Policijska inspekcija 1 - 9.30 Bogati in lepi - 10.15 Poroka na imenholu, film - 11.45 Vreme - 12.10 Reportaža - 13.00 Poročila - 13.15 Policijska inspekcija 1 - 13.40 Klinika v Schwarzwald - 14.30 Umor je njen konjček - 15.15 Bogati in lepi - 16.00 Derrick - 17.00 Poročila - 17.05 Dobrodošli v Avstriji - 18.50 Loto - 19.00 Oežela danes - 19.30 Čas v sliki - 19.53 Vreme - 20.15 Gorski zdravnik - 21.45 Pogledi s strani - 22.00 Čas v sliki - 22.30 Volitive 99 - 23.30 Žarišče - 0.00 Čas v sliki

EUROSPORT

8.30 Evrogoli - 10.00 Triallon - 11.00 Ekstremni športi - 12.00 Motokros - 12.30 Tenis: pregled ATP-estvice - 13.00 Konjeništvu - 14.00 Jadranje - 14.30 Smučanje na vodi, posnetek iz Detroita - 15.00 Atletika - 17.00 Prosto plezanje, svetovni pokal v Val d'Isere - 17.30 Avto-moto šport - 18.00 Ekstremni športi - 20.00 Sumo - 21.00 Trial - 22.00 Aerobika - 23.30 Bowling - 0.00 Ekstremni športi - 1.00 Prosto plezanje

Prejeli smo ...

Kdo je podaril manjšinske pravice?

Prejeli smo nestrpni ljudje, katerim že dolgo ni po volji življenje v slovenski Sloveniji. Bilo pa jim je ugodno, ko je nekaj metrov od njihovi hiši vsela železna zavesa. Svetnik PMNS g. Zolti Kepe zliža vso priložnost na prejšnji boljševiški sistem in svojo poslanko go. Marijo Kepe. V vseh točkah, kjer opisuje kriminalnost, diktaturo, jugoslovansko prejšnjega in sedanjega sistem na osnovi boljševiške ne pa ideologije komunizma, ga podpiram. Zagotovo pa je dejstvo, da je ravno ta kriminalni sistem njegovemu v Sloveniji podaril največje manjšinske pravice, ki jih imajo manjšina in tudi druge zunaj meja matične države. Dobro g. Kepe govoril o Madžarih v Sloveniji, ne pa o pomurskih, saj je še sveže trpljenje Slovencev v teh krajih, ki ga je ta narod pod škornjem madžarske soldateske v letih 1941-1945 trpljenje pred letom 1918 pa je bilo še hujše.

Zolti K. kritizira manjšinsko politiko, ki njegovemu narodu daje čezpravice, ne pove pa, kje ima njegov narod več pravic kot v Sloveniji, na Slovaškem, v Avstriji, Srbiji, Romuniji. Leta 1920 je pariski mirovni konferenci prvič po letu 1996, ki ga Madžari niso za leto naseljene na tem območju, ustavljena velikomadžarska imperija v Evropi. To lahko primerjamo z dogodki, ki se tičejo Milana in njegove izvajalske politike podpisnikov memorandumov o priznanju (priloga zemljevidi) v 30. letih tega stoletja in potem leta

plakatov za poziv na proslavo osvoboditve tega dela Slo-80 leti ni bila murskosoboška provokacija, ampak dogo-žal, ki slovenskemu narodu gre iz ustave. To pa pomeni, da je bil to državni pomen. Če g. Kepe hoče, da bosta oba naroda ožiti, potem mora priznati državne meje države Slovenije. Vsi novani dvojezični kraji so v Republiki Sloveniji in v večini njih temu večinsko prebivalstvo slovenskega rodu tudi v Lendavi, ki o majni slovenski Madžari za svoje glavno mesto.

Slovenija se ubada s problemom nezaposlenosti, pomanj-avijam muzej, knjižnic, arhivov, propadanjem podjetij, kmetij, ne-ano lendavske regije. Prebivalstvo se stara po vsej Sloveniji, ne samo slovenskem dvojezičnem območju. Od plesanja in petja v takšni-ki se ne da živeti. Zato bi morali ga. Marija Požonec in predstavniki-čnosti sami najprej poskrbeti za razvoj gospodarstva na- ne pa da so v prvi plan postavljali manjšinsko problematiko, ki-jezične dokumente, dvojezično šolstvo, kulturni dom oziroma-rove, ubadajo se s Trianonskim sporazumom ali podobno.

je g. Podobniku zareklo ali ne, je povedal resnico. Prebivalci- narodnosti so v Sloveniji, in če se morajo učiti slovenski- madžarsko, saj naj bi bilo to koristno, potem naj se po vsej- neš učijo dvojezično. Madžarsko. S takšnim načinom pouka se-romasi znanje Slovencev. To je še vedno neka socialistična-egandna misel, ne pa strokovna odločitev. Ravno ta napaka in-čna manjšinska politika v Sloveniji sta pripeljali g. Kepeja in še-je, da ne bo pomote, da zahtevajo celo od državnih uradnikov na-istih znanje madžarskega jezika, pa čeprav samo na izpostave- tega zagotovo ni v Evropi, kaj šele na drugih območjih zemeljske

Zolti K. s somišljeniki bo moral zaprositi svojo poslanko, da-istremu ministrstvu izposluje denar, s katerim jim bo plačana pot-ri, da se bodo otresli občutka manjvrednosti in opeharjenosti- slovenske države. Bolj koristno jim bo, če ves ta napor usme-je prizadevanje za odpoklic vladavine kriminalne boljševiške struk- v državi, da bo prišlo do spremembe političnega in gospodarske- stelema, kar bo pomenilo tudi razvoj tega dela Slovenije, kjer živi- manjšina.

Karel KOZIC
Ivanjševci

LEDAVSKIH PLAKATIH IN JAVNEM
ISMU SVETNIKA POMURSKE
ADŽARSKE NARODNE SKUPNOSTI

mi bo svetnik Zolti Kepe zmogel prisluhniti. Po vsem, v javnem pismu, objavljenem v Vestniku dne 19. avgusta, kaj lahko tudi sklepam, da tega ne bo niti hotel. Temu in mi predvsem zaradi vseh tistih, ki se jim sobivanje v dana-Prekmurju ne ne zdi tako »trpko« in »zastrupljeno«, vendarle razločno pojasniti, da plakatiranje ob proslavljanju 80. priključitve Prekmurja k Sloveniji nikakor ni bilo »murskoslo- »provokacija« z lepjenji na stotine slovenskih plakatov« in seveda »kakšna sumljiva akcija« s polno mero cinizma.

av so vabili na državno proslavo in spremljajoče prireditve, »namreč zasnovani enotno in so tako po oblikovni kot vsebinski- »padali s celostno podobo praznovanja obletnice. Distribucija- »ki je izvedlo Društvo za kulturna in družbena vprašanja je po Prekmurju, z izjemo mestne občine Murska Sobota, »izključno prek občinskih županijskih uradov. To kajpada po- »tudi na območju, kjer jih svetnik Zolti Kepe in še neka- »zele videti, nalepljeno natanko toliko plakatov, kot so »občine prevzele in po svoji presoji potem pač dale na »mese.

ko o tem, vsaj po formalni plati in za dosegljivost nekemu priho- »govinopisu, čeravno je seveda že bolj ali manj na dlani, da »gim, v katerem v resnici tiči svetnikov zajec. »Kepe potem namreč sprenevedavo zapiše: »Kaj je nasproti »kei madžarskih obvestil /.../?« Ob tem pa kajpada mirno za- »da so bila ta »madžarska obvestila« evidentno namerno in na- »prijena prek »slovenskega plakata«, da je bilo vse skupaj »onoči da so bile za operativno dejanje najverjetneje celo na- »prijno potekala nadvse poznavalsko in konspirativno, saj »li, vsaj do trenutka, ko lo pišem, še niso našli storilca oziro- »je ne so mogli predočiti materialnega dokaza. Ali z drugimi be- »plakatiranje ob državni proslavi naj bi bilo v tem pri- »provokativnega in ciničnega, skrivška nacionalistič- »nedolžno obveščanje.

je sila neresna in priča kvečjemu o tem, kako zelo »je tudi, da je taka svetnikova interpretacija aktualnih dogo- »da z nekaterimi veliko bolj obtožujočimi trditvami, ki »pucajo ravnodušne, zato bi bilo prej ali slej narobe, če »ni nadležno pomelili pod preprogo. Hude obtožbe o

»izjemno agresivni asimilaciji« in »vsej človeški umazaniji, storjeni madžarski manjšini« nam namreč Slovincem kot večinskemu narodu zanesljivo ni mogoče izreči, ne da bi bili ob tem nanizani argumenti, zato avtorja pisma zdaj zanje javno naprošam. Pa tudi kazalcev, kot sta »negativni prirastek prebivalstva in največja stopnja samomorilnosti«, najverjetneje ni umestno niti spodobno omenjati brez primerjave s podobnimi socialnimi gibanji v celotnem Prekmurju ali recimo na Goričkem, zato ga vljudno naprošam, naj se pri popisovanju manjšinske usode tovrstnih manipulacij poslej raje ogiba.

In na koncu še svetnikov stavek, ki ga prav rad prepišem in tudi po- »pišem: »Dejstvo je, da stanja za nazaj ni mogoče popravljati, zato pa je tem bolj mogoče vplivati na trenutno stanje in s tem na prihodnost.« Razumem pa ga seveda v duhu postmoderne družbe, ki bo vse te naše male nacionalizme in druge -izme, upam, zmogla nadomestiti z eksistencialno bistvenejšimi in inteligentnejšimi družbenimi kategorijami.

Feri Lainšček, pisatelj

Kepe nad Prekmurjem

Neprikrito sovraštvo do posameznih pripadnikov madžarske skupnosti, ki ga izraža Zolti Kepe v odprtem pismu, objavljenem v zadnji izdaji Vestnika, me niti ne bi tako zelo motilo, saj je to navsezadnje lahko njegova osebna zadeva, vsekakor pa so navedbe na začetku njegovega pisma tisto, kar me je pripravilo do tega, da odpišem nekemu, ki ga niti ne poznam in po vsem tem tudi ne čutim nobene potrebe, da bi ga spoznal.

Ne bi me motilo niti dejstvo, da poskuša s kopico statističnih podatkov potrjevati svojo tezo o neodpuščljivi krivici, ki jo doživlja njegova skupnost, in da je moto njegovega pisanja poveličevanje nečesa njegovega in blatenje vsega drugega, saj to, kolikor vem, velike večine tukajšnjega življa, neobremenjenega z nacionalnimi čustvi, sploh ne zanima. Vsekakor pa me je zmotilo agresivno razmišljanje človeka, ki si s polnim imenom in priimkom ter še s titulo svetnika povrhu (kako simptomatično!) lasti pravico poučevati vrie bralce o tem in onem.

In nas pouči!

O tem, kako je nepravilni Pariz z usodnim letom 1920 in Prekmurci (beri Slovenci) vplival na današnjo visoko samomorilnost in nizko nataliteto Madžarov. O problemu madžarske duhovnosti in ohranjanja njihove narodne zavesti, o čemer se bo najverjetneje moral pogovoriti kar s svojimi rojaki. O nekakšni ogroženosti in agresivni asimilaciji, kar je najverjetneje lahko razumljivo le njemu samemu. Dopoveduje nam, kako je petina Madžarov prisiljena živeti zunaj meja svoje domovine in kako je že čas, da se tudi jaz, pisec teh vrstic, sprijaznim z vsemi naštetimi cilji pri nas živeče madžarske manjšine in tistih, ki so v tej situaciji začutili »svojo veliko priložnost« in znova poudarili, da je za njih, »ostali Madžar na svoji zemlji«, življenjskega pomena! Na koncu celo samozavestno pritrdi ali pač vzkligne vsem v vednost: »Tako!« Pri tem pa seveda pozablja na usodo porabskih Slovencev, ki bi ob pomanjkanju posluha za čas in prostor zagotovo lahko našli številne razloge za podoben fundamentalistični vzklík.

In že se s cinizmom loti »prahu in pepela murskosoboške provokacije«, ki da je cinično vabila tudi Madžare na proslavitev priključitve. Plakat je obvestilo. Samo informacija pač. Zgodovinskih dejstev pa se ne da potvarjati. Zato je zelo relativno, kaj je za koga izziv. A kot je za nekoga nepojmljivo, da si nekdo upa doma v Prekmurju, v Sloveniji (pomislite!), izobesiti povabila na slovensko proslavo, je spet drugim samo po sebi umevno, da je tudi ta košček zemlje zaenkrat še smeraj tam, kamor so ga umestile zgodovinske okoliščine. V Sloveniji. Enim je sicer očitno dražji kot drugim, a vsem je kljub vsemu dom. Pojem, ki opisuje pač samo to, kje si doma. Dejstvo, ki ga ne morejo spremeniti niti Zolti Kepe in njemu podobni, pa naj si to še tako vroče želijo.

Čezmerni apetiti po bogve čem in marsičem že znanem iz preteklosti vsekakor ne morejo in ne smejo biti opravičilo za bolne ambicije peščice, ki odločitve manj ortodoksnih članov svoje skupnosti označi kot klečeplazenje samo zato, da bi lahko večletne ali, če hočete, večdesetletne travme posameznikov privrele na dan. Težko namreč verjamem, da je lahko takšno pisanje dobronamerno tudi za madžarsko skupnost. Ob uporabi kopice »okraskov« in sklicevanj na možna sredstva za doseg svojih ciljev se mi postavlja vprašanje: ali dotični Zolti Kepe enostavno ne zmore razumeti celovitih okoliščin in zato pojmuje stvari na samo njemu razumljiv način ali pa se v resnici loteva premišljene politične provokacije in kliče k razmeram, ki so nam ta čas najbolj znane z balkanskih prizorišč?

A kakorkoli že, je začetek in je konec, pa če to želimo ali ne. Ali lahko izbiramo, ali bomo živeli z nekom ali trmasto vztrajali, da bomo živeli sami? Kar zadeva mene, lahko tudi sami. Samo kje?

V razmislek Zoltiju Kepeju in podobnim.

Srečko Merklin, OBLIKOVALEC

Marija Pozsonec je zastavila kar 34
poslanskih vprašanj in pobud

Svetnik pomurske madžarske narodne skupnosti Zolti Kepe je v članku »Lendavski plakatni aferi in politiki narodnostne poslanke Marije Pozsonec ob rob« zapisal, da poslanka Državnega zbora Republike Slovenije Marija Pozsonec v sedmih letih svojega poslanstva ni ukrenila absolutno ničesar za izboljšanje gospodarskega, kulturnega in siceršnjega položaja madžarske narodne skupnosti, ki jo poslanka v parlamentu zastopa.

Kot odgovor na te trditve, g. Kepe, navajamo le nekaj podatkov o delu poslanke Pozsončeve v Državnem zboru Republike Slovenije in v njegovih delovnih telesih.

Poslanka Marija Pozsonec je samo v tem mandatu zastavila 34 poslanskih pobud in vprašanj (30 ustnih in 4 pisna). Kar nekajkrat je postavila poslansko vprašanje v zvezi s kmetijsko problematiko v Pomurju in Prekmurju ter podala pobudo za čimprejšnjo pripravo načrta za reševanje te problematike. Prav tako je večkrat opozorila na težak položaj kmetijcev, zlasti živinorejcev, ter vprašala ministrstva za delo, družino in socialne zadeve ter ministrstvo za finance, kaj bosta ukrenili z dolgovi zaradi neplačanih prispevkov kmetov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Tudi cestna in obmejna problematika sta bili večkrat temi poslanskih vprašanj ge. Pozsončeve. V svojih vprašanjih in pobudah pa ni prezrla niti narodnostne problematike, saj je ministrstvu za kulturo podala pobudo za ustanovitev oddelka za narodnostno kulturo, Vladi Republike Slovenije pa pobudo v zvezi s pravico madžarske narodnosti do informiranja v lastnem jeziku v skladu z Zakonom o RTV.

S svojimi vprašanji ter s sodelovanjem v pogovorih je prispevala velik delež k reševanju usode rafinerije Nafta Lendava, na vseh sejah delovnih teles DZ in samega zbora pa aktivno sodelovala pri ustanavljanju občin Hodoš in Dobrovnik ter pri sprejemanju številnih zakonov.

Marija Pozsonec je aktivno sodelovala tudi pri sprejemanju vsakoletnega državnega proračuna, kjer je z amandmaji predlagala zvišanje sredstev, namenjenih vsem dejavnostim narodnih skupnosti ter gradnji in obnovi infrastrukture na teh območjih.

Sicer pa je omenjena poslanka članica kar 11 delovnih teles Državnega zbora Republike Slovenije, in sicer: je podpredsednica komisije za narodne skupnosti, članica komisije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve, komisije za lokalno samoupravo, komisije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu, odbora za infrastrukturo in okolje, odbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, odbora za mednarodne odnose, odbora za notranjo politiko in pravosodje, odbora za kulturo, šolstvo in šport, odbora za finance in monetarno politiko ter članica preiskovalne komisije o sumu zlorabe javnih pooblastil v procesu lastninskega preoblikovanja in privatizacije nekdanje družbene lastnine. Marija Pozsonec pa je tudi nadomestna članica Pridružitvenega parlamentarnega odbora. Je ena tistih poslancev oz. poslank, ki redno sodeluje v razpravah na sejah delovnih teles in državnega zbora.

Torej očitki, da poslanka Državnega zbora Republike Slovenije Marija Pozsonec v svojem poslanskem mandatu ni ukrenila absolutno ničesar za reševanje problemov, ki tarejo madžarsko narodno skupnost, ne držijo. Lahko celo zapišemo, da se poslanka Pozsončeva aktivno zavzema za reševanje problemov na celotnem prekmurskem in pomurskem območju, torej za reševanje problemov vseh tam živečih državljanov in državljanek Republike Slovenije.

Oddelek DZ RS za informiranje

Javno pismo

Občinskemu svetu Občine Lendava

Počastitev na lendavski način

V okviru prireditev Grajski večeri je bil v nedeljo, 15. avgusta, na grajskem dvorišču v Lendavi nastop folklorne skupine Terra di Focu iz Italije. Žal sem dobil občutek, da prireditve poteka na tleh sosednje Republike Madžarske in ne v Sloveniji, kajti uradni prevajalec je prevajal iz italijanščine samo v madžarski jezik (zelo nerodno), kakor da Slovenci na tem območju sploh ne obstajamo.

Vsa zadeva je bila po mojem uspešno zrežirana kot protiutež osrednji prispilavi v počastitev 80. obletnice priključitve Prekmurja k matični domovini, ki je bila nedaleč vstran v Beltincih.

Dovolim, da me kdo prepriča o nasprotnem, vendar jaz v lendavski občini nisem zasledil nobene druge prireditve oziroma zaznamovanja omenjenega jubileja.

I. H.

P. S.: Pismo smo prejeli tudi na naslov našega uredništva z željo, da ga objavimo (polni naslov je v uredništvu).

Spominski tabor v Beltincih

»Boug plati« nepodpisanemu novinarju, da družino Kavaš tako visoko ceni ko piše, da je družina Kavaš sama organizirala prireditve v Beltincih. Skrajno nesramno od njega pa je, da je zamočal vsa imena in mnoge družine, ki so prav tako sodelovale v prireditvi. Samo nevedneži lahko verjamejo, da je možno le štirim organizirati tako prireditev. Škoda, da novinar in nekateri niso hodili v letih od petdeset do sedemdeset na kolesarske dirke, ko se je takrat še večkrat slišalo ime Kavaš. Bili smo trije bratje in vsi smo kolesarili in rezultati naših uspehov povejo dejstva. Morda tudi ta dejstva koga motijo. Človek lahko s pridnim in poštenim delom naredi mnogo za svojo ožjo in širšo okolico. Prav to pa velja še posebno če se potruji cela družina.

V Občini smo imeli za 80-letnico priključitve Prekmurja Sloveniji in občinskem prazniku imenovan organizacijski odbor. Društvo prijateljev mladine je prevzelo organizacijo otroških delavnic in kulturnega programa, zato lahko predsednik društva na novinarski konferenci najboljše seznanj novinarje o poteku prireditev.

Beltinski spominski tabor je bil tudi državna prireditev. To je več ali manj videl vsak navaden človek, le novinarji tega ne vidijo ali nečesto videti in potvarjajo stvari. Kot taka pa pri postavitvi sedežev, kje bo kdo sedel predvsem v prvih vrstah odloča državni protokol, za kar imamo tudi pisni predlog vodje državnega protokola.

Sicer pa so prireditve po mnenju mnogih v Beltincih uspele. Bile so namenjene otrokom, mladim in vsem Beltinčanom ter Pomurcem v počastitev 80-letnice. Tisti, za katere so bile organizirane, so uživali (bili so zadovoljni) in s tem je bilo delo vseh (čez 200), ki smo bili vključeni poplačano.

Škoda, da se novinarjem ne zdi pomembno objaviti, da smo v Beltincih organizirali ob tem spominskem taboru razne otroške delavnice, ki se jih je udeležilo čez 100 otrok iz cele občine, da so bile organizirane mladinske zgodovinske delavnice za pomursko mladino, predstavitve knjige »Naše Prekmurje« in razstava »Kako smo živeli nekoč«. Delavnice so vodili naši mladi, sodelovali pa so tudi drugi strokovnjaki in mentorji.

Mislím, da bi naj dober novinar opisoval pozitivne strani organizacije, da smo letos v Beltincih omogočili 80-im otrokom socialno šibkejših družin in 60-tim mladincem letovanje, da smo skupaj z župnijskim uradom organizirali oratorij za otroke. Vse to se novinarjem ne zdi vredno objave, pomembno se je norčevati iz ene družine.

Uspešno zaključen spominski tabor in sveta maša nam je v zadovoljstvo in ponos. Pri maši je sodelovalo nad 60 duhovnikov, ki so bili povabljeni tudi na kulturno prireditev, katere se žal zaradi obveznosti vsi niso mogli udeležiti.

Prireditve je uspela, ker smo jo delali in pripravljali s srcem, ne za veliko denarja ampak z ljubeznijo. Teh sto sodelujočih otrok in mladine na odru ne bo nikoli pozabilo, da so sodelovali na taki prireditvi. Brez njih in vse ostale množice sodelujočih predvsem pa mladine, nam take prireditve nikakor ne bi uspelo pripraviti.

Vsem sodelujočim otrokom, mladim, redarjem, organizacijskemu odboru, protokolu, javnim delavcem in vsem, ki so pekli pecivo in še na drug način pomagali, se najlepše zahvaljujem.

Novinarje pa prosim, da gledajo s srcem in vidijo stvari in dogajanja pozitivno, ter tako pripomorejo k zahvali tistim, ki delajo pošteno in k pozitivni podobi življenja in bivanja v pomurskem prostoru, kar je bil namen naše prireditve in druženja.

Župan Občine Beltinci: Jožef Kavaš

Zgodilo se je...

Martinje: Smrt motorista

V petek ob 21.20 je voznik osebnega avtomobila zunaj naselja Martinje zaradi domnevne vožnje po nasprotnem vozišču in pod vplivom alkohola trčil v nasproti vozečega kolesarja z motorjem. Leta je zaradi hudega trčenja in težkih telesnih poškodb na kraju nesreče umrl.

Večeslavci: Mopedist v traktor

V soboto opoldne je voznik traktorja v Večeslavcih, domnevno zaradi izsiljevanja prednosti, zaprl pot dvema mladoletnima voznikoma koles z motorjem, tako da je eden od njiju trčil v priklonnik traktorja in se pri tem hudo poškodoval.

Beltinci: Vlomilec v hiši

Neznani storilec je vlomil v stanovanjsko hišo v Beltincih. Vanjo je prišel tako, da je z večjim kamnom razbil steklo na balkonskem oknu. Odnesele je le steklenico mineralne vode, žgano pijačo in oedejo. Povzročil je za 15 tisočakov škode. Zanimivo je, da je bilo v isto hišo že večkrat vlomljeno, zato policisti sumijo, da gre za istega storilca, za katerim intenzivno poizvedujejo.

Murska Sobota: Mopeda neznano kam

V noči pred 22. avgustom sta bili ukradeni dve kolesi z motorjem. S parkirišča pri soboškem Elektru je izginil Tomos APN-6 rdeče barve, prednje vilice so bele barve, na krmilu pa je z objemko za centralno kurjavo pritrjeno vzratno ogledalo, številka okvirja in motorja pa je 389267.

V Rakičanu pa je bil na prireditvi Srečanje hroščev ukraden Rogov pony ekspres srebrne barve z rezervoarjem za gorivo temno zelene barve, črnim blatnikom, zaščitna pločevina pod motorjem pa je umazano bela. Številka okvirja in motorja je neznana. Vse, ki bi karkoli vedeli o ukradenih mopedih, prosijo, da to sporočijo najbližji policijski postaji ali na telefonsko številko 113. Mlada lastnika vam bosta zelo hvaležna, če dobita kolesi vrnjeni.

Lendava: Ford do Italije

V isti noči je bil ukraden tudi osebni avtomobil znamke Ford Sierra. Neznani storilec, najverjetneje ilegalni prebežnik, si je vozilo prilaistil od hrvaškega državljanca, ki začasno biva na Tomšičevi ulici v Lendavi, se odpeljal do Nove Gorice in ga pustil na magistralni cesti. Avtomobil bodo vrnili lastniku, storilec pa je najverjetneje že v Italiji.

Kapca: Gostišče brez zaloge

Neznani storilec je vlomil skozi zadnja vrata v prostore gostišča na Kapci. Kaj vse je odnesel, bo znano šele po pregledu zaloge. Policisti storilca še iščejo.

Ista usoda je doletela tudi dnevni bar Malibu na Kapci, kjer so izginile različne cigarete, žgane pijače in nekaj gotovine, lastnik pa je oškodovan za 300 tisoč tolarjev.

Dolga vas: Lovci bodo žejni in lačni

V noči s petka na soboto je neznani storilec vlomil v lovsko kočjo v Dolgi vasi. Postregel si je s hrano in pijačo, premetal pa je tudi notranjost in vlomil v kovinsko omaro, iz katere je odnesel 70 tisočakov. S tem je LD Lendava oškodoval za približno sto tisoč tolarjev.

Melinci: Nobenega slikanja v hiši

V petkovem dopoldnevu je nepridiprav izkoristil odsotnost domačih in vlomil v stanovanjsko hišo v Melincih. Odnesele je fotoaparati in nekaj zlatnine ter družino oškodoval za 40 tisočakov.

Gornja Radgona: Nočni šok

V soboto zjutraj ob pol dveh je ob prihodu domov lastnica stanovanja v Gornji Radgoni ugotovila, da je v njeno stanovanje vlomil neznanec in ji odnesel za milijon tolarjev gotovine in večjo količino zlatnine ter jo oškodoval za milijon in pol tolarjev.

Gornja Radgona:

Na sejmu ponarejen bankovec

V soboto ob 16.15 je bil na enem od prodajnih pultov na radgonskem sejmu vnovčen ponarejen bankovec za 100 ameriških dolarjev. Policisti zbirajo obvestila o neznanem ponarejevalcu.

Lendava: Pogin rib

Ribiči RD Lendava so v reki Ledavi zaznali pogin rib. Višina materialne škode še ni znana, policisti in ribiči pa iščejo vzrok in morebitne odgovorne.

Bokrači: »Turist« iz Bangladeša

Soboški policisti so v Bokračih prijeli državljan Bangladeša, ki je iz Madžarske ilegalno prišel v Slovenijo in je bil namenjen v eno od zahodnoevropskih držav. Domovino je zapustil zaradi političnih razmer in je zaprosil za azil, zato so ga odpeljali v Ljubljano, kjer se bo odločalo o njegovi prošnji.

NOVA MOŽNOST ZA NAROČNIKE VESTNIKA MESEČNO PLAČEVANJE NAROČNINE

Naročnino VESTNIKA lahko odslej poravnate tudi preko trajnikov.

Oglasite se na vaši banki - Pomurski banki, d. d., v Murski Soboti ali na njihovih ekspoziturah pri Gradu, v Beltincih, Rogašovcih, Gornjih Petrovcih, Moravskih Toplicah, Kuzmi, Gornji Radgoni, Radencih, Apačah, pri Svetem Jurju, v Lendavi, Turnišču, Črenšovcih, Dobrovniku, Ljutomeru ali v Krizevcih - in naročnino VESTNIKA vam bodo mesečno odtegovali iz vašega računa. Pooblastilo lahko naredite na podlagi zadnjega potrdila o plačani naročnini Vestnika na vseh zgoraj navedenih bankah.

motorna vozila

MOTORNO KOLO JAWA, 350 ccm, letnik 1988, vozno, neregistrirano, prodajo. Tel.: 56 151. m558

OPEL KADETT E, letnik oktober 1989, prevoženih 175.000 km, v dobrem stanju, prodam. Tel.: 62 217, zvečer okrog 21.00 ali 041 792 257 ali 69 246, dopoldan, m560

OPEL KADETT 1.3 S, letnik 1989, v celoti za rezervne dele, prodam. Tel.: 69 246 ali GSM 041 749 597. m561

MAZDO 626, 2,0 l, letnik 1993, petrolejsko zelene barve, prodam. Tel.: 069 88 230.

VOLKSWAGEN POLO, 1.3, letnik 1995, kovinsko sive barve, prodam. Tel.: 069 88 230. m584

GOLF 2, letnik 1986, registriran do 7. 8. 2000, prodam za 330.000 SIT. GSM: 041 722 551. m592

MOTOR od Forda 1.4, prevoženih 133.000 km, prodam. Tel.: 45 379. m595

MOPED YAMAHA DT 50 MX, letnik 1996, 50 ccm, kot nov, prodam. Tel.: 57 149. m598

FIAT TIPO, 1.4 IES, letnik 1993, prevoženih 115.000 km, prodam. Tel.: 79 074. m600

živali

NESNICE, mlade jarčice, rjave, hisex in grahaste ter nove štajerke, pred nesnostjo in v začetku nesnosti, opravljena vsa cepljenja, prodaja Farma pri Mostu, d. o. o., po ugodni ceni - na vsakih 10 ena zastoj. Naročila: gostilna Tibija Horvata, Nemčavci, tel.: 28 190, gostilna Benčec, Bakovci, tel.: 43 070, Franc Movrin, Petanjci 98c, tel.: 46 505, Gostilna Železen, Bezno- vci, tel.: 49 025, gostilna Rajser, Grad, tel.: 53 148, gostilna Jožeta Čeha, Nedelica, tel.: 72 146. m471 m495

KOZE, različnih starosti, po želji pripustim z rodovniškim sanskim kozlom, prodam. Veščica 27a, M. Sobota, tel.: 251 110. m546

TELICO, brejo 9 mesecev, kontrola A, prodam. Tel.: 55 099. m554

TELICO, kontrola A, brejo 8 mesecev, prodam. Tel.: 49 337. m574

NESNICE, mlade jarčice, rjave, hisex, cepljene, stare 14 tednov, 450 SIT in grahaste 500 SIT, prodam. Dostava na dom. Tel.: 062 792 357. m589

PURANE, težke 2 do 3 kg, lahko naročite po telefonu 84 238. m593

JAGENJČKE in KOZLIČKE prodam. Tel.: 53 085. m596

PUJSKE prodam. Vanča vas 7, Tišina, tel.: 46 566. m601

DVE KOZI ter balirano seno in olavo nujno prodamo. Tel.: 53 728. m602

TELICO, brejo 8 mesecev, kontrole A, in pujske prodam. Polana 8, tel.: 251 032. m610

DVE TELICI za pripust, kontrole A, prodam. Tel.: 45 610. m615

NESNICE, cepljene, stare 14 tednov, rjave in grahaste, 450 SIT/kos, prodamo. Letos zadnjič. Dostava na dom. GSM: 041 420 514. m616

posesti

SPIN

nepremičnine

Tišinska 19, M. Sobota
Tel.: (069) 31 542, GSM: 041 728 093
(z licenco nepremičninskega posrednika)
prodaja, nakup, najem, oddaja vseh vrst nepremičnin.
Izdelamo nakupne pogodbe, cenitve, uredimo tudi vse potrebno pri prenosu vaše nepremičnine!

GRADBENO PARCELO, 17 arov, z lokacijskim dovoljenjem, v Gederovcih, na lepi legi in ob tej parceli še zazidljivo zemljišče v velikosti 23 arov prodam. Tel.: 041 673 224. m553

DVOSOBNO STANOVANJE v Beltincih prodam. Tel.: 421 159 po 20. uri. m568

NJIVO v M. Soboti v smeri bolnišnice Rakičan, 90 arov, prodam. Tel.: 45 745. m579

SOBO v M. Soboti dam v najem. Tel.: 23 525. m583

NOVO STANOVANJSKO HIŠO v mirnem kraju v M. Soboti oddam. Tel.: 32 572. m588

ENOINPOLSOBNO STANOVANJE, 53 m², prodam. GSM: 041 537 304. m591

1,5 HA NJIVE v Zalokah, k. o. Tešanovci, prodam. Tel.: 45 293. m605

ENOSOBNO STANOVANJE v M. Soboti prodam. Tel.: 21 510. m607

STANOVANJSKO HIŠO v M. Soboti, v velikosti 120 m², na zazidljivi parceli

1.080 m², prodamo. Tel.: 061 311 247, 041 647 252. m612

PRODAMO lepo hišo s kletjo za vino, gospodarskim poslopjem in večjim vinogradom med Ljutomerom in Ormožem. Oddamo prostore, primerne za kava bar v M. Soboti, Belmura, Nepremičnine, M. Sobota, tel.: 069 141 255, 041 773 290. m613

ENOSOBNO opremljeno stanovanje v M. Soboti damo v najem. Tel.: 61 256. m618

DVOSOBNO STANOVANJE v središču Lendave, delno opremljeno, dam v najem. Tel.: 77 087. m625

HIŠO z zemljo v Kruplniku prodam. Tel.: 53 113. m626

kmetijska mehanizacija

TRAKTOR IMT 535, brane in pluge prodam. Mala Polana 61, tel.: 75 831, po 16. uri. m542

SILOKOMBANJ, rabljen dve sezoni, prodam. Tel.: 75 795. m544

SILAŽNI KOMBANJ VIHAR 80 SIP prodam. Puževci 58, tel.: 49 341. m547

KROŽNE BRANE, 28 diskov, in žitno sejalnico IMT prodam. Gradišče 33. m549

SILAŽNI KOMBANJ VIHAR 40 prodam. Pristava 13, tel.: 82 191. m559

TRAKTOR IMT 565 prodam. Trnje 132. m564

HIDRAVLICNI PREŠI, 150- in 200-litrsko, ugodno prodam. Tel.: 23 206. m567

MULČER Hmezad, 150 cm (kladivar), prodam. Tel.: 27 275. m573

ŽITNO SEJALNICO in prikolico, prekučno, ter ječmen sorte reks prodam. Tel.: 40 259. m577

PLUG, tribrazdni, obračalni in PODRAHLJALNIK - vibracijski, lepo ohranjen, ugodno prodam. Tel.: 49 077. m580

PODRAHLJALNIK ugodno prodam. GSM: 041 596 234. m606

TRAKTORSKO PRIKOLICO, voz, traktor in silokombajn prodam. Tel.: 72 058. m611

OKOPALNIK RAU, sejalnico Becker za sladkorno peso, prodamo, pobiralnik Neptun lahko zamenjamo za cisterno Creina. Kapca 134. m617

TRAKTOR ZETOR 70 11, 72 11 ali 62 45, kupim. Tel.: 86 141. m619

kmetijski pridelki

VINO šmarnico prodam za 80 SIT/l. Tel.: 72 147. m572

VINO po 200 SIT v litrskih steklenicah ali odprto prodam. Možna dostava na dom. Tel.: 788 420, 75 877, 041 773 370. m621

KMETOVALCI, POZOR! Akcijska prodaja bučnih sirov po 45 SIT/kg. Nad 500 kg dostava na dom brezplačno. Tel.: 062 726 040. m537

razno

Preključujem veljavnost zaključnega spravevala, izdanega v šol. l. 1989/90 - SSGT - smer kuhar na ime Simon Smej, Panonska ulica 32, 9233 Od-ranci. m541

PRODAJA PIANINOV, HARMONIK IN ODKUP RABLJENIH HARMONIK TER SERVIS HARMONIK (popravilo harmonik). Tel.: 411 111, Trgovina Zvok, Gančani. m563

VINSKE SODE, hrastove, malo rabljene, od 100- do 400-litrške, in slamo-reznic Greff ugodno prodam. Tel.: 72 123. m566

ODKUPUJEM STARINE: pohištvo, lestenice, svečnike, ure, porcelan, razglednice, itd. Tel.: 062 304 927. m587

Preključujem veljavnost Naloga za vpis mleka za julij, št. HK 10088-3 od HKS PANONKE M. Sobota, Franc Krenos, Šalamenci 19. m603

HITRO, PREPROSTO IN CENEJŠE TRGOVANJE

BORZNO POSREDNIŠKA HIŠA, d. o. o.
Kocljeva ul. 1a, Murska Sobota
(zgradba SOBOTA - CENTER)

TEL.: 35 630
FAKS: 35 641

delo

NATAKARICO ali dekle z veseljem do dela v strežbi zaposlimo. Tel.: 43 109. m597

IŠČEM POSLOVNEGA PARTNERJA za vodenje trgovske dejavnosti v Sloveniji (iz avstrijskim državljanstvom). Tel.: 0043 66 44 454 080. m604

DNEVNI BAR zaposli natakario ali dekle z veseljem do dela v strežbi. Informacije po tel.: 421 302. m614

REDNO ZAPOSILITEV dobi dekle, ki

storitve

SPOŠTOVANI ŽIVINOREJCI! V Lantiju smo odprli veterinarsko lekarno MEDI-VET. Pradajamo zdravila za živali, homeopatska zdravila, kmila, premikse, strokovne nasvete. Naslov: Lenti, ul. Akacija 2/A, tel.: 00 36 92 351 909. m620

*Večerni zvonovi zvonijo,
ti miren počitek želijo.
Srce tvoje zdaj mirno spi,
nas pa zelo boli.*

ZAHVALA

V 70. letu nas je zapustil naš dragi mož, oče, brat, tast in dedek

Štefan Bokan

iz Dolica 43

Iskrena hvala vsem sorodnikom, dobrim sosedom, botrini, prijateljem in znancem ter vsem, ki ste ga pospremili na njegovo zadnjo poti.

Hvala za darovano cvetje, sveče in v druge namene ter za izrečeno ustno in pisno sožalje.

Posebna hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odlične žalostinke, godbeniku za odigrano Tišino, sodelavcem sina Jožeta in hčerke Marijane ter pogrebništvu Majc za pogrebne storitve.

Vsem in vsakemu posebej - iskrena hvala!

Zalujoči vsi tvoji najdražji

DRAGI DEDI!

Zelo te bomo pogrešali.

Tvoji vnuki:

Samo, Matej, Franc in Jože ter vnukinja Samanta.

*Vse odhaja, kakor tiha reka,
le spomini zvesto spremljajo človeka.*

V SPOMIN

Karlu Klenarju

iz Ljutomera

26. avgusta mineva 40 let, odkar ni več med nami dragi moža, očeta in dedka.

Hvala vsem,
ki postojite ob njegovem grobu
in se ga spominjate ter mu prižgete svečo

Tvoji najdražji

*V tistem grobu mirno spi
v naših srcih še živiš.*

V SPOMIN

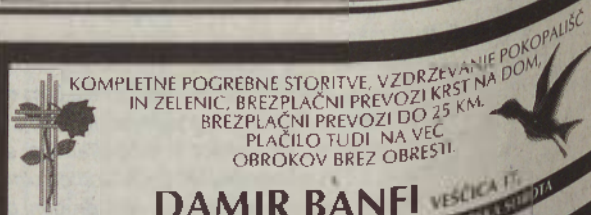
28. avgusta bodo minila tri leta, odkar nas je zapustila naša draga mama, stara mama, tasta in sestra

Marjeta Ban

iz Murske Sobot

Hvala vsem, ki se je spominjate, postanete ob njenem grobu in ji prižgete svečo spomina.

Sin Jože z družino in drugo sorodstvo

DAMIR BANFI

TEL.: (069) 148 060, FAX: (069) 251 170, 9000 MURSKA SOBOTA

MALE OGLASE

ZA VESTNIK IN MURSKI VAL LAHKO NAROČITE PO TELEFONU št. 31 998 VSAK DELAVNIK OD 8. DO 14. URE.

V SPOMIN

31. avgusta bo minilo leto, odkar nas je zapustila naša nepozabna anja

Branka Nedić
roj. Gal

in

pet mesecev, odkar se je za vedno poslovil od nas naš dragi očka

Milovan Nedić

Žalost v naših srcih je neizmerna.

Vsi vajini, posebno vnuki, ki vaju vsak dan bolj pogrešajo

ZAHVALA

V 84. letu nas je zapustila naša draga mama, tašča, stara mama, dobra sorodnica in sosed

Jolanka Vukan,

upokojena gostilničarka,
iz Martjanec

Pokopali smo jo v torek,

3. avgusta 1999, v Murski Soboti.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence, cvetje, za maše in dobrodelne namene, kakor tudi vsem,

ki ste nam izrazili ustno in pisno sožalje.

Vsem hvala!

Žalujemo:

hčerka Jolanka z družino in sin Jože z družino

Bolečina da se skriti pa tudi solze ni težko zatajiti, le tebe, draga žena, mama, tašča, babica, nam nihče ne more več vrniti.

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage

Apolonije Bertalanich

od Svetega Jurija 86

se in srca zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti in z nami delili neizmerno bolečino.

Hvala za darovano cvetje, sveče, za svete maše in izrečena sožalja.

Hvala gospodu župniku Vorešu za opravljeno pogrebno služnost, pevcem za odpete žalostinke in pogrebništvu Banfi.

Vsem skupaj še enkrat - iskrena hvala!

Njeni najdražji:

moj Vilijem, sin Franc in sin Karel z družino s Cankove.

DRAGA MAMA - VSI TE BOMO POGREŠALI

Najtežje v življenju se nama je učiti živeti brez tebe.

Ker sem še majhen, vsega ne razumem, vem pa, da bi moral mi še ati ob strani stati.

V SPOMIN

17. avgusta sta minili dve leti, odkar si odšel od nas, dragi

Boštjan Gomboc

Hvala vsem, ki postojite ob njegovem preranem grobu, mu prinašate cvetje in, prižigate svečke.

Sin Boštjan in Maja z domačimi

Iz naših vrst je za vedno odšel sodelavec

Mirko Novak

iz Gančan

Dobrega in vestnega sodelavca bomo ohranili v trajnem spominu.

Kolektiv Zidarstva Maučec
iz Gančan

Tolažbe naše več srce ne najde, ko od nas si vzel slovo. V srcu bolečina je ostala, ki prenehala ne bo.

ZAHVALA

V 68. letu smo se poslovili od dragega moža, očeta, tasta, dedka in brata

Ivana Hozjana

iz Velike Polane 210

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, sosedom in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje ter darovali vence, sveče, za svete maše in cerkev.

Zahvala velja kolektivoma LKC ter VPAUL - ANNA. Hvala g. župniku dekanu Francu Kodili in Stanku Matjašecu za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Žalujemo: žena Angela, sinova Marjan in Jože, hčerka Olga in sestra Cecilija z družinami

Ko živeča sem, ljubila sem Vas vse. Zadržaj, ko mene ni, ljubite me v spominu Vi.

V SPOMIN

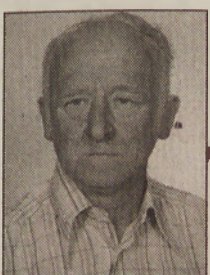
25. avgusta sta minili dve leti, odkar nas je zapustila naša najdražja

Helena Kociper

roj. Lang od Svetega Jurija

Hvala vsem, ki se z lepo mislijo ustavite ob njenem grobu, ter ga počastite s cvetjem in svečami.

Tvoji najdražji

Ostalo grenko je spoznanje, to je resnica, niso sanje, da te nazaj nič več ne bo, ker si za vedno vzel slovo. Spočij si žuljave dlani, za vse še enkrat, hvala ti. Dobrota tvojega srca nikdar ne bo pozabljena. Zaman je bil tvoj boj, zaman vsi dnevi tvojega trpljenja, bolezen je bila močnejša od življenja.

ZAHVALA

Po hudi bolezni nas je v 66. letu starosti 19. 8. 1999 zapustil naš dragi mož, oče in dedek

Koloman Hari

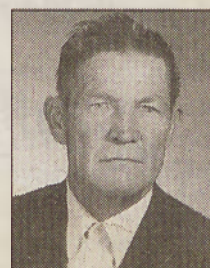
mizarski mojster v pokou iz Dolge ulice 212 v Moravskih Toplicah

Z bolečino v srcu se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna hvala sosedom in sorodnikom, družini Kodila in Horvat za vso podporo med njegovo boleznijo. Lepa hvala vsem drugim sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče, za svete maše in prispevke za obnovo mrliške vežice. Iskrena hvala gospodu Ernišu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in pogrebništvu Banfi.

Žalujemo: žena Ilonka, sin Drago in hčerka Slavica z družinama

Dedi, ne bomo te pozabili!

Tvoji vnuki: Roman, Lidija, Barbara, Timijan in Sara

V SPOMIN

Tiha bolečina nas spominja na 25. avgust pred devetimi leti, ko nas je mnogo prerano zapustil

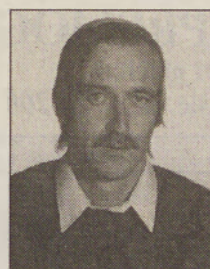
Rudolf Flisar

tesarski mojster

iz Pečarovec

Tvoje pridne roke, dobro in plemenito srce so naš ponos in lep spomin na tebe.

Žena Emilija, sin Drago, hčerka Draga z družinama

V jutru ranem, ko glasi se ptičić spev, zapri si utrujene oči, ne čutiš več trpljenja, v prsih bolečine. Zapiščaš same nas sredi viharjev bolečine.

V SPOMIN

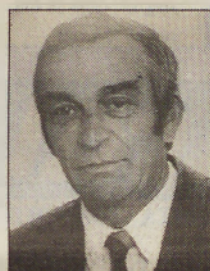
26. avgusta minevajo štiri leta žalosti in bolečine, odkar nas je zapustil naš dragi sin in brat

Milan Horvat

iz Kroške ulice 60 v Murski Soboti

Hvala vsem, ki postojite ob njegovem preranem grobu, mu prižigate sveče in se ga z lepo mislijo spomnite.

Žalujemo: mama, brat Franc in sestra Angela z možem Alojzom

Je čas, ki da, je čas, ki vzame. Praviho, je čas, ki celi rane. In je čas, ki nikdar ne mine, ko zasanjaš se v spomine.

V SPOMIN

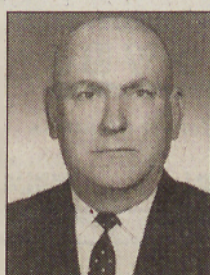
29. avgusta bodo minila štiri leta, odkar te ni več med nami, dragi mož, oče in deda

Rudi Zelko

iz Gornjih Slaveč

Spomin na tvojo dobroto in človeško toplino nas bo spremljal vse življenje. Hvala vsem, ki ga ohranjate v spominu, se ustavite ob njegovem grobu in prižigate svečo spomina.

Njegovi najdražji

Večerni zvonovi zvonijo, Ti miren počitek želijo in lučke v spomin gorijo.

V SPOMIN

Francu Kleklu

iz Murske Sobot

Pred desetimi leti si se poslovil od nas. Leta minevajo, bolečine v srcu pa ostajajo. Hvala vsem, ki se ga spominjate in postojite ob njegovem grobu.

Žena Margit

Večerni zvonovi zvonijo, ti miren počitek želijo. Srce tvoje zdaj mirno spi, nas pa zelo boli.

ZAHVALA

V 86. letu nas je zapustila draga mama, babica, prababica in sorodnica

Emilija Špilak

od Grada 140

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, znancem, prijateljem in vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence, cvetje, sveče in za svete maše ter nam izrekli sožalje.

Lepa hvala gospodu župniku Kuharju za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govornici Anici Kuzmič za besede slovesa in pogrebništvu Banfi.

Vsem še enkrat - iskrena hvala!

Žalujemo vsi njeni, ki smo jo ineli radi

**BODITE PODJETNI,
POSTANITE USPEŠNI!**
oglašujte v
VESTNIKU

29 LET **mazda** Mohor, d.o.o.
Ljuba Šerčerja 17,
Radenci. Pooblaščen prodajalec in serviser za Pomurje.
VSE NA ENEM MESTU tel.: 65 830

KURILNO OLJE, PREMOG
Ugodne cene in možnosti plačila!
KURIVO - PREVOZ, Bojan Jakšič, tel.: 788 200

UGODNO • POLETNE CENE • SUPER UGODNO	ženski košmiči za	5.990,00 SIT
odročni matilači	negovico: otroške in za odrasle	150,00
kalčki za odrasle	plenice PAMPERS	1.990,00 SIT
modni matilači (vrti)	UGODNO • SE UGODNEJE • MAJČENEJE	
čopi za za	ZALUŽIJE	2.000,00 SIT / m²
brižno (kratki rokavi)	LAMELNE ZAVESE	2.800,00 SIT / m²
otroški trikotni kamolci	ROLETE	3.500,00

TRGO PREVOZ ŠTALJERC 684 DT
EXPORT - IMPORT 3.926.143,00 SIT
2230 LENART, PUSKOV DOL 16
tel.: +386 62 727 246, fax: +386 62 727 245
ROČKANIČ d.o.o.
Trgovsko in storilno podjetje
2230 Lenart, Puskov Dol 16

POHIŠTVO ZA VAS
ATRIUM Ljubomer, tel.: (069) 84 90 90,
od 8.00 do 18.00
Krog, tel.: (069) 35 460,
od 9.00 do 17.00

KBE OKENSKI SISTEMI
Dural
PVC ALU OKNA, VRATA, ZIM. VRTOVI
KODO d.o.o. Tel.: 069 23 372
412 028
Lendavska 8 041 736 453
9000 Murska Sobota 041 710 869
V času sejma - sejmski popusti

KOBAL vse za konjerejo, ovčerejo, prašičerejo, govedorejo ...
Pokičite nas vsak dan razen nedelje od 6.30 do 14.30, tel.: (061) 152
38 00, ali se ogledate v Tacenski 90 v Ljubljani Šentvid oz.
NAS OBIŠČITE NA STALNEM RAZSTAVNEM PROSTORU
NA KMETIJSKO-ŽIVILSKEM SEJMU V GORNJI RADGONI.

HOVI d.o.o.
ŽAGANJE, REZANJE IN VRTANJE BETONA
Franc Horvat
9226 Moravske Toplice, Brezje 6,
tel. & faks: (069) 48 426,
GSM: 041 772 426, 041 733 948

VINO • TOČ SEVER
Moravske Toplice
Tel.: 22 812, 48 850
pravi naslov za praznovanje rojstnih
dnevov, krstov, obletic ...

TUROPOLJE d.o.o.
ul. Zorana Volarja 13,
9000 M. Sobota, tel.: 36 580
STIHL

CVETUČARNA
Andreja
VENCI, POROČNI ŠOPKI, KSE
VSESTE ARANŽMAJEV, RAZNE
DEKORACIJE.
Križman Andreja s.p.
Lendavska 33
9000 M. Sobota
Tel.: 069/348-570

ZIPVBI
Zidanje in polaganje vseh betonskih izdelkov
Horvat Stefan
Čevlarska ulica 1
9224 Turnišče GSM 041 420 996
tel. 069/772-296

A servis d.o.o.
Murska Sobota
Koroška 58, 9000 M. Sobota
tel.: (069) 21 630
Ugodna prodaja:
- traktorjev Zetor
- traktorskih prikolici
- obračalnih plugov Eberhardt
- novo vozilo LADA 10-ka
Oglasite se v A SERVISU.

IZDELAVA PLASTIČNE EMBALAŽE
JANEZ ŠAFARIČ, s.p.
Žitna 12a, 9231 Doličci,
tel./faks: (069) 421 235, GSM: 041 744 793
Priloge za zamrzovalnike, smeti, industrijske ter
okenske mreže proti komarom

LADA CENTER JAGODIČ
2231 Pernica, Vosek 6d (ob cesti Lenart-Maribor),
tel.: (062) 640 540, od ponedeljka do petka od 8. ure do 16.30,
v soboto od 8. do 12. ure.
NAJVEČJI PRODAJALEC VOZIL LADA V SLOVENIJI
»DESETKA«
- NOV, UDOBEN
DRUŽINSKI
AVTOMOBIL
ŽE OD
1.398.000,00 SIT
KREDITI DO 5 LET, TUDI ZA KMETOVALCE IN S. P., ŠIFRA 09
LEASING TUDI ZA ZAPOSLENE V TUJINI

Reklame za
rumene strani
lahko naročite po
tel. 041 867 718.

**RAZNE SORTE JABOLK (NAMIZNIH IN ZA OZIMNICO),
SUHO SADJE PO UGODNIH CENAH.**
SADJARSKA KMETIJA CIFER, KUKEČ 16, tel.: 54 092

SPAR
!! Otroci, zabava bo !!
KAM PA KAM, KOZLE
OTROCI, PRIDRUŽITE SE
SIMPATIČNEMU
KOZLIČKU, KI VAS BO
SPRAVLJAL V SMEH IN
DOBRO VOLJO!
PRIPELJITE TUDI STARŠE,
ZABAVALI SE BODO!
28.8.'99
OB 11. URI

PIŠČANČJE MESO
mešano ali
bedra,
Perutnina
Ptuj, 1 kg
449.-

mleko
1,5
KONZUMNO
MLEKO
1.5% m.m.
77.-

Pampers
Super dry
unisex
extra ali
Premiums,
vse velikosti
dvojno
pakiranje
2.799.-

DOBRODOŠLI!
PON. - PET. SOBOTA
8h - 20h 8h - 17h
SPAR
SPAR SLOVENIJA d.o.o., Ljubljana, Šmartinska 152G

Šinjo
MINI
RESTAVRACIJA
MAXI PONUDBA MINI CENE
M CENTER
PLESE 1, MURSKA SOBOTA

ANTON MAKOVEC s.p.
Partizanska 24, Bakovci
tel.: 43 068
Sanacija dimnikov.
Izdelava in montaža celotnih
nerjavečih kovin za dimnike.

Eho-Kat, d.o.o.
Trgovina z elektromaterialom
Panonska 25, 60250 Gornji Radgoni
Tel./faks: (069) 64243, GSM: 041711

KERAMIČARSTVO
Stanko Vuković s.p.
Tel.: (069) 27 944, GSM 041 741 141
Milnska 3, Bakovci, 9000 Murska Sobota

Slaščičarna Sacher
Marjana Martinuzzi
Ul. ob Ložici 28, Krog
Tel.: 26 141
Pecivo in torte
po naročilu za razne priložnosti

Evergreen
JELOVICA
Narava ima prednost
Pri nakupu kakovostnega lesenega stavbnega pohištva - oken, polken in
vrat - vam med Kmetijsko-živilskim sejmom v Gornji Radgoni v svojem
predstavništvu v Murski Soboti ponujamo dodatno sejmsko znižanje cen.
Čeprav na sejmu ne sodelujemo, se obisk pri nas splača.
Jelovica, Lesna industrija, d.d., Školja Loka, tel.: 064/61 30, faks: 064/634 261, http://www.jelovica.si, e-mail: info@jelovica.si • Predstavništvo Murska Sobota Nemčavci 1D, BTC,
tel./faks: 069/22 921.

kulturni koledar

glasbeno poletje Turnišče '99

sobota, 28. avgusta, ob 20. uri bo nastopal v stari turniški cerkvi Ljubljanski godalni kvartet.

Umrarno srečanje v Lendavi

petek, 23. avgusta, ob 17. uri bo v lendavskem grajskem srečanju s pomenljivim naslovom Vloga literarnega ustvarjanja pri ohranjanju nacionalne identitete in navezovanju stikov.

Košičevi dnevi v Bogojini

27. avgusta, ob 20. uri bo na Bukovnici prefoiklorne skupine iz Bogojine z gosti, sobota, 28. avgusta, ob 12. uri bo pohod po poteh kulturne dediščine,

29. avgusta, ob 20. uri bo srečanje folklorne skupine v kulturni dvorani,

1. septembra, ob 20. uri bo blagoslovitev verbe pri križnem znamenju pri cerkvi,

2. septembra, ob 20. uri bo literarni večer pred veroučno učilnico,

3. septembra, ob 20. uri bo osrednja proslava kulturni dvorani,

4. septembra, ob 20. uri bo na Ivancih gledališka predstava Na Trški gori v izvedbi kuda F. Saleški žig,

5. septembra, ob 10. uri bo pri sv. Urbanu prireditve 11. Košičevih dnevov s sodelovanjem cerkvenih pevskih zborov; istega dne ob 19. uri bo v bogojinski farni cerkvi koncert pevskega zbora Gornja Radgona

RAZSTAVE

MURSKA SOBOTA

v mestnem gradu si lahko ogledate stalno razstavo

Pokrajinskega muzeja. Poleg stalne postavitev je na ogled tudi stalna likovna razstava Od poznega srednjega veka do modernizma.

Muzej je odprt od torka do petka od 10. do 17. ure, v soboto in nedeljo pa od 10. do 13. ure. Ob nedeljah je vstop prost.

- V Caffe Artu si lahko ogledate slikarsko razstavo fotografije na temo Splošne deklaracije človekovih pravic.

- V kavarni Jetša si lahko od ponedeljka dalje ogledate razstavo fotografij fotokino kluba Drava iz Džurdževca na Hrvaškem.

LJUTOMER

- V prostorih Mestne hiše si lahko ogledate muzejsko zbirko Taborsko gibanje na Slovenskem ter splošno muzejsko zbirko. Omenjene zbirke si lahko ogledate vsak delavnik med 10. in 15. uro. Zunaj delovnega časa ter ob sobotah ob 12. uri pa si lahko muzejsko zbirko ogledate ob predhodni najavi.

- V Galeriji Anteja Trstenjaka je na ogled razstava arhivskih dokumentov Ljutomer 1249-1999.

- V malem razstaviščnem prostoru matične knjižnice je na ogled razstava ob 125-letnici Kasaškega kluba Ljutomer.

LEDAVA

- Na ogled je razstava slik udeležencev 5. mednarodnega mladinskega likovnega simpozija ter razstava veznin ... pod naslovom Ljudsko izročilo.

Muzej - Galerija v Lendavi je odprta ob ponedeljkah od 9. do 16. ure, od torka do sobote od 9. do 17. ure, ob nedeljah pa od 10. do 14. ure.

MORAVSKE TOPLICE

- V razstavnem prostoru hotela Ajda si lahko ogledate razstavo Fabijančičevih likovnih del.

publiški zavod za zaposlovanje, Območna enota Murska Sobota

PROSTA DELOVNA MESTA

s pogoji za zasedbo

BREZ POKLICIA

IZOBAZBA GRADBENA DELA; določen čas 6 mes.; do 27.08.99; KLEČOČ LEOPOLD S.P. STROJ. IZ-CEMENT TLAKOV. POLI-

GORNJA RADGONA

IZOBAZBA GRADBENA DELA; določen čas 6 mes.; do 31.08.99; MOČ-UEL S. P. SPOŠNO GRAD-ČESLAVCI 42, SPODNJI

IZOBAZBA GRADBENA DELA DOKA NA NAJAVAH DELA S KME-STRJOL; določen čas 6 mes.; izpit kategorije: B, F; do 31.08.99; LUKAČ FRANC S. P. KOM-ANJE ŽITARIC, BAKOVCI, ZANJSKA 1, MURSKA SOBOTA

IZOBAZBA AVTOMEHANIKA

IZOBAZBA AVTOMEHANIKA V MEDNARO-CESTNEM PROMETU; nedo-

deločen čas 6 mes.; izpit kategorije: C, E; do 24.08.99; RENT TOUR D. O. O., LU-

IZOBAZBA PRI LJUTOMERU

IZOBAZBA AVTOMEHANIKA; določen čas 6 mes.; izpit kategorije: C, E; do 24.08.99; SREDNJA STROJNA IN TEKSTILNA ŠOLA, M. SOBOTA, MURSKA SOBOTA

IZOBAZBA AVTOMEHANIKA; določen čas 6 mes.; izpit kategorije: C, E; do 24.08.99; SREDNJA STROJNA IN TEKSTILNA ŠOLA, M. SOBOTA, MURSKA SOBOTA

IZOBAZBA AVTOMEHANIKA; določen čas 6 mes.; izpit kategorije: C, E; do 24.08.99; SREDNJA STROJNA IN TEKSTILNA ŠOLA, M. SOBOTA, MURSKA SOBOTA

IZOBAZBA AVTOMEHANIKA; določen čas 6 mes.; izpit kategorije: C, E; do 24.08.99; SREDNJA STROJNA IN TEKSTILNA ŠOLA, M. SOBOTA, MURSKA SOBOTA

IZOBAZBA AVTOMEHANIKA; določen čas 6 mes.; izpit kategorije: C, E; do 24.08.99; SREDNJA STROJNA IN TEKSTILNA ŠOLA, M. SOBOTA, MURSKA SOBOTA

IZOBAZBA AVTOMEHANIKA; določen čas 6 mes.; izpit kategorije: C, E; do 24.08.99; SREDNJA STROJNA IN TEKSTILNA ŠOLA, M. SOBOTA, MURSKA SOBOTA

IZOBAZBA AVTOMEHANIKA; določen čas 6 mes.; izpit kategorije: C, E; do 24.08.99; SREDNJA STROJNA IN TEKSTILNA ŠOLA, M. SOBOTA, MURSKA SOBOTA

IZOBAZBA AVTOMEHANIKA; določen čas 6 mes.; izpit kategorije: C, E; do 24.08.99; SREDNJA STROJNA IN TEKSTILNA ŠOLA, M. SOBOTA, MURSKA SOBOTA

IZOBAZBA AVTOMEHANIKA; določen čas 6 mes.; izpit kategorije: C, E; do 24.08.99; SREDNJA STROJNA IN TEKSTILNA ŠOLA, M. SOBOTA, MURSKA SOBOTA

IZOBAZBA AVTOMEHANIKA; določen čas 6 mes.; izpit kategorije: C, E; do 24.08.99; SREDNJA STROJNA IN TEKSTILNA ŠOLA, M. SOBOTA, MURSKA SOBOTA

IZOBAZBA AVTOMEHANIKA; določen čas 6 mes.; izpit kategorije: C, E; do 24.08.99; SREDNJA STROJNA IN TEKSTILNA ŠOLA, M. SOBOTA, MURSKA SOBOTA

IZOBAZBA AVTOMEHANIKA; določen čas 6 mes.; izpit kategorije: C, E; do 24.08.99; SREDNJA STROJNA IN TEKSTILNA ŠOLA, M. SOBOTA, MURSKA SOBOTA

IZOBAZBA AVTOMEHANIKA; določen čas 6 mes.; izpit kategorije: C, E; do 24.08.99; SREDNJA STROJNA IN TEKSTILNA ŠOLA, M. SOBOTA, MURSKA SOBOTA

IZOBAZBA AVTOMEHANIKA; določen čas 6 mes.; izpit kategorije: C, E; do 24.08.99; SREDNJA STROJNA IN TEKSTILNA ŠOLA, M. SOBOTA, MURSKA SOBOTA

IZOBAZBA AVTOMEHANIKA; določen čas 6 mes.; izpit kategorije: C, E; do 24.08.99; SREDNJA STROJNA IN TEKSTILNA ŠOLA, M. SOBOTA, MURSKA SOBOTA

IZOBAZBA AVTOMEHANIKA; določen čas 6 mes.; izpit kategorije: C, E; do 24.08.99; SREDNJA STROJNA IN TEKSTILNA ŠOLA, M. SOBOTA, MURSKA SOBOTA

IZOBAZBA AVTOMEHANIKA; določen čas 6 mes.; izpit kategorije: C, E; do 24.08.99; SREDNJA STROJNA IN TEKSTILNA ŠOLA, M. SOBOTA, MURSKA SOBOTA

IZOBAZBA AVTOMEHANIKA; določen čas 6 mes.; izpit kategorije: C, E; do 24.08.99; SREDNJA STROJNA IN TEKSTILNA ŠOLA, M. SOBOTA, MURSKA SOBOTA

IZOBAZBA AVTOMEHANIKA; določen čas 6 mes.; izpit kategorije: C, E; do 24.08.99; SREDNJA STROJNA IN TEKSTILNA ŠOLA, M. SOBOTA, MURSKA SOBOTA

IZOBAZBA AVTOMEHANIKA; določen čas 6 mes.; izpit kategorije: C, E; do 24.08.99; SREDNJA STROJNA IN TEKSTILNA ŠOLA, M. SOBOTA, MURSKA SOBOTA

IZOBAZBA AVTOMEHANIKA; določen čas 6 mes.; izpit kategorije: C, E; do 24.08.99; SREDNJA STROJNA IN TEKSTILNA ŠOLA, M. SOBOTA, MURSKA SOBOTA

IZOBAZBA AVTOMEHANIKA; določen čas 6 mes.; izpit kategorije: C, E; do 24.08.99; SREDNJA STROJNA IN TEKSTILNA ŠOLA, M. SOBOTA, MURSKA SOBOTA

IZOBAZBA AVTOMEHANIKA; določen čas 6 mes.; izpit kategorije: C, E; do 24.08.99; SREDNJA STROJNA IN TEKSTILNA ŠOLA, M. SOBOTA, MURSKA SOBOTA

IZOBAZBA AVTOMEHANIKA; določen čas 6 mes.; izpit kategorije: C, E; do 24.08.99; SREDNJA STROJNA IN TEKSTILNA ŠOLA, M. SOBOTA, MURSKA SOBOTA

IZOBAZBA AVTOMEHANIKA; določen čas 6 mes.; izpit kategorije: C, E; do 24.08.99; SREDNJA STROJNA IN TEKSTILNA ŠOLA, M. SOBOTA, MURSKA SOBOTA

IZOBAZBA AVTOMEHANIKA; določen čas 6 mes.; izpit kategorije: C, E; do 24.08.99; SREDNJA STROJNA IN TEKSTILNA ŠOLA, M. SOBOTA, MURSKA SOBOTA

IZOBAZBA AVTOMEHANIKA; določen čas 6 mes.; izpit kategorije: C, E; do 24.08.99; SREDNJA STROJNA IN TEKSTILNA ŠOLA, M. SOBOTA, MURSKA SOBOTA

IZOBAZBA AVTOMEHANIKA; določen čas 6 mes.; izpit kategorije: C, E; do 24.08.99; SREDNJA STROJNA IN TEKSTILNA ŠOLA, M. SOBOTA, MURSKA SOBOTA

IZOBAZBA AVTOMEHANIKA; določen čas 6 mes.; izpit kategorije: C, E; do 24.08.99; SREDNJA STROJNA IN TEKSTILNA ŠOLA, M. SOBOTA, MURSKA SOBOTA

Območje	PROSTA DELOVNA MESTA NA OBMOČJU					
	Izobrazba					
	III	III-IV	V	VI	VII-VIII	SKUPAJ
Murska Sobota	3	8	3	5	17	36

ški jezik - govorno; znanje programskih orodij; do 01.09.99; VABACO VAROVANJE D. O. O., LENDAVSKA 39, M. SOBOTA

GIMNAZIJSKI MATURANT

SKLADIŠČNIK-POSLOVANJE Z REZERVIRANIMI DELI ZA MOTORNJA VOZILA V POSLOVNI ENOTI MURSKA SOBOTA, TIŠINSKA UL. 29/C; nedoločen čas; jeziki: nemški jezik - govorno in pisno, slovenski jezik - govorno in pisno; znanje programskih orodij; do 24.08.99; SREDNJA STROJNA IN TEKSTILNA ŠOLA, M. SOBOTA, MURSKA SOBOTA; št. del. mest: 3

INŽENIR STROJNIŠTVA
UČITELJ PRAKTIČNEGA POUKA V STROJNI USMERITVI; nedoločen čas; 5 l. delovnih izkušenj; jeziki: slovenski jezik - govorno in pisno; do 24.08.99; SREDNJA STROJNA IN TEKSTILNA ŠOLA, M. SOBOTA, MURSKA SOBOTA; št. del. mest: 2; (*)

UČITELJ PRAKTIČNEGA POUKA V STROJNI USMERITVI; določen čas 12 mes.; 5 l. delovnih izkušenj; jeziki: slovenski jezik - govorno in pisno; do 24.08.99; SREDNJA STROJNA IN TEKSTILNA ŠOLA, M. SOBOTA, MURSKA SOBOTA; št. del. mest: 2; (*)

INŽENIR ELEKTROTEHNIKE
UČITELJ PRAKTIČNEGA POUKA V ELEKTRO USMERITVI; določen čas 12 mes.; 3 l. delovnih izkušenj; jeziki: slovenski jezik - govorno in pisno; do 24.08.99; SREDNJA STROJNA IN TEKSTILNA ŠOLA, M. SOBOTA, MURSKA SOBOTA

PRAVNIK
PRAVNIK ZA PODROČJE DENACIONALIZACIJE; določen čas 12 mes.; jeziki: slovenski jezik - govorno in pisno; znanje programskih orodij; do 03.09.99; UPRAVNA ENOTA GORNJA RADGONA, PARTIZANSKA CESTA 13, GORNJA RADGONA;

DIPLOMIRANI INŽENIR STROJNIŠTVA

UČITELJ STROKOVNO-TEORETIČNIH PREDMETOV V STROJNI USMERITVI; določen čas 12 mes.; jeziki: slovenski jezik - govorno in pisno; do 24.08.99; SREDNJA STROJNA IN TEKSTILNA ŠOLA, M. SOBOTA, MURSKA SOBOTA; št. del. mest: 2;

UČITELJ STROKOVNO-TEORETIČNIH PREDMETOV V STROJNI USMERITVI; nedoločen čas; jeziki: slovenski jezik - govorno in pisno; do 24.08.99; SREDNJA STROJNA IN TEKSTILNA ŠOLA, M. SOBOTA, MURSKA SOBOTA; št. del. mest: 2;

DIPLOMIRANI INŽENIR ELEKTROTEHNIKE
UČITELJ STROKOVNO-TEORETIČNIH PREDMETOV V ELEKTRO USMERITVI; nedoločen čas; jeziki: slovenski jezik - govorno in pisno; do 24.08.99; SREDNJA STROJNA IN TEKSTILNA ŠOLA, M. SOBOTA, M. SOBOTA, UČITELJ STROKOVNO-TEORETIČNIH PREDMETOV V ELEKTRO USMERIT-

VI; določen čas 12 mes.; jeziki: slovenski jezik - govorno in pisno; do 24.08.99; SREDNJA STROJNA IN TEKSTILNA ŠOLA, M. SOBOTA, MURSKA SOBOTA; št. del. mest: 3

DIPLOMIRANI PRAVNIK

ZAHTEVNEJŠA SAMOSTOJNA STROKOVNA DELA PRI PRIPRAVI IN ANALITIČNEM PROJEKCIJSKEM PROJEKCIJSKEM POSLOVNIH IN DRUGIH PROCESOV; določen čas 4 mes.; 3 l. delovnih izkušenj; jeziki: nemški jezik - govorno in pisno, slovenski jezik - govorno in pisno; znanje programskih orodij; do 24.08.99; KOMUNALNO-STANO-VANJSKO PODJETJE LJUTOMER D. O. O., ORMOŠKA 3/II, LJUTOMER

PROFESOR ZA DUŠEVNO MOTENE
SPECIALNI PEDAGOG V ODDELKU VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA Z DO-POLNJEVANJEM RAZREDNEGA PO-UKA; določen čas 12 mes.; jeziki: slovenski jezik - govorno in pisno, madžarski jezik - govorno in pisno; do 31.08.99; DVOJEZIČNA OSNOVNA ŠOLA II, LENDAVA, KOVAČEVA 13, LENDAVA - LENDVA; (*)

PROFESOR ZA SLOVENSKI JEZIK
UČITELJ SLOVENSKEGA JEZIKA; določen čas 12 mes.; jeziki: slovenski jezik - govorno in pisno; do 24.08.99; SREDNJA STROJNA IN TEKSTILNA ŠOLA, M. SOBOTA, MURSKA SOBOTA; št. del. mest: 2; (*)

PROFESOR ZA ANGLEŠKI JEZIK
UČITELJ ANGLEŠKEGA JEZIKA; določen čas 12 mes.; jeziki: slovenski jezik - govorno in pisno; do 24.08.99; SREDNJA STROJNA IN TEKSTILNA ŠOLA, M. SOBOTA, MURSKA SOBOTA; št. del. mest: 2; (*)

PROFESOR ZA NEMŠKE JEZIK
UČITELJ NEMŠKEGA JEZIKA; nedoločen čas; jeziki: slovenski jezik - govorno in pisno; do 24.08.99; SREDNJA STROJNA IN TEKSTILNA ŠOLA, M. SOBOTA, MURSKA SOBOTA; št. del. mest: 2;

PROFESOR MATEMATIKE
UČITELJ MATEMATIKE; nedoločen čas; jeziki: slovenski jezik - govorno in pisno; do 24.08.99; SREDNJA STROJNA IN TEKSTILNA ŠOLA, M. SOBOTA, MURSKA SOBOTA; št. del. mest: 2;

PROFESOR PEDAGOGIKE
SVETOVALNI DELAVEC; določen čas 12 mes.; jeziki: slovenski jezik - govorno in pisno; do 24.08.99; SREDNJA STROJNA IN TEKSTILNA ŠOLA, M. SOBOTA, MURSKA SOBOTA

ZOBOZDRAVNIK
ZOBOZDRAVNIK V DEJAVNOSTI ŠOL-SKEGA IN MLADINSKEGA ZOBOZDRAVSTVA; nedoločen čas; 12 mes. delovnih izkušenj; jeziki: slovenski jezik - govorno in pisno; ostali pogoji: OPRAVLJEN STROKOVNI IZPIT, DRŽAVLJAN REP. SLOVENIJE, 3 MESEČNO POSKUSNO DELO; do 04.09.99; ZDRAVSTVENI DOM, MURSKA SOBOTA, GRAJSKA ULICA 16, M. SOBOTA

K I N O

Kino Park

Murska Sobota

V četrtek, petek, soboto in nedeljo ob 21. uri bo na sporedu ameriška komedija Genij. Pozor: film bodo vrtili na grajskem dvorišču!

Kino Gornja Radgona

V petek ob 21., v soboto ob 20.30 ter v nedeljo ob 18.30 in 20.30 si lahko ogledate ameriško gangstersko komedijo Analiza pa taka.

Kino Ljutomer

V mesecu avgustu ne bo filmskih predstav!

K I N O

PUCONCI

V občinski zgradbi razstavlja svoja slikarska dela Jože Špi-lak.

G. RADGONA

V avli kulturnega doma razstavlja Franci Jaušovec Fric.

PARKTHERME

BAD RADKERSBURG

AVSTRIJA

Dnevni terapijski center

Parktherme Bad Radkersburg

ponuja

fizioterapevтки - fizioterapevtu

pestro delo na medicinskem področju. Ob ustreznem znanju nemškega jezika vas ob nadpovprečnem plačilu pričakuje možnost napredovanja v uspešnem kolektivu.

Vloge pošljite na naslov:

Kurzentrum der Parktherme z. Hd.

Herr Mag. Weber
8490 Bad Radkersburg
Osterreich

oziroma nas pokličite po tel. na št.:
0043 3476 2265.

Objava

Kmetijska zadruga Turnišče daje v najem trgovske prostore v Turnišču, Štefana Kovača 65. Ogled prostora je mogoč vsak delavnik od 8. do 14. ure. Pisne ponudbe zbiram do 20. 9. 1999 na naslov: Kmetijska zadruga Turnišče, z. o. o., Štefana Kovača 65, 9224 Turnišče.

SKUPAJ

PROTI

KRI MI NALU

080-1200

POKLIČITE!
OSTALI BOSTE ANONIMNI

Delimo vstopnice za kino

Znanstvenofantastična komedija Vrnitev obiskovalcev prihaja iz Francije, kar je med številnimi praviimi odgovori vedela tudi naša nagajenka Mateja Vajs, Jurij 7, 9262 Rogašovci. Čestitamo! Naše naslednje vprašanje pa se glasi:

Kdo igra glavno vlogo v ameriški komediji Genij?

Odgovor: _____

Kupon št. 34

Odgovore pošljite do 31. avgusta na naš naslov: Vestnik, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota.

glasbene lestvice

NAJBOLJŠIH SEDEM TUJIH SKLADB NA MURSKEM VALU: N S T S N M V

1. MAMBO No. 5 - Lou Bega
2. VOLARE - Al Bano
3. MI CHICO LATINO - Geni Halliwell
4. TAKE ME TO YOUR HEAVEN - Charlotte
5. MARIA MAGDALENA - Doris Dragović
6. SHE'S ALL I EVER HAD - Ricky Martin
7. NO MATTER - Jack Radics

PREDLOGI:

PUT YOUR LIGHTS - Santana & Everlast
C'E TUTTO UN MONDO - Nek
POPSTAR - Pretenders

LESTVICA SLOVENSKE ZABAVNE GLASBE: 7 VELIČASTNIH

1. PUEM KAR TAKO - Faraoni
2. MARINERO - Senci
3. KO SAMOTA BOLJ - Tulio Furtanič
4. JAZ SEM IN - Bolji
5. POLJUB - Veter
6. SUPERSTAR - Nude
7. (ŠE) TIŠOČ KILOMETROV - California

PREDLOGI:

TI SI ANGEL MOJ - Karmen
BALADA O TROBENTI IN KLARINETU - 7 Plus
TVOJA DAMA - Majda Kosovel

LESTVICA NARODNOZABAVNE GLASBE: GLASBA NAŠEGA SRCA

1. ZAKRIVLJENA PALČA - Vilezi polk in valčkov
2. POD STARO OLJKO - Primorski fantje
3. STARI PREGOVOR - Rosa
4. NA ZDRAVJE, SOŠED - Ans. Eks
5. JOŽETOVA - JODL - POLKA - Pljuških 5
6. BELI JORGOVAN - Vasovalci
7. MOJI MAMI - Ans. Henček

PREDLOGI:

POVEST SRCA - Slovenskih 5
JANEZU NA ZDRAVJE - Kvintet Dori
MIRNOPEŠKI ZVON - Ans. Lojzeta Slaka

Izpolnjene kupone pošljite do četrta, 2. septembra 1999, na naslov: Murski val, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota, za glasbene lestvice.

Menjalniški tečaj

Pomurske banke 24. 8. 1999

Srednji tečaj Banke Slovenije velja od 24. 8. 1999 od 00. ure dalje.

Država	Enota	Banka Slovenije	Nakup	Prodaja
Avstrija	1	14,3066	14,2207	14,3628
Francija	1	30,0116	29,8313	30,1295
Nemčija	1	100,6544	100,0500	101,0500
Italija	100	10,1671	10,1060	10,2070
Švica	1	123,2473	121,2291	123,6775
ZDA	1	185,2304	182,3398	185,0877

Naraščajoča obrestna mera - nagrada varčevalcem Pomurske banke

Depozit za 5

Vse o depozitu za 5 tudi na Pomurskem sejmu!

Če imate sredstva, ki jih dlje časa ne nameravate uporabiti, bo **depozit za 5** kot naročen. Še posebej, če denarja ne želite vezati nepreklicno za daljši čas. Odslej je namreč mogoče vezati depozit za pet let, ki pa ga lahko prekinete že po prvem letu varčevanja, če boste denar potrebovali.

Sicer pa vas bo zelo mikalo, da bi z varčevanjem nadaljevali. Zakaj? Zato, ker se po izteku drugega leta vezave obrestna mera vsako leto poveča za toliko, da se plača varčevati vseh pet let.

Stopite do bančnega okenca v vaši enoti in vprašajte za **depozit za 5**.

* * *

Obiskovalci Pomurskega sejma izkoristite priložnost!

Vse o depozitu za 5 boste lahko zvedeli tudi v naši enoti na Pomurskem sejmu. Še več! Sodelovali boste lahko v nagradni anketi o depozitu za 5.

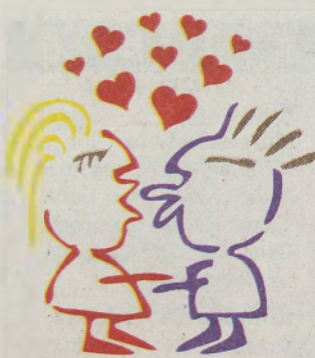
Prvi nagrajenec bo prejel 50.000 tolarjev, pripravljenih pa je še 20 drugih nagrad.

Zahtevajte kartico z nagradnim vprašanjem! Če ne boste vedeli pravilnega odgovora, vam bomo mi pomagali!

pomurska banka

Pomurska banka d.d. Murska Sobota, bančna skupina Nove ljubljanske banke

V dvoje je lepše

«Dovolj sva stara, otroka imava, zakaj se ne bi poročila?» sta si rekla 22-letna Jelka Rajter, konfekcionarska tehničarka, iz Radvenca in 24-letni Vlado Orgolič, tehnik kmetijske mehanizacije, iz Sovjaka.

Njuna ljubezen je vzniknila ob obisku diskoteke Srček v Radencih, kjer je vladal virgel pogled na Jelko in jo v hipu osvojil. Še njune ljubezni je hčerka Samanta.

Po civilni poroki je bil še verski poročni obred v župnijski cerkvi v Negovi. Mladoporočenec Vlado se je pošalil, češ da je imel ob sebi dve nevesti: Jelko in hčerko. Jelki, ki je prevzela možev priimek Orgolič, je bil boter Vinko Pintarič, Vladov poročni priča pa je bil bratranec Alojz Semenič. Gostija, na kateri je bilo 60 gostov, je bila na turistični kmetiji v Trsteniku pri Benediktu.

Mlada družina si je začasno splota gnezdo pri nevestini mami v Radencih. Ker sta oba v službi (Jelka v Lenartu, Vlado pa v Mariboru), si bosta skušala urediti lastni dom. - L. Kr.

Janez Erjavec bo na naslednjem kmetijskem sejmu vsa strokovna posvetovanja namenil geografskemu poreklu in geografiji. Na posvetih bodo sedeli predvsem poljski tisti iz drugih regij kot tudi iz domače, ki so pozabili na svoje korenine. Razložil jim bo poskušal, kje na geografski karti Slovenije leži Radgona. Neposredno po chotni pa je kar nekaj časa namenil predsedniku državnega sveta g. Hrovatu in ga je uspel prepričati, da je Radgona v Pomurju in ne na Gorenjskem. Za ponovitev obiskov je bilo že prepozno, da bi predstavil svojo prepričljivost, pa bi Hrovat sejmu tudi zaprl.

* * *

Velemesar in zaščitnik pomurske šunke Kodla na predstaviti šunke ni bil delo velikega obiska, a ga to ni preveč vznemirilo, saj se svoje sile usmerja v peko šunke, ki se bo zgodila ta ples na sejmu. Z bikom se namreč poslavljajo od aktivnega življenja na ŽVZ-u legenda voja pomurskega kmetijana Lujz Slavič.

* * *

Malo manj je opazil na Slavka Šverdo, ki se bo prvič pojavil šele jutri. Z neži namigujejo, da pri maksimumu test ne zeli, to, ker s res ne zeli, njegovega dolgoletnega stega prijatelja, ne katerega se je lahko naslonil v doter in slabem, doletela kaka neprijetnost pri njegovih - vinogradništvu in sadjarstvu.

* * *

Marjan Horvat - fizikulinik soboške gimnazije bo, kaže, zamenjal šolo. Z novim šolskim letom naj bi začel s profesuro na varadinski ekonomski šoli. Posavec mu je obljubil visoke dodatke in plačo v devizah.

* * *

Aloski trojci slovenskega parlamenta je imel včeraj nastop za mariborske vrole, sodeloval pa bo nastopil na posrednem koncertu v časi precejšnjih države na podju njegorskega sejma. Nastopili so namreč tudi na dobrodelni koncertu za premurske kmete v blokiranini župani, vendar jim ni uspelo, doma in tudi avionska agencija ni pristala na neplačev tiantimov. Geza Žubčan, pripihalec orkestra, je utiril obzalovanje, da ne more pomagati premurskim sinokom.

* * *

Alojz Glavač - Tihi je demostarativno zapustil seji moravškega sveta, ko so sprejeli odlok o taksi za pitni vod. Toda kljub vsemu na tem računa, da bo prišel do ga občinskega sveta. Tihi ga občinskega sveta namreč ne obiskuje vlogi da in ni telesen znanostni subvencij, zato pričakuje, da mu bo župan zaupal pravo projektne dokumentacije za montažo vodnih števcev.

BESEDI KOLJ

OŠ Tišina bo končno imela enoizmenski pouk

Marsikaj še potrebujejo

Na gradbišču pri OŠ Tišina potekajo te dni še zadnja dela 1. faze dozidave, nadzidave in obnove notranjih prostorov. Do 1. septembra pa bi morali biti vse nared, da bodo lahko začeli s poukom, in to vseh 16 oddelkov v eni izmeni.

Po podatkih, ki so nam jih posredovali na Občini Tišina, bodo z nadzidavo šolskega poslopja pridobili 11 novih učilnic, 4 kabinete, knjižnico s čitalnico in medioteko, slačilnice in sanitarije. Obenem so preuredili kurilnico in kotlovnico na kurjavo s plinom, zamenjali so vsa okna in polovico učilnic na novo opremili. Izvajalec gradbenih del je podjetje Gomboc, predračunska vrednost 1. faze pa znaša 208.015.500 tolarjev. Ministrstvo za šolstvo in šport se je obvezalo, da bo letos nakazalo 22,6 milijona tolarjev, toda zaenkrat je občina prejela samo 5 milijonov tolarjev. Iz državnega proračuna naj bi tišinska občina dobila prihodnje leto 90 milijonov tolarjev, v letu 2001 pa še 29,3 milijona tolarjev. Ker mora občina tekoče poravnati svoje obveznosti, je zaradi tega v velikih težavah.

Z letošnjimi deli pa tišinska šola še zdaleč ne bo imela zagotovljenih razmer za delo, kot bi bilo to potrebno - že sedaj in ob prehodu na devetletni program. Druga faza vključuje preureditev kuhinje z jedilnico, ureditev tehnične delavnice in učilnice za pouk gospodinjstva, ureditev garderobe za učence v vsakem nadstropju, opremo knjižnice in čitalnice, obnovo inštalacij (nujno), postavitev kolesarnice idr. Naslednja faza pa je zgraditev nove telovadnice in ureditev zunanjih telovadnih površin.

JOŽE GRAJ, FOTO: J. Z. ■

Država zamuja z nakazilom svojega deleža

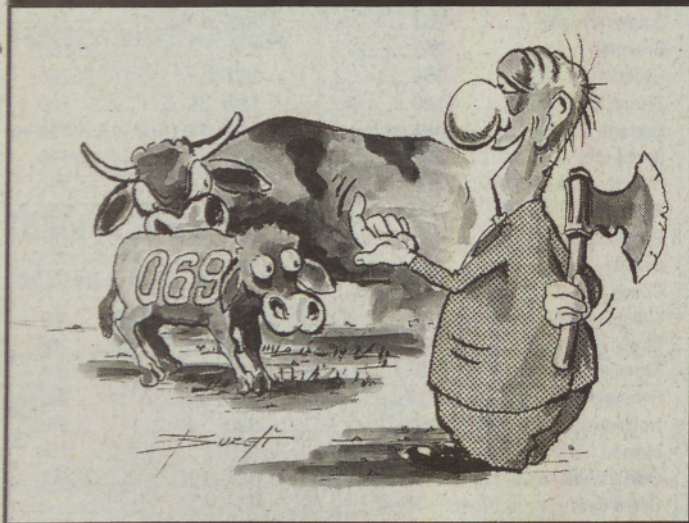

VESTNIKOV KOLEDAR

26. avgust, četrtek,	VIKTOR
27. avgust, petek,	JOŽE
28. avgust, sobota,	AVGUŠTIN
29. avgust, nedelja,	JANEZ
30. avgust, ponedeljek,	ROZA
31. avgust, torek,	RAJKO
1. september, sredo,	TILEN

Lunine mene: 30. avgusta bo sonce vželo ob 6. uri in 19 minut, zašlo pa ob 19. uri in 45 minut. Dan bo tako dolg 13 ur in 26 minut. 27. avgusta bo na nebu nastopil ščip.

TELE KOM!

NAROČAM VESTNIK (najmanj za eno leto)

Ime in priimek: _____

Ulica: _____

Kraj: _____

Pošta: _____

Telefon: _____

Podpis: _____

PODOBOST STA ZA INDIVIDUALNE NAROČNIKE

VESTNIK

IN

zavarovalnica triglav d.d.
Območna enota Murska Sobotavaša spremljevalca skozi
podobe življenja

Postanite član Vestnikove družine in prejeli boste
palični mešalnik + nezgodno zavarovanje do 18. marca
2000 + 5 % popusta pri sklepanju novih zavarovanj

Naj... kmetija naj bo ...

Naj... kmetija ni samo lepa hiša in poln hlev živine. To ni samo velika ali celo največja kmetija z najsodobnejšo mehanizacijo, čeprav je, roko na srce, zaradi tega delo lažje. To ni samo hiška kot iz pravljice, saj na vasi nikoli niso imeli meščanskih hiš, ampak so morale biti funkcionalne, prilagojene potrebam človeka, predvsem pa so bile zmerom v okvirih zmoglosti. Je tudi to in še več. Naj... kmetija združuje veliko tankočutnih kazalcev, ki se izpričujejo z drugačnimi merili in ne samo v hektarjih in glavah živine. Prav te drobne pomembnosti, intimnosti, ki so očem marsikdaj zakrite, upošteva naša komisija pri svojem delu. In ni odveč dodati, da so prav ljudje tisti, ki največ pripomorejo k temu, da se tehnična obrne na pravo stran.

Letos se je komisija za naj... kmetijo odločila, da ta naslov prejme kmetija Bertalančevih ali po domače Obalovih v Sodiščinih. Človek že s ceste opazi, da je kmetija brezhibno urejena, saj celo na oknih hlevov cvetijo rože, da je sodobno opremljena ter da ji uspeva, da s pravilno izbranimi cilji dosega uspehe, ki prinašajo kakovostne pridelke in omogočajo stabilen zaslužek. Čeprav veliko delajo in dosega-jo dobre rezultate, komisije ni prepričalo samo kmetovanje, ampak tudi njihov odnos do okolja, saj zna družina ohranjati tradicijo svojih prednikov, vključujejo se v

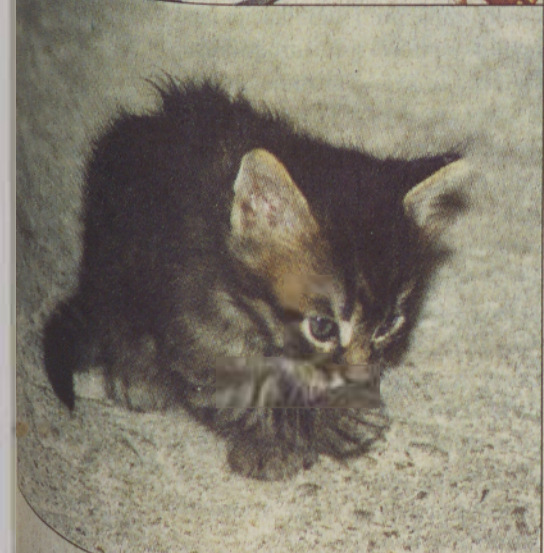
vasi, slovijo pa tudi po odlični kuhinji in pri njih se vsak dan ustavi veliko njihovih prijateljev, ki se vedno znova radi vračajo.

Mi vemo, za kaj smo jih izbrali, in verjetno je še veliko ljudi, ki jih dobro poznajo in ki nam bodo pritrdili, da si ta naziv res zaslužijo. Ne zato, ker so v vseh stvareh najboljši, ampak ker so popolni v tem, kar imajo, čeprav sami menijo, da so verjetno drugi boljši, in se bojijo, da še vedno niso opravili vsega, kar bi bilo potrebno. Prepričani so, da bi morali še kakšno leto počakati, potem bi morda lahko ... Ampak ko imaš enkrat vse, ne more več »iti gor«. Za kmetijo pa je nadvse pomembno, da ima vizijo in načrte za prihodnost, kajti samo dokler si znaš postavljati cilje, lahko verjameš v razvoj.

V tem času, ko mnogi kmetje pravi-jo, da razmere za kmetijstvo niso najbolj ugodne, želimo z našo akcijo Naj... kmetija spodbujati kmetovanje in kmetije, ki imajo tudi veliko vlogo pri ohranjanju tradicije in kulturne krajine.

Če še ne poznate družine Bertalan-čev, vas vabimo, da si preberete našo prilogo. Izdali vam bomo nekaj skrivnosti o njih in drugih nagrajencih. In naj vas zamika, da se srečamo in še bolje spoznamo v nedeljo, 5. septembra, ob 14. uri v Sodiščinih na Bertalančevi kmetiji in pred gasilskim domom.

A. Nana

Kako je odločila komisija

Naj... kmetija naj bo ...

Letos smo prejeli sedemindvajset prijav za naj... kmetijo '99, devet prijav za ocenjevanje obnovljene hiše ter pet prijav za najlepšo ograjo. Strokovno komisijo, ki si je vse prijavljene kmetije in domačije ogledala, sestavljajo Melita V. Lemut, dipl. inž. kmetijstva, Zita Flisar Novak, dipl. inž. kmetijstva, Damjan Jerič, dipl. inž. kmetijstva, Goran Dominko, dipl. inž. arh., Nataša Končestabo, dipl. etnol., in Boštja Rous, študent etnologije. Podelili so naslov naj... kmetije, štiri strokovne nagrade ter osem priznanj. Prejeli so jih:

Naj... kmetija '99

Kmetija Bertalančičevih v Sodišincih 17, Tišina.

Nagrade

Za kmetijstvo: družina Gomboc, Gerlinci 51, Cankova.

Za ohranjanje tradicije ter okolju in naravi prijazno bivanje: družina Mencigar, Fikšinci 46, Rogašovci.

Za urejenost okolice kmetije: družina Muhič, Biserjane 14, Sv. Jurij ob Ščavnici.

Priznanja za urejenost kmetije

Jože Hari, Sodišinci 27, Tišina

Marjan Horvat, Melinci 144, Beltinci

Dušan in Anica Flegar, Gerlinci 8, Cankova
Ladislav in Marjeta Seči,
Ulica Stefana Raja 15, Turnišče
Feliks Osterc, Vučja vas 50,
Križevci pri Ljutomeru

Nagrada za obnovljeno hišo

Martja Gjerkeš, Fikšinci 49, Rogašovci.
Priznanje za obnovljeno hišo
Mirko Hanžekovič, Markovci 37, Šalovci

Priznanja za najlepšo ograjo

Marta in Bojan Pevec, Martjanci 76a,
Martjanci.

Stanko Horvat, Dolenci 12, Šalovci.

Vsem dobitnikom nagrad in priznanj čestitamo. Naj dodamo še to, da so člani komisije tudi letos pri podelitvi priznanj upoštevali dogovor, da s priznanji nagradimo samo tiste kmetije, ki v družinskem krogu na splošno in imeniten način ohranjajo agrarno izročilo svoje družine, pa Vestnikove nagrade ali priznanja v okviru akcije Naj... kmetija še niso prejeli.

Vse pa vabimo na podelitev,
ki bo v nedeljo, 5. septembra,
ob 14. uri v Sodišincih.

Ko se v okviru izbora naj... kmetije odločamo o podelitvi priznanj in nagrad, se vedno znova sprašujemo, kaj je naj... kmetija. Ali je to čim večja kmetija, čim bolj intenzivna kmetija, ekološka kmetija, kmetija, ki se ukvarja z dopolnilnimi dejavnostmi, kmetija, na kateri vsi živijo samo od dela na kmetiji, kmetija, ki ima naslednika, kmetija, na kateri funkcionira družina ...

Na koncu ugotovimo, da ima naj... kmetija vsakega nekaj,

nekem prehodnem obdobju med državno zagotovljenim odkupom kmetijskih proizvodov in vedno večjo liberalizacijo kmetijstva. V tem času slovenska kmetijska politika tava med preteklo politiko, vplivom vključitve v WTO in CEFTO ter pripravi na vstop Slovenije v Evropsko unijo. Z vključitvijo Slovenije v razne trgovinske sporazume in v Evropsko unijo postaja slovensko kmetijstvo vedno bolj podrejeno globalnemu kmetijskemu trgu. Tudi kmetijstvo Evropske

bljenega dohodka z direktnimi plačili. To pomeni, da mora postati kmetijstvo vedno bolj intenzivno in da se proizvajajo kmetijski proizvodi po vedno nižjih cenah.

Vsa ta vključevanja Slovenije v trgovinske sporazume in priprava na vstop v EU zahtevajo od kmetijske politike, kmetov in vseh, ki se ukvarjajo s kmetijstvom, velike spremembe. Ker mnogi kmetje niso več pripravljeni, sposobni ali pa nimajo možnosti za sprejem takih pogojev gospodarjenja, so

Naj... kmetija in

poglavitno pa je, da dosega primeren dohodek za življenje družinskih članov.

Doseganje primerne dohodka na kmetijah pa je vedno težje, ker so se v zadnjih letih v slovenskem kmetijstvu zgodile velike spremembe in pretresi (presežki vina in mleka, kriza v govedoreji in prašičereji, problemi pri odkupu pšenice ...). Vsa ta dogajanja kažejo, da je kmetijstvo v krizi oziroma v

Kmetijstvo med socialo in

unije, kateremu se pridružujemo, se vedno bolj približuje razmeram na svetovnem kmetijskem trgu.

V reformah skupne kmetijske politike Evropske unije je jasen trend zniževanja odkupnih cen kmetijskih proizvodov in delnega nadomeščanja izgu-

začeli razmišljati o opuščanju kmetijske proizvodnje.

Vendar pa ljudje, ki delajo na teh kmetijah, dostikrat nimajo možnosti za zaposlitev zunaj kmetijstva, zato še vedno vztrajajo v kmetijstvu, če jim to daje le minimalni dohodek, lahko tudi rečemo soci-

Mi pomoremo njim, oni bodo pa nam ali svojevrstni fenomen današnje družbe

Čeprav je vsaka kmetija gospodarsko in socialno zaokrožena celica, ne more eksistirati brez stikov z vaško sosesko. Ta se najbolje kaže v oblikah medsebojne pomoči pri delu in ob nesrečah, pri skupnih prireditvah v vasi in kolektivnem obhajanju letnih šeg in navad. Povezanost članov družine s skupnostjo pa potrjuje prav sodelovanje pri vaških društvih, ki skrbijo za varno bivanje, ugodno počutje in kakovost kulturnega dogajanja, s tem pa prav za povezanost vaškega občestva in vsakokratno obnavljanje medsebojnih odnosov.

Pri površnem opazovanju se kažejo vse te oblike in odnosi izmenjav za skrajno neurejene, vendar nas že malenkost podrobnejši pristop postavi pred dejstvo, da govorimo o izjemno dinamični, vsepovsod navzoči in pomenljivo pregledni instituciji raznoterih vsebin in oblik medsebojne pomoči, pomembni obliki sobivanja na podeželju. Najkoristnejši princip delovanja in ohranjanja tradicionalne skupnosti je vsekakor princip izmenjavanja, kamor bržkone moramo uvrstiti medsebojno izmenjavanje pridelkov, receptov, vseh oblik pomoči in nasvetov. S terminom medsebojna pomoč razumemo medsebojne odnose delovnega in nedelovnega značaja med člani posamezne vaške skupnosti, kjer sodelujoči ni neposredno zainteresiran za specifično opravilo in se s storjeno uslugo ne okoristi neposredno, marveč računa na skorajšnjo ali kasnejšo povrnitev dela, storitve ali daru enakovrednega ali neenakovrednega značaja.

Med opravila, kjer prizadeti pričakuje skorajšnjo povrnitev, uvrščamo vsa sezonska dela gospodarskega agrarnega cikla, denimo kopanje, okopavanje, mlačev, spravilo poljščin, lič-

na, trgatve, česanje perja, pripravo silaže. Enako, vendar kasnejše povračilo ob enakih ali podobnih priložnostih pričakujejo pri kopanju in betoniranju temeljev ali plošče, postavljanju ostrešja in prekrivanju strehe. Četudi pomoč ob naravnih ali življenjskih nesrečah vodijo vsaj na videz iz usmiljenja porojeni vzgibi, ta nesebični pristop razvrednoti stvaren racionaliziran odgovor: »Mi pomoremo njim, oni bodo pa nam.« Solidarnost vaške skupnosti se najhitreje izkaže, ko je kdo v sili, ob nepričakovanih nesrečah (ogonj, poplava, smrt) z reševanjem živine in imetja in vzpostavljanjem prvotnega bivalnega in gospodarskega standarda. Čeprav se sodelujoči v tovrstne odnose vključujejo navidez prostovoljno in je tovrstna pomoč najiskrenejša, ker kdor hitro da, dvakrat da, pa beležimo, da so ljudje, ki jim je bila izkazana tovrstna pomoč, potem, ko so si opomogli, po svojih močeh povrnili, ker so se naključnemu ali zunanemu obiskovalcu že zaupali: *Senki nega, senki je mrou, Senki se boga ne moli ali Bog plati nemreš v žep dati.*

Žetev, mlačev in spravilo s kombajni, košnja z raznovrstnimi priključki so poenostavili še vedno fizično zahtevno delo in pridobili veliko časa, zato pa prekinili stare oblike vaške družabnosti. Prepotreben čas za česanje perja, luščenje bučnega semena, luščenje in ličkanje koruze so našli v dolgih zimskih večerih, kjer je bilo siceršnjih priložnosti za druženje manj. Ker nam dandanašnji življenje uravnava storilnostni princip, se soočamo s svojevrstnim paradoksom pomanjkanja že pridobljenega časa, zato moramo razumeti enodnevnne folklorne prikaze v poletnih mesecih kot sentimentalno obujanje spominov na tovrstna opravila in že pozabljene priložnosti za druženje in zabavo.

Motili bi se, če bi domnevali, da so

vanje vaščanov v neagrarnih dejavnostih osiromašili tovrstne sodelovalne oblike, saj je vsakokratna tehnična inovacija sicer nadomestila tradicionalne obdelovalne tehnike, zato pa spodbudila nove sodelovalne odnose. Tako so sicer nemehanizirana ročna kmečka dela, kot so žetev, košnja in mlačev zaradi zamudne narave dela svojčas zahtevala večje število delavcev, kot jih je štela posamezna družina, zato pa je delo pri mlatilnici, ki je pospešilo tovrstna opravila, zaposlilo petkrat več delavcev. Prehod iz naravnega v industrijsko kmetovanje, prehod iz ekstenzivnega v intenzivno je pospešil uhlevljanje živine in uvedel nove oblike krmljenja, krmo pa je potrebno pripraviti v silosu, silirati torej. To opravilo pa zopet zahteva večje število ljudi kot jih premore posamezna gospodinjstva, vsaj deset ljudi za koritasti silos, zato lastniki silosov definirajo novo vsebino in kolektivni značaj medsebojne pomoči, največkrat na podlagi takojšnje vrnitve.

Iz sistema medsebojne izmenjave pomoči tu in tam opuščajo vzpostavljanje tovrstnih odnosov s starejšimi ljudmi, ki ne morejo poprijeti za vsako delo. Če za njih materialno skrbijo odseljeni otroci, ki ne morejo povrniti tovrstnih uslug, se za vsako obliko pomoči delovnega značaja dogovorijo za plačilo. Tako spoznavamo, da vzpostavljanja in ohranjanja medsebojne pomoči ne porajajo nikakršni altruistični nagibi, saj si vaščani pomagajo predvsem zato, ker eden sam ne bi zmozel opraviti dela in ker bi delo, če bi ga opravljal sam, predolgo trajalo. Skratka, medsebojna pomoč pri raznih delih poroja predvsem gospodarska potreba ljudi. Njihov način gospodarjenja, ki ga uravnava potek menjave letnih časov, povečuje preživetvene zmogljivosti, če svoje delo opravijo pravočasno in gospodarneje, za kar potrebujejo večjo število ljudi. Za vsakokratno sodelovanje v sistem izmenjavanja omogoča in olajša primarno obliko komunikacije s člani skupnosti.

Čeprav so zaposlovanje vaščanov, neugodna populacijska struktura, mehanizacija kmetijstva in sodobnejši načini kmetovanja sicer zmanjšali priložnosti za medsebojno sodelovanje pri različnih kmečkih opravilih, pa novo vsebino definirajo polagrarna in neagrarna gospodinjstva. V sistem medsebojnega izmenjavanja se vključujejo s storitvami (prevoz, gradbene, kleparske, mizarske, mehanične, uradniške usluge) ali posojanjem orodja, ki jih je na vasi težje ovrednotiti ali poplačati, zato jim svojo hvaležnost povrnejo v naravnih oblikah pridelkov in izdelkov (jajca, mast, koline, krompir, cvetje, kvašeno zelje, repa, sveža in vložena zelenjava, domači kruh, ocvirki, bučno olje, skuta, mleko, moka). Zlaj razumemo, zakaj mora pri nas družina pridelati več, kakor potrebuje zase. Če se hoče enakovredno vključevati v vzajemni si-

stem izmenjavanja, mora biti družinska pridelava presežna. Čeprav so nekdanje vaščane izmenjavanja kolonizirala sodobne vremenske in shranjevalne razmere, pa danes opažamo, da ta del našega fenomena vzdržuje in oblikuje komunikacija med gospodinjstvi s pomoš in sorodnikov, kljub vrtenju življenja in shranjevanja in konzerviranja. Tovrstne pogostitve so oblikovane iz različnih vsebin, ki so dan na dan na obisku. Govorimo pravzaprav o svojevrstnem paradoksalnem fenomenu: čas v družbi, ki, kljub vrtenju življenja načelom družinske in posameznikove samozadostnosti, s tovrstnimi izmenjavami uslug in pridelkov, se čisto urezo družbenih razmerij med skupnostmi ne glede na družbeno ali poklicni izvor, ker krepki medsebojni vezanost skupnosti in oblikujejo vaške družabnosti.

Nataša Končestabo

podpora. Na drugi strani pa meje, ki vidijo svojo prihodnost v kmetijstvu. Le-te pa kažejo možnosti, kako naj gospodarijo na kmetijah, da bodo lahko dolgoročno živele od kmetijstva. Pri tem pa nastaja problem, ker je trenutna kmetijska politika zelo nestabilna in zelo težko napovedati pravi razvoj kmetij. Pravzaprav lahko napovedujemo razvoj kmetijstva v Sloveniji podobno, kot je trend razvoja kmetijstva v Evropski uniji, ker smo v nekaj let postali del

od kmetijske politike, strokovnih služb, lokalne skupnosti in do kmeta. Potrebno bo najti in izkoristiti vse obstoječe prednosti ter možnosti, ki jih ima naše kmetijstvo. Med kmetijami, ki smo jih obiskali v okviru akcije Naj... kmetija, smo videli veliko takih, ki bodo lahko uspešno gospodarile tudi znotraj Evropske unije, vendar se bodo morale sproti prilagajati novonastalim razmeram. Kmetije bodo morale težiti k čim večji intenzivnosti proizvodnje (višji pridelki, boljša

kvaliteta proizvodov, večja proizvodnja uleka, višji dnevni prihodki, izbira dohodkovno zanimivejše pasme živali ...). S povečevanjem intenzivnosti bodo kmetije skušale doseči čim večji dohodek iz obstoječe proizvodnje. To ne pomeni, da je potrebno povečevati intenzivnost do skrajnosti, upoštevati je potrebno ekonomičnost maksimalne intenzivnosti in problem ekologije. Ker pa je večina naših kmetij premajhnih za dolgoročno konkurenčnost, moramo razmišljati o povečevanju velikosti kmetij. Pri povečevanju velikosti kmetij pa moramo paziti, da ohranimo oz. izboljšamo intenzivnost proizvodnje, kajti v nasprotnem primeru nam investicija v povečanje proizvodnje ne bo prinesla večjega dohodka, ampak nasprotno. Pri poveče-

vanju velikosti kmetij moramo biti zelo previdni, ker investicije v kmetijstvo zahtevajo veliko kapitala in vsaka nepravilna odločitev lahko pripelje do problemov pri gospodarjenju kmetije. Pri tem se moramo zavesti, da namen kmetijstva ni imeti lepo kmetijo, ampak da imajo zaposleni na kmetiji primeren dohodek. Povečevanje velikosti kmetij in intenzivnosti proizvodnje je nujen ukrep za večino pomurskih kmetij, vendar se pri tem sprašujemo, do katere meje se bo moralo kmetijstvo intenzivirati, saj vidimo, da stalna težnja k zniževanju proizvodnih stroškov pelje do velikih problemov (bolezni norih krav, dioksinska afera ...), po drugi strani pa, če pogledamo, kakšna je struktura kmetijstva in kakšne

so naravne razmere za kmetijstvo v kmetijsko razvitih državah, naše kmetijstvo ne bo nikoli popolnoma konkurenčno. To pomeni, da bomo vedno odvisni od državnih subvencij in institucionalne zaščite kmetijstva. Ob tem pa se pojavlja alternativna usmeritev kmetijstva, ki je usmerjeno bolj k naravi prijazni proizvodnji, predelavi kmetijskih proizvodov v smeri regionalno značilnih izdelkov in v prodajo kmetijskih izdelkov prek lokalnega turizma. O taki usmeritvi kmetijstva se že dalj časa razpravlja, vendar je konkretnih rezultatov malo. Kljub temu se je na vseh teh področjih začelo premikati. Ustanovilo se je društvo EKO-proizvajalcev, vzpostavlja se kontrola EKO-proizvajalcev. Zaščitilo se je geo-

grafsko poreklo prekmurske šunke. Pripravlja se zaščita porekla še za druge regionalno značilne kulinarične specialitete (prekmurska gibanica, pereci, prleška gibanica, prleška tunka, bučno olje ...). Turistične organizacije se vedno bolj zavedajo, da morajo sodelovati z okoljem in turistom ponujati EKO-proizvode in regionalno značilne izdelke. Vsekakor so prvi koraki narejeni, vendar je potrebno v take alternativne usmeritve vključiti čim večje število kmetij. Ker taka proizvodnja zahteva veliko novega znanja, pripravljenosti do tveganja, novega dela, organiziranosti, kapitala ... bo potrebno še veliko aktivnosti v smeri razvoja teh dejavnosti.

Problemi, s katerimi se kmetijstvo trenutno ubada, in prihajajoče spremembe, ki se pričakujejo v kmetijstvu, zahtevajo od kmeta in od vseh, ki se ukvarjamo s kmetijstvom, vedno več dela, iznajdljivosti in umnega gospodarjenja. Zato je pomembno, da najdemo in skušamo izkoristiti naše naravne, etnološke in kulinarične prednosti. Le tako bomo lahko postali konkurenčni znotraj Slovenije in v prihodnje tudi znotraj Evropske unije. Vendar pa mora pri tem kmetu pomagati tudi širša skupnost. Vsi skupaj se moramo vedno bolj zavedati, da kmetijstvo ni samo običajna gospodarska panoga, ampak da kmetijstvo vedno bolj dobiva vlogo negovalca kulturne krajine in da podeželje brez kmeta ne bo imelo duše.

Damjan Jerić

5 DOLGOČASNIH

Prišli so tiho in postali legenda. Klasični. Adria. Donavski. Bobrovec. Markant. Bramacovi strešniki s 30-letnim jamstvom in še dodatnim jamstvom za poškodbe zaradi zmrzali. Estetskega videza, s celovitimi sistemskimi rešitvami za vse strešne detajle. Ekološko neoporečni. Večni.

KUPON
Prosimo, da mi brezplačno in neobvezujoče pošljate
prospekte in podatke o prodajnih pogojih za izdelke
Bramac.

VMS

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Bramac, d.o.o.,
Sedež in tovarna: Dobruška vas 45, 8275 Škocjan
tel.: (068) 322007, 770 091; faks: (068) 76 290
Prodajni center in skladišče: Otiški vrh - Dravograd, 2373 Šentjanž
tel.: (0602) 85 074, 85 647; faks: (0602) 85 206
<http://www.bramac.si>
e-pošta: marketing@bramac.si

BRAMAC
Varna streha za vse življenje

Zgodba kmetije Bertalaničevih ali po domače Obalovih se je prelomno začela nekako pred 29 leti. Njihovo družino, ki je pred tem imela drugačne cilje, je doletela žalostna usoda in gospe Irma je umrla mož. Na kmetiji je ostala sama z dvema hčerkama. Tu bi se lahko zgodba bolj žalostno končala in kmetija bi šla samo še navzdol. Pa se ni, kajti Irma je takrat verjetno zbrala toliko poguma, svoje energije in optimizma, da je s pomočjo sorodnikov, sosedov in prijateljev kmetija začela rasti in se vzpenjati. Danes je s pomočjo hčerke Gabike in njenega moža Franca ter njenega sina Franja prav začetela, zato jo marsikdo opazi. Imajo, kar so skozi leta skupaj ustvarjali, in vsak po svoje prispevali.

Ker nimajo krav, se lahko dan pri njih začne nekoliko pozneje, nekaj pred 7. uro jutraj. »Babica pomolze koze, midva pa greva vsak v svoje hleve,« pripoveduje Gabika, ki skrbi za prašičje matere, njen mož Franc pa za mladiče in še za odstavljene pujske. »Za tiste od rojstva do konca pitanja,« dopolni sin Franjo. Ker se že deset let specializirano ukvarjajo s prašičerejo, je glavni vir njihovega dohodka iz hlevov. »Ampak, če me že vprašate, jaz veliko raje delam na njivi,« je povedal Franc, »ker te tam nihče ne moti.« Pri pujskih pa gre lahko večkrat kaj narobe, kakšne bolezni ali kaj podobnega. Čeprav hitro odrastejo in jih dajo naprej, jim kakšen kdaj pa kdaj tako prirase k rucu, da jim je potem za njim zelo žal. »Nekateri so res nekaj posebnega in včasih kakšnemu dajo ime, med njimi je bil tudi Terminator. Franjo pa je dodal, da se da svinjo marsikaj naučiti in tudi kakšno besedo razume. Pa saj pravijo, da so svinje ene najbolj inteligentnih živali.

Imajo štiri koze

Krav danes nimajo več, namesto njih imajo raje štiri koze, od katerih dobijo tudi do 10 litrov mleka na dan. »Male kozice so tako 'lušne' in tako rade se igrajo. Kar v naročje skočijo in se želijo 'pocarkljati',« je razložila Gabika. Doji jih babica in njihovo mleko je večstransko uporabno. Poleg tega, da ga pijejo, delajo iz njega tudi skuto in iz nje pečejo pecivo. Tudi nekaj kokoši imajo. »Veste, tako da imamo sveža domača jajca,« je razložila. »Človek rad ve, kaj poje.« Med kokošmi pa se ponosno »špancirata« tudi labodja gos in »čirka«, ki ju je Franjo dobili od praktikantov, ki so bili pri njih. »V bistvu so gos dobili, da bi jo pojedli. Ampak, da bi jo pojedli, mi še na 'kraj pameti' ne pride,« pravi Gabika.

Brez prijateljev, sorodnikov in sosedov ne bi šlo

Danes je to lepa kmetija, ki ima perspektivo. Ampak tudi hude čase smo preživljali. »Pred 29 leti je babica Irma ostala sama z dvema hčerkama,

ma, osemletno Gabiko in petnajstletno Olgo. Tudi starši so ji zgodaj umrli in zato je bilo zanje še toliko huje. Čez leto je kar šlo, ampak jeseni, ko je bilo tudi drugega dela veliko, je bilo težko skrbeti za živino in otroke. Veterinar in sorodnik dr. Janez Malačič ji je predlagal, da bi bili boksi za odstavljene pujske boljši in lažji za vzdrževati. Pujski so na mreži in ni potrebno »zmetavati«. Takoj so se odločili in čez teden dni so bili boksi že pri njih. Z njimi smo bili zadovoljni in kmalu smo se odločili še za gradnjo hlevov za plemenske svinje. Tudi dr. Slavič je prišel in nam pomagal pri selitvi prašičev, in vedno, ko se je peljal mimo, se je ustavil pri nas in nadzoroval delo. Ker smo imeli dobre rezultate, so nam potem dr. Ludvik Bratuša, dr. Malačič in dr. Slavič svetovali, da naj imamo namesto bekonov raje vzrejo plemenskih svinj, in tako smo se pred desetimi leti odločili za vzrejni center. Prav oni trije imajo zasluge, da smo se mi za to odločili.

Naj... kmetija '99

Pri njih vedno diši po svežem pecivu

»Kar se spomnim, smo pri živini imeli srečo, in nekako se je denar za razvoj, ter da smo lahko normalno živeli, vedno našel. Moram dodati, da so nam v tistih težkih trenutkih, ko sem izgubila moža in ostala sama s hčerkama, vsi priskočili na pomoč, tako sorodniki, sosedje kot prijatelji. Veliko so nam pomagali in nam šli na roko. Ampak mi smo se vedno odločili za kaj novega, tako je bilo tudi takrat, ko smo konec 70. let takoj zagrabili za idejo, da bi pod krave dali gumo. Za adaptacijo govejih hlevov ima velike zasluge gospod Jaroslav Karba. Malo nenavadno se je slišalo, ampak ko smo šli to pogledat v Avstrijo, sem bila takoj za to. Veste, nekoč je bilo težko, ampak mladi se mi danes tako zasmilijo in takrat mi je žal, da si nista izbrala kakšnega drugega poklica,« nam je povedala babica Irma.

Vse ve o traktorju

»Sin Franjo je končal osnovno šolo in bo jeseni šel na Kmetijsko srednjo šolo Rakičan. Popeljal me je po kmetiji mi jo razkazal, kje imajo zelenjavni vrt, kje so pujski, odstavljene in nekoliko večji, kateri je tisti, ki so ga ravnokar pripeljali iz karantene. Kar koli sem ga vprašala o delu, mi je razlagal s tako vnemo, da ga je bilo veselo poslušati, iz njega kar žarita veselje in volja do dela na kmetiji. Zato mu tudi starši zaupajo in prevzame marsikatero odgovorno delo. »Se posebno sedaj med počitnicami, ko pa je šola, pa se mora bolj posvetiti drugim stvarim.« Obvlada marsikaj, meša krnila, ureja okolico, skrbi za živali, če

je potrebno pomaga tudi v kuhinji ali kaj očisti,« sta ga pohvalili mama in babica. Še najbolj pa se veseli dela s traktorjem, saj na njem sedi že od osmega leta. »Traktorje ima dobesedno v malem prstu,« pravi mama. »Vse naštudira, vse prebere.« In ko sem ga vprašala, ali bi imel raje dober avto ali dober traktor, je brez pomisleka izstrelil, da vsekakor traktor. Kar sanja o tem, da bi kupili novega, čeprav bi njegova mama Gabika raje videla, da bi denar vložili v obnovo hiše in ureditev okolice. Izdali so mi tudi, da ga dekleta kar obletavajo. »Se preveč,« se namuzne mama, »če pa je naš Franjo tako zgovoren in tako zna z dekleti.« K temu je veliko pripomoglo tudi dejstvo, da se je v otroštvu veliko ukvarjal s tremi sestričnami. »Se marsikatera praktikantka, ki je bila pri nas, se ga spomni in mu piše za rojstni dan. Nas se ne spomnijo,« ga zbadajo, »kdaj imamo rojstni dan.«

Nekateri jočejo, ko gredo od nas

Že petindvajset let pa hodijo k njim praktikanti iz kmetijske šole in tudi z Visoke šole v Mariboru. Mnogi, ki tukaj preživijo nekaj dni, se potem še večkrat vračajo, saj jih na Bertalaničeve vežejo lepi spomini. Tudi taki so, ki ob slovesu ne morejo skriti svojih čustev in ganjenosti. »Nikoli ne bomo pozabili Darka, ki je prišel k nam. Bil je brez staršev in vedno je živel bolj skromno kot ne, pomislite, še peciva ni poznal. Ko je po desetih dnevih odhajal, je rekel, da bo pogrešal pecivo in vso družino, zato mu je babica Irma pecivo spekla še za domov.

Veste, jokaj je, ko je šel.« Tudi on se večkrat vrne, in ko je bil nekoč na obisku v Gornji Radgoni, je skočil še k njim ter takoj poprijel za delo. »Tako je delal,« se je pošalil Franc, »da bi nam skoraj koso skuril.« Mnogi, ki so bili pri nas, se še radi vračajo, in če ne ob drugih priložnostih, se nas spomnijo za božič ali ob kakšnem prazniku. Pri njih se je v teh letih obrnilo že kakšnih šestdeset, sedemdeset mladih praktikantov. Prihajajo tako dekleta kot fantje. »In fantje,« pripoveduje babica Irma, »znajo biti še prav posebno zanimivi. Nekateri

nadvse zanimata kuhanje in peka. Da bi jih videli, kako nekateri mešajo in gnetejo.« Pa še od vsakega se kaj naučijo, pravijo, saj imajo marsikje drugačne navade in drugačen način dela.

Radi pridejo k njim

Ker imajo rejski center, se pri njih ustavijo mnogi avtobusi, s katerimi si pridejo ogledat to vzorno kmetijo, iz vse Slovenije so že prišli, nekoč pa so prihajali iz vse Jugoslavije, Avstrije pa tudi iz Poljske, danes hodijo bolj z veterinarske fakultete. Spominjajo se, kako lepo je bilo in koliko zanimivih zgodb ostane za njimi. Pogostijo jih s »kiflinčki« in gostje so vedno navdušene nad pecivom, da si včasih kar skupinsko zapisujejo recepte iz babičine stare kuharice. Med njimi pa so tudi pravi veseljaki, tudi Poljaki, ki so na dvorišču tako lepo peli, nekoč pa se je ena skupina tako razživela, da so popili še zadnjo kapljo vina, ki so jo imeli pri hiši. In smeje pravijo: »Nismo ga imeli malo.« Veliko lepih zgodb pripovedujejo.

Veliko kuhajo in vkuhavajo

Na vsaki kmetiji odigrajo pomembno vlogo ženske in pri njih je prav tako. Obe čez leto vlagata zelenjavo, marmelado, kompote in sokove. Veliko marmelade porabijo, saj veliko tudi pečejo in po dobri kuhinji slovijo daleč naokoli. Babica Irma rada peče pecivo iz kvasenega testa, posolanke, »kifline«, kakšno suho pecivo, predvsem pa rada odpre svojo staro madžarsko kuharico.

Gabika pa se raje pripravi za kaj bolj zapletenega, kot so šarlote, tiramis, kremšnit in podobno. Babica Irma tudi zelo rada poskuša nove recepte, ki jih najde v časopisih in revijah. Vsak dan tudi skuha in skrbi, da družina ni lačna, pri tem pa ji v kuhinji pomaga tudi Gabika. Vse kuhajo, pečejo tudi pice, za katere sami pripravijo mezgo po posebnem receptu s korenčkom, zaupali pa so nam tudi, da še najraje jedo kakšne enolončnice z različnimi fižoli, s stročjim ... Pri njih že na dvorišču diši po svežem pecivu.

Kakšna je skrivnost odličnih »kiflinov«? Babica Irma je povedala, da je potrebno dodati malo kisle smetane, in so boljši.

Vanilijevi venčki

Za testo: 18 dag moke, 5 dag sladkorja, 1 vanilin sladkor, 10 dag masla (najboljše pol masla, pol margarine), 2 kuhana rumenjaka

Za posip: beljak, nasekljani orehe, marmelada

Iz tega zmešamo maso in primešamo spisirane rumenjake. Naredimo svaljke in okoli kazalca naredimo venček ter namočimo v beljak in na drobno nasekljane orehe. Potem jih spečemo. Ko je spečeno, dva po dva zlepimo z marmelado.

Rože in »ograček« so ženskam posebna strast

»Z zelenjavo pa tako ali tako težav, saj je velik zelenjavni vrt prav babičina strast. Jaz pa sem po materi »erbala«, da rada delam na vrtu in s »erbala« razlaga Gabika »Zelenjarskim za rože.« Zelenjavni vrt imajo pri hiši zelo rade rože, in to grem s kultivatorjem, mora biti babica prazen, da ne bi kaj uničil, je dodal Franc. Toliko rož imamo, da bi jih včasih potrebno po zraku hoditi. Rože bica pa dodaja, da jo na vrtu vedno spremlja psička Ara, ki pazi nanje. Zato pa je poplačana s kakšnim kečkom. Tudi Franjo zelo rad deluje na vrtu. »Že kot otrok je tam imel svoje grede. Vse je sadil kot jaz. Se spomnim, da je izmuznil v največji vročini, da je na vrt. Tako rad je okopaval vrt, da je kdaj kaj kar izkopal. Gabika pa ima veliko opraviti na kmetiji, vse drugo kar pač ostane, pa tudi v trgovini mora, kajti na kmetiji se vedno kaj potrebuje ali kaj zmanjka, zdaj mora skočiti po orodje, zdaj po kakšno vitamine za živino ali pa kakšen del za traktor, avtomobil ... Takoj se znajde pri vsaki stvari in njen smeh na obrazu priča, da ji ni prav nič težko.

Ne govorijo o sebi

Čeprav so pri Bertalaničevih vsi zgovorni, v bistvu ne želijo veliko govoriti o sebi, da bi se pohvalili, pa še manj. Preveč skromni so in raje hitro speljejo pogovor na drugo temo, če raje pa ti ponudijo pecivo, in ko sem prihajala k njim, me je na mizi vedno čakalo sveže pecivo. Tako hitro mine in prijazni in pri njih časi hitro minejo. Vedno bolj pa sem imela občutek, da jih poznam že dolgo, dolgo časa. A. Nana Riturper Rodež, foto: Jurij Zavržnik

»Bertalaničevi so bili med prvimi tremi v Pomurju, ki so se specializirali za rejo prašičev, in med prvimi, ki so montirali opremo po ihanski metodi. Kmetija je bila manjša, za govedorejo premajhna, ampak vedno so jo dograjevali in bili pripravljeni uvajati novosti in inovacije. Odlikuje pa jih tudi velika natančnost. Hitro so dobili tudi status mojstrske kmetije, zato se je veliko praktikantov priučevalo pri njih. Družino res dolgo poznam in moram povedati, da so nadvse gostoljubni, gospa Irma pa je izredna kuharica. Tudi če nisi najavljen in se samo ustaviš pri njih, ti vedno postrežejo s svežim pecivo. Moram povedati, da so to zelo dobre pogače.«

Dr. Alojz Slavič

Naj kokoši imajo, da imajo tudi domača jajca.

Z Bertalaničevimi se poznam že petnasjt let in moram povedati, da je ta družina izjemno delovna, natančna, izredno ekološko usmerjena in vedno pripravljena sprejeti novosti. Ampak kljub temu, da delo pri človeku vzame veliko časa, znajo oni vedno najti čas za prijatelje. Sedaj so časi, ko se kmetje srečujejo z mnogimi težavami, in tudi v življenju ni vedno lahko, ampak Gabika zna vse obrniti na šalo. Franc dobro pozna svoje delo, čeprav se je s prašiči začel ukvarjati šele, ko se je poročil na to kmetijo. Glavni je pri preskrbi hrane za živali in za vse težaško delo, kjer mu je v veliko pomoč sin Franjo. Oče mu je že sedaj predal veliko znanja in dela, kar zna dobro izkoristiti. Na kmetiji pa je prava posebnost babica Irma, ki

vsakodnevno skrbi za hrano, posebnost pa so njene pogače. Tja ne prideš, da bi bili brez pčiva. Drugo babičino veselje je 'ograček' in z njega se z zelenjavo oskrbuje tudi naša družina. To so dobri ljudje, kar se vidi tudi po številnih rožah, ki krasijo njihova okna in okoličico, in zanje je predvsem odgovorna Gabika. Odkar jih poznam, so kmetijo razširili, dogradili, ampak premalo razmišljajo o sebi in bojim se, da na tak način dolgo ne bodo zmogli. Zelo radi prihajamo v njihovo poletno kuhinjo, prekrasni so pikniki pod brajdami, za katere pa premalokrat najdejo čas. Želim si, da bi se še dolgo srečevali, in prepričana sem, da si ta naslov res zaslužijo.

Prijateljica dr. Anka Korošec z družino

... tam, so prašiče ravno pripravili na gonjski sejem.

Police se pri njih kar šibijo pod vložnimi solatami, marmeladami, kompoti in domačimi sokovi.

Posnetek Bertalaničeve kmetije iz helikopterja.

... vanilijevi venčki. Delo je malo zamudno, ampak mogoč, ki so jih poskusili, pravijo, da so prav nebeski.

K Naj... kmetiji

Ze prvi pogled ob prihodu na dvorišče nam pove, da so pri Bertalaničevih zelo marljivi, ker kamor koli pogledamo, povsod je čisto, urejeno in vse je na svojem mestu. Sami se te pohvale nekoliko branijo, ker je njihovo oko zelo natančno, strogo in zmeraj najde kakšno pomanjkljivost, ki je za obiskovalce zanemarljiva.

Bliža se jesen, ki se pozna tudi na nekaterih okrasnih rastlinah, ki odvetajo in se pripravljajo na mirovanje. Pred hišo in ob njej je veliko enoletnic, ki so predvsem v veselje gospe Irmi. Hčerka, mlada gospodinja, bi raje imela več trajnic. A kaj, ko ima Irma rade rože in spet tu nekaj poseje, tam nekaj posadi, vse se prime, rase. Ko pa enkrat že rase, se jim zdi škoda, da bi jih uničili. Kljub vsemu postajajo trajnice, različni okrasni grmički, vse bolj uporabni, zanimivi. Z njimi si lahko zasadimo gredice, zelenice trajno, in to tako, da imamo vse leto zanimiv vrt. Izbira je že zelo pestra, kombinacij je veliko za vse letne čase. Večje, cvetovi letel se lahko uporabijo za razne dekoracije, kot rezano cvetje za vazo ... S takim vrtom je tudi manj dela, ker ni potrebno vsako leto vse na novo zasajevati, urejati.

Poleg cvetja zraste pri njih še veliko zelenjave, sadja. Zelenjavni vrt je zadaj ob ogradi. Poleg zelenjave zraste na njem še veliko jagod, iz katerih se pri Bertalaničevih kuha dober sok. Obilno rodijo tudi maline in jagber. Vse se zoblje sproti, a za to je sadja ponavadi preveč in se del nameni še za zimo. Vrt jim je v veselje, še posebej gospe Irmi in njeni zvesti spremljevalki psički. Ob koncu naporenega dela še malo posedita na klopci ob vrtu, se ohladita in uživata ob pogledu na bližnjo naravo.

Ograd ne bi bil ograd, če v njem ne bi raslo sadno drevo. Nekaj je starih dreves, zraven je zasajen nov, mlad sadovnjak, ki že kar obilno rodi, in ko bo v polni rodnosti, bo sadja več kot dovolj.

Težko je z besedami opisati čar nekega vrta, dvorišča, ljudi, ki na tem dvorišču živijo, delajo ... Skupaj ustvarjajo neki prostor in ga povezujejo v neločljivo celoto. To ni samo bivalni prostor, prostor za delo, ampak je rastlinstvo del narave in del narave je tudi človek. Človek ni stroj, zato potrebuje za uspešen razvoj poleg hrane za fizično moč še hrano za duha. To moč si človek že od nekdaj pridobiva v naravi, ker je del nje, ker je bil skupaj z njo ustvarjen in ker živi po zakonih narave. Prav zaradi tega bi se morali zavedati, da samo hiša nič ne pomeni, ampak mora biti pravilno postavljena v krajino, vključena v širšo pokrajino. Ta prehod vsekakor ni mogoč brez rastlinstva, brez okrasnega vrta, v katerem rastejo drevesa, grmi, trata, trajnice ...

Melita V. Lemut, dipl. inž. kmetijstva

«Ko sem prišla z vrta, sem se usedla na klopo pred poletno kuhinjo, z mano je moja ljubljenska Ara, gledam v svet in kaj mi manjka,» je pojasnila babica.

Nadvse radi imajo tudi rože.

Lisica in grozdje

Lisico je mučila lakota, zato se je odpravila v bližnji vinograd. Bila je bližnja jesen in lisici so se cedile slinice ob pogledu na trto, ki se je šibila pod težkimi grozdi. Toda njeno veselje ni trajalo dolgo, kajti grozdi so bili previsoko in lisica jih ni dosegla. Nekajkrat se je povzpela na zadnje noge, toda naposled je morala priznati poraz. Odpravila se je iz vinograda in si govorila: »Naj grozdje obere, kdor ga hoče. Zame je preveč zeleno in kislo. Tudi če mi ga prinesejo na pladnju, se ga ne dotaknem.«

Nauk: Lahko je zaničevati, česar ni mogoče dobiti.

... rad dela tudi na vrtu in pokazal mi je rdečo koruzo.

... kako pečejo.

Vzrejno središče v zasebni prašičerji

Franc Bertalanič, Sodišinci 17, Naj... kmetija 1999

Komisija, ki ocenjuje in seveda na koncu odloči za naj... kmetijo, je v letošnjem letu ta naslov dodelila kmetiji Franca Bertalaniča iz Sodišincev. S tem je v bistvu dodeljena nagrada tudi za 10-letnico vzpostavitve prvega vzrejnega središča v zasebni prašičerji v Sloveniji.

Prav kmetija Bertalaničevih je pred 10 leti, meseca septembra, prodala iz svoje kmetije prve plemenske mladice. S tem se je začelo neko novo obdobje zasebne prašičerje v Sloveniji.

Prašičerja je na tej kmetiji že od leta 1974 glavna dejavnost. Vsekakor so si že predhodni rodovi prizadevali biti napredni in uspešni. Tako lahko rečemo, da je kmetija rasla ves

govali intenzivnost s kvaliteten in natančnim delom. Kvalitetna vzreja plemenskega materiala zahteva od rejca posebno usposobljenost in natančnost. Osnova za to je točnost zapisovanja podatkov in redno spremljanje obdelav podatkov. V ozadju je vsekakor kvalitetna prehrana živali, primerno in živalim prilagojeno bivanje letih. Na kmetiji so ločene posamezne faze proizvodnje. Osnova je sodobno urejena porodnišnica, ločena vzreja pujskov s prilagojenimi zoohigijskimi normativi, čakališče z dovolj prostora za gibanje živali in ločena vzreja plemenskega materiala z urejenimi izpusti. Prav ti izpusti so tudi pogoj za kvaliteten vzrejen plemenski mla-

Tudi drugi parametri nakazujejo na to, da je kmetija prav v vrhu slovenske in tudi širše prašičerje.

Udeležujejo se vseh predavanj in seminarjev, ki so tako ali drugače povezani s kmetijstvom. Naročeni so na vso strokovno literaturo, povezano s kmetijstvom, vzorno sodelujejo z vsemi strokovnimi službami v regiji. Kmetija ima naslednika, ki se je odločil za študij kmetijstva. Zavedajo se, da le s kvalitetnim delom lahko dosežejo napredek, zato skušajo čimbolj delovati v tej smeri.

Kmetija se bo še naprej razvijala v okviru svojih zmožnosti. Velikost osnovne črede dopušča vzrejo večjega števila plemenskih mladice, zato so v tem

Leto je spet naokrog, čeprav se nam zdi, da je danes še včeraj in ne moremo verjeti, da je tu že nov dan, da je poletje že skoraj minilo in je jesen že spet tu. Tako kot že nekaj let, nam tudi to še posebej razburljivo leto prinaša novo naj... kmetijo in nove nagrade. V bistvu gre za zadnjo nagrado v tem tisočletju, kar tudi ni zamenljivo. Letošnja nagrada za urejenost okolice, dvorišča kmetije, zelenjavnega in sadnega vrta se podeljuje Muhičevim iz Biserjan. Delo je bilo tako kot vsako leto naporno, zdaj je končano, nagrada podeljena in nagrado je potrebno le še postaviti pod drobnogled, se sprehoditi po dvorišču Muhičevih.

Prihod na njihovo dvorišče je zanimiv, pa če smo peš, s kolesom ali z avtom. Imajo tako imenovan krožni tok. Krožni tok je na novo narejen, zelo dobro zasnovan. Naj omenim le to, da je njihov celotni okrasni vrt še nov, še se gradi in prav je tako, ker za vrt velja pravilo, da naj ga ne bi naredili z enim korakom, ampak ga po postavitvi temeljev, osnovne strukture, izpopolnjujemo, dopolnjujemo. Del ceste okrog zelenega otoka je asfaltirane, del je še kamnit in bo verjetno nekoč kasneje asfaltiran, ne bo pa nič narobe, če bo ostal tak, kot je. Na sredi je zeleni otok, na katerem so zasadili dve drevesi, lipo in oreh, ki bosta ustvarjali prijetno senco za vroče poletne dni. Na tem delu je prej stala stara hiša, ki so jo podrli. Od stare hiše je ostal

Na sredi krožnega otoka je zeleni otok, na katerem so zasadili dve drevesi, lipo in oreh.

Nagrada za dvorišča zelenjavnega

lesa, ki je od stare hiše. Tu imajo tudi kotiček za peko koruze, klobas in drugih dobrot na odprtem ognjišču. Za garažo so si uredili sadovnjak, ki že obilno rodi, tako da je sadja dovolj za pozimi in sproti.

Zadaj za hlevi je zelenjavni vrt, ki je dovolj velik, pestro zasajen. Zelenjave je dovolj za sproti in vkuhanje. Vlagajo vse, kar pridelajo, in tega je kar veliko, kot nam je izdala mlada

Muhičevi

gospodinja, se nabere okoli 250 kozarcev. V oči so mi padli poti na vrtu, ki so narejeni iz stare opeke, ki je ostala od diranju stare hiše. Mihael mi je zaupala, da sta jo z mamo sama položila in da je z njo zelo zadovoljna. Blata ni več, dela je z vzdrževanjem. Tudi s takim materialom se da izboljšati pot, brez dragih tonskih robnikov, posej, če se betoniranje, in če je potrebno, se pot lahko hitro odstrani oz. dopolni.

Za vrtom in sadovnjakom je še travnik, ki se na eni strani konča ob gozlu in na drugi ob sosedovi strani v dvema vr bama, ki nam celotno okolje na zelo prijeten, skladen, nepazjen način zljeta v krajinski celoto.

Ko se vracamo z vrta nazaj proti hiši, gremo še mimo silosov, ki so obraščeni z navadno divjo trto. Zraven lahko posejamo še vičjevo trto, ki se z oprijemalnimi koreninami oprime na beton in ga gosto preraste.

Poti na vrtu so iz stare opeke.

vodnjak, ki so ga sedaj pokrili in vključili v ta zeleni otok. Prej je bil ta vodnjak sestavni del hiše. Bil je v tedanji verandi. Tu stojita tudi lični, doma narejeni miza in klop, ki sta iz lesa, ki je bil prej v stari hiši. Betonskih robnikov ni, ker so obrobek, pot do mize in vodnjaka naredili iz veliko primernejšega in toplega materiala, to je iz lesenih tlakovcev. Na vodnjaku so se sušile školjke in morski ježki, ki so jih Muhičevi prinesli s počitnic. Iz njih bodo naredili sliko za spomin na lepe počitnice.

Na eni strani je mejna ograja iz brajd. Ob njih je prijetna zelena površina, ki se spreminja v otroško igrišče. Igrala so z malo dobre volje in iznajdljivosti naredili doma. Tako stojijo že vrtljak, dve gugalnici in še ena klop, ki je narejena prav tako iz

Mnenje arhitekta

Letošnji naziv naj... kmetija bo dobila kmetija, pri kateri je opazna kvaliteta v smislu prostorske ureditve. Če so poprej nagrajene kmetije izpričevale tudi estetske vrednote v okviru detajlov ter ornamentov na fasadnih opnih, jih tokrat domačija pri Bertalaničevih v Sodišincih nima prav veliko, saj je fasadna opna izdelana v klasičnem omotu.

Toliko bolj pomembna pa je zato jasna in čiljiva prostorska mikro urbana zasnova, v kateri ni zaznati večinskega prostorskega ureditvenega modela kmetij v Prekmurju. Prednost Bertalaničeve prostorske kvalitete je v izredno dolgi in v manj široki parvoli, ki omogoča kmetiji delitev na gospodarski sklop, ki se ob podolgovati sredinski osi razvije v stanovanjski in v dvorišče, ki ga obdajajo prej omenjeni vsebini vključno s klasičnimi arhitekturnimi prvimi, ki so značilne za naše območje. Ko so trnec, laganj itd. Navdušuje me dvorišče, ki se tvori izključno v gospodarskem delu v ozadju, to pa je tudi vezano na cesto skozi vas. V okviru gospodarskega dvorišča pa zaznamuje to okolje oreh, ki stoji na sredini in ob katerem je manevrska pot ob delih objekta. Kmetija izraža prav tako vzorno negovane arhitekturne elemente, ki tako prispevajo k splošno pozitivnim občutkom ob ogledu kmetije.

Corina Dominko, univ. dipl. ing. arh.

Gospodarnost na kmetiji

Tabela 1: Rezultati plodnosti v letih 1989-1999

MLADICE										
leto	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
št. prasitev	7	7	2	10	6	6	12	16	13	19
star. ob pras.	325.6	365.6	319.5	358.6	335.2	357.3	366.8	333.6	338.7	333
Št. živ. puj.	8.57	9.71	8.5	9.2	9.67	8.67	9.92	9.06	9.92	8.6
KD/živ. puj.	14.7	17.1	14.1	17.2	14	15.1	13.7	15.8	16.1	16
STARE SVINJE										
št. prasitev	33	35	38	35	45	31	32	38	55	64
št. živ. puj.	11.3	11.51	10.82	11.26	11.02	10	9.69	9.82	10.62	10.5
laktacija	42.7	43.2	43	42.5	40.5	41.5	41.8	38.5	41.6	40.5
št. gn./svinjo/leto	2	2	2	2	2	2	1.7	1.9	1.9	2.1
KD/živ. puj.	16.2	15.6	17.3	16.1	16.6	18.6	21.7	19.5	18.1	17.1

čas. Danes lahko govorimo o Bertalaničevi kmetiji kot o sodobni prašičerjsko napredni kmetiji v Sloveniji. Po posestni strukturi spada kmetija med srednje velike slovenske kmetije, kar pa se tiče gospodarnosti, je to ena od boljših kmetij in primerljiva z evropskimi.

Kmetija se ukvarja izključno z vzrejo plemenskega materiala. S tem ko so se pred več kot desetimi leti odločili za ta korak, so veliko tvegali. V teh desetih letih so bila boljša in slabša obdobja, vendar so na kmetiji vedno strmeli naprej, poskušali so se izboljšati in

dico. Cilj vsakega, ki se ukvarja z vzrejo plemenskega materiala, je, da vzredi čim bolj kakovostne živali, ki se bodo v novem okolju čim bolje obnesle. Desetletne izkušnje kmetije Bertalanič to potrjujejo, saj se vračajo kupci plemenskega materiala tudi iz drugih delov Slovenije.

Vir: Analiza reprodukcijskega ciklusa, BTF, Oddelk za zootehniko, obdobje 1989-1998

Iz rezultatov plodnosti je razvidno, da na kmetiji delajo kvalitetno. Število prasitev iz leta v leto narašča, kar potrjuje

letu dogradili objekte v ta namen. Prav tako bodo na kmetiji skušali izboljšati proizvodne rezultate. Rezerve so predvsem pri dolžini laktacije, pravočasnem izločanju plemenskih mladice in redni obnovi plemenske črede.

Izkušnost, strokovnost, razgledanost in marljivost so vrline, ki odlikujejo družino Bertalanič. S tem dokazujejo, da pri uspešni vzreji plemenskega materiala ni pomembna le kvantiteta, ampak tudi kvaliteta.

Zorica Abraham Panič,

mejni ograji iz brajda je prijetna zelena površina, ki se spreminja v otroško igrišče.

urejenost okolice, kmetije, in sadnega vrta

Biserjan

tako dobil novo fasado in jajočo se barvo. Pozimi spomladi sveže zelene in jeseni bo rumeno, rdeče. Poslednjem vogalu ob hlevu velika skupina hortenzij je posajen zlati. Nas razveseljuje s svojimi rumenimi grozdnimi socvetji. Ob robu so v vrsti nasajene enodnevnice, ki ob beli pridelajo lepo do izraza. Na naslednjem vogalu se lesena ograja, ki ograja

juje pašnik, ki je namenjen za izpust krav. Ob tej leseni ograji so nasajeni lešniki, ki zakrivajo pašnik, poudarjajo to linijo in hkrati ponudijo lešnike, ki jih je pri Muhčevih dovolj za njihovo uporabo.

Pred hišo se nimajo ograje, ampak so nasajene maslenice in "sabljice" oz. gladiole. Zaenkrat se še niso odločili, kaj bodo naredili s to stranjo. Razmišljajo o živi meji, vendar še ne vedo, kaj naj bi posadili. Ali naj bi bil to gaber ali mešana živa meja. Lahko bi bila tudi medveška, in to taka sorta, ki ne zraste preveč visoko, da ne bi preveč zakrivala, bi

pa kljub temu razmejavala in razbijala dolgo enolično linijo.

Okolica pri Muhčevih še ni končana, idej, zamisli je še polno, zasnove so že narejene, nekaj že raste, veliko še bo. Naj jim bo za spodbudo tudi ta pohvala, da za lep videz niso potrebne velike količine raznovrstnih pisanih rož, ki zahtevajo od nas veliko dela in časa, ampak je lahko kmetija tudi urejena, privlačna, če ob njej rastejo drevo, grm, trajnice, zelena trava, če se uporabijo že uporabljeni materiali - stari les, opeka ...

Melita V. Lemut, univ. dipl. inž. kmet., foto: anrr

Muhičevi iz Biserjan

Veliko vlagajo in vkuhavajo

ko se jih vseh osem usede za mizo, za tako veliko leseno mizo jih je veselje pogledati: Danijela, ata Roman, in Srečko, hčerka Mihaela, njen brat Roman ter trije otroci Mateja, Marko in Danijela. Pet let živijo v novi sodobni hiši, ki so jo začeli graditi pred devetimi leti. Stara je bila v slabem stanju, imela je tri sobice, in obnova se ne bi splačevala zaradi tega verjetno niso veliko vlagali in so se odločili za novogradnjo.

so, ko je družina skupaj. In tisto leto, ko jim ga ostane na kmetiji, so se z otroki. Najstarejša Mateja je končala odločila, da bo jeseni šla v gimnazij v Radgono. »Naj se učijo, da naj se sami odločijo, kaj bodo počeli v življenju. Morda bodo uspeli kje. Časi so taki in nikoli ne veš, kaj bo za njih.« Mlajša dva Marko in Danijela sta trenutno najbolj zagazena ritar se le da, skočita k sosednji kmetici. Njuna mama je povedala, da sta se vrneta, da pozabita na uro in vsa družina potem prideta domov kakšno uro prej. Z velikim ulovom seveda. Malo prej je vsa družina čiščenje rib, ampak pri tem na pomoč tudi babica. Danijela s počitnic na morju, po dolgem

času so namreč le uspeli ujeti nekaj prostih dni. Ja, na kmetiji ni lahko pustiti živino kar tako. Zato so si v preteklih letih uspeli vzeti

čas le za kakšen dan ali pa kakšno urico za zabavo. Ta čas, ko jih ni bilo, pa je s pomočjo staršev na kmetiji gospodaril Srečko. »Lahko pa me kličete tudi Feliks,« se je pošalil. Vsa družina je zaposlena na kmetiji, le Srečko hodi delat tudi na VDC v Gornjo Radgono. Vsi pa, kot so zatrdili, najraje delajo zunaj, na njivalih in v hlevih, delo v hiši jih manj veseli, a kaj ko je potrebno tudi tega opraviti, zato pa poskrbita mama Danijela in hčerka Mihaela. Veliko tudi vlagata, saj na njihovem vzorno urejenem vrtu precej zraste in vse, kar se vloži, pride jeseni in pozimi še kako prav. Okoli 250 litrov različnih solat, marmelad, kompotov in drugega je na njihovih policah v shrambi, smo izvedeli. Vlagajo srbsko solato, rdečo peso, korenček, kuhajo marmelade iz sadja, ki zraste v njihovem sadnem vrtu, če je dobra letina, pa shranijo tudi gobe.

Ampak ko smo odhajali, nam je Mihaela še dodala: »Nekoliko ste me presenetili, prišli ste prehitro, kajti nam še toliko manjka.« Prav zanimalo jih je, kako smo jih našli. Mi smo jih samo poiskali in obiskali, našli so jih drugi, nagrado pa so si prislužili tudi za to, ker se pri svojem vrtu držijo pravila, da je manj več.

ANRR

Kmetovalci - Pomurska banka Možnosti sodelovanja

TUDI KMETOVALCI SO (STE LAHKO) POSLOVNI PARTNERJI BANKE

Čevam ukvarjanje s kmetijsko dejavnostjo predstavlja vir dohodka, poslovanje z banko pa vam je bilo do sedaj tuje, ne bodite v zadregi. Priporočamo vam, da odprete enega ali več različnih računov pri naši banki. Odprete lahko žiro račun, tekoči račun, hranilno knjižico, devizno hranilno knjižico ali katerikoli drug račun. O tem, kakšen račun boste glede na vaše potrebe izbrali, se lahko v najbližji ali katerikoli enoti Pomurske banke, d. d. posvetujete z našimi sodelavci, ki vam bodo predstavili tudi širok spekter varčevalne ponudbe.

Poslovanje z različnimi računi pri Pomurski banki, d. d. pa je tudi imenitna podlaga za poslovno sodelovanje, če načrtujete razvoj kmetijske proizvodnje ali posodobitev vaše kmetije vsaj delno financirati s pomočjo kredita.

KREDITNA PONUDBA

Glede na namen uporabe in rok vračila kredita lahko pridobite pri banki :

- **kratkoročni kredit za tekočo kmetijsko proizvodnjo z rokom vračila do enega leta.**

Izhodiščna obrestna mera je TOM + 5,0 % letno

Kredit je namenjen za :

- rastlinsko pridelavo**, ki zajema pridelavo pšenice, koruze, krompirja, sladkorne pese, sadja, grozdja, vina, drugih kultur in
- živinorejo**, ki zajema pitanje govedi, prašičev in druge intenzivne reje.

Višina kredita: določa se na osnovi velikosti obdelovalnih površin ali števila glav v pitanju.

Obrestovanje: izhodiščna obrestna mera je TOM+5,0% letno. Plačilo obresti je mesečno.

Doba vračanja: krediti se vračajo v skladu s proizvodnimi cikli za rastlinsko proizvodnjo, za pitanje prašičev je 6 mesecev, za pitanje govedi pa do 12 mesecev.

Obrestne mere so spremenljive.

TOM je temeljna obrestna mera in predstavlja mesečno stopnjo revalorizacije ter se izračunava kot aritmetično povprečje mesečnih stopenj cen življenjskih potrebščin v preteklih dvanajstih mesecih.

- **dolgoročni investicijski kredit z rokom vračila praviloma do pet let.**

Izhodiščna obrestna mera je TOM + 5,0 % letno.

Namen: za širitev proizvodnih zmogljivosti in povečanje intenzivnosti kmetijske proizvodnje: gradnja hlevov, rastlinjakov in plastenjakov, nakup mehanizacije, zemlje ali osnovne črede ter ureditev dopolnilnih dejavnosti na kmetijah.

Višina kredita: določa se glede na namene in velikost naložbe.

Obrestovanje: izhodiščna obrestna mera je TOM + 5,0 % letno. Temeljne obresti se plačujejo v sorazmernem deležu ob zapadlosti obrokov, realne obresti pa se plačujejo mesečno.

Doba vračanja: krediti se vračajo po dogovoru od enega do pet let. Plačilo obrokov je lahko po dogovoru mesečno, trimesečno ali polletno.

Zavarovanje kreditov: kredit lahko zavarujete:

- s plačilom zavarovalne premije
- z zastavo nepremičnin in/ali premičnin
- z drugimi jamstvi

Potrebna dokumentacija: za najetje kredita morate predložiti:

- pisno vlogo
- dokazilo o opravljanju kmetijske dejavnosti
- dokazilo o premoženju in lastništvu
- za gradnjo pa še gradbeno ali priglasitveno dovoljenje ter
- dokumentacijo za namensko porabo

Prepričani smo, da je možnosti dobrega poslovnega sodelovanja veliko, zato vas vabimo, da se oglasite v eni od naših enot, kjer vam bodo dali naši strokovni sodelavci podrobne informacije o ponudbi ter vam bodo z veseljem svetovali.

Pomurska banka, Murska Sobota, Sektor za drobno gospodarstvo, Štefana Kovača 12, M. Sobota telefon 32-743, telefaks 32-743 in oddelki za drobno gospodarstvo v PE Gornja Radgona, Ljutomer in Lendava.

pomurska banka

Pomurska banka d.d., Murska Sobota, bančna skupina Nove Ljubljanske banke

Nagrada za kmetijstvo kmetiji Gomboc iz Gerlinec 51

Skrbna roka obdelovalca zemlje je včasih nagrajena tudi v težjih pridelovalnih razmerah. Letos bo v akciji Naj...kmetija '99 nagrada za kmetijstvo podeljena družinski kmetiji Gomboc iz Gerlinec 51. Razmere na tem lepem zahodnem Goriškem niso najbolj ugodne za kmetovanje. Teren je gičevnat, zemlja je težka za obdelavo, izpostavljena eroziji, delo s stroji zahteva veliko izkušenj, znanja in natančnosti, na enoto obdelovalne površine se porabi dobra tretjina več energije kot na ravninskem svetu in tudi ročnega dela je več. S to zemljo moraš znati skrbno ravnati in šele potem ti obrodi sadove.

Vas Gerlinec je znana po svoji tradiciji pri pridelavi kvalitetnega sadja, grozdja in vina, prazniku mošta in kostanjev in trdnem kmetijstvu. Kot ostanke preteklosti in obnem začetke prihodnosti tu še zmeraj srečamo visokodebelne senošetne sadovnjake, ki so raj za ptice, biologe in popotnike ter eden od osnovnih elementov nastajajočega krajinskega parka Goričko. Na planoti, ki deli vodovje Kučnice in Ledave, se razprostira med travniki, sadovnjaki in vinogradi nagrajena kmetija Gombočevih ali po domače Mehaukovich.

Pred dobrimi 30 leti je bila na mestu, kjer zdaj stojijo hiša in sodobni veliki hlevi, le hišica s slamnato streho in manj kot dvema hektarjema zemlje. Danes obdelujejo nad 20 hektarjev zemlje in redijo nad 70 glav goveje živine in 150 prašičev. To je že zdaj evropska kmetija, ki daje ekonomsko trdnost gospodarjema Alojzu in Marjani ter nasledniku Darku in njegovi ženi Marti, in če se bo izpolnila gospodarjeva velika želja – samo, da ne bo šlo kmetovanje navzdol –, bo tudi za vnuka Mirana in Ireno trden ekonomski temelj. Gombočeva kmetija je družinska, ni jim bila podarjena, ampak so jo sami zgradili in jo še naprej dograjujejo.

Kako so gradili:

Leto	Vrsta gradnje objekta	Število stojišč
1965	goveji hlev	12 stojišč na privez
1977	goveji hlev	12 stojišč – boksi
1987	goveji hlev	16 stojišč na privez in 24 stojišč – boksi
1998	goveji hlev	13 stojišč za krave, molznice

Alojz je izučen zidar, v Avstriji. Nemčiji in doma prislužen denar je vlagal v kmetijo, za nakup zemlje, gradnjo hlevov, nakup mehanizacije. Zdaj mu je glavna dejavnost

Loviti evropo

kmetijstvo, zidarstvo pa le dopolnilna, v zadnjem času zida samo še za prijatelje in sorodnike.

Vrsta in obseg proizvodnje

Vrsta pridelave	Obseg
koruza	11 ha
pšenica, ječmen	6,0 ha
sladkorna pesa	1,5 ha
travniki	5,0 ha
sadovnjak	1,0 ha
vinograd	0,2 ha

Tržna proizvodnje

	Letni obseg prodaje
mleko	80-85.000 litrov
mlado pitano govedo	15 – 17 kom.
prašiči pitanci	150 kosov
industrijska jabolka	15 do 20 ton
sladkorna pesa	100 ton

Kmetovanje je dobro prilagojeno naravnim danostim. Redijo krave molznice lisaste pasme, mlado pitano govedo in prašiče pitance, imajo pa izdelane projekte za hleve za plemenske svinje. Imajo svojo mlekarino in mlekovod v izgradnji za boljšo kakovost mleka. Vse pridelke prodajo prek splošne kmetijske zadruge Ledavski dol Cankova. Še naprej nameravajo širiti surovinsko proizvodnjo, predvsem obseg in kakovost. Možnosti širjenja pridelave imajo tudi na posestvu snahe Marte. Zemljo jemljejo v najem, kajti pravijo, da jo je težko dokupiti. Srečujejo se tudi s problemom majhnih in razdrobljenih ter oddaljenih parcel, kar jim vzame veliko časa za premike. Sicer pa so pri delu na kmetiji dobro organizirani, vsak ima svojo nalogo.

Alojz skrbi za osnovno obdelavo zemlje, oranje in krmiljenje goveje živine ter vinograd in klet. Zna tudi odlično

kuhati in peči, vendar je za to opravilo odgovorna žena Marjana, dobra gospodinja, ki skrbno pripravi obilo ozimnice, ima majhen rastlinjak in okrog hiše veliko rož, poleg tega jo vsak dan čakata še molza in krmiljenje svinj.

Za molžo je odgovorna še snaha Marta, ki vsak dan skrbi še za red in čistočo v hlevu in v mlekarini ter nakrmi prašiče, ki jih redijo na njeni domačiji prav tako v Gerlinec. Sin Darko skrbi za strokovno in tehnološko ravnanje od pravilne prehrane do molže ter dela s stroji in priključki, skrbi tudi za vzdrževanje strojev.

Darko je glavni tehnolog na kmetiji, ima končano srednjo kmetijsko šolo, svoje znanje dopolnjuje s tesnim sodelovanjem s specialisti za živinorejo, prehrano, selekcijo, mlekarstvo, zdravstveno varstvo, ima razne poljske poskuse, sortne poskuse s semenarsko firmo Pioneer izvaja že šesto leto. Bili so že dvakratni rekorder pri pridelavi silažne koruze v Sloveniji. Imajo tudi naziv mojstrske kmetije, pri

njih se dijaki srednje kmetijske šole iz Rakičana in študentje visoke agronomske šole iz Maribora učijo veččin dobrega kmetovanja.

Kmetija ni zaprta, ampak odprta navzven. Alojz je aktiven v mnogih društvih, je član upravnega odbora govedorejskega društva, član gasilskega društva in občinski poveljnik gasilske zveze, vključen je še v vinogradniško društvo in v strojni krožek. Kot predsednik splošne kmetijske zadruge Ledavski dol Cankova vidi Alojz v zadrugi zaščito, pravi, da zadruga v kritičnih časih rešuje kmeta in daje vsaj del socialne varnosti.

V ne najbolj ugodnih razmerah za kmetovanje so Gombočevi v Gerlinec 51 s trdno odločenostjo in pravilno izbranim ciljem dosegli uspeh, ki jim omogoča trajno zaposlitev in stabilen dohodek na kmetiji. Značilnost njihovega načina kmetovanja je trdna odločenost, loviti Evropo. Držimo jim pesti!

Zita Flisar Novak, univ. dipl. inž. agr.

Vsi, ki živimo v Prekmurju, imamo občutek, da dobro poznamo ta košček severovzhodne Slovenije tako po velikosti kot ljudem. Mnogim se zdi naša regija majhna in oddaljena, ne terim pa dovolj velika in zavahna. Ljudje radi rečejo, da se pri nas ne dogaja veliko. Ker v tem članku pišemo o ruralni, ohmestni arhitekturi, bi mnogi menili, da tudi tega ni veliko. No, resnica je drugače. Dobro, prave arhitekture je veliko, in sicer skrite.

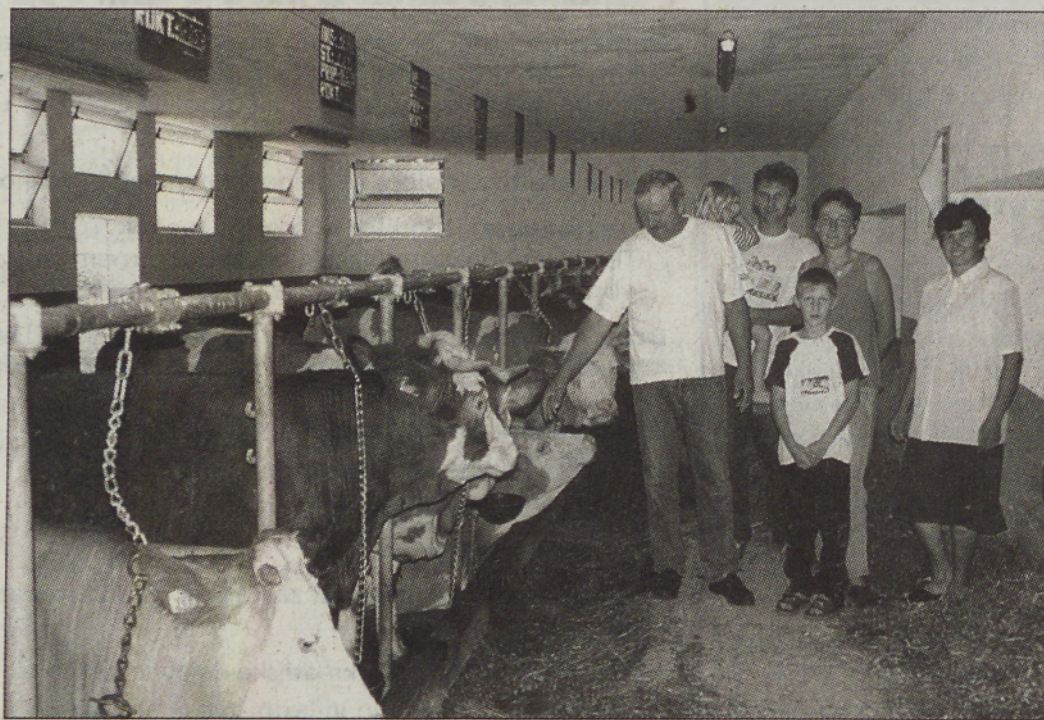
Da tukaj živijo prijazni ljudje in vedno dobre volje, vedo že vsi, ki so nas kadarkoli obiskali. Da se pri nas dobro in pripije dobro vino, pa vedo pravzaprav že vsi, tudi tisti, ki so

Prava je

za njih oddaljenem Prekmurju vsaj slišali. Pa tudi štokrke vsi omenjajo, ko se govori o tej pokrajini... Po nekaj letih sodelovanja v komisiji za izbor naj... kmetije zase težko trdim, da sem zares vedel, kakšna dežela je to naše Prekmurje, saj z vsako novo akcijo izbora spoznavam, da je ta del Slove

Gombočevi iz Gerlinec

Začeli tako rekoč iz nič

«Kmetija mora iti samo gor,» je prepričana vsa družina Gombočevih.

so morali trdnost delati, da so »gor spravili verstvo«. In verjetno se kot le malokdo zavedajo, koliko je bilo potrebno vložiti v to, kar imajo danes. »Vesel sem, da kmetija stoji in da nam je uspelo. Če si zraven od vsega začetka, znaš toliko bolj ceniti posestvo in vse, kar imaš. Dokler bom živ, ne bi rad, da bi šla kmetija dol. Samo gor mora iti.«

Alojzov oče je bil sin na največji in najmočnejši kmetiji v Gerlinec, potem pa se je srečal z mamo, ki ni bila po meri njegovih staršev. Ko se je moral odločiti med dedovanjem in ženo, se je odločil za svojo ljubezen. Odselila sta se v Maribor, kjer sta se zapo-

tem mestu, in ker so imeli več zemlje, kot je bilo takrat dovoljeno, so jim staro hišo in posestvo, ki ga ni bilo niti za 2 hektarja, šenkali. Drugače bi jim to oblast itak odvzela. Poleg tega sta vsak od svojih staršev dobila po eno kravo, nekaj zemlje pa sta še kupila s prisluženim denarjem.

Alojzov oče je vedel marsikaj postoriti, še bolj kot s kmetijo, pa se je preživljal s kleparijo. Alojz pa se je izučil za zidarja in kmalu so začeli rasti nova hiša in novi hlevi. Čeprav je delal v Avstriji in Nemčiji, ga je vedno vlekle nazaj domov, na »grunt« in v kmetijstvo. V tem je videl svojo uresničitev in tisto, kar si je

vedno želel delati. »Zadovoljen pa sem tudi, da imamo naslednika, in želim si, da bi obdržal kmetijo na takem nivoju, kot je sedaj.« Tudi sin Darko nam je povedal, da ga je kmetovanje vedno veselilo in nikoli ni pomišljal, da bi se lotil česa drugega. Žal mu je edino, da se ni lotil študija, saj mu je v šoli vedno dobro šlo.

Zelo rada pa na kmetiji pomaga tudi najmlajša Miran in Irena. In Irena se je kar med našim obiskom umaknila v kuhinjo, kjer je začela pospravljati. Tudi njena mama in babica sta potrdili, da zelo rada pomaga pri delu tako zunaj kot notri in da zna biti pri tem neizmerno potrpežljiva.

«Letos je še poudarek na kmetijskih delih, zato smo nekoliko zanemarili hišo in okolico,» je razložila Marjana in Alojz je dodal, da je trenutno denar najbolj potreben na kmetijstvo, potem šele bo prišla na vrsto okolica, čeprav si gospa Marjana že zelo želi, da bi se lotili okolice in vrta.

Rože in vrt sta namreč nje na prava strast in na vrto pridelava marsikaj, kar potem s snaho vložita. Veliko vložita različnih solat, marmelade in kompotov, še preveč,» sta se nasmehnila.

Radi pa tudi kuhata, eno od starih kuharic so podedovali po Alojzovi mami, ki je bila tudi odlična kuharica, in z njo sta tudi odlična recepta pogostoma presenetila domače. Druge pa imajo najraje kvašeno pecivo, pečejo pa tudi kruh in

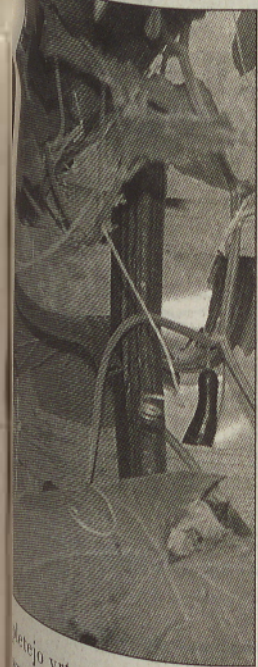
Nekoč je tu stala slamnata hiša, danes pa stoji urejena in uspešna kmetija.

Koruznjak Mencigarjevih v Fikšincih se zliva v celostno podobo objekta.

Arhitektura skrta

lepsi, kot se mi je
poprej. Tudi tisti,
službeno vezani na delo
prirenu, vedno znova odkri-
po nova naselja, v katerih
so bili. Težko tudi
da živi v Prekmurju
a bi že prav povsod
po razgibani pokraj-
Goričkem in ter po pa-

letoje vrtanke. Izvedeli pa
je tudi gospod Alojz
kuhar. »Ko sem bil
s starši, sem vsako ne-
hal kosilo in spekel
potrebno, to sto-
skupaj. Vse kmečke
in držim se
iz dobrih stvari
kaj slabega.«
je tudi snaha. Tudi
da je mož
kuhar, po-
napake.
Alojz, ampak
da so samo se
pravijo, živijo
Seveda pa
še, kar so si z leti
eno mizo, in iščejo
tudi za zateke, kosila,
povedala Marija-
mizo se da mar-
A. Nana Rituper Rodež,
foto: anrr

nonski ravnicci vse do meja, ki nas obkrožajo. Pred letom dni sem pisal o razočaranju, ker pri nas ni zaslediti ruralne novogradnje, ki bi si zaslužila pozitivno konstruktivno kritiko. Ob tem sem sklenil, da to ne pomeni toliko slabega, saj sem se tolažil z dejstvom, da imamo pri nas zato vsaj bogato obmestno arhitekturno dediščino. Čeprav se država obnaša tipično mačehovsko do svoje preteklosti, lahko to dediščino naša generacija vsaj vidi in otipa, čeprav je čez nekaj let ne bo več. Naši sinovi in vnuki se bodo morali hočeš nočeš zadovoljiti s slikami na zgoščenkah in internetu ter tako spoznavati lastno preteklost, pomislim in se skoraj vdam.

Skoraj, pa me o nasprotnem prepričajo ljudje, katerih kmetije in prenovljene hiše so prijavljene za izbiro naj... kmetije. Če se oni ne vdajo, se tudi sami ne snemo, zato sklenem, da ni vse tako črno zaradi brezbriznosti države, ker ne spodbuja ohranjanja naše dediščine. Če kmetije, ki kot celoviti predmet ocenjevanja ne kažejo takega odnosa lastnikov, jih zato prenovljene stare hiše, ki rabijo v novi vsebini predvsem oddihu in preživljanju prostega časa lastnikov in obiskovalcev. Letošnja akcija ob izboru najboljših kmetije ne podeljuje najboljših nagrade za arhitekturo, saj prijavljene kmetije ne kažejo tovrstnih kvalitiet. Izjema je ponovno obnovljena kmetija v Dolenicah, ki pa je tako nagrado prejela že pred leti. Pri obnovljenih hišah pa je ravno nasprotno. Ob izredno kvalitetnih prenovah se je bilo težko odločiti za najboljšo, saj so lastniki pokazali izredno rahločuten odnos do izbire gradbenih materialov, ki so jih uporabljali pri prenovi. Takšen odnos pogrešam predvsem pri obnavljanju kmetij, ki so še vedno v funkciji in ki bi ustrezale zahtevanim normam komisije. Pa vendar lahko naštejemo kar nekaj posrednih vzrokov, ki vplivajo na gospodarje, da ne dokončajo gradbenih del na svojih kmetijah, največkrat pa je v ozadju pomanjkanje finančnih sred-

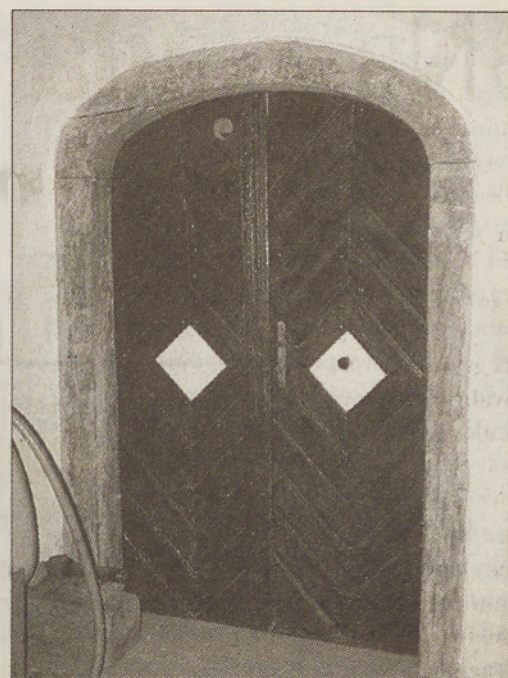
stev. Pri prenovah hiš pa lastniki dokazujejo, da ljudje niso več ravnodušni do tega, kje in kako živijo, pa čeprav samo za konec tedna ali ob prostih dnevih. Dokončane prenovljene hiše dosegajo prijetno mešanico funkcionalnih in likovno estetskih razsežnosti in iskreno upam, da bo pogled na njih spodbudil marsikatega gospodarja, ki bi svojo kmetijo rad videl v taki luči.

Kot vsak arhitekt, sem tudi sam prava nadloga za domačine na obiskanih kmetijah, kjer z drugimi člani komisije pregledujem in ocenjujem domačije in iščem zanimive rešitve, ki jih narekuje zdrav odnos do okolja ter praktičnost gospodarjev. Ocene so lahko za koga subjektivne, pa vendar so ob temnem izmenjevanju mnenj vseh članov komisije konstruktivno kritične in usmerjene v interdisciplinarne vrednote. Na tak način odkrivamo tudi majhne detajle, ki sestavljajo »pravo« arhitekturo, enostavno in funkcionalno, racionalno in v svoji zgradbi estetsko. Take majhne, »prave« arhitekture smo se razveselili tokrat na kmetiji pri Mencigarjevih v Fikšincih, in sicer je kot podaljšek gospodarskega objekta. Le-ta ima funkcijo koruznjaka, ki se nežno in suptilno zlije v celostno podobo objekta s tipično dvokapno streho, ki rabi za shranjevanje kmetijskih strojev. S tem objektom se končuje tudi volumen gospodarskega dela kmetije ob cesti. Koruznjak je orientiran na jugozahod, kar pripomore k prezračevanju in sušenju kproze, temu pa rabi tudi razmak med objektom v širini 20 cm, ki nastopa kot mentalna dilatacija med različnima vsebinama v objektu. Koruznjak dodatno okarakterizira pravilen raster, ki ga tvori vrsta vertikal in horizontal iz lesenih letov, ki se pravilno vklapljajo pod preproste likovne zakonitosti, ki jih narekuje dvokapna streha. Za prelepo rešitev je odgovoren gospodar g. Mencigar, ki je svoje izkušnje in znanje izkoristil tudi pri drugih rešitvah v okviru kmetije. Tako je demonstriral spoštovanje vseh vrednot, ki so se izoblikovale skozi stoletja in ki jih je gospodar podedoval od svojih prednikov, z zgraditvijo kmetije pa jih bo podaril svojim mlajšim rodovom. Svet se tako vrti naprej in v takem ozračju je lepo in vredno živeti!

Goran Dominko,
univ. dipl. ing. arh.

Najmanj dve stoletji stoji v Fikšincih Mencigarjeva kmetija in morda so njihovi predniki tu bili že prej. »Preša«, ki jo imajo danes, priča, da so jo postavili leta 1802, zato predvidevajo, da naj bi tam nekje nastala njihova kmetija. Predniki so se pisali Jauk, po domače pa so jih klicali tudi Mehauk. Tudi oni so eni od tistih prijetnih in gostoljubnih ljudi, ki smo jih spoznali in ki se vedno nasmehejo, ko vas zagledajo, tudi če k njim zai- deš kar tako in jih zmotiš kar sredi kosila. Prav zaradi tega imajo tudi toliko obiskov in kar je najpomembnejše, vsi, ki kdaj pridejo k njim, se še vračajo. Zato pa so odgovorni kar vsi Mencigarjevi: Jože, žena Marija, sin Jožef s snaho Vido ter najmlajše Sabina, Martina in Mateja.

Zanimivo pa je tudi to, da so predniki Mencigarjevih iz Avstrije, kar je tako ali tako značilnost Fikšincev. »Moja mama je bila iz Kramarovec in sploh ni vedela slovensko in slovenščine smo se naučili kasneje. Doma še danes govo-

Za starimi vrati iz nekdanje hiše se skriva dvesto let stara »preša«.

Vsi se radi vračajo k njim

Za ohranjanje tradicije ter okolju in naravi
prijazno bivanje: Mencigarjevi v Fikšincih

Zbrani za mizo, manjkala je edino snaha Vida, ki je bila v službi.

rijo oba jezika in vseeno jim je, ali se pogovarjajo nemško ali slovensko, oba jezika namreč enako obvladajo,« pripoveduje Jože ali Sepl kot ga pozna večina ljudi. In teh, ki ga poznajo, res ni malo, pa ne samo na tem koncu Goriškega, poznajo ga tudi onstran meje.

Nekoč je na tem mestu stala kmetija, ki je skoraj »zavrtivala«, in verjetno je prav malo manjkalo, da danes ničesar več ne bi bilo ali pa bi bili kakšni drugi lastniki. Potem pa se je Jožetova babica poročila in s poroko rešila kmetijo. Vzela si je moža, ki je bil hlapec v Avstriji in je imel prihranjenega nekaj denarja. Jože je bil najstarejši od treh otrok, leta 1945 pa so njegovega očeta odpeljali neznano kam in nikoli več se ni vrnil, mama pa je s tremi otroki ostala sama. Do leta 1961 sta bili še cela kmetija in hiša kriti s slamo, kasneje pa so se odločili, da jo obnovijo. V 80. letih pa so zgradili novo hišo. »Ravno ko je umiral Tito, smo mi najbolj zidali in vsi so me takrat spraševali, kaj jaz zdaj to delam,« se spominja Jože. Zanimivo je tudi to, da so pri obnovi našli kolarske izdelke in prav zaradi tega jim po domače pravijo tudi Kolarjevi. Pri obnovi so našli v zemljo zakopano tudi steklenico »šnopsa«, za katero predvidevajo, da naj bi jo vanjo zakopal oče.

Tudi danes skrbijo, da imajo vedno urejeno okolico. »Tam, kjer živim, želim imeti lepo okolje in vse urejeno. To sem si prizadeval že od vsega začetka, tudi ko sem bil mlad,« nam je povedal Jože. Pri njih je prav vse na svojem mestu in kot zna povedati njihov spodnji so- sed, ti ljudje vedo v najtežjih hribovitih razme- rah optimalno izkoristiti svoje danosti. Ko smo

sedeli pod »lugašem« na dvorišču in se pogovarjali o kmetijstvu in tudi kmetovanju v teh hribovitih krajih, je Sepl razlagal: »Tako kot smo nekoč delali, ne moremo več naprej. Saj vemo, da nobenemu ni ravno rožnato, ampak danes je potrebno delati drugače. Marsikdo pri nas se tega ne zaveda. Potrebno je iti s časom naprej.«

Njegova žena Vida nam je povedala, da sicer rada koha, ampak veliko raje dela zunaj na vrtu. Snaha pa je v službi in pomaga, ko je doma, in opravi kakšna težja dela. Pomagajo pa tudi vnukinje, Sabina nam je tudi vsem takoj spretno postregla. Mlajši Martina in Mateja pa raje pomagata v kuhinji, ampak vse so rade zunaj in se najraje vozijo s traktorjem.

Nekaj posebnega so tudi zato, ker vsi zelo radi potujejo. Jože in njegova žena Marija gresta vsako leto kam na izlet, po vsej Sloveniji sta že bila, pogosto pa se odpravita tudi v tujino. Bila sta že na Nizozemskem, Franciji, Nemčiji, letos maja pa v Tuniziji. »Res smo se lepo ime- li, čudovito, ampak jaz tam, vam povem, ne bi mogel živeti. Tam je vse tako suho, samo rumeni pesek in banane, saj sploh ne vem, kaj bi lahko jaz tam delal,« je razložil Jože. »Rad vi- dim in opazujem pokrajino, kako ljudje živijo drugje, in ugotavljam, da se z mnogimi evrop- skimi kmetijami ne moremo primerjati. Radi gremo naokoli in se bomo šli. Tudi sin in snaha veliko potujeta, bila sta že v Franciji, Nemčiji in Švici.« Marsikje imajo tudi sorod- nike, ki jih obiskujejo, potem pa ti obiske vračajo, tako da pri njih res nikoli ni dolgčas.

A. Nana Rituper Rodež

Gjerkeševi, ki danes živijo v Lenartu, radi pridejo v Fikšince, radi pridejo v to vas, kjer se moraš spustiti po strmem klanecu navzdol, da prideš do njihove hiše. Hiša je še danes težje dostopna, verjamem pa, da je bilo nekoč, ko še ni bilo avtomobilov in traktorjev, na tem »brejgu« velika težja kmetovati. Zato pa omogoča toliko bolj idiličen pogled, ki se razprostira po dolini. Tam je bila nekoč kmetija Matijevih staršev. Gjerkeševi so se leta 1945 preselili sem iz Gomilice in v tistem času je kmetija slovela kot velika in napredna. Kasneje so otroci odšli v šole, našli zaposlitev, starši so umrli, kmetija pa je začela samevati in propadati. Deset let je bila prazna, v tem času pa se je gospodarski del že podrl. Naključje je potem hotelo, da se je Matija, najstarejši od petih otrok, odločil, da bo hišo prevzel in jo obnovil.

»Ko se lotiš obnove, imaš idejo, ki jo želiš realizirati. Veliko sem premišljeval in se naposled odločil, da to ne bo samo počitniška hišica, ampak hiša, ki bi zaživela. In ker so ob hiši lepa pobočja, sem se odločil za vinogradniško kmetijo. Seveda ni bilo dvoma – obnoviti sem jo hotel tako, da bi ohranila svoj prvotni videz. To pa ni bilo tako lahko, saj sem iskal in zbiral staro opeko, pri obnovi pa smo ohranili tudi stari način ometa in stara okna.« Hiša je bila zgrajena leta 1925 in nikoli ni bila dokončana, oni pa so kasneje dodali še gang z

Hiše nimajo samo za počitniško hišico, ampak v njej preživijo tudi nekaj dni na teden.

Nagrado za obnovljeno hišo prejme Matija Gjerkeš iz Fikšinec

Hiša ni samo lepo obnovljena, ampak je tudi funkcionalna.

leseno ograjo, izdelano iz lipovega lesa.

Hiša je zanimiva tudi zato, ker ima dve kleti, prva je za vino, druga za krompir. Vinsko klet, ki so jo pred leti že razglasili za najlepšo na Goriškem, so obnovili z leseno posodo, pri obnovi pa so pod ometom odkrili velb. To je manjša klet, ki lahko sprejme kakšnih deset ljudi. Druga klet pa je danes namenjena za steklenice. V duhu vinogradniške kmetije so k hiši dogradili tudi nov prostor

za polnilnico vina, postavili pa so tudi staro prešo. Preša je tam tudi iz nostalgije, je povedal Matija, če je že hiša vinogradniško usmerjena.

Tudi vrt je takšen, kot ga je imela nekoč vsaka stara hiša, obdan z leseno ograjo. Vrt mora imeti »leseni plout«, zato smo takega naredili. Ohranili pa so tudi vse staro drevje, ki že desetletja raste okoli hiše – orehe, hruške, jablane. Piko na i pa dodaja še stara lipa, ki stoji sredi dvorišča, pod njo pa so postavili mizo in

Navezani na hišo

stole. Lipo ob hiši pa so obrezali, da bi jo pomladili. Ob lipi je tudi studenec, ki ga bo potrebno v prihodnje obnoviti.

»Tudi notranjost so obnovili in ohranili za zanamice takšno, kot je bila nekoč, tudi prostorske postavitev niso spreminjali. Spredaj je velika hiša (soba), potem pa je še mala hiša, kjer so spali otroci. V hiši je bilo tudi veliko starega pohištva, ki so ga restavrirali. V tej mali izbi pa se še posebno radi zadržujejo otroci in spiyo v stari postelji.

»Na hišo smo zelo navezani, tako da preživimo v Fikšincih vsak teden kakšne tri, štiri dni. Tudi otroci in vnuk z veseljem pridejo sem. Kdo ne

Nič ni lepšega kot uvesti se pod lipo in si natočiti kozarček najboje kaptice iz lastne vinske kleti.

Mnenje arhitekta

Po daljšem posvetovanju med člani komisije je nagrada pripadla prenovljeni hiši g. Gjerkeša iz Lenarta, ki je v Fikšincih obnovil hišo staršev, v kateri je tudi odrasčal.

Prenova zajema kompleksen pristop, saj je investitor obnavljal objekt predvsem z mentalnim odnosom do objekta. Materialov, ki jih je uporabljal pri prenovi, ni izbiral po metodi zamenjave, ampak je nekatere elemente nadgradil z na novo izbranimi materiali, kot npr. dopolnitev *ternaca* v atriju, ki ga tvori klasična I-oblika nekdanje kmetije. Z obnovo fasadne opne je pokazal pravilen čut za potrebo ohranitve grobega ometa, ki se po tipologiji tradicionalne arhitekture dopolnjuje s fino obdelano fasado, v taki kombinaciji pa asociativno nadomestita klasične fasadne ornamente, ki jih v tem smislu ne gre pogrešati. Z obnovo zunanje ograde in izbiro kamna kot materiala za dopolnitev pod *ternacom* zaključuje kvaliteten mikrokozmos v atriju, katerega dopolnita vzorna pospravljenost in nega detajlov ob objektu. Prenovljeni objekt je kot nalašč za preživljanje prostega časa, v katerem so klasična opravila ob objektu na vasi v pravi užitek.

Goran Dominko, univ. dipl. ing. arh.

Majhna, s slamo pokrita, namazana z blatom, na nizkih oknih pa muškatin, izza katerih gleda ženica z ruto na glavi in starikavim obrazom, ki pripoveduje zgodbo o njej. Ali pa morebiti pravljico? Včasih je poleg nje tekel potok, v katerem je namakala lan, prala oblačila in ob katerem je trudna obsedela po težkem delu na njivah. Vse to je Katina iža - s Kato vred. Potok še teče, vse drugo pa ni več tako, kot je bilo. Tudi Kate ni več. In malo manjka, pa ne bo več njene hiše, razen ...

Se še spomnite te zgodbe ali vsaj podobne? Koliko različnih je bilo? In večina se jih je končala takole: ... in zdaj stoji tu lepa, velika, razkošna zidana hiša, ki ima streho takšno, kot jih vidimo v filmih. Ni več ograda ali šklednja. Ne, to ni več moderno. Zdaj je tam ravna terasa z angleško travico in na njej avstrijski palčki, streha na hiši je strma kot na Gorenjskem, skratka vse je »lepše« - vse je tuje.

To je tisto, kar bi slehernega človeka moralo zaskrbeti - »tuje«. Mar je res vse drugo boljše kot naše? Ni, sploh ni, ampak ne vem, od kot nam tista miselnost, da je tuje lepše, bolj-

Katina iža

»Da tej na ižo vdarijo svoj štemplin, te je gotovo!«

še. Kdaj se bomo končno že začeli zavedati svojih korenin in graditi na tradiciji lastnega naroda? Ampak to ni stvar, ki bi zadevala samo arhitekturo, to je stvar, ki bi se je morali zavedati na vsakem koraku.

Že lansko leto sem v Vestnikovi prilogi napisal o tem nekaj besed. Zdaj naj nadaljujem tam, kjer sem takrat ostal. Nihče ne pričakuje in ne želi, da bi moral tisti, ki ima doma staro hišo, ostati gospodarsko zaoostal. Prav tako kakor to ne pomeni, da v smiselno prenovljeni hiši ne bomo uspešno gospodarili. Namen mojega pisanja ni, da bi kakor koli solil komu pamet, ampak da dam nekaj grobih, ampak pomembnih napotkov, kako se spoprijeti s to ne-hvaležno nalogo - obnoviti hišo, da bo ohranila svoj pomen v kulturni dediščini. Sicer pa je danes tako, da

marsikdo obnavlja staro hišo predvsem za to, ker mu je hiša všeč, in razume to, kar sem navajal v uvodu. Veliko ljudi se mi je že potegovalo, češ saj bi obnavljal, pa je okrog tega toliko problemov, da sem jo kar porušil in sezidal novo. Drugi spet so me lotili obnove brez strokovne pomoči in naredili s tem marsikdaj to večjo škodo, kot če bi jo enostavno porušili. Pomembno pri obnovi stare hiše, pa naj bo zidana ali cimprana, je, da se pred obnovo posvetujemo s strokovnjaki, ki to vedo. To so arhitekti, etnolog, konzervatorji, krajinarji ... Vsi ti imajo potrebno znanje, kako se zvezi, da ne bo narejene še večje škode, kot je že. Poleg tega se včasih zelo bojimo nekdanjega spomeniškega varstva. Nekoč mi je nekdo dejal: »Da tej na ižo vdarijo svoj štemplin, te je gotovo!« Pa ni vedno tako.

bi, mir je, razgled je daleč naokoli, ne slišiš pa nič drugega, razen narave. In kaj je potem lepšega, kot da se usedeš pod tisto staro lipo sredi dvorišča in uživaš ob kozarčku dobrega vina, ki ga Matija sam pridelal. To so trenutki, ko človek res ne potrebuje veliko več.

A. NanaRituper Rodež
foto: anrr

Obnovili so tako, kot je bilo prvotno.

Več kot dvajset let hodim po Gorickem, kjer kupujem živino, saj tukajšnji kmetje redijo izredno kakovostno živino. Lepa pokra-
na je, ampak kar me je še bolj prese-
velo, pa so ljudje. Tukaj živijo dobri
ljudje, ki so neobremenjeni z
mrazem. Vedno ko sem vozil po teh
krajih sem si želel, da bi imel kakšno
hišo ti kraji pa so me vedno znova
privlačili zaradi prekmurske šun-
ke. Tukaj imajo vsi ljudje navado, da
so pogostijo, in pri marsikateri
sem imel priložnost poskusiti
tisto domačo šunko. Dolgo sem
iskal lokacijo, potem pa mi je to hišo
pomenil šalorski upan. Pred dvema
letoma sem se lotil dela.

Hiša je nekdo živel samski moški,
se je preselil v dom za stu-
dentje, pa je hiša samevala in
propadala. Že dolgo ni nihče
v hišo in bila je v izredno sla-

stopiš vanjo skozi nizka vrata in v
»išo« z nizkim stropom, se zdi, kot bi
se svet zavrtel za več desetletij nazaj.
Za detajle in dokončni izgled doma-
pa je poskrbela žena Nada. Sicer pa
hišo uporabljamo bolj zase pa tudi za
kakšne manjše skupine. Prostor je

bolj intimen in lahko sprejeme le
nekaj ljudi. »Želim si pa tudi, da bi
šunka zorela v naravnih razmerah
ter da bi ljudje, ki pridejo z drugih
koncev Slovenije, lahko videli, kak-
šna je »cimprana« hiša. Ohranili smo
tudi vrt v taki obliki in obsegu, kot
smo ga našli.

Hanžekoviči imajo tam tudi zo-
rilnico prekmurske šunke. »Za zo-
renje šunke so tukaj prav izredne
razmere - narava je čista, brez kak-
šnih motenj. Pomembno je, da se tu
od šalorske šole do naše hiše ob
gozdu vleče približno tri kilomska
dolina, kjer se zrak neprestano gi-
blje. Tudi ta lega je veliko pripomo-
gla, da sem se odločil za to hišo,« je
razložil ter dodal, da je ta pokrajina

»Želimo predstaviti tistim, ki pridejo, kako so nekoč izgledale hiše in kaj vse so uporabljali pri svojem delu.

Priznanje za obnovljeno hišo: Hanžekovič, Markovci

To je pokrajina, ki te relaksira

Ko smo hišo kupili, je bila res v slabem stanju, ampak ko so jo obnovili, so bili vsi navdušeni.

nekaj posebnega. »Človeka po napor-
nem delu popolnoma relaksira in tu
lahko za trenutek pozabiš na vsakod-
nevne skrbi.« Tudi sami smo se o
tem prepričali, in da ob svežem zra-
ku tekne še prava prekmurska šunka
prav tako.

A. Nana Rituper Rodež,

Mnenje arhitekta

Priznanje za letošnjo obnov-
ljeno hišo je za člane komisije
praktično enakovredno kot
nagrada, saj je v tehnološkem pristopu
obnove investitor Hanžekovič
pristopil vzorno kot poprej dobitnik
nagrade.

Obnovljena domačija v Markovcih
bo še dolgo vzorni primer arhitek-
ture iz preteklosti, saj investitor v
njej suši šunko za svoje lastne in po-
djetne potrebe. nekdanj stanovski
predel pa je obnovil praktično v taki
meri, da bi ga bil vesel vsak muzej za
svoje obiskovalce. Dosledno spošto-
vanje vseh zakonitosti tradicionalne
arhitekture ter vseh klasičnih mate-
rialov ustvarjata idilično ozračje. Edi-
ni razlog, da prenovljena hiša prejme
priznanje namesto nagrade je dej-
stvo, da se objekt uporablja predv-
sem v namene prikazovanja, tako pa
v njemu ni čutiti vsakodnevnega
uporabnega namena. Ob priznanju
izrekamo investitorju čestitke za
vzorno prenovljen objekt.

Goran Dominko,
univ. dipl. ing. arh.

Obnovljena hiša v Srednji Bistrici.

Obnovljena hiša je res bilo, vendar se
je včasih resilo, če mislite, da je vaša
obnova priložnost. Če mislite, da je vaša
obnova priložnost, ki jih posta-
vijo strokovnjaki, ki vedo, da je za nas pri-
stojno, ki si ga vsakdo naj-
bolj ob enem najboljši
zahtevali, da se hiša

šno koristijo. Ko sem se pogovarjal s
članom komisije, ki razpisuje natečaj,
mi je prav zaskrbljeno povedal, da iz
Prekmurja nikoli ne pride nobena
prijava ali pa zelo malo. Skratka, včasih
se spleta pogledati tudi v Uradni
list republike Slovenije.

Naslednja stvar, ki si jo velja za-
pomniti, je naslednje: Če obnavljamo
hišo z novimi materiali, se moramo
pred tem pozanimati, kako bodo ti

vplivali na že obstoječe materiale. Prav
tako se je vedno potrebno vprašati,
zakaj je hiša neko stvar imela, čeprav
je na prvi pogled videti, da je ne rabi.
Kot primer naj navedem hišo, cimpra-
no, ki jo je lastnik hotel ohraniti v tak-
šnem stanju, kot se je spomnil iz
otročstva, ko je živel še njegov ded.
Hiša ni imela lesenega poda, ampak iz
ilovice zbita tla. V vseh letih obstoja
(hiša je nekje iz začetka tega stoletja)

Tu in tam se kje pri nas še vedno najdejo prav idilične hiške.

hiša ni imela problema z vlago. Odkar
pa je njegov сосед na nasprotni strani
ceste zasul obcestni jarek, je temelje
hiše začelo hitro najedati, tako da je
zdaj, kljub izredni ohranjenosti, hišo
potrebno »reševati«. Tok deževnice v
zemeljskih plasteh je bil namreč usme-
rjen v obcestni jarek, zdaj pa temeljna
bruna praktično stojijo v vodi in so
izpostavljena hitrejšemu propadanju.
Skratka, včasih je le potrebno premi-
sliti, preden naredimo kakršno koli
spremembo.

Ni veliko stvari, ki bi jih lahko
naredili povsem sami, zato so stroko-
vnjaki, ki sem jih navedel prej. Pa
vseeno lahko veliko naredimo sami.
Če ne drugega, se obrnimo na ljudi,
ki zadevo poznajo. Pri vseh obiskih
komisije, ki je izbirala naj... kmetijo,
smo videli veliko polomij pri preno-
vah hiš pa tudi nekaj zgledno obno-
vljenih, pred katerimi kapo dol. Si-
cer pa ni poglobljen namen obnove v
sami obnovi, temveč tudi v funkcio-
nalnosti in prilagoditvi današnjemu
času in zakaj tega ne bi storili na te-
meljih lastne tradicije. Mislim, da se
s tem strinjajo tudi druge stroke in
ne samo etnološka.

Sebastijan Rous, etn., foto: anrr

Pri Flegarjevih, po domače Mejtljih, v Gerlinec številka 7 ni nič razmetano, ampak je vsaka stvar na svojem mestu. Pa ne le traktorji in drugi stroji ter kmetijski pripomočki, ampak tisoč drugih stvari.

Izrazit redoljub je še posebej 73-letni Štefan Flegar, ki mi je najprej pokazal urejeno in opremljeno delavnico, ki bi se je razveselil vsak ključavničar (tudi ezermešter), nato pa sva se še povzpela po stopnicah v poseben prostor na podstrešju gospodarskega poslopja, kjer so shranjena orodja, nadomestni deli in množica drugega. Tudi tam je vse na svojem mestu.

Flegarjevi so šestčlanska družina. Ze omenjeni Štefan je poročen s Šefko, rojeno Gomboc, ki je zdaj stara 71 let. V zakonu so se jima rodili štiri otroci, od katerih pa živita dva: 40-letni Štefan, ki se je poročil domov, in Anica, ki si je ustvarila družino v Dobrovniku. Anica pa je ime tudi Flegarjevi snahi (in Štefanovi ženi). Zanimivo: končala je srednjo vzgojiteljsko šolo, nato pa se poročila na kmetijo, kar pa seveda ni nič narobe. Tudi ona je bila doma s kmetije. Štefan in Anica imata dva otroka: 19-letno Tadejo, ki je letos končala srednjo ekonomsko šolo,

Flegarjevi iz Gerlinec

Vsaka stvar na svojem mestu

zdaj pa se je vpisala v prvi letnik pedagoške fakultete in bo študirala nemščino in pedagogiko: 15-letni Dušan pa gre septembra v prvi letnik srednje kmetijske šole v Rakičan. Mar to pomeni, da bodo Flegarjevi (Mejtlji) ob dve delovni moči? Da, vendar le v času, ko bosta v šoli. Druge dni pa bosta še naprej pridno pomagala kot doslej. No, malo šale: Tadeja bo našla tudi čas za fanta. Dušan pa za zdaj v prostem času le igra mali nogomet.

Flegarjevo kmetijo bi lahko označil kot »gorsko«, saj je večina njihovih 13 hektarjev površin (od tega šest hektarjev gozda) in šest hektarjev, kolikor jih imajo v najemu, na pobočjih (strminah). Obdelovanje je težko in nevarno. Koruzo pridelujejo na sedmih hektarjih, pšenico na hektarju in pol, ječmen pa na hektarju ... Imajo pa tudi dvehektarski stari sadovnjak. Starejši Štefan je povedal, da je bil sadovnjak nekoč glavni »donosnik«, zdaj pa prodajajo iz njega le še industrijska jabolka. Glavnino dohodka iz kmetijstva dobijo od prodaje govejih pitancev. V času mojega obiska jih je bilo v hlevu 51, od katerih jih je bilo ducat težkih več kot 600 kilogramov. So lepo »okrogli« (dobro rejeni), zato jih ne bo težko prodati in iztržiti primerno vsoto. Flegarjevi pitanci imajo visoko »klavnost«. Letno prodajo »tri runde« po 10 pitancev (skupaj 30 ali kaj več). Živalim pokladajo domačo hrano, dodajajo le vitamine in mešanice.

Ko se peljete v Gerlince iz cankovske smeri, je mogoče od daleč videti Flegarjevo domačijo. Sam sem najprej pomislil, da gre za skupino hiš, pozneje pa sem ugotovil, da so vsa štiri »švisla« (čela stavb) njihova.

Ezermeštra Štefana sem pobaral, kako je bilo kaj s konji. Z navdušenjem mi je pripovedoval, da je imel včasih celo štiri konje. Zanjega je prodal 1984. leta. S konji ni le obdeloval polj, ampak so vrsto let opravljali prevoze: mleka iz zbiralnice v mlekarino, raznega blaga v trgovine ... S konji so tudi pet let vozili les iz gozdov. Vmes (1974. leta) pa je kupil prvi traktor. Zdaj so na kmetiji štiri traktorji, od katerih ima najmočnejši 86 konjskih sil. Sploh je na gruntu veliko mehanizacije: kombajn za siliranje, trosilnik, puhalnik, nakladalka, balirka, sejalnice, dva obračalnika, tri kosilnice itd.

Resnici na ljubo pa je treba zapisati, da prav vsega, kar imajo (in tega je veliko!), le niso zaslužili samo z rejo govedi, ampak tudi z drugimi dohodki: že omenjenimi storitvami s konji, pozneje s traktorji in tudi z zaslužkom mlajšega Štefana, ki je bil svojčas zaposlen v KZ Cankova, zadnjih sedem leta pa dela v Avstriji kot bagerist.

K Flegarjevim se bom še vrnil. To bo enkrat pozimi. Starejši Štefan mi je namreč obljubil, da bo odprl še nekaj skrinjic. Vem, v njih ne bo zlata, ampak so spravljene uporabni predmeti, ki jih na kmetiji (tudi v delavskem gospodinjstvu) velikokrat potrebuješ, a jih tisti hip ni, ker si jih zavrgel ali razmetal. Pri Flegarjevih je drugače.

Š. Sobočan

Devetinpetdeset letni Slavko Horvat iz Melinec dela že 35 let v Avstriji. Kot mnogi drugi naši zdomci, je tudi on vložil prihranke v kmetijstvo: nakup zemlje, strojev, gradnjo gospodarskega in stanovanjskega poslopja ... In v grunte.

Slavko in 57-letna žena Marta imata pet otrok. Najstarejši je Marjan, ki je star 34 let in živi na rojstnem gruntu. 30-letna Slavica si je ustvarila družino v domači vasi. Prav tako tudi 27-letni Silvo. 22-letna Monika je zaposlena v Muri, živi pa doma. Ljubljanka vseh pa je 12-letna Andreja. Kot vsem drugim (starejšim), je oče tudi njej že kupil grunt. Škoda, da očeta ni bilo doma: ne ko je bila pri Horvatovih naša ocenjevalna komisija, ne ko sem jih obiskal podpisani, saj bi potem lahko kaj spregovorili o njegovem delu v tujini. In tudi o nestrpnem pričakovanju konca tedna, ko se vrne domov. Praviloma pohvali delo, včasih pa tudi kaj pokritizira, so mi zaupali Marta ter sinova Marjan in Silvo.

Marjan in Silvo sta zelo složna brata, ki skupaj obdelujeta kmetijo, čeprav Silvo ne živi več doma, ampak v bližnji lastni hiši. Dela pa je več kot dovolj. Horvatovi imajo 25 hektarjev

Horvatovi iz Melinec

Marjan in Silvo vzorno kmetujeta

lastne zemlje in 25 hektarjev najetih površin. Te pa so »raztresene« (verjeli ali ne) kar na 130 parcel(ic)ah. Največ površin, in sicer kar 20 hektarjev, namenjajo pridelavi koruze. Pšenico sejejo na 15 hektarjih. Z letošnjim pridelkom so še kar zadovoljni, saj so pridelali povprečno pet ton na hektar. Sladkorna pesa je prav tako »doma« na domačih in najetih njivah in jo pridelujejo na desetih hektarjih. Kakih pet hektarjev pa je travnikov. Pšenico in peso seveda prodajo takoj po spravilu, koruzo, predelano v silažo in kot zrnje, pa pokladajo živini. V hlevih imajo 32 pitancev (biki in telice) in 18 krav molznic. Pozabil sem vprašati, koliko pitancev prodajo letno. Sem si pa zapisal, da v letu dni oddajo 60.000 litrov mleka. Molža pa pri Horvatovih ni žensko delo (kot marsikje drugod), ampak molzeta brata Marjan in Silvo. Prihodki od prodaje mleka so tudi njun vsakomesečni osebni prihodek, katerega del porabita seveda tudi za plačilo prispevkov za zdravstveno in pokojninsko zavarovanje (25.000 tolarjev mesečno po zavarovancu). Horvatovi imajo tudi osem plemenskih svinj, katerih mladiče prodajo ali zadržijo za nadaljnjo rejo, kajti v eni izmeni redijo 40 bekonov. Skrb za svinje je nekako prevzela gospa Marta, ki je sicer tudi dobra kuharica, rada pa tudi peče pogače.

Kaj pa mehanizacija na Horvatovi kmetiji? Traktorjev je kar pet. Najmočnejši je ursus, saj ima 120 KS. Imajo tudi dva žitna kombajna, s katerima pa ne žanjejo le lastne pšenice, ampak opravljajo tudi strojne storitve. Seveda imajo tudi vse stroje za spravilo in predelavo koruze, vse za spravilo sena ... Seznan bi bil predolg, če bi hotel naštetih prav vse. O strojih le še to: ko niso na njivah, so spravljani (in očiščeni) pod streho.

Kaj pa prosti čas? Poleti ga je bolj težko najti; jeseni, ko je čas spravila pese in koruze, pa še težje. No, z dobro organizacijo dela in bratsko pomočjo (eden opravi delo, ki ga običajno delata oba) pa se najde tudi čas za počitek. Tako je bil Silvo s svojo družino na morju, Marjan pa na glasbenem koncertu. Ta dva zgleda (lahko bi jih navedel še nekaj) kažeta, da tudi ljudje, ki delajo na kmetijah, niso »zabubljani« le v delo in spet delo, ampak naredijo kaj več tudi za »dušo«.

Š. Sobočan

Pred 15 leti je »odšel« s Flegarjeve kmetije zadnji konj. Štefan nam je pokazal med množico eksponatov tudi konjsko opravo.

Sečiji so zelo gostoljubni. Ob lepem vremenu sprejmejo goste kar v vrtni hišici. Tako je bilo tudi ob obisku naše ženske tričlanske strokovne ekipe.

Vidite nas samo pet, toda govejih glav nas je pri Horvatovih petdeset. Ker nas dobro krmijo, dajemo dosti mleka in v krajšem času pitanja tudi dosegamo – dobro kilažo.

Kdo bi rad videl 400-kilogramsko presečnico, mora k Ostercerim v Vučju vas! Doslej je skotila petkrat in skupno povrgla 80 puskov.

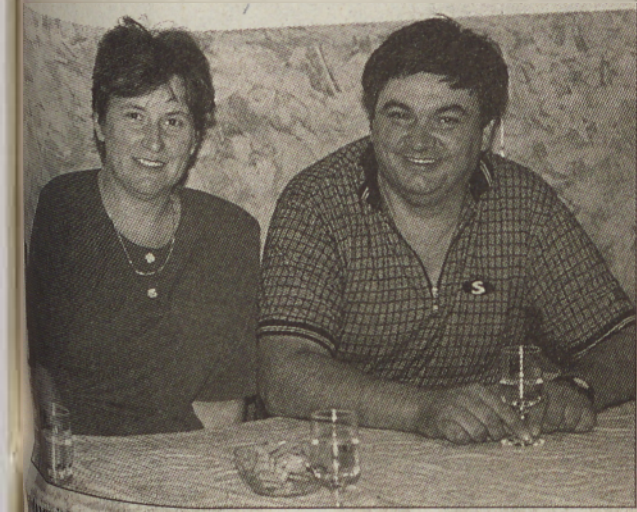

Na kmetiji, kot je Harijeva, je vedno dovolj kmečk g dela. No, ženske pa vzorno obdelujejo tudi vrt. Kdo bi preštel vse steklenice in druge posode z ozimnico!

Še žal jim bo! Drugače je s Sečijevimi, ki lastne nima, torej imajo 40 hektarjev površin v najemu. Danes

Sečijevi iz Turnišča

Pri njih sta doma delo in pesem

in še kakem območju ni težko dobiti zemlje v ob-
var, kar je za tiste, ki živijo zgolj od prihodkov iz kmetij
ugodno. Letos so Sečijevi želi pšenico na površini 20 hek-
tarjev zaradi obilnega lanskega jesenskega in letošnjega spom-
ladi deževja pridelek na hektar ni rekorder: okrog štiri
tisoč kilogramov. Tako, da je kmetijstvo zelo odvisno od vremena.
Zaradi donosnostjo sladkorne pese, ki jo imajo na 11 hek-
tarjev, ko je še na njivi, težko napovedovati. Koruzo pa
Sečijevi pridelujejo na 20 hektarjev.

jevi se niso izneverili reji mladega pitanega goveda. Običaj-
no bi bilo tudi zdaj, imajo v hlevih 80 glav govedi. Bike krmijo do
gramov teže, telice pa prodajajo, ko dosežejo 450 kilogramov.
Letno prodajo iz hleva 60 govejih pitancev. Gospodar Ladi-
je potrožil, da bi morda redili še več glav govedi, ko bi bilo na
obiti več telet. Vzrok, da je povpraševanje večje, kot
je prodaja krav z mnogih kmetij, vsekakor pa s tistih,
stari ljudje. Mnogi od teh so se sicer upirali mislim o
iz Italije, saj niso pozabili, kako težko jim je bilo
piti živine, toda v visoki starosti ne moreš več pokladati
in hlev je ostal prazen. Krav pa že nekaj let nimajo več
ker so se pač preusmerili v drugo dejavnost.

Sečiji imajo dva vinograde: v Lendavskih
goricah, skupno 2.300 trsov. Slutim, da prav vse
Zagotovo ne sami, saj so zelo gostoljubni.
po dvorišču in skozi gospodarsko poslopje
na velikem kombajnu. Na vprašanje, ali je
odgovoril, da so kupili nekoliko rabljen stroj. In
stal? 100.000 mark v tolarjih. In koliko bi bilo treba
ko bi kupili povsem nov kombajn? Štirikrat toliko!
ja je draga, toda brez nje ne gre. Prizadevati si je tre-
izrabljen čim bolj gospodarno.

Da, tudi on je aktiven zunaj družinske kmetije, ga za svetnika občinskega sveta v občini Turniške krajevne skupnosti, predsednik KZ Turnišče, delpje pri gasilcih in tudi v delu ključar. Ne mislite (tisti, ki ne veste), da hodi po cerkev, kajti delo ključarjev je skrb za gojenje. To pa seveda vključuje prihodke in odhode od nabirke ob večjih praznikih, na primer mesci.

Š. Sobočan

Letos mineva 40 let, odkar sta se poročila zdaj 67-letni Feliks Osterc in 69-letna Marija Slavič, oba rojena v Vučji vasi. Po poroki je Marija prevzela možev priimek, s čimer se je na tej kmetiji končalo obdobje Slavičev in začelo poslanstvo Ostercev.

Feliks Osterc je povedal, da se ni oženil v bogato družino in tudi poslopje je bilo bolj ubogo, vsekakor v gospodarski del. Ženo Marijo sta pridno delala in v okviru gmotnih možnosti sta postavila temelje sedanji še kar dobro stoječi kmetiji. Osterčevi imajo sedaj 20 hektarjev površin, od tega tri hektarje gozda. Kot na večini večjih posestev tudi oni pridelujejo največ (sedem hektarjev) koruze, potem pet hektarjev pšenice, na treh hektarjih sadijo sladkorno peso in na dveh hektarjih pridelujejo ječmen in oves. Imajo pet krav, od katerih letno oddajo 13.000 litrov mleka; pitajo pa tudi štiri mlada goveda. Nekoč je bilo v njihovem hlevu do 23 glav goveje živine. Stalež so zmanjšali, ker so se bolj usmerili v rejo plemenskih svinj.

Preden zapišem kaj več o glavni dejavnosti Osterčeve kmetije, bom na kratko predstavil družino. Dva družinska člana sem

Osterčevi iz Vučje vasi

400-kilogramska presečnica

že omenil. Mariji in Feliksu so se rodili trije otroci: Cvetka, ki si je ustvarila družino v Bunčanih; Sonja, ki živi z družino v Logarovi; in zdaj 36-letni Slavko, ki je po poroki z Renato z Murskega Vrha ostal doma. Imata desetletnega sina Mateja in šestletno hčerko Andrejo. Slavko je po poklicu veterinarski tehnik in je zaposlen v veterinarski ambulanti v Ljutomeru, žena Renata pa je šivilja in dela v Muri v Gornji Radgoni.

Poznate koga, ki bi se na ves glas hvalil, češ kako dober biznis da je kmetijstvo? Ne! Tudi pri Osterčevih niso poveličevali svoje dejavnosti; Slavko je celo dejal, da gre nenujben delež plače iz zaposlitve - v kmetijstvo. Tako pač je! »Problem« je v tem, da imajo skoraj vedno »odprte« določene naložbe. Oče Feliks se je spomnil, da vedno nekaj prezidavajo, dozidavajo, gradijo povsem nanovo ... in da ta hip dokončujočo gradijo že tretjega hleva. Potem sta me možka povabila na ogled poslopja in živali. Brž ko smo vstopili v hlev s plemenskimi svinjami, ki jim pravijo po domače *presečnice*, bi me skoraj kap, ko se mi je pokazala pred očmi 400 kilogramov težka velikanka. Doslej je bila breja petkrat in skupaj je skotila 80 pujskov. Bralec, izračunaj, kolikšno je poprečje? Tudi druge *presečnice* so lepo rejene in bele (čiste). Tiste, ki so imele mlad naraščaj, so bile skoraj »ukleščene« v napravo, zvareno iz cevi, kar se mi je zdelo nekam kruto, toda to je najnost, sicer bi najbrž svoje »otročke« polegale. Ko pa ne bodo več sesali in jih bodo oddali v nadaljnje pitanje, bodo svinjske matere spet svobodneje zadihale, še posebno v novem samopostrežnem hlevu, iz katerega bo tudi prost izhod in sicer ograjeno okolico hlevov.

Osterčevi pa se ukvarjajo predvsem z vzrejo brejih plemenskih (svinjskih) mater. V ta namen imajo osnovno čredo 36 plemenskih svinj švedskega leandrasa, ki jih umetno osemenjuje kar domači sin. Dejavnost je pod nadzorom biotehniške fakultete iz Ljubljane. In naraščaj? Moške pujske pitajo do teže sto kilogramov in prodajajo bekone. Letno kakih sto. Ženskih mladice pa tudi ne prodajo, ampak jih pustijo v reji za plemo in pripust (osemenitev) v sedmem mesecu starosti. Ko so breje dva meseca, jih prodajo neposrednim kupcem ali živinorejsko-veterinarskemu zavodu.

V klepetu pri Osterčevih je beseda nanesa na nekdanje življenje na kmetih. Feliks je povedal, da je imel некоč na kmetiji konje kasače, s katerimi pa ni le tekmoval, ampak jih je uporabljal tudi kot vprežne živali. Kljub temu je neki konj dosegel kar lep čas: razdaljo enega kilometra je pretekel v minuti in 22 sekundah.

Š. Sobočan

Ko sem bil na obisku pri Harijevih v Sodišinceh, sem kramljajal s 46-letnim gospodarjem Jožetom, njegovo 44-letno ženo Olgo in 22-letno hčerko Edito, nekaj besed pa sem izmenjal tudi s 77-letno Jožetovo materjo Jožefo. Le-ta je potožila, da je v najlepših letih svojega življenja izgubila moža in je tako že 25 let vdova. Edita pa je povedala, da je absolventka konfekcijske tehnologije, a namerava po diplomi študirati še naprej. Pri Harijevi pa sta še dve »drugi« ženski, no ja, dekleti: 19-letni dvojčici: Alenka in Simona. Prva je končala triletno kmetijsko šolo in je prav ta čas pripravnica na ŽVZ-ju, druga pa se je izučila za kuharico in je pripravništvo že končala. Ob mojem obisku nista bili doma.

Na Harijevi kmetiji je pet žensk in (en) moški, ste ugotovili pozorni bralci. Šele zdaj, ko pišem ta članek, se mi je utrnila misel, le kako to, da se nisem spomnil in povprašal Jožeta, kako shaja s toliko ženskami. Pa vendarle: na podlagi tega, kar sem slišal od Jožeta in (samo) treh žensk, sklepam, da so zelo uigran tim. Na to me je sicer opozorila Olga, ko je dejala, da - če že mora biti v časopisu fotografija - je treba posneti vse, ker »vsi skupaj delamo«.

Harijevi iz Sodišinec

Pet žensk in (en) moški

Verjamem, da je tako, saj če bi bilo drugače, potem seveda kmetija ne bi prigospodarila tolikšnega premoženja. Harijevi imajo tri traktorje, od katerih ima najmočnejši 75 KS; v strojni lopu sem opazil dva velika žitna kombajna pa kombajn za siliranje koruze, obiralnik koruze in tako naprej. Pozoren sem postal tudi na domačo sušilnico, v kateri sušijo tako pšenico kot koro.

Harijevi imajo 14 hektarjev svoje in deset hektarjev najete zemlje. Koruzo pridelujejo na 13 hektarjih, pšenico na površini šestih hektarjev, na dveh hektarjih pridelujejo ječmen, na drugih površinah pa »ostalo« (različne poljščine in vrtnine za domačo porabo). S približno desetih hektarjev, zasejanih s koruzo, pripravljajo zeleno silažo (dobrih 280 kubičnih metrov), s preostalih treh pa pospravijo zrelo koruzno zrnje, ki pa ga, kot že zapisano, morajo še dodatno posušiti; sicer pa ga sproti meljejo in pokladajo živalini.

V hlevih imajo 30 glav goveda, od tega 11 krav molznic, drugo pa so pitanci različnih tež. Bike pitajo tudi do 700 kilogramov teže (!) in letno jih prodajo do deset. Stalne mesečne prihodke pa prinaša oddajanje mleka, ki ga letno prodajo okrog 35.000 litrov.

Harijevi redijo 12 plemenskih svinj. Odojkov ne prodajajo, ampak jih krmijo do teže 120 kilogramov. Letno tako prodajo kakih 200 bekonov. V poznojesenskem in zimskem obdobju, ko je čas kolin, spitajo ducat prašičev, težkih tudi do 150 ali celo kaj več kilogramov.

Pa ne le delo na polju, pri živini, ampak tudi velik vrt močno zaposluje Harijeve ženske, zlasti Olgo. Pomagajo pa seveda tudi hčerke. Kdo bi preštel vse kozarce, v katere so že vložile ozimnico?! Tudi domače sokove pripravljajo. Mar tudi rade pečejo pogače? Na to vprašanje je posredno odgovorila Jožefa, češ da je bilo nekoč na mizi več pogač, zdaj pa je več mesa. Vnuukinja Edita pa je brž dodala, da je na njihovem domačem jedilniku tudi veliko zelenjave.

Tudi zato, da se ne bi zredile. Ženske pač!

Harijevi čez teden pridno delajo, v nedeljo pa je pri njih gospodov dan: opravijo le najnujnejša dela pri živalih. Nekí dan v avgustu pa je na njihovi kmetiji še posebno veselo, saj povabijo sorodnike in prijatelje ter se ob dobri hrani in mizli pijači malo poveselijo.

Vsi, razen babice Jožefe, so člani PGD Sodišinci; Edita je celo nižja gasilska častnica in gasilska sodnica.

S. Sobočan

Idejo za Pevčevo ograjo je naredil arhitekt Andrej Stržisar.

pred pogledi in hrupom. Protihrupne ograje so zelo aktualne v zadnjem času, ko poteka v našem prostoru gradnja cest, avtocest, železnice. Ograja pa je lahko narejena in zasajena kot zaščitni pas pred močnimi vetrovi, preprihom ...

Ograje so lahko lesene, zidane, kovane, zasajene. Tip ograje pa je odvisen tudi od okolja, v katerem jo postavljamo. V mestnih in primestnih naseljih so ograje drugačne kot na podeželju. Mestne vrtove, hiše obdajajo opečni, betonski, kamniti zidovi, kombinirane ograje iz betona, kovine in lesa, kovinske ograje, stare ročno kovane ograje, ograje iz gotovih betonskih

za hribovite vinorodne predele, v gorskem svetu so tipične ograje iz krajnikov, pokončno

primestno naselje, je kombinacija betonskih elementov, kovine in lesa. Postavljena j

Tudi lipa je lahko razmejitveni element.

Priznanji za najlepšo ograjo

Z lepo ograjo sta vrt in hiša še lepša

Posebej poudarjena kategorija ocenjevanja je bila letos ograja, plot ali »plout«. Mogoče smo to kategorijo nekoliko slabo definirali, ker smo v ocenjevanje dobili samo grajene ograje, plotove. Med prijavitelji ni bilo živih mej, pasik, čeprav imajo tudi te že zgodovinski pomen in je njihova funkcija enaka prej omenjenim. Dobili smo nekaj različnih ograj, komisija pa se je odločila, da zaradi specifičnosti ne bo podelila ene nagrade, temveč dve enakovredni priznanji. Priznanji tokrat prejmeta ograji Marte in Bojana Pevca iz Martjanec 76a ter Stanka Horvata iz Dolencec 12.

Ograja označuje našo lastnino, hišo, vrt, sadovnjak. Za označevanje meja, ločevanje ni potrebno, da zgradimo visoko ograjo, mejitev, ločevanje lahko nakažemo že z nizko

ograjo, robniki, mejniki, nizko živo mejo ... to so le nakazane meje, ki dajo kljub vsemu mimoidočim vedeti, da je to zasebna last, da je vstop omejen. Pravo varovanje pred vsiljivci, nezaželenimi obiskovalci pa daje le visoka trdna ograja ali gosta živa meja.

Ograje niso potrebne le za označevanje meja in zadrževanje vsiljivcev, ampak so tudi element krajinskega in arhitekturnega oblikovanja. Lepa ograja oplešča vrt, hišo, ravno tako kot slika dobi svoj pravi

čar šele z ustreznim okvirjem. Tako kot lahko pokvarimo z nepravilno izbranim okvirjem sliko, tako lahko z nepravilno postavitvijo, izbiri ograje pokvarimo videz hiše, vrta.

Z ograjo pogosto omejimo le posamezni del vrta, posebno še zelenjavni vrt, sadovnjak, izpust za psa in druge domače živali. Pogosti so tudi nizki obrobki, ko razmejujemo znotraj vrta npr. zeliščni vrt, gredico, vodni motiv ...

Visoke ograje postavljamo tam, kjer hočemo ostati skriti

Lepa ograja oplešča vrt in hišo.

elementov in žive meje. Na deželi naj bi prevladovale poleg živih mej predvsem še lesene ograje različnih izvedb. Na podeželju moramo posvetiti posebno pozornost tudi izbiri rastlin za zasaditev take žive meje. V uporabi so še mrežne ograje, ki jih lahko skrijemo z zelenjem. Ob njih zasadimo vzpenjavke, živo mejo, ki tako ograjo kmalu prerase in zakrije.

Razlike v načinu postavitve ograj med posameznimi regijami so precejšnje. Za kraško območje in Primorsko so značilne kamnite ograje, škarpe in podporni zidovi so značilni

postavljenih ošiljenih okroglic in ponekod tudi iz vejčev spletenih ograje. Za naše podeželje je značilna lesena ograja iz letev, ki so zgoraj poševno prirezane ali zaobljene, da voda z njih odteka. Za našo pokrajino je značilna tudi živa meja iz gabra. Lahko se tudi kombinirata dva tipa ograje.

Prav zaradi vseh teh elementov se je komisija odločila, da ne bo podelila samo ene, glavne nagrade, ampak smo na prvo mesto postavili dve ograji. To sta ograji Marte in Bojana Pevca iz Martjanec 76a ter Stanka Horvata iz Dolencec 12.

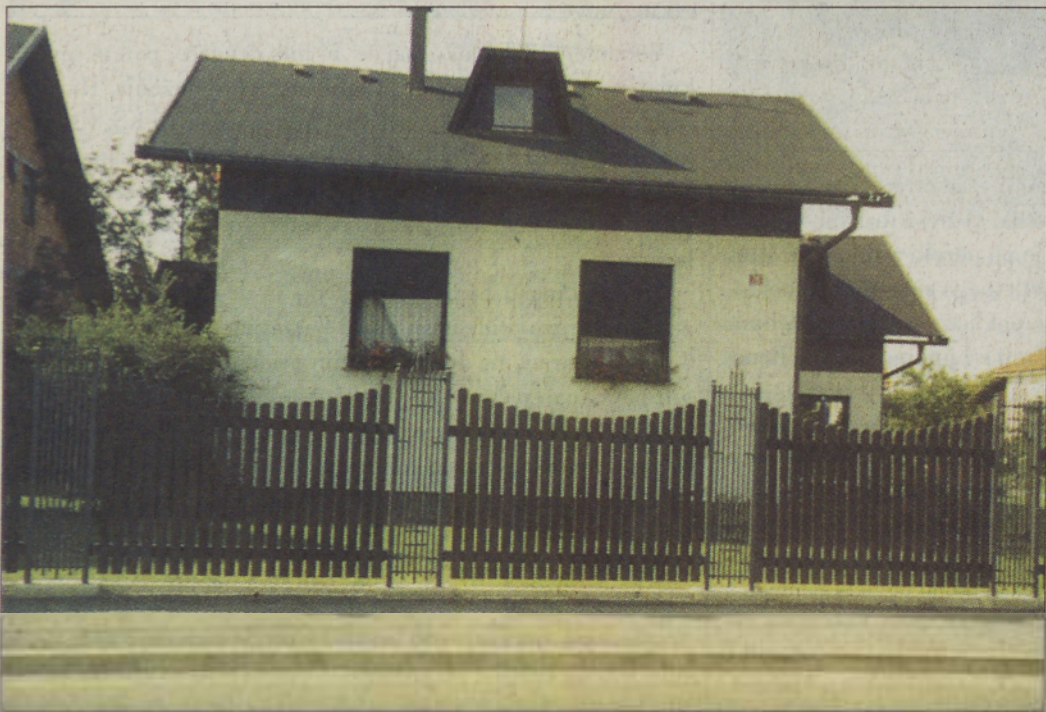
Prva Pevčeva je tipična za

bila z namenom, da zakrije bivalni prostor – teraso pred pogledi in da obvaruje pred prometnim hrupom, ki poteka po cesti ob hiši. Avtor ideje za ograjo je arhitekt Andrej Stržisar. Dia Ljubljana, dokazali pa so jo domači izvajalci – leseni delni mizarstvo Savelj, kovinski Mirna Cigut, s.p., Martjanec, betonski pa ABI Lipovec. Kot zanimivost naj še dodamo, da je lesenih letev sedemsto, družina pa jih je sama porabljala in sama zmontirala. Druga je tipična podeželska ograja, ki razmejuje vrt in hišo od ceste. Enaka ograja obdaja tudi zelenjavni vrt in ločuje gnojilnico od preostalega dela. Kombinirana je z gabrovo živo mejo.

Ta meja se začne z drevesom – lipa, ki se lahko tudi pojavlja kot mejitveni element. Drevesa in grmovnice, ki rastejo ob ograji, sodelujejo pri oblikovanju in členjenju vrtnega prostora v višino.

Obe ograji sta zelo dobro postavljeni v prostor, v okolje, v katerem sta, in prav zato jih ni mogoče postaviti na prvo oz. drugo mesto. Vsaka je v svojem prostoru najboljša in zato si v tej kategoriji oboje zaslužita priznanje.

Melita V. Lemut, foto: anrr

Poleg okrasne funkcije ima ograja tudi funkcijo zaščite pred hrupom in pogledi.

Tipična podeželska ograja, ki razmejuje vrt in hišo od ceste

Mnenje arhitekta

Vsako leto posebej se nagradujejo različni krajinsko arhitekturni elementi. Za letos smo se odločili nagraditi ogrado ob kmetijah ali hišah. Za izhodišče smo si zastavili uporabo klasičnih materialov, kot so kovina, les, opeka ali kamen. Ob tem se nam je zdelo pomembno pri rešitvi ograde upoštevati vzorec in karakter tradicionalnih oblikovnih prijemov.

Ograda pri stanovanjski hiši družine Pevca v Martjancih združuje naše zahteve zelo kompleksno, saj sta materiala, ki sta uporabljena, les in kovina, kot motiv sodobnosti pa je uporabljen beton. Ograda je po načelih vertikalne delitve po sklopih čitljiva ter prepoznavna. Lesene vertikale so uporabljene za polnila med vertikalnimi ločnicami segmentov iz kovine, polnila pa vnašajo v perspektivni pogled na ogrado s polkrožno prireznim gornjim robom prijetno dinamiko.

Goran Dominko univ. dipl. inž. arh.

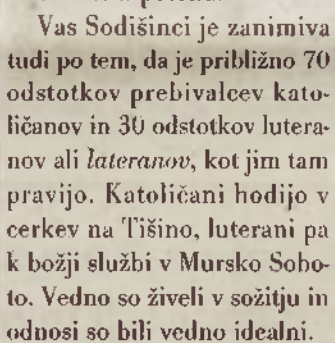
Poplave v Sodišincih'1965. leta.

V vasi imajo tudi precej delavno in aktivno gasilsko društvo, ki bo kmalu praznovalo svojo 80-letnico obstoja, opremljeni pa so z najsodobnejšo cisterno. Dvorana lahko sprejme tudi do tristo ljudi. Navsezadnje pa je neke vrste vaška posebnost stari gasilski dom sredi vasi, ki je bil zgrajen leta 1935. Vaščani so ga pred leti uredili v mrljiško vežico, kajti

V vasi so že vsa društva »stopila skupaj« in se temeljito pripravljajo na velik dogodek, ki je prav tako kot za kmetijo pomemben za vso vas. Že dolgo, kar se spomnijo, se na sestanku o tem, kako bodo potekale priprave, ni zbralo toliko ljudi, kot se jih je sedaj. Res uresničujejo to, da vas niso samo hiše, da so vas predvsem ljudje.

Marija Peček, ANRR
Foto: Iz dokumentacije
Sodišinec

Iz preteklosti in sedanjosti

Če je dober sosed, so dobri odnosi. Tudi veliko mešanih zakonov je in nikoli niso gledali na to, kdo je katere vere.

Sodišničarji so bili v zgodovini bolj navezani na Radgono, kar dokazuje podatek, da so obiskovali še v prejšnjem stoletju radgonske šole. Od leta 1872 pa do 1884 so sodišnjski otroci obiskovali šolo na Tišini. Zanimivo je, da so imeli 1884. občinsko šolo v zasebni hiši v Sodišnicah. Leta 1897 je država zgradila novo poslopje in ustanovila dvooddelčno državno šolo v Gederovcih in takrat je prenehala delovati sodišnjska šola.

Omeniti velja, da je v vasi naravni slatinski izvir Pernjak, v gozdu poleg carinarnice pa leži mrtak Mokoč. Za

nimivo je, da je mokoš tudi močvirska ptica s črni lisami po rumenem hrbtu; pri starih Slovanih tudi boginja oz. slovansko žensko božanstvo, zaš-

Mencigarjevi iz Fikšinec

Za ohranjanje tradicije ter okolju in naravi prijazno bivanje

Zahodno obrobje prijetno zaobljenih goriških gričev pa skriva še eno kolektivnemu lokalnemu in nacionalnemu spominu neprijetno bolečo zgodovinsko izkušnjo, ki je doletela prebivalce nemške narodnosti v vaseh Fikšinci, Ocinje, Kramarovci in Serdica v letih 1945 in 1946, ko Slovenci in Nemci niso zmogli civiliziranega sožitja. Mencijsarjevi iz Fikšincev sicer najhujšega, izгона, niso doživeli, pa so vendarle

morali prispevati krvni davek k tovrstnemu obračunavanju, ko so jim leta 1945 očeta odpeljali v neznano. To je bil najverjetneje potreben davek, da so lahko ostali na kmetiji in se niso pridružili štiridesetim družinam iz Fikšinec, ki so se zvečine naselile pri sorodnikih in v krajih med Feldbachom, Radgono in Gradcem, da bi na svojevrsten način ostali čim bližje svojim domačijam. S to izkušnjo so pričeli znova, že drugič v tridesetih letih, ko se je zaradi zadolženosti njihova babica morala poročiti s človekom, ki jih je rešil dolga, pravi gospodar Sepl in s subtilnim humorjem doda »dve generaciji spravljata gor, tretja dol«, brez zamerljivega tona ali *špotljive* besede za tedanje režimske ali družinske odločitve, ki jih pri njem ne boste slišali. Z ženo je ustvaril sodobno kmetijo, kljub temu, in to je tudi edino, s čimer se rad pohvali, da niso nikoli služili v Avstriji. S slamo krita »tučenca«, ki je še leta

1961 stala na mestu današnje zidane stanovanjske hiše, pa v njihovi delovni vnemi ni končala kot običajna skladownica drv v zaprašenem spominu družinskega izročila, temveč so ohranili imenitno oblikovan leseni portal in ga vzdicali v podboj skednja, kjer hranijo »prešo« iz leta 1802. Obiskovalec je pri Mencigarjevih deležen ne samo pregovorne gostoljubnosti naše pokrajine, marveč še neshetih zgodbic gospodarja Sepla, čigar delovne in bivanjske filozofije niso zagrenile neprijetne izkušnje njegove družine, temveč človekov nagon za obstanek v domačem okolju in optimistično upanje na kulturno sobivanje. Njihovi sosedge lahko vedno računajo na nesebično pomoč, pa najsi gre za uređitev sosedove dovozne poti ali samo za reševanje sosedove češnje, ki naj bi jo dovožna pot povezovala.

Takšne sosesde bi privoščila vsaki slovenski družini.

Nataša Konestabo, dipl. etnol.

Nataša Konestabo, dipl. etnol.

Ja, tudi tako smo se morali znajti ob naših obiskih, ko so odpovedali Atlas Slovenije, občinski smerokazi, oštevilčenje hiš in naša orientacija po lokalnih cestah. Ljudsko poznavanje vaškega prostora je polno imenitnih domišljjskih prispodob in nenavadnih merskih enot.

Na naših obhodih, ko obiskujemo kmetije, se zgodi toliko zanimivega, da je prav prijetno osvežiti spomin na vse, kar smo ušpičili.

Zaskrbljenost pogledov Damjana, člana komisije, in Nane, koordinatorke akcije Naj kmetija, je več kot upravičena, tako kot prihodnost slovenskega kmetijstva in po devetih letih tudi prihodnost akcije Naj... kmetija. Prvi je ušel arhitekt.

Na naših akcijah je bilo delo kar utrudljivo in nekateri člani so od napora in omagali. Našega Prekmurca na začasnem delu v Ljubljani so dober prekmurški ljudje, hrana, štoklje in pijača tako utrudili, da je sredi razprave kar utrudil.

Akcija Naj... kmetija končana

Pri naših krumčaj na levo ali tá gor v grabo na pravo rokou!

Ceprav je še najbolj zanimivo in naporno delo zbiranje prispevkov, ki jih pošiljajo člani komisije, in najmanj všeč mi je, ko jih moram priganjati. Letos je tako, da nagrad za oddajanje člankov ne bomo podelili, čeprav je bila komisija soglasna, da tisti, ki odda zadnji, pomaga

kuhati Goranu Dominku zaradi grehov iz preteklih let. Mnogi člani so že tako dolgo v komisiji, da se zaradi pogostega sobivanja tako dobro poznamo, da lahko kakšnega tudi pogrešamo, ker se že itak ve, kakšni so njegovi kriteriji. Damjan je na enem od naših obiskov postavil

pogoj, da nadaljuje z akcijo pod pogojem, če mu Nana obljubi, da na naslednji kmetiji ne bomo prav nič jedli. In Nana je obljubila, a kaj, ko nam je iznajdljiva gospodinja postregla prej, preden smo se lahko sploh predstavili. Pa kaj moramo, taka je naša pokrajina in taki so

naši ljudje. Gospodinje se znajo tako hitro zasukati v shrambi in gospodarji se tako hitro izmuznejo v klet po vrč vina, da komaj odzdravimo. Nekaj teh prijetnih trenutkov, ki jih doživljamo, želimo deliti tudi z vami.

Komentarje in fotografije prispevali Nataša in Nana

Če sadiš, moraš narediti takšno luknjico, nič večjo in nič manjšo, potem daš seme noter in nekaj zraste.

Skupinske fotografije naša komisija med delom ne pozna, zato pa se je v prijetnem ambientu pri Horvatovih na Vaneči moškemu delu mudilo ovekovečiti svoj delež v komisiji.

Nekateri člani komisije vzamejo pogajanja preveč resno, pa se tu in tam komu firgne.

Ob sprejetju Zakona o prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb

Z lanskim sprejetjem Zakona o zaključku lastninjenja smo upravičeno pričakovali, da se bomo približali koncu procesa lastninjenja in zamenjali zbrane certifikate za stvarno premoženje. Po letu dni od sprejetja pa se žal izvajanje tega zakona ni niti dobro začelo.

Država je namreč obljubila, da bo vse izdane certifikate pokrila s premoženjem in zagotovila enakopraven položaj delničarjev, ki so svoje certifikate vložili v pooblaščen investicijske družbe, in državljanov, ki so certifikate vložili v podjetja. Ta problem skuša država rešiti z Zakonom o prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb (v nadaljevanju zakon), ki je začel veljati julija letos. Ta zakon daje delničarjem pooblaščenih investicijskih družb (v nadaljevanju PID-ov) pravico, da delnice PID-ov, ki so pokrite z lastniškimi certifikati, bodisi obdržijo bodisi zamenjajo za pokojninske bone.

Zaradi vseh navedenih dilem in zastojev pri zagotavljanju dodatnega premoženja so v Pooblaščenih investicijskih družbah Triglav v letu 1998 izpeljali delitev premoženja v polni sklad in drugega z nezamenjanimi certifikati. **Polni sklad Triglav Steber I** je lansko poslovno leto končal z dobičkom, ki je najvišji med PID-i za leto 1998 in delničarjem omogoča izplačilo prvih dividend. Novembra 1998 so bile delnice tega sklada uvrščene na prosti trg Ljubljanske borze in delničarji lahko z njimi prosto razpolagajo. Knjigovodska in tržna vrednost delnic Triglav Steber I sta ves čas med najvišjimi ali najvišji med vsemi PID-i. **Triglav Steber II** s pretežno še nezamenjanimi certifikati čaka na konec procesa lastninjenja in odločanje delničarjev, da v skladu bodisi ostanejo bodisi prenesejo delnice v pokojninski sklad.

Pravica do izbire in zamenjave delnic PID-ov za pokojninske bone

Delnice PID-ov, ki so se glasile na nominalni znesek 1.000 tolarjev, so bile z dnem uveljavitve Zakona o prvem pokojninskem skladu RS zamenjane za nove delnice, ki se glasijo na nominalni znesek 100 tolarjev. Za vsakega imetnika je Klirinško depotna družba izračunala skupno število novih delnic in število novih delnic, ki so še pokrite z lastniškimi certifikati in za katere imate pravico izbire.

Pokojninski boni

Delnice s pravico izbire lahko torej obdržimo ali zamenjamo za pokojninske bone, kakor je zapisano v obvestilih, ki jih prejmejo vsi delničarji PID-ov. Delničarji PID-ov, ki se bodo odločili za zamenjavo delnic za pokojninske bone, bodo za eno delnico PID-a prejeli en pokojninski bon. Pokojninski boni so prosto prenosljivi in se z njimi lahko trguje na organiziranem trgu vrednostnih papirjev. Imetnik pokojninskega bona, ki je fizična oseba, lahko v naslednjih treh letih zamenja pokojninske bone za polico dodatnega pokojninskega zavarovanja Prvega pokojninskega sklada. Posamezna oseba lahko za polico zamenja največ 10.000 bonov. Polica se glasi na število točk, ki je enako številu za polico zamenjanih pokojninskih bonov, in na ime zavarovanca in ni prenosljiva. Če pravica do zamenjave bona za polico v naslednjih treh letih ne bo uresničena, se bo štel, da je imetnik pokojninskega bona uresničil pravico do zamenjave.

Triglav

družba za upravljanje, d.o.o.

Pravice iz police dodatnega pokojninskega zavarovanja Prvega pokojninskega sklada

Na podlagi police dodatnega pokojninskega zavarovanja pridobi zavarovanec pravico do mesečne pokojninske rente z dopolnjenim šestdesetim letom starosti, vendar ne prej kot po petih letih. Višina mesečne rente bo natančno izračunana ob začetku prejetja pokojninske rente na podlagi predpisanih aktuarskih metod in bo odvisna od:

- donosnosti premoženja prvega pokojninskega sklada
- števila točk v polici,
- zavarovalnega obdobja in
- starosti ob začetku prejetja pokojninske rente

V vsakem primeru jamči Kapitalski sklad oziroma Republika Slovenija za minimalni donos v višini enega odstotka letno. Če zavarovanec umre preden pridobi pravico do pokojninske rente, pripade odkupna vrednost police njegovim dedičem.

Z dobrim upravljanjem zaupnega premoženja delničarjev, vzpostavljenim z vloženimi certifikati v sklade Triglav, želijo v Pooblaščenih investicijskih družbah Triglav postati družba, ki bo upravljala sklade, v katere bodo investitorji vlagali svoje prihranke v drugih oblikah varčevanja. To bodo vzajemni skladi, prostovoljni pokojninski skladi in druge oblike, ki so alternativa hranilnim viogam v bankah.